

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
Chiang Mai Rajabhat University

ISSN 1686-7467 (Print)
ISSN 2651-141X (Online)

พินนศวรสาร

ปีที่ 18 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม - มิถุนายน 2565

CMRU

CMRU

GANESHA JOURNAL

พินนศวรสาร

Vol. 18 No. 1 January - June 2022

พินเนศวร์สาร

วารสารสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ปีที่ 18 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม - มิถุนายน 2565

ข้อมูลวารสาร

ชื่อวารสาร	(ภาษาไทย) พินเนศวร์สาร (ภาษาอังกฤษ) Ganesha Journal
ISSN	1686-7467 (ตีพิมพ์)
ISSN	2651-141X (อิเล็กทรอนิกส์)
หน่วยงานเจ้าของวารสาร	บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
บรรณาธิการ	อาจารย์ ว่าที่ร้อยตรี ดร.เกียรติชัย สายตาคำ
สถานที่ติดต่อ	บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ 202 ถ.ช้างเผือก ต.ช้างเผือก อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50300
โทรศัพท์	09-7970-4563
เว็บไซต์ของวารสาร	https://so01.tci-thaijo.org/index.php/pikanasan

วัตถุประสงค์

พินเนศวร์สาร ตีพิมพ์เผยแพร่บทความวิจัย (Research Article) และบทความวิชาการ (Academic Article) ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ทางด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ในสาขาภาษาและภาษาศาสตร์ วรรณกรรม และทฤษฎีวรรณกรรม รวมถึงการพัฒนาลังคม เพื่อก่อให้เกิดข้อค้นพบและประเด็นใหม่ในสาขาวิชานั้น ๆ และความก้าวหน้าทางวิชาการอันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ

ขอบเขตการตีพิมพ์ของวารสาร

ภาษาและภาษาศาสตร์ วรรณกรรมและทฤษฎีวรรณกรรม และการพัฒนาลังคม

ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.ชาติรี มณีโกศล

รักษาราชการแทนอธิการบดี

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ประเทศไทย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลณัฐ พลวัน

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ประเทศไทย

วารสารพินเนศวร์สาร มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ได้ผ่านการพิจารณาและรับรองคุณภาพวารสารให้อยู่ในฐานข้อมูล Thai-Journal Citation Index (TCI)

กลุ่มที่ 1 สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เป็นที่เรียบร้อยแล้ว

บรรณาธิการ

อาจารย์ ว่าที่ร้อยตรี ดร.เกียรติชัย สายตาคำ

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ประเทศไทย

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

อาจารย์รจนกร แบ่งทิศ

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ประเทศไทย

กองบรรณาธิการ

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.มนัส สุวรรณ

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ประเทศไทย

ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์

ข้าราชการเกษียณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

และภาคีสมาชิกราชบัณฑิตยสภา ประเทศไทย

ศาสตราจารย์ ดร.จรัส สุวรรณมาลา

มหาวิทยาลัยรังสิต ประเทศไทย

ศาสตราจารย์ ดร.สมทรง บุรุษพัฒน์

มหาวิทยาลัยมหิดล ประเทศไทย

รองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา วิชญาปกรณ์

มหาวิทยาลัยนเรศวร ประเทศไทย

รองศาสตราจารย์ ดร.พงษ์เสฐียร เหลืองอลงกต

มหาวิทยาลัยบูรพา ประเทศไทย

รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณมะ หนูหมื่น

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่
ประเทศไทย

รองศาสตราจารย์ ดร.สมนึก ปัญญาสิงห์

มหาวิทยาลัยขอนแก่น ประเทศไทย

รองศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ ภูวิภาดาวรรณ

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ประเทศไทย

รองศาสตราจารย์นราวัลย์ พูลพิพัฒน์

ข้าราชการเกษียณ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ประเทศไทย

รองศาสตราจารย์ศิริณา จิตต์จรัส

มหาวิทยาลัยศิลปากร ประเทศไทย

รองศาสตราจารย์สนิท ลัตโยภาส

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ประเทศไทย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตติมา กาวีระ

มหาวิทยาลัยพะเยา ประเทศไทย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชุดิมา แสงเงิน

มหาวิทยาลัยมหิดล ประเทศไทย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล กาญจนวงศ์

มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ประเทศไทย

กำหนดออก

พินนศาสตร์มีกำหนดออกเป็นราย 6 เดือน (2 ฉบับ/ปี) ดังนี้

ฉบับที่ 1 (มกราคม – มิถุนายน) กำหนดออกสัปดาห์สุดท้ายของเดือนมิถุนายน

ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม) กำหนดออกสัปดาห์สุดท้ายของเดือนธันวาคม

วิธีการส่งบทความ

ส่งต้นฉบับบทความในรูปแบบไฟล์เวิร์ด (Microsoft Word) ผ่านระบบจัดการวารสารอิเล็กทรอนิกส์ (ThaiJo) ที่ Website: <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/pikanasan> พร้อมทั้งส่งแบบนำส่งบทความเพื่อตีพิมพ์ หนังสือรับรองก่อนการตีพิมพ์ตามที่วารสารกำหนดและหลักฐานการโอนค่าธรรมเนียมการตีพิมพ์ ทางอีเมล phikanatesan@gmail.com และส่งเอกสารฉบับจริงทางไปรษณีย์

หมายเหตุ นักศึกษาที่ส่งบทความวิจัยที่เป็นวิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระ จะต้องให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระ ลงนามรับรองในแบบฟอร์มนำส่งบทความเพื่อพิจารณาตีพิมพ์เผยแพร่

ค่าธรรมเนียมในการตีพิมพ์เผยแพร่บทความ

ตั้งแต่ปีที่ 18 ฉบับที่ 1 (มกราคม – มิถุนายน)

3,500 บาท / เรื่อง

วิธีการชำระค่าธรรมเนียมในการตีพิมพ์เผยแพร่บทความ

ชำระผ่านธนาคาร ชื่อบัญชี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ (กองทุนบัณฑิตวิทยาลัย) ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สาขามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ เลขที่บัญชี 821-289065-5 ประเภทบัญชี ออมทรัพย์

นโยบาย

บทความที่นำมาตีพิมพ์ กองบรรณาธิการจะตรวจสอบเป็นขั้นแรก แล้วจัดให้มีคณะกรรมการกลั่นกรองบทความ (Peer Review) ในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง จำนวน 3 ท่าน โดยใช้ระบบผู้ทรงคุณวุฒิไม่ทราบชื่อผู้นิพนธ์และผู้นิพนธ์ไม่ทราบชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ (Double-blind Peer Review) และประเมินบทความตามเกณฑ์และแบบฟอร์มที่กำหนด ใช้ระยะเวลาในการดำเนินการพิจารณาบทความประมาณ 90 วัน นับจากวันที่บทความได้แก้ไขตามคำแนะนำของกองบรรณาธิการก่อนที่จะส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิ (Reviewer) พิจารณา ผู้นิพนธ์ต้องแก้ไขบทความตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ และบทความอาจถูกตัดแปลง แก้ไขคำ สำนวน และรูปแบบการนำเสนอตามที่กองบรรณาธิการเห็นสมควร ภายหลังจากการพิจารณาบทความเรียบร้อยแล้ว กองบรรณาธิการจะส่งหนังสือตอบรับการตีพิมพ์เผยแพร่ให้แก่ผู้นิพนธ์บทความ บทความที่ผู้ทรงคุณวุฒิมากกว่าหนึ่งท่านพิจารณาแล้วเห็นว่าไม่สมควรตีพิมพ์เผยแพร่ กองบรรณาธิการจะแจ้งให้ผู้นิพนธ์บทความทราบแต่จะไม่ส่งต้นฉบับคืนและผู้นิพนธ์บทความจะไม่ได้รับเงินคืน ไม่ว่ากรณีใด ๆ ผลการพิจารณาจากกองบรรณาธิการถือเป็นสิ้นสุด

เนื้อหาของแต่ละบทความเป็นทัศนะของผู้นิพนธ์ ซึ่งกองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นด้วย

คณะกรรมการกลั่นกรองบทความประจำฉบับ (Peer Review)

บทความวิจัย บทความวิทยานิพนธ์และบทความวิชาการที่ตีพิมพ์ในวารสารพิษเนศวร์สาร มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ได้รับการตรวจอ่านและแก้ไขจากผู้ทรงคุณวุฒิดังรายนามต่อไปนี้

รองศาสตราจารย์ ดร.ชนานันท์ ตรงดี

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประเทศไทย

รองศาสตราจารย์ ดร.นิตยา สุวรรณศรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ ประเทศไทย

รองศาสตราจารย์ ดร.พรหทัย ดัฒน์จิตตานนท์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ประเทศไทย

รองศาสตราจารย์ ดร.วิระพล ทองมา

มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ประเทศไทย

รองศาสตราจารย์ ดร.สิริวรรณ นันทจินทุล

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ประเทศไทย

รองศาสตราจารย์ ดร.อารีรักษ์ มีแจ้ง

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ประเทศไทย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกวรรณ สาโรจน์

มหาวิทยาลัยบูรพา ประเทศไทย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติพงษ์ วงศ์ทิพย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ประเทศไทย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ขวัญใจ กิจชาลรัตน์

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ประเทศไทย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตติมา กาวิระ

มหาวิทยาลัยพะเยา ประเทศไทย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เจริญ เพ็ชรรัตน์

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ประเทศไทย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐฐิน นกปี

มหาวิทยาลัยนเรศวร ประเทศไทย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นพพร ปัจจัยคุณธรรม

มหาวิทยาลัยรามคำแหง ประเทศไทย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นริศ วดีนันทน์

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ประเทศไทย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญรอด โชติวชิรา

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ประเทศไทย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประภาส เพ็งพุ่ม

มหาวิทยาลัยนเรศวร ประเทศไทย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรีดา เมธีภาคยางกูร

มหาวิทยาลัยรามคำแหง ประเทศไทย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เปรม สอนสมุทร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประเทศไทย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เปรมวดี ณ นครพนม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ประเทศไทย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรทิพย์ นิธิธนวิวัฒน์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ประเทศไทย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุจี ศรีสมบัติ มหาวิทยาลัย

ลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประเทศไทย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิภาลัมพ์ เหล่าวานิช

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประเทศไทย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุมิตรา สุวรรณ์เดชา

มหาวิทยาลัยมหิดล ประเทศไทย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กาญจนา สหะวิริยะ

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

ประเทศไทย

กองจัดการวารสาร

นางวิไลพัทธ์ จรุงโอสถ

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ประเทศไทย

นางกษามาศ ยาสุมทร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ประเทศไทย

นางสาวอรกมล สุวรรณประเทศ

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ประเทศไทย

นางสาววีรบุษ คุรุณสนธยา

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ประเทศไทย

นายณัฐวัฒน์ ไรจนุฒิธรรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ประเทศไทย

นางสาวกมลรัตน์ เชื้อเลื่อน้อย

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ประเทศไทย

นางศิริพร ประณต

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ประเทศไทย

บทบรรณาธิการ

พินเนศวร์สาร ได้รับการรับรองคุณภาพจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) กลุ่มที่ 1 สาขาวิชา มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ รอบที่ 4 ครั้งที่ 3 พ.ศ. 2565-2567 ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2565 ไปจนถึง วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2567

พินเนศวร์สารฉบับนี้ เป็นวารสารปีที่ 18 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม – มิถุนายน พ.ศ. 2565 วารสารมีวัตถุประสงค์ เพื่อเผยแพร่บทความวิจัยและบทความวิชาการ ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ในสาขาภาษาและภาษาศาสตร์ วรรณกรรมและทฤษฎีวรรณกรรม และการพัฒนาสังคม

บรรณาธิการวารสารต้องขอขอบคุณคณาจารย์ นักวิจัยทุกท่านที่ได้ให้ความสนใจและส่งบทความเข้ามา เพื่อเผยแพร่ บทความที่ได้รับการเผยแพร่ได้รับการพิจารณากลั่นกรองจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Reviewer) ในสาขาวิชา ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 3 ท่านตรงตามสาขาวิชา เพื่อเป็นบทความที่มีคุณภาพทางวิชาการ รวมถึงเป็นการรักษาคุณภาพ มาตรฐานของวารสารสู่การเป็นวารสารที่อยู่ในฐานทางวิชาการที่สูงขึ้นต่อไป

อาจารย์ ว่าที่ร้อยตรี ดร.เกียรติชัย สายตาคำ
บรรณาธิการวารสารพินเนศวร์สาร

บทความวิชาการ

ดนตรีล้านนากับการพัฒนาชุมชน เกริกพงศ์ ใจคำ, ประเมศวร์ สรรพศรี, โอม จันเตยूर และ พัทธมนพงค์ มาศิริ	1
--	---

บทความวิจัย

การสะท้อนปัญหาสังคมจีนผ่านการดัดแปลงเรื่องสั้นสู่ภาพยนตร์ เชียงหนี่วเขียวเขียว คัลยา เอ็งห้วน และ กนกพร นุ่มทอง	15
การเปลี่ยนแปลงทางความหมายและการปรับตัวของอักษรจีนที่เกี่ยวกับการเซ็นไหว้ในหมวด 示 (SHì) และ 示 (SHì) ภูมรินทร์ ภิรมย์เลิศอมร	31
การศึกษาเปรียบเทียบการออกเสียงพยัญชนะฐานริมฝีปากระหว่างภาษาจีนกับภาษาเกาหลี นภัสวรรณ สว่างจิต, วิสสุตา วาพัคไทย และ จตุวิทย์ แก้วสุวรรณ	47
ความเข้าใจในการใช้คำช่วยของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นขั้นต้น อภิชาติ คานนิม	63
การพัฒนาบทเรียนออนไลน์โดยใช้วิจัยเป็นฐานในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่องานมัคคุเทศก์ ณพัชญารัฐ สุขพัชรการณ	77
การสร้างแบบฝึกการใช้นิทานพื้นบ้านของจังหวัดน่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านทุ่งน้อย ตำบลฝายแก้ว อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน พระรณชัย สมคำ, สมหวัง อินทร์ไชย และ ปวิพันธ์ อุทยานกุล	91
การบริหารจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับครู ของนักศึกษาครุศาสตรบัณฑิต ธนัช มหาสินทรัพย์	105
การพัฒนาบทเรียนภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวชุมชนในพื้นที่ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ ชิตธิณัฐ คอมแพงจันทร์, ภูัสสิขิ กันทะบุผา, คณินวรรณัญ ไซยรบ และ ภาสินีส์ เหลืองวิเศษกุล	119

สารบัญ (ต่อ)

ดนตรีล้านนากับการพัฒนาชุมชน LANNA MUSIC AND COMMUNITY DEVELOPMENT

เกริกพงศ์ ใจคำ¹, พรเมศวร์ สรรพศรี², โอม จันเตย^{3*} และ พิพัฒน์พงศ์ มาศิริ⁴
Krerkpong Jaikum¹, Poramase Subphasri², Ohm Chanteyoon^{3*} and Phiphatphong Masiri⁴

263/2 หมู่ 7 ต.อินทขิล อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่ 50150¹

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ 202 ถ.ช้างเผือก ต.ช้างเผือก อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50300²

วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยพายัพ ถ.แก้ววารี ต.วัดเกต อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50000³

45 หมู่ 3 ต.หนองช้างเคียน อ.เมือง จ.ลำพูน 51150⁴

236/2 Moo 7, Inthakin Sub-district, Mae Taeng District, Chiang Mai Province 50150¹

Chiang Mai Rajabhat University, 202 Chang Puak Road, Chang Puak Sub-district, Mueang District, Chiang Mai Province 50300²

Payap University, Kaew-Nawarat Road, Wat Ket Sub-district, Mueang District, Chiang Mai Province 50000³

45 Moo 3, Nong Chang Khuen Sub-district, Mueang District, Lamphun Province 51150⁴

*Corresponding author E-mail: ohm_c@payap.ac.th

(Received: 29 Apr, 2022; Revised: 27 Jun, 2022; Accepted: 28 Jun, 2022)

บทคัดย่อ

บทความวิชาการเรื่องดนตรีล้านนากับการพัฒนาชุมชนฉบับนี้ เกิดขึ้นจากความสนใจแนวคิดเกี่ยวกับความสำคัญของการพัฒนาชุมชนและประโยชน์ของดนตรีในการพัฒนาชุมชน ซึ่งทั้งสองแนวคิดนี้มีความสัมพันธ์กัน โดยเฉพาะในประเด็นเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาชุมชน ผู้เขียนได้นำเอาความสัมพันธ์ของแนวคิดทั้งสองมาสร้างกรอบแนวคิดในการใช้ดนตรีเพื่อการพัฒนาชุมชนขึ้น ผู้เขียนได้ทำการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับดนตรีล้านนาที่ปรากฏในงานเขียน งานวิจัย และสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อใช้สนับสนุนแนวคิดและการนำเสนอแนวทางในการใช้ดนตรีล้านนาเพื่อพัฒนาชุมชน ผลจากการสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับดนตรีล้านนาจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ผู้เขียนได้พบความเป็นไปได้ของการใช้ดนตรีล้านนาเพื่อพัฒนาชุมชนที่เกิดขึ้นมาแล้วในการศึกษาก่อนหน้านี้ โดยพบข้อมูลที่แสดงถึงบทบาทของดนตรีล้านนากับการพัฒนาชุมชนที่เกิดขึ้นใน 3 ด้าน คือ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านการเมืองการปกครอง ผู้เขียนหวังว่า บทความวิชาการฉบับนี้จะเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางสำหรับผู้ที่อยู่ในแวดวงวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนและวิชาการทางด้านดนตรีที่จะได้นำแนวคิดนี้ไปปรับใช้หรือพัฒนาเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อไป

คำสำคัญ: ดนตรีล้านนา, การพัฒนาชุมชน

^{1,4} นักวิชาการอิสระ

² อาจารย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

³ อาจารย์ วิทยาลัยดุริยางคศิลป์

ABSTRACT

This academic paper was inspired by the idea of community development and the benefits of music in community development. These two principles are particularly relevant to the topic of community development initiatives. The relationship between the two notions has been used by the author to establish a conceptual framework for employing music for community development. After investigating information regarding Lanna music found in literature, research papers, and social media in order to support ideas and give guidelines for using Lanna music for community development, the contribution of Lanna music to community development happened in three areas: economic, social, and political. The author hopes that this academic paper will be useful and be used as a guideline for those in the academic community, both in the field of community development and music academics, who can apply this idea to or develop it for any number of benefits.

KEYWORDS: Lanna Music, Community Development

บทนำ

ชุมชน หรือ Community เป็นคำที่มีการใช้กันในความหมายที่กว้างขวางตามลักษณะของบริบทในการใช้ เช่น ในด้านการปกครองของสังคมไทยที่มีมาแต่เดิม คำว่าชุมชนมีความซ้อนทับกับคำว่า บ้าน หรือ หมู่บ้าน แต่ในส่วนหนึ่งของหน่วยทางสังคมและสถาบันการปกครองมีการใช้คำว่าชุมชนในหลายลักษณะ เช่น ชุมชนชนบท ชุมชนเมือง และชุมชนแออัด สำหรับในทางวิชาการได้มองชุมชนว่าเป็นสิ่งที่มีลักษณะในเชิงของกระบวนการ จึงได้มีการใช้คำว่าชุมชนในลักษณะต่าง ๆ เช่น องค์การชุมชน ป่าชุมชน ผู้นำชุมชน พัฒนาชุมชน วัฒนธรรมชุมชน สิทธิชุมชนและอำนาจชุมชน เป็นต้น สำหรับความหมายของชุมชนที่ให้ไว้โดยราชบัณฑิตยสถาน (2542, น. 368) ได้ให้ความหมายของชุมชนว่าหมายถึง อาณาบริเวณของบ้าน หรือ หมู่บ้าน ที่มีผู้คนตั้งบ้านเรือนอาศัยอยู่ โดยที่บุคคลในชุมชนต่างมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน ชุมชนเป็นสังคมในรูปแบบหนึ่งเป็นอาณาบริเวณที่มนุษย์อาศัยอยู่รวมกัน และพึ่งพาอาศัยกันเป็นปึกแผ่นมั่นคง ชุมชนเป็นสิ่งที่ประกอบไปด้วยระบบความสัมพันธ์ของบุคคล ความเชื่อ ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม ระบบเศรษฐกิจ อาชีพ ระบบการเมือง ระบบการปกครอง โครงสร้างทางอำนาจ รวมไปถึงระบบนิเวศวิทยา สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยีด้านต่าง ๆ ซึ่งระบบเหล่านี้ในชุมชนต่างมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างกันและไม่สามารถแยกออกจากกันได้ (จิตติ มงคลชัยอรัญญา, 2540, น. 3) ลักษณะสำคัญอีกประการหนึ่งของชุมชนคือ ชุมชนเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากการรวมตัวกันของบุคคลที่มีเป้าประสงค์เดียวกัน บุคคลที่รวมตัวกันเป็นชุมชนนี้มีความพยายามที่จะทำอะไรร่วมกัน แสดงออกด้วยความเอื้ออาทรต่อกัน และมีระบบที่ใช้สื่อสารกันระหว่างบุคคลภายในชุมชน (ประเวศ วสี, 2541, น. 3) ด้วยความหมายและลักษณะของชุมชนที่ได้กล่าวมา อย่างน้อยได้สะท้อนถึงความสัมพันธ์ที่มนุษย์สร้างขึ้นในลักษณะของชุมชนที่เป็นแหล่งพักพิงและพึ่งพาอาศัยกัน

ด้วยความหมายและความสำคัญของชุมชนในฐานะสังคมขนาดเล็กที่เป็นที่พักพิงและนำมาซึ่งการพึ่งพาอาศัยกัน ดังนั้นในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาจึงได้

มีนักวิชาการต่าง ๆ แสวงหาแนวทางที่ทำให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งและสามารถเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ ได้ เช่น การวิจัยของ รพีภัทร์ สุขสมเกษม (2559, น. 31-32) ได้กล่าวถึงลักษณะของชุมชนที่มีความเข้มแข็งว่า เกิดขึ้นจากกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้คนในชุมชน เพื่อเอาชนะปัญหาที่ชุมชนต้องเผชิญโดยการระดมทรัพยากรในชุมชนมาใช้ร่วมกันซึ่งจะทำให้เกิดการพัฒนาชุมชนไปสู่ความเข้มแข็งในมิติต่าง ๆ ได้แก่ มิติทางด้านเศรษฐกิจ มิติทางด้านสังคม มิติทางด้านวัฒนธรรม และมิติทางด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยการพัฒนาของชุมชนในแต่ละชุมชนนั้นจะนำไปสู่ความเข้มแข็งที่แตกต่างกัน ในบางชุมชนอาจมีความเข้มแข็งทางด้านสังคม หรือด้านเศรษฐกิจ หรือ ด้านทรัพยากรสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับทรัพยากรและความร่วมมือกันของผู้คนภายในชุมชน ความเข้มแข็งของชุมชนที่ขึ้นอยู่กับทรัพยากรของชุมชนและความร่วมมือกันของผู้คนภายในชุมชนนี้ เป็นสิ่งที่ผู้เขียนให้ความสำคัญและเป็นประเด็นสำคัญที่นำมาซึ่งการเริ่มศึกษาประเด็นสำหรับการเขียนบทความวิชาการฉบับนี้

ดนตรีล้านนา หรือ ดนตรีพื้นบ้านล้านนา หรือ ดนตรีพื้นเมือง เป็นดนตรีในลักษณะหนึ่งที่เกิดขึ้นในชุมชนและมีความสัมพันธ์กับผู้คนในชุมชนมาอย่างยาวนาน ในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาได้ปรากฏการศึกษาเกี่ยวกับดนตรีล้านนาที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของดนตรีล้านนาและชุมชน ยกตัวอย่างเช่น การศึกษาดนตรีล้านนาที่เรียกว่า ตกเลี้ยง ในพื้นที่จังหวัดลำปางของ ณรงค์ สมิติธรรม (2541) ได้กล่าวถึงดนตรีตกเลี้ยงว่าเป็นดนตรีล้านนาที่มีรูปแบบการประสมวงในลักษณะของวงปี่กลองประกอบไปด้วยเครื่องดนตรีชนิดต่าง ๆ ได้แก่ ปี่แน กลองตะโกล่งปี่ต กลองแวง ฉาบ ฉิ่ง และฆ้อง ดนตรีตกเลี้ยงถือเป็นทรัพยากรดนตรีของชุมชน และเป็นของคู่กันกับวัดในฐานะศูนย์กลางของชุมชน ดังปรากฏข้อมูลการวิจัยว่า เมื่อมีงานบุญเกิดขึ้นภายในหมู่บ้านชาวบ้านจะมาช่วยกันแห่ประโคมตกเลี้ยงที่วัด เพราะเชื่อว่าการแห่ประโคมตกเลี้ยงจะทำให้ได้บุญกุศล ผลจากการวิจัยดนตรีตกเลี้ยงนี้ได้สะท้อนถึงความสัมพันธ์ของบุคคลในชุมชนกับดนตรีตกเลี้ยง ส่งผลให้เกิดความร่วมมือ

เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในชุมชน คนตรีตกเลี้ยงเป็นตัวอย่างหนึ่งที่สะท้อนความสัมพันธ์ของคนตรีล้านนา กับชุมชนและบทบาทของคนตรีล้านนาในการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนได้เป็นอย่างดี

ด้วยความเป็นมาและความสำคัญของแนวคิดเกี่ยวกับชุมชนและข้อมูลจากการวิจัยเกี่ยวกับคนตรีล้านนาดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น ผู้เขียนจึงได้นำเสนอบทความวิชาการเรื่อง “คนตรีล้านนากับการพัฒนาชุมชน” ขึ้น เพื่อเสนอแนวคิดและแนวทางในการใช้คนตรีล้านนาในการพัฒนาชุมชน เนื้อหาของบทความวิชาการฉบับนี้ ผู้เขียนได้เริ่มต้นโดยการนำเสนอแนวคิดการพัฒนาชุมชนเพื่อให้เห็นถึงกรอบแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน โดยได้เพิ่มเติมแนวคิดการใช้คนตรีเพื่อพัฒนาชุมชนเพื่อให้เห็นความสัมพันธ์ของแนวคิดทั้งสอง หลังจากนั้น ผู้เขียนได้นำเสนอแนวทางการใช้คนตรีล้านนาเพื่อพัฒนาชุมชน โดยนำแนวคิดการพัฒนาชุมชนและข้อมูลเกี่ยวกับคนตรีล้านนาที่ปรากฏมาประกอบกัน เพื่อแสดงให้เห็นถึงแนวทางและความเป็นไปได้ของการใช้คนตรีล้านนาเพื่อพัฒนาชุมชน ดังต่อไปนี้

แนวคิดการใช้คนตรีเพื่อพัฒนาชุมชน

แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนได้รับการพัฒนามาจากแนวความคิดเกี่ยวกับ “การศึกษามวลชน” (Mass Education) ที่ให้คำจำกัดความของการพัฒนาชุมชนว่าหมายถึง ขบวนการ (Movement) เพื่อส่งเสริมความเป็นอยู่ของคนในชุมชนให้ดีขึ้น โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมและริเริ่มการพัฒนาชุมชนเอง การพัฒนาชุมชนได้รับความนิยมและแพร่หลายเมื่อองค์การสหประชาชาติได้ให้การยอมรับและได้กำหนดความหมาย หลักการ และวิธีการพัฒนาชุมชนขึ้น และได้กำหนดให้ปี ค.ศ. 1960 จนถึง ปี ค.ศ. 1969 (พ.ศ. 2503 จนถึง พ.ศ. 2512) เป็นทศวรรษแห่งการพัฒนา สำหรับในประเทศไทยการพัฒนาชุมชนได้เริ่มขึ้นโดยกระทรวงมหาดไทยที่ได้ประกาศใช้แผนบูรณะชนบท เมื่อวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2485 โดยมุ่งหวังให้ราษฎรไทยเป็นพลเมืองดี มีที่ดินทำกิน และการครองชีพที่ดีขึ้น (ณัฐวุฒิ ทรัพย์อุบลัมภ์, 2558, น. 119-121)

จากความเป็นมาของการพัฒนาชุมชนดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงความต้องการเปลี่ยนแปลงชุมชนให้ดีขึ้น โดยมีเป้าหมายที่ผู้คนที่อาศัยอยู่ในชุมชนเป็นหลัก ในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาได้มีนักวิชาการชาวไทยหลายท่านได้แก่ สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2525) สนธยา พลศรี (2547) กรมการพัฒนาชุมชน (2527) โกวิท พวงงาม (2553) และณัฐวุฒิ ทรัพย์อุบลัมภ์ (2558) ได้อธิบายความหมายของการพัฒนาชุมชนไปในทิศทางต่าง ๆ โดยสามารถสรุปความหมายของการพัฒนาชุมชนว่าหมายถึง กระบวนการเปลี่ยนแปลงที่มุ่งเป้าหมายไปที่บุคคลในชุมชน ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยใช้พลังและความร่วมมือจากคนในชุมชน และหน่วยงานของรัฐ ตลอดจนองค์กรในชุมชน เพื่อปรับปรุงแก้ไขปัญหาและสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดความก้าวหน้าทั้งในด้านคุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ เศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการปกครอง โดยมุ่งยกระดับมาตรฐานการครองชีพ และคุณภาพชีวิตของประชาชนเป็นสำคัญ สำหรับแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาสังคมนี้ ในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาได้มีการศึกษาและอธิบายกันอย่างกว้างขวางเกิดขึ้นในประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ แนวคิดเบื้องต้นสำหรับการพัฒนาชุมชน หลักการและปรัชญาของการพัฒนาชุมชน วัตถุประสงค์ของการพัฒนาชุมชน ลักษณะของการพัฒนาชุมชน และองค์ประกอบของการพัฒนาชุมชน เป็นต้น แต่สำหรับประเด็นที่ผู้เขียนให้ความสำคัญและได้นำเสนอในเนื้อหาของบทความฉบับนี้เป็นประเด็นเกี่ยวกับความสำคัญของการพัฒนาชุมชน (มยุรี วัดแก้ว, 2535, น. 34-36) ซึ่งเป็นการอธิบายว่า การพัฒนาชุมชนมีความสำคัญต่อชุมชน ใน 3 ด้าน คือ

1) ความสำคัญในด้านเศรษฐกิจ การพัฒนาชุมชนทำให้เศรษฐกิจของเกษตรกรในชนบทดีขึ้น ได้แก่ การพัฒนาชุมชนช่วยยกระดับการครองชีพของประชาชนให้ดีขึ้น ช่วยแก้ไขปัญหาวางงาน การพัฒนาชุมชนส่งเสริมให้ประชาชนได้รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ และการพัฒนาชุมชนทำให้ประชาชนมีฐานด้านเศรษฐกิจดีขึ้นและประเทศชาติมีความมั่นคงด้านเศรษฐกิจ

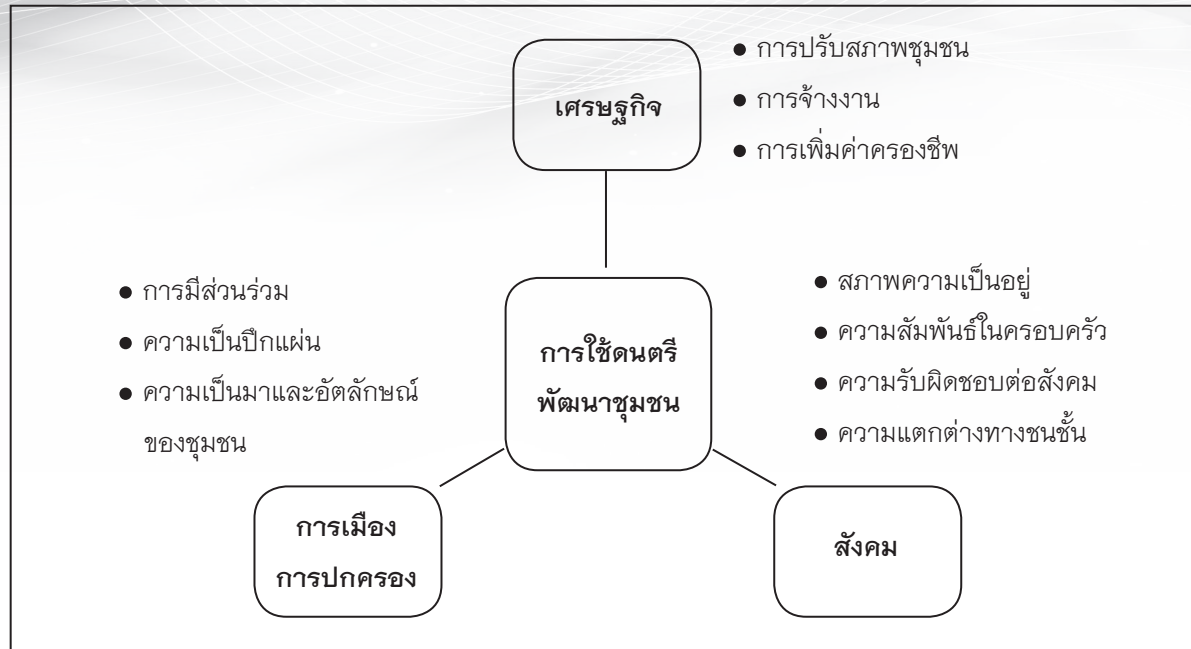
2) ความสำคัญทางสังคม การพัฒนาชุมชนมีผลทำให้สภาพสังคมในชุมชนเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีได้แก่ การทำให้ประชาชนได้รู้จักปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ของตนเองให้ดีขึ้น ช่วยให้ประชาชนรู้จักป้องกันโรคภัยไข้เจ็บ การรักษานามัยครอบครัวให้ดีขึ้น การพัฒนาชุมชนลดความแตกต่างระหว่างชนชั้นในสังคมให้บรรเทาลง การสร้างความเป็นธรรมให้เกิดขึ้นแก่สมาชิก ช่วยปรับปรุงชีวิตในด้านความสัมพันธ์ในครอบครัวและสังคมให้ดีขึ้น และการพัฒนาชุมชนทำให้ประชาชนรู้จักหน้าที่ของตน มีความรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้น

3) ความสำคัญทางด้านการเมืองการปกครอง กล่าวคือ การพัฒนาชุมชนเป็นการก่อให้เกิดความสามัคคี ความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันของคนในชุมชนท้องถิ่นและคนในชาติ ทำให้ประชาชนเกิดความรัก ความเข้าใจในรัฐบาล และประเทศชาติของตนยิ่งขึ้น การพัฒนาชุมชนช่วยขจัดความขัดแย้งที่จะเกิดขึ้นระหว่างประชาชนกับประชาชน และระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ทำให้ประชาชนสนใจที่จะปกครองตนเอง และเข้าใจการปกครองในระบอบประชาธิปไตยมากขึ้น

แนวคิดความสำคัญของการพัฒนาชุมชนนี้มีความสัมพันธ์กับแนวคิดเกี่ยวกับการใช้ดนตรีเพื่อพัฒนาชุมชน ดังปรากฏจากการศึกษาดนตรีชุมชนของ Foster (2010) ที่ชื่อว่า Music and Community Development: Perspectives on Relationship, Roles and Structures in Music in Community งานเขียนดังกล่าวได้นำเสนอแง่มุมที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ของดนตรีกับชุมชน นอกจากนี้ในบทความเกี่ยวกับประโยชน์ของดนตรีในชุมชนที่มีการเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ของ PlayCore (2020) ซึ่งเป็นกลุ่มธุรกิจเพื่อสังคม (Social Enterprise) ในสหรัฐอเมริกา ได้นำเสนอประเด็นเกี่ยวกับประโยชน์ของดนตรีในการพัฒนาชุมชน ซึ่งการศึกษางานเขียนของนักวิชาการต่างประเทศดังกล่าว ทำให้ผู้เขียนได้เห็นถึงการเชื่อมโยงกันของดนตรีกับการพัฒนาพัฒนาชุมชน กล่าวคือ ดนตรีที่เกิดขึ้นในชุมชนไม่ว่าจะเป็นการซ้อมดนตรี หรือเป็นการแสดงดนตรีที่เกิดขึ้นจริง ช่วยทำให้ชุมชนเกิดความมีชีวิตชีวา โดยเฉพาะผู้ที่อาศัยอยู่ภายในชุมชน การแสดงดนตรีของนักดนตรีในชุมชนเป็นการแบ่งปันความสุข ความหลงใหลในดนตรีของตน ให้กับผู้อื่นซึ่งสามารถเกิดขึ้นในบริบทต่าง ๆ เช่น การแสดงดนตรีบนเวที

กลางแจ้ง หรือแม้กระทั่งการแสดงดนตรีที่เกิดขึ้นในร้านกาแฟ การแสดงดนตรีที่เกิดขึ้นในบริบทต่าง ๆ เหล่านี้เป็นพาหะที่นำเอาความสุขไปสู่ผู้คน ทำให้ชุมชนเกิดความมีชีวิตชีวา เป็นการสร้างสีสันและตัวตนของชุมชนจากการแสดงดนตรีที่มีหลากหลายชนิด การแบ่งปันความสุขและการสร้างสีสันความมีชีวิตชีวาให้กับชุมชนผ่านการแสดงดนตรีในชุมชนนี้ มีความสอดคล้องกับความสำคัญของการพัฒนาชุมชนในด้านต่าง ๆ ได้แก่ (1) ด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ การแสดงดนตรีภายในชุมชนเพื่อเปลี่ยนสภาพของชุมชนในทางที่ดีขึ้น การจัดการแสดงดนตรีของนักดนตรีในบริบทต่าง ๆ เป็นการพัฒนาชุมชนช่วยยกระดับการครองชีพของประชาชนให้สูงขึ้น ช่วยแก้ไขปัญหาว่างงาน การแสดงดนตรีและการฟังดนตรีเป็นการพัฒนาชุมชนส่งเสริมให้ประชาชนได้รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ (2) ในด้านสังคม ได้แก่ การใช้ดนตรีเพื่อสร้างสีสันและความมีชีวิตชีวาในชุมชน เป็นวิธีการหนึ่งที่ทำให้ประชาชนได้รู้จักปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ของชุมชนของตนให้ดีขึ้น การใช้ดนตรีเพื่อปรับปรุงชีวิตในด้านความสัมพันธ์ในครอบครัวและสังคมผ่านกิจกรรมการเล่นดนตรีหรือการพาครอบครัวไปพักผ่อน ด้วยการชมการแสดงคอนเสิร์ต การแสดงดนตรีในบริบทต่าง ๆ ของนักดนตรีเป็นการสะท้อนการรู้จักหน้าที่ของตน และความรับผิดชอบต่อสังคม นอกจากนี้การแสดงดนตรีในลักษณะของการร้องประสานเสียงหมู่ (Chorus) ยังเป็นการเสริมสร้างความสัมพันธ์ของผู้คน ลดความไม่เท่าเทียมกันระหว่างชนชั้นในสังคม (3) ในด้านการเมืองการปกครอง ได้แก่ การแสดงดนตรีในชุมชนเป็นกระบวนการสร้างการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ทั้งในส่วนของผู้แสดงดนตรีและผู้ฟังดนตรี การเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชนผ่านการแสดงดนตรีก่อให้เกิดความสำนึกร่วมและความเป็นปึกแผ่นภายในชุมชน นำไปสู่การค้นหารากเหง้าและอัตลักษณ์ของชุมชน

การเชื่อมโยงแนวคิดความสำคัญของการพัฒนาชุมชนและแนวคิดการใช้ดนตรีเพื่อประโยชน์ของชุมชนดังที่ได้กล่าวมานั้น ทำให้ผู้เขียนได้นำความสัมพันธ์ของแนวคิดดังกล่าวมาสร้างเป็นกรอบแนวคิดในการใช้ดนตรีเพื่อพัฒนาชุมชน และได้นำเสนอในภาพดังต่อไปนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการใช้ดนตรีเพื่อพัฒนาชุมชน

กรอบแนวคิดในการใช้ดนตรีเพื่อพัฒนาชุมชนที่เกิดขึ้นจากการนำเอาแนวคิดความสำคัญในการพัฒนาชุมชนและแนวคิดเกี่ยวกับประโยชน์ของคนตรีในการพัฒนาชุมชน มาเชื่อมโยงกัน และสร้างเป็นกรอบแนวคิดในการใช้ดนตรีเพื่อพัฒนาชุมชนที่นำไปสู่การพัฒนาใน 3 ด้าน คือ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านการเมืองการปกครอง กรอบแนวคิดที่ได้นำเสนอให้นำไปสู่วิธีการดำเนินการใช้ดนตรีล้านนาเพื่อพัฒนาชุมชนซึ่งนำเสนอในเนื้อหาต่อไป

การใช้ดนตรีล้านนาเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน

การนำเสนอกรอบแนวคิดในการใช้ดนตรีเพื่อพัฒนาชุมชนที่ได้แสดงมาก่อนหน้านี้ ทำให้เห็นถึงแนวคิดในการใช้ดนตรีเพื่อพัฒนาชุมชนในด้านต่าง ๆ ซึ่งจากการศึกษาข้อมูลจากงานวิจัย วิทยานิพนธ์ที่มีการศึกษาดนตรีล้านนาได้ปรากฏข้อมูลที่แสดงให้เห็นแนวทางในการใช้ดนตรีล้านนาเพื่อพัฒนาในด้านเศรษฐกิจของชุมชนในลักษณะต่าง ๆ เช่น งานวิจัยเรื่อง ศักยภาพการผลิตเพลงพื้นบ้านล้านนา กรณีศึกษา “พินเปี้ยะ” จังหวัดลำปางได้แสดงให้เห็นถึงความต้องการของสังคมที่มีต่อเครื่องดนตรีล้านนาที่เรียกว่า พินเปี้ยะ ซึ่งในอดีตเป็นเครื่องดนตรีที่ปรากฏในชุมชนต่าง ๆ ในพื้นที่ตอนบนของไทย แต่ในปัจจุบันเครื่องดนตรี

ดังกล่าวได้ปรากฏน้อยลงและเกือบสูญหายไปจากชุมชน ปัญหาหนึ่งของการสูญสลายของพินเปี้ยะคือขาดเครื่องดนตรีที่มีคุณภาพ เนื่องจากส่วนประกอบที่สำคัญของเครื่องดนตรีที่เรียกว่า “หัวเปี้ยะ” ทำมาจากโลหะสัมฤทธิ์ที่หลอมเป็นรูปหัวของช้างหรือหัวของนกหัสดีลิงค์ ซึ่งในอดีตปรากฏช่างฝีมือที่มีทักษะในการหลอมโลหะในชุมชนต่าง ๆ ในจังหวัดเชียงใหม่ เช่น ชุมชนวัดช้างฮ้าง และชุมชนวัดเชียงแสน จะเป็นผู้สร้างหัวเปี้ยะสำหรับทำพินเปี้ยะโดยเฉพาะ การขาดแคลนวัตถุดิบในการทำพินเปี้ยะดังกล่าวส่งผลให้การสร้างพินเปี้ยะในปัจจุบันประสบปัญหาทั้งในด้านคุณภาพและต้นทุนการผลิต ผลการวิจัยพบว่ากรณีที่หัวของพินเปี้ยะเป็นของที่ทำหายาก โดยเฉพาะหัวเปี้ยะที่เป็นของเก่าที่ส่งผลต่อคุณภาพของเสียงพินเปี้ยะโดยตรง จึงทำให้หัวพินเปี้ยะมีราคาประมาณ 1,000–1,500 บาท (ปี พ.ศ. 2544) ความขาดแคลนวัตถุดิบในการทำพินเปี้ยะดังกล่าวเป็นอีกตัวอย่างหนึ่งที่สะท้อนถึงความจำเป็นในการผลิตเครื่องดนตรีล้านนาสำหรับชุมชน และต้องเป็นการผลิตในเชิงธุรกิจหรือในรูปแบบอุตสาหกรรมเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการเครื่องดนตรีล้านนาที่มีคุณภาพและต้นทุนในการผลิตที่สูงขึ้นในปัจจุบัน (โชติมา โชติกเสถียร, 2548)

ความต้องการผลิตเครื่องดนตรีล้านนาของชุมชนยังปรากฏในงานวิจัยของ บุรณพันธุ์ ใจหล้า (2563) เรื่อง ภูมิปัญญาการสร้างเครื่องดนตรีล้านนาเพื่อสืบทอดการสร้างเครื่องดนตรีพื้นบ้าน และเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวัฒนธรรม งานวิจัยฉบับนี้ได้กล่าวถึงการสร้างเครื่องดนตรีล้านนาที่เกิดขึ้นของชุมชนในอดีตว่าเป็นการผลิตในครัวเรือนเพื่อใช้ในโอกาสและกิจกรรมทางสังคมของผู้คนในแต่ละชุมชน ปัจจุบันการสร้างเครื่องดนตรีล้านนาได้เปลี่ยนแปลงไปเป็นการผลิตในเชิงอุตสาหกรรมมากขึ้น การสร้างเครื่องดนตรีในปัจจุบันมีคุณภาพมาตรฐานสูงขึ้น ตลอดจนได้มีการถ่ายทอดภูมิปัญญาและเทคนิควิทยาจากคนรุ่นก่อนสู่คนรุ่นใหม่ การสร้างเครื่องดนตรีล้านนาในปัจจุบัน เกิดขึ้นจากภูมิปัญญาที่หลากหลายในแต่ละพื้นที่ ทำให้เกิดสายสกุลช่างในการสร้างเครื่องดนตรีในปัจจุบัน เช่น สกุลช่างประดิษฐ์เครื่องดนตรีล้านนาที่มีการสืบทอดมาจากเจ้าสุนทร ณ เชียงใหม่ ได้แก่ นายบุญรัตน์ ทิพย์รัตน์ และนายกำจร เทโวชัยย์ ซึ่งในปัจจุบันได้ทำการผลิตเครื่องดนตรีล้านนาในชุมชนสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ การผลิตเครื่องดนตรีล้านนาในลักษณะของอุตสาหกรรมในครัวเรือนนี้เป็นงานฝีมือที่ต้องใช้ประสบการณ์สูง ตลอดจนการใช้วัตถุดิบในการสร้างเครื่องดนตรีที่ต้องคัดสรรและมีต้นทุนตามสภาพของเศรษฐกิจ ดังนั้นการสร้างเครื่องดนตรีล้านนาของช่างฝีมือ จึงต้องการมีการปรับตัวและพัฒนาไปตามบริบทของเศรษฐกิจและสังคม โดยอาศัยเครือข่ายดนตรีล้านนาที่ช่างฝีมือแต่ละคนมีความสัมพันธ์อยู่ การสร้างเครื่องดนตรีล้านนาของช่างฝีมือแต่ละคนแสดง

ให้เห็นถึงสถานภาพการผลิตเครื่องดนตรีล้านนาในอดีตเป็นเพียงช่างประดิษฐ์เครื่องดนตรีในชุมชน ปัจจุบันมีการให้ความสำคัญในการผลิตเครื่องดนตรีล้านนาและได้รับการยกย่องให้เป็นภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของชาติ ดังปรากฏว่ามีช่างฝีมือได้รับรางวัลเชิดชูเกียรติจากสถาบันการศึกษาและหน่วยงานราชการต่าง ๆ เช่น นายบุญรัตน์ ทิพย์รัตน์ ที่ได้รับการยกย่องให้เป็นครูภูมิปัญญาไทยและได้รับรางวัลเพชรราชภัฏ-เพชรล้านนา การได้รับรางวัลเชิดชูเกียรติครั้งนี้แสดงถึงการยกระดับการสร้างเครื่องดนตรีที่เกิดขึ้นภายในชุมชน ทำให้ช่างฝีมือพื้นบ้านที่อยู่ภายในชุมชนได้มีพื้นที่ทางสังคมและเศรษฐกิจ ส่งผลให้มีการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีของช่างฝีมือที่เป็นบุคคลกลุ่มหนึ่งในชุมชนให้ดีขึ้นด้วย

จากแนวคิดในการใช้ดนตรีเพื่อพัฒนาชุมชนที่แสดงก่อนหน้านี้ แสดงให้เห็นถึงแนวคิดในการใช้ดนตรีเพื่อพัฒนาชุมชนในด้านต่าง ๆ ซึ่งจากการศึกษาข้อมูลจากงานวิจัย วิทยานิพนธ์ที่มีการศึกษาดนตรีล้านนามาก่อนหน้านี้ได้ปรากฏข้อมูลที่แสดงให้เห็นแนวทางในการใช้ดนตรีล้านนาเพื่อพัฒนาในด้านเศรษฐกิจของชุมชน ข้อมูลที่ปรากฏจากงานวิจัยของ พิพัฒน์พงศ์ มาศิริ (2562) เรื่องการเปลี่ยนแปลงอัตลักษณ์ของดนตรีล้านนาในพื้นที่ตอนบนของประเทศไทย ได้แสดงให้เห็นถึงการปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตเครื่องดนตรีล้านนาในพื้นที่ตอนบนของไทยในลักษณะของการประกอบธุรกิจเกี่ยวกับเครื่องดนตรีล้านนามากขึ้น งานวิจัยฉบับดังกล่าวได้นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงราคาของเครื่องดนตรีล้านนาชนิดต่าง ๆ ที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นในช่วงสองทศวรรษ ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 การเปลี่ยนแปลงราคาเครื่องดนตรีล้านนา

เครื่องดนตรีล้านนา	ราคา (บาท/หน่วย)	ราคา (บาท/หน่วย)
	(พ.ศ. 2540 – พ.ศ. 2550)	(พ.ศ. 2562)
1. สะล้อ	500	1,200 – 2,000
2. ซึง	500	2,000 – 4,000
3. ขลุ่ย	100	300 – 500
4. เปียะ	1,000	3,000
5. ปี่ (1 จูม)	300	500 – 1,000
6. แน (1 คู่)	150 – 200	1500 – 2,000
7. ระนาดเอก	700	6,000 – 8,000
8. ระนาดทุ้ม	700	6,000 – 8,000
9. ระนาดเหล็ก	700	6,000 – 8,000
10. ส้องวง	1,400	20,000
11. กลองโป่งป่ง	150	2,500
12. กลองเต่งถึง	1,500	6,500 – 8,000
13. กลองแวง	4,000	15,000 – 20,000
14. กลองตะไลดโป๊ด	300	2,000
15. กลองปู่เจ้า	500	7,000
16. กลองมอชิง	3,000	5,000
17. กลองชิงมอ	300	2,500
18. กลองสะบัดชัย	8,000	20,000 – 23,000
19. ส้อง	600 (1 กิโลกรัม)	1,600 (1 กิโลกรัม)

ที่มา: พัฒนพงศ์ มาศิริ, 2562

ข้อมูลที่ปรากฏในตารางแสดงให้เห็นว่าการผลิตเครื่องดนตรีล้านนาในเชิงธุรกิจสามารถสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจให้กับชุมชนได้ การผลิตเครื่องดนตรีล้านนาบางชนิด ได้แก่ กลองแวง กลองสะบัดชัย และส้องวง ทำให้เกิดมูลค่าของเครื่องดนตรีได้สูงนับหมื่นบาท การผลิตเครื่องดนตรีล้านนาในเชิงธุรกิจนี้ได้ปรากฏในชุมชนต่าง ๆ ในพื้นที่ทางตอนบนของประเทศไทย ซึ่งข้อมูลจากการวิจัย (พัฒนพงศ์ มาศิริ, 2562, น. 166-169) ได้แสดงถึงแหล่งในการผลิตเครื่องดนตรีล้านนาว่า ได้ปรากฏในพื้นที่ของจังหวัดเชียงราย น่าน แพร่ ลำปาง และเชียงใหม่ ซึ่งแหล่งในการผลิตเครื่องดนตรีล้านนาเหล่านี้ ในบางแห่งมีลักษณะเป็นโรงงานขนาดใหญ่และมีการจ้างแรงงานซึ่งเป็นผู้คนในชุมชนในการผลิต ได้แก่ ร้านเชียงใหม่การดนตรี โฮงชิงหลวง

ในจังหวัดแพร่ และโรงงานผลิตเครื่องดนตรีล้านนาในจังหวัดลำปาง เป็นต้น แหล่งผลิตเครื่องดนตรีล้านนาในลักษณะของโรงงานนี้ทำให้เกิดการจ้างงานขึ้นภายในชุมชนที่มีโรงงานตั้งอยู่ ทำให้เกิดการสร้างรายได้ทั้งต่อผู้เป็นเจ้าของโรงงานและในส่วนของผู้จ้างในโรงงานเอง การพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจชุมชนนี้สะท้อนออกมาชัดเจนจากแนวโน้มราคาของเครื่องดนตรีล้านนาที่เพิ่มสูงขึ้นในตลาดสองทศวรรษที่ผ่านมา การแสดงข้อมูลจากงานวิจัยฉบับนี้น้อยน้อยได้แสดงให้เห็นถึงความเป็นไปได้ในการใช้ดนตรีล้านนาในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน

การพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชนนอกจากจะเกิดขึ้นในลักษณะของการผลิตเครื่องดนตรีล้านนาเพื่อจำหน่ายแล้ว ยังปรากฏในลักษณะของการใช้ดนตรี

ล้านนาเพื่อประกอบอาชีพทางดนตรีอีกด้วย การประกอบอาชีพของนักดนตรีล้านนาในกลุ่มของการขับซอที่รู้จักกันในนามของ “ช่างซอ” ได้เกิดขึ้นในพื้นที่ต่าง ๆ ทางตอนบนของประเทศไทย ดังปรากฏข้อมูลจากการรวมกลุ่มของผู้ประกอบอาชีพขับซอในชื่อของ สมาคมศิลปินขับซอล้านนา (สมาคมศิลปินขับซอล้านนา, ม.ป.ป.) ได้แสดงให้เห็นจำนวนของบุคคลต่าง ๆ ที่ประกอบอาชีพในการขับซอที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกของสมาคมจำนวน 308 คน ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่ต่าง ๆ ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน ลำปาง พะเยา แพร่ น่าน และตาก กลุ่มศิลปินขับซอล้านนาเหล่านี้ยังคงประกอบอาชีพด้วยการขับซอในงานพิธีกรรม ประเพณี เทศกาลที่เกิดขึ้นในชุมชนต่าง ๆ ได้แก่ พิธีเลี้ยงผี ประเพณีบูชาเสาอินทขิล พิธีกรรม และประเพณีทางพุทธศาสนา งานขึ้นบ้านใหม่ พิธีบวชพระ เป็นต้น (มณี พยอมยงค์, 2529, วนิดา ริกการณ, 2545 และศุภนิจ ไชยวรรณ, 2547) การประกอบอาชีพการขับซอของกลุ่มศิลปินขับซอล้านนา ดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงประโยชน์ของดนตรีล้านนาในด้านการสร้างอาชีพของคนในชุมชน ซึ่งปัจจุบันได้มีสถาบันการศึกษาต่าง ๆ เข้ามาช่วยในการสร้างหลักสูตรเพื่อสร้างบุคคลที่ประกอบอาชีพทางด้านดนตรีล้านนาให้กับสังคม ได้แก่ วิทยาลัยนาฏศิลป์เชียงใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ทำให้การใช้ดนตรีล้านนาเพื่อประกอบอาชีพนี้ได้รับการยอมรับมากขึ้นในสังคมปัจจุบัน

การใช้ดนตรีล้านนาเพื่อพัฒนาสังคม

การนำเสนอกรอบแนวคิดในการใช้ดนตรีเพื่อพัฒนาชุมชนในด้านสังคม ได้แก่ การปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ของคนในชุมชน การสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว การสร้างความรับผิดชอบต่อสังคม และการลดความแตกต่างทางชนชั้น ผลจากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับดนตรีล้านนาในการพัฒนาสังคมนี้ได้ปรากฏขึ้นจากการใช้การขับซอล้านนาเป็นสื่อในชุมชน ทั้งนี้เนื่องจากองค์ประกอบของการขับซอที่มีการใช้ภาษาท้องถิ่น หรือ คำเมือง ในการสื่อความกับผู้ฟังได้โดยตรง ทำให้การขับซอล้านนาจึงเป็นการสื่อสารที่สามารถเข้าถึงผู้คนในชุมชนทางภาคเหนือได้เป็นอย่างดี การเป็นสื่อ

พื้นบ้านของการขับซอทำให้การขับซอล้านนาถูกนำมาปรับใช้เพื่อการสื่อสารข้อมูลต่าง ๆ สำหรับผู้คนในชุมชน ในตลอดช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา เช่น การขับซอพื้นบ้านเรื่องต่อต้านยาเสพติดของ สิงห์เดช แม่วาง และแม่บัวชุม สันปาตอง การขับซอล้านนาเพื่อให้ผู้คนในชุมชนได้ทราบถึงอันตรายจากการแพร่ระบาดของโรคเอดส์ของศรีทวน และจันทร์สวย สืบใจยศ การใช้การขับซอล้านนาเป็นสื่อในการแจ้งข่าวสารให้คนในชุมชนทราบถึงอันตรายในลักษณะต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในชุมชนนี้เป็นแนวทางหนึ่งของการใช้ดนตรีล้านนาเพื่อพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของคนในชุมชน ดังตัวอย่างสื่อประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ของจังหวัดพะเยาที่ได้ร่วมกับศิลปินขับซอล้านนาคณะสรวรรค์ล้านนา เพื่อแจ้งข่าวสารให้ชาวบ้านในชุมชนต่าง ๆ ของจังหวัดพะเยาได้ทราบถึงการแพร่ระบาดและอันตรายของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ดังนี้

ช่างซอผู้ชาย: “ปีนี้ พ.ศ. สองพันห้าร้อยหกสิบ ป้าย หมู่เฮาตั้งหลายมันอะหยั่งมาฮิด พ.ศ. สองพันห้าร้อยหกสิบสี่ คนไทยหงุดหงิดเพราะว่าโรคโควิดแพร่ระบาดหลวงหลาย เจ้าเหี้ย ปีนี้ พ.ศ. สองพันห้าร้อยหกสิบป้าย หมู่เฮาตั้งหลายมันอะหยั่งมาฮิด พ.ศ. สองพันห้าร้อยหกสิบสี่ คนไทยหงุดหงิดเพราะว่าโรคโควิดลึบเก้านายทิน บ่เป็นอันยะทำมาหากิน อันว่าโรคร้ายมันมาจากเมืองจีน ตามดีข้าได้อินกะอู่ฮั่นบื้อแล้ว นี่กะแหล่นอ น้องก่อแหล่นาย หื้อเจ้าปิ่นน้องก่อนนั้นหมั่นบ้องกันเน่อเจ้า หื้อสวมหน้ากากอนามัย ขอสาหวัดดีปีน้องตั้งหลาย ผมจะบรรยายเรื่องราวที่เกิดขึ้น ในปี 63 บ่อมีไผ่ต้นมั้ง คนเฮาแตกตื่นทั่วทั้งประเทศไทย ไวรัสโคโรนาคงมาแต่ไกล เมืองจีนเมืองไทยไกลบ่อใจไกล โรคนี้ถึงตายบ้านเมืองเดือนร้อน”

ช่างซอผู้หญิง: “สวัสดิ์เจ้าปิ่นน้องตั้งหลายตึงหญิงตึงจายอยู่ต่างจอนตางบ้าน อันโรคโควิดมันฮิดใจเจ๋นล้าจะไปซอต่างบ้านบ่อบะได้ไป โควิดลึบเก้าเข้าแล้วถึงตายละวุ่นละวายอวอาน้ำบ้า ถ้าบ่อตันได้ยากถึงตายแต่ ๆ จะติดไผ่มาเฮาก่อผ่อบ่อฮั่น เฮาจួយผ่อกันเตอะบ้อเจ้าแม่เจ้า ปิ่นน้องตั้งหลายหญิงจายใหญ่เฒ่า บ่อฮู้มันจะเข้าไผ่ไหนคนใด ก้อยฮักษาตัวเตอะปิ่นน้องตั้งหลายตึงหญิงตึงจายอย่าพึ่งออกนอกบ้าน อย่างพึ่งสังสรรค์กันเต๋เย่นบ่อปิ่นน้อง”

ช่างซ่อมผู้ชาย: “นักรบเสื้อขาวนั่นคือคุณหมอ
ลำบากใจแต่หนอเก่งไปทุกด้าน ทุกวันทุกคืนบ่ได้หยุด
ได้ย่าง จ่วยเหลื่อจาวบ้านทั่วประเทศไทย คนเฮาทุกคน
ต่างก็กลัวตาย เสี่ยงอันตรายบ่บ่มีรายได้ ปัญหา
หลายมากมายแต่แต่ หื้อเฮาฟังก้านายแพทย์คุณหมอ
ดิง อสม. ประจำหมู่บ้าน จะไปคึดไปด้านเน่อป็น้องวง
ใยปฏิบัติตัวทอย่างตั้งใจ ชีวิตจะปลอดภัยตกไปว่าอ้อ หื้อขอ
สวัสดิ์จบเพียงเต้าอ้อ”

(สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดพะเยา, 2564)

การขับชอของคณะสวรค์ล้านนา เป็นการ
ขับชอในทำนองล่องน่านซึ่งเป็นทำนองสำหรับการ
ขับชอที่มีความเก่าแก่ของชาวล้านนา เนื้อหาในการ
ขับชอเป็นการบอกถึงความเป็นมาของโรคติดเชื้อ
ไวรัสโคโรนาที่มีความอันตรายถึงชีวิต และได้มีการ
แจ้งเตือนให้ชาวบ้านในชุมชน ได้ตระหนักถึงอันตราย
ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา โดยการประชาสัมพันธ์
ให้ชาวบ้านให้ ความร่วมมือกับทางราชการและ
ผู้ที่เกี่ยวข้องได้แก่ แพทย์ อาสาสมัครสาธารณสุข
ประจำหมู่บ้าน หรือ อ.ส.ม. เพื่อระงับการติดเชื้อของโรค
ดังกล่าวในชุมชน เนื้อหาที่ปรากฏในการขับชอนี้
สะท้อนถึงการใช้ดนตรีล้านนาในด้านการพัฒนาชุมชน
ที่เกี่ยวข้องกับสภาพความเป็นอยู่ การเตือนให้ชาวบ้าน
ได้ตระหนักรู้ในวิธีดำรงชีวิตอย่างปลอดภัยจาก
โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาโดยการปฏิบัติตามแนว
ปฏิบัติของทางราชการ เช่น การใส่หน้ากากอนามัย
การงดพบปะผู้คนตามมาตรการรักษาระยะห่างทางสังคม
(Social Distancing) เพื่อไม่ให้เกิดการแพร่ระบาดในชุมชน
ซึ่งการใช้การขับชอเพื่อเตือนให้ผู้คนระงับโรคติดเชื้อไวรัส
โคโรนา นี้ ถือเป็นแนวทางหนึ่งที่สะท้อนถึงการใช้นดนตรี
เพื่อพัฒนาในด้านสังคมของชุมชน

นอกจากนี้ในงานวิจัยของ เพ็ญแพน สรรพศรี,
สกากรุ่ง สายบุญมี และยุทธนา จัฒพรณรัตน์ (2563)
เรื่อง การพัฒนาสุขภาพผู้สูงอายุโดยใช้กิจกรรมดนตรี
พื้นบ้านล้านนา กรณีศึกษาชมรมดนตรีพื้นเมือง ชุมชน
สันโค้งหลวง จังหวัดเชียงราย ที่ได้ศึกษารูปแบบ
กิจกรรมการเรียนการสอนดนตรีพื้นบ้านล้านนา
สำหรับผู้สูงอายุและศึกษาการพัฒนาสุขภาพผู้สูงอายุ

โดยใช้กิจกรรมดนตรีพื้นบ้านล้านนา ผลการวิจัยพบว่า

(1) กิจกรรมดนตรีพื้นบ้านล้านนาสำหรับผู้สูงอายุ
ประกอบไปด้วยกิจกรรม การเรียนการสอน และ
กิจกรรมการแสดงดนตรี สำหรับกิจกรรมการเรียน
การสอนจะมีทุกเย็นวันอังคาร และวันพฤหัสบดีของ
ทุกสัปดาห์ ณ วัดเชียงยืน อันเป็นวัดประจำชุมชน
วัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ของชมรม มุ่งเน้นให้ผู้สูงอายุ
มีความสุขในการทำกิจกรรมดนตรี และกิจกรรมการ
แสดงดนตรีจะเกิดขึ้นต่อเนื่องจาก กิจกรรมการเรียน
การสอนดนตรี ผู้สอนจะพาผู้สูงอายุไปร่วมแสดงดนตรี
ตามงานต่าง ๆ ส่วนใหญ่งานของชมรมจะมุ่งเน้นการ
บรรเลงดนตรีจิตอาสา (2) กิจกรรมดนตรีพื้นบ้านล้านนา
ของชมรมดนตรีพื้นเมืองผู้สูงอายุ ชุมชนสันโค้งหลวง
จังหวัดเชียงราย ส่งผลต่อการพัฒนาสุขภาพะของ
ผู้สูงอายุทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ สุขภาพด้านร่างกาย
ผู้สูงอายุได้เคลื่อนไหวกล้ามเนื้อในการบรรเลงดนตรี
เปรียบเสมือนการได้ออกกำลังกาย สุขภาพด้านจิตใจ
ผู้สูงอายุมีความร่าเริงแจ่มใส สุขภาพด้านอารมณ์
ผู้สูงอายุไม่มีความวิตกกังวลเรื่องการจากลาในวาระ
สุดท้ายของชีวิต ตระหนักถึงคุณค่าและใช้ชีวิตในช่วง
บั้นปลายอย่างมีความสุข และสุขภาพด้านสังคม
ผู้สูงอายุมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อสมาชิกในชมรมและผู้อื่น
ในสังคม งานวิจัยฉบับนี้แสดงให้เห็นถึงบทบาทของดนตรี
ล้านนาในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้คนในชุมชน
โดยเฉพาะผู้สูงวัยซึ่งเป็นกลุ่มประชากรของชุมชนที่มี
ความสำคัญและมีจำนวนที่เพิ่มมากขึ้นในปัจจุบันตาม
สถานะของสังคมผู้สูงวัย (Aging Society) โดยงานวิจัย
ฉบับนี้ได้ชี้ให้เห็นถึงศักยภาพของดนตรีล้านนาในการ
พัฒนาชุมชนในด้านสังคมได้เป็นอย่างดี

การยกตัวอย่างเกี่ยวกับการขับชอของ
คณะสวรค์ล้านนา และงานวิจัยเรื่องการพัฒนาสุขภาพ
ผู้สูงอายุโดยใช้กิจกรรมดนตรีพื้นบ้านล้านนาของ
เพ็ญแพน สรรพศรี และคณะ เป็นเพียงตัวอย่างหนึ่ง
ที่สะท้อนแนวทางในการใช้นดนตรีล้านนาเพื่อพัฒนาใน
ด้านสังคมของชุมชน ซึ่งผู้เขียนมีความคิดเห็นว่ายังคง
มีแนวทางในการใช้นดนตรีล้านนาเพื่อพัฒนาสังคมของ
ชุมชนที่เกิดขึ้นในลักษณะอื่น ๆ อีก ซึ่งมีความสำคัญใน
การศึกษาวิจัยเพื่อรวบรวมองค์ความรู้ในด้านอื่นต่อไป

การใช้ดนตรีล้านนาเพื่อพัฒนาการเมือง การปกครอง

การนำเสนอแนวคิดในการใช้ดนตรีเพื่อพัฒนาชุมชนในด้านการเมืองการปกครองที่ปรากฏในลักษณะต่าง ๆ ได้แก่ การสร้างการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนก่อให้เกิดความสำนึกร่วมและความเป็นปึกแผ่นภายในชุมชน การค้นหาความเป็นมาและอัตลักษณ์ของชุมชนความเป็นไปได้ของแนวคิดดังกล่าวได้สะท้อนจากการศึกษาดนตรีล้านนาที่เรียกว่า ตกลีง ของณรงค์ สมิตธิธรรม (2541, น. 89-95) ที่กล่าวถึงวงดนตรีตกลีง ว่าเป็นดนตรีที่มีบทบาทในการส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน จากการที่ชาวบ้านในจังหวัดลำปางได้ร่วมมือกันในการแห่ประโคมตกลีงเมื่อมีงานบุญเกิดขึ้นในชุมชน เนื่องจากลักษณะของดนตรีตกลีงเป็นดนตรีประเภทปี่กลองที่ประกอบไปด้วยเครื่องดนตรีหลากหลายชนิด ได้แก่ แ่น กลองแอว กลองตะโล้ดปัดสอง ฉิ่ง และฉาบ และการแห่ตกลีงที่เกิดขึ้นในบริบทของงานบุญตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งสิ้นสุดงาน ดังนั้นการจะเกิดดนตรีตกลีงขึ้นในชุมชนได้นั้นจึงต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของผู้คนภายในชุมชน ซึ่งข้อมูลจากการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ได้มีการรวมตัวกันของคนในชุมชนเพื่อทำการแห่ประโคมวงดนตรีตกลีงในงานบุญประกอบไปด้วยนักดนตรีที่มีทักษะสูงและนักดนตรีมือสมัครเล่น การร่วมมือกันของบุคคลที่มีทักษะทางดนตรีที่ต่างกันนี้แสดงถึงการร่วมแรงร่วมใจและการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน โดยไม่มีการแบ่งแยกชนชั้นจากความแตกต่างทางด้านทักษะดนตรี ในทางตรงกันข้ามการร่วมกันประโคมแห่ตกลีงในงานบุญกลับทำให้ชาวบ้านในชุมชนรู้สึกว่าได้บุญกุศลจากการร่วมกันแห่ตกลีงในงานบุญดังกล่าว นอกจากนี้กระบวนการมีส่วนร่วมยังเกิดขึ้นจากการมาช่วยแห่ประโคมตกลีงของผู้คนที่อยู่ต่างชุมชน การช่วยเหลือกันของผู้คนในต่างชุมชนที่เรียกว่า “การเอามื้อเอารวัน” หรือการลงแขกเป็นการช่วยเหลือกันของบุคคลต่างชุมชนในการแห่ประโคมตกลีงที่เกิดขึ้นในชุมชนชาวลำปาง การเกิดขึ้นของวงดนตรีตกลีงในชุมชนนี้สะท้อนถึงแนวทางในการใช้ดนตรีในการพัฒนาชุมชนในด้านการเมืองการปกครองได้เป็นอย่างดี

นอกจากนี้ข้อมูลจากงานวิจัยของ รณชิต แม้นมลาย (2537) ที่ศึกษาเกี่ยวกับกลองหลวงในพื้นที่จังหวัดลำพูนและจังหวัดเชียงใหม่ ผลจากการศึกษาได้สะท้อนให้เห็นว่าดนตรีกลองหลวงที่เกิดขึ้นในชุมชนของชาวไทยอง ช่วยสร้างความเป็นปึกแผ่นของผู้คนในชุมชนจากกระบวนการต่าง ๆ ของการเกิดขึ้นของกลองหลวงในชุมชนชาวไทยอง ได้แก่ การสร้างกลองหลวง การใช้กลองหลวงในงานประเพณี และการเก็บรักษากลองหลวงเนื่องจากกลองหลวงเป็นกลองที่มีขนาดใหญ่ รูปร่างยาวคล้ายขวด ด้านในทะลุถึงกัน ใช้หนังวัวหุ้มหน้ากลองในด้านเดียว ดังนั้นกระบวนการสร้างกลองหลวงจึงจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือของชาวบ้านในชุมชนโดยมีผู้เชี่ยวชาญ เรียกว่า “สล่ากลอง” หรือในบางครั้งเป็นพระภิกษุที่มีความรู้เกี่ยวกับกลองหลวงเป็นผู้นำชาวบ้านในการสร้างกลองหลวง การสร้างกลองหลวงมีกระบวนการที่ซับซ้อนตั้งแต่การคัดเลือกต้นไม้ซึ่งส่วนใหญ่เป็นไม้เนื้อแข็งที่มีขนาดใหญ่ การตัดต้นไม้ต้องมีการประกอบพิธีกรรมตามความเชื่อ การนำไม้มากลึงเพื่อสร้างกลอง โดยการเตรียมหนังวัวสำหรับหุ้มหน้ากลองหลวง และกระบวนการสร้างกลองหลวงนี้ต้องอาศัยความร่วมมือและความเป็นปึกแผ่นของชาวบ้านในชุมชนจึงจะสามารถสร้างกลองหลวงให้สำเร็จได้ การใช้กลองหลวงเป็นอีกกระบวนการหนึ่งที่สร้างความเป็นปึกแผ่นของผู้คนในชุมชน การแข่งขันตีกลองหลวงเป็นประเพณีที่นิยมกันในกลุ่มชาวไทยองในจังหวัดลำพูนและชุมชนในบางพื้นที่ของจังหวัดเชียงใหม่ การแข่งขันการตีกลองหลวงต้องอาศัยความร่วมมือ ความสามัคคี และความเป็นปึกแผ่นของคนในชุมชน เนื่องจากเป็นกลองขนาดใหญ่ อีกทั้งในการแข่งขันที่ต้องทำการตีกลองหลวงหลายครั้ง รวมถึงการสลับตำแหน่งของกลองตลอดการแข่งขัน กระบวนการเหล่านี้ได้สร้างความร่วมมือความเป็นปึกแผ่นของชาวบ้านในชุมชนให้เกิดขึ้น และสร้างอัตลักษณ์ของชุมชนผ่านการแข่งขันตีกลองหลวงดังปรากฏในภาพการตีกลองหลวงในงานบุญของชาวบ้านในชุมชนวัดยางหลวง อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1 การตีกลองหลวง

ที่มา: จักรพงษ์ คำบุญเรือง, 2561

ข้อมูลเกี่ยวกับดนตรีล้านนาทั้งสองชนิด คือ ตกลึง และกลองหลวง จากงานวิจัยทั้งสองฉบับที่ได้กล่าวมาข้างต้นนี้ ได้แสดงถึงแนวคิดในการใช้ดนตรีล้านนาเพื่อพัฒนาชุมชนในด้านการเมืองการปกครองที่เกิดขึ้นภายในชุมชนต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี อีกทั้งยังสะท้อนถึงความเป็นไปได้สำหรับแนวทางในการใช้ดนตรีล้านนาเพื่อพัฒนาชุมชนในด้านการเมืองการปกครองนี้ด้วย

บทสรุป

การนำเสนอแนวคิดและแนวทางในการใช้ดนตรีล้านนาเพื่อพัฒนาชุมชนที่ปรากฏในบทความฉบับนี้ เป็นการนำเสนอแนวคิดในการใช้ดนตรีเพื่อพัฒนาชุมชน โดยผู้เขียนได้ทำการศึกษาแนวคิดในการพัฒนาชุมชน ซึ่งเป็นแนวคิดหนึ่งที่มีความสำคัญในการศึกษาทางสังคมศาสตร์โดยเฉพาะในด้านการพัฒนาสังคม ซึ่งการศึกษาพบว่าในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา มีนักวิชาการหลายท่านได้ทำการศึกษาและอธิบายแนวคิดในการพัฒนาชุมชนอย่างกว้างขวาง ประกอบกับการให้ความสำคัญต่อชุมชนของภาครัฐ และองค์การสหประชาชาติ ที่ได้กำหนดการพัฒนาชุมชนเป็นประเด็นสำคัญหนึ่งในการพัฒนา สำหรับในบทความฉบับนี้ผู้เขียนได้ให้ความสำคัญในประเด็นเกี่ยวกับความสำคัญของการพัฒนาชุมชน

ที่ประกอบด้วยการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองการปกครอง ซึ่งเป็นเป้าหมายของการพัฒนาชุมชนในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา ผู้เขียนได้นำเอาแนวคิดเกี่ยวกับความสำคัญของการพัฒนามาเชื่อมโยงกับแนวคิดเกี่ยวกับประโยชน์ของดนตรีในการพัฒนาชุมชนที่ปรากฏในงานเขียนของนักวิชาการชาวต่างประเทศ ทั้งงานวิจัยของ Foster (2010) จากมหาวิทยาลัยวิตตอเรีย และบทความของ PlayCore (2020) ซึ่งเป็นกลุ่มบริษัทที่ประกอบธุรกิจเพื่อสังคมในสหรัฐอเมริกา ข้อมูลที่ปรากฏในงานเขียนดังกล่าวได้เสนอแนวคิดและแนวทางในการใช้ดนตรีเพื่อพัฒนาชุมชนที่ในบริบทของประเทศต่าง ๆ ซึ่งผู้เขียนได้นำเอาแนวคิดเกี่ยวกับความสำคัญของการพัฒนาชุมชนและแนวคิดเกี่ยวกับประโยชน์ของดนตรีในการพัฒนาชุมชนมาเชื่อมโยงกัน และได้นำเสนอเป็นกรอบแนวคิดในการใช้ดนตรีเพื่อพัฒนาชุมชนดังแสดงในแผนภาพที่ 1

สำหรับเนื้อหาในส่วนหลังของบทความฉบับนี้ ผู้เขียนได้เสนอแนวทางในการใช้ดนตรีล้านนาเพื่อการพัฒนาชุมชน โดยการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับดนตรีล้านนา จากงานวิจัยต่าง ๆ ที่มีความสอดคล้องกับกรอบแนวคิดในการใช้ดนตรีเพื่อพัฒนาชุมชนที่นำเสนอมาในเนื้อหาของบทความในส่วนแรก ผู้เขียนได้ยกเอาข้อมูลที่ปรากฏในงานวิจัยเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของกระบวนการ

ผลิตเครื่องดนตรีล้านนาของ พิพัฒน์พงศ์ มาศิริ (2562) เพื่อชี้ให้เห็นถึงแนวทางการใช้ดนตรีล้านนาเพื่อพัฒนาชุมชนในด้านเศรษฐกิจ ซึ่งงานวิจัยดังกล่าวได้ชี้ให้เห็นถึงความเป็นไปได้ในการใช้การผลิตเครื่องดนตรีล้านนาในการจ้างงาน การประกอบอาชีพ และการสร้างรายได้ของผู้คนในชุมชน การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการขับซอเพื่อเป็นสื่อในการแจ้งเตือนถึงอันตรายของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาตลอดจนแนวทางปฏิบัติเพื่อป้องกันการติดเชื้อโรคดังกล่าวของศิลปินขับซอล้านนา คณะสวรรค์ล้านนาร่วมกับส่วนราชการในจังหวัดพะเยา เป็นการยกตัวอย่างของแนวทางในการใช้ดนตรีล้านนาเพื่อพัฒนาชุมชนในด้านของสังคม นอกจากนี้ การศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับวงดนตรีตกลั้งในชุมชน

ของจังหวัดลำปาง และงานวิจัยเกี่ยวกับกลองหลวงในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่และลำพูนของรณชิต แม้นมาลัย (2537) เพื่อแสดงให้เห็นถึงแนวทางในการใช้ดนตรีล้านนาเพื่อพัฒนาชุมชนในการเมืองการปกครองอีกด้วย การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับดนตรีล้านนาที่ปรากฏในงานเขียน งานวิจัย ตลอดจนสื่อสังคมออนไลน์ดังกล่าว เพื่อต้องการสะท้อนให้เห็นถึงความเป็นไปได้ของแนวคิดและแนวทางในการใช้ดนตรีล้านนาเพื่อพัฒนาชุมชน โดยผู้เขียนหวังว่าบทความฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อวงวิชาการทางด้านการพัฒนาชุมชน นักวิชาการด้านดนตรี ตลอดจนเจ้าหน้าที่ในส่วนราชการที่จะได้นำแนวคิดดังกล่าวไปปรับใช้และเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาชุมชนในลำดับต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กรมการพัฒนาชุมชน. (2527). *การพัฒนาชุมชน*. กรุงเทพฯ: กรมการพัฒนาชุมชน.
- โกวิทย์ พวงงาม. (2550). *การปกครองท้องถิ่นไทย*. กรุงเทพฯ: เอ็กสเปอร์เนท.
- จักรพงษ์ คำบุญเรือง. (2561). *กลองหลวงล้านนา สืบสานมรดกแห่งบรรพชน*. สืบค้นจาก https://www.chiangmainews.co.th/page/archives/855612/?fbclid=IwAR2y_mQY2HrXpr-LJhQYK9xwfp2FgOspr9-MeuboubOn1xjz7iLhPTrb-Do
- จิตติ มงคลชัยอรัญญา. (2540). *การศึกษาชุมชนเพื่อการพัฒนา*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- โชติมา โชติกลเสถียร. (2548). *ศักยภาพการผลิตเพลงพื้นบ้านล้านนา กรณีศึกษา “พินเปี้ยะ” จังหวัดลำปาง*. (การค้นคว้าอิสระเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- ณรงค์ สมิตธิธรรม. (2541). *วงตกลั้ง: ดนตรีแห่งวิถีชีวิตของชาวลำปาง*. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาวัฒนธรรมศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล).
- ณัฐวุฒิ ทรัพย์อุปถัมภ์. (2558). *ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน*. จันทบุรี: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- บุรณพันธุ์ ใจหล้า. (2563). ภูมิปัญญาการสร้างเครื่องดนตรีล้านนาเพื่อสืบทอดการสร้างเครื่องดนตรีพื้นบ้านและเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวัฒนธรรม. *วารสารวิจัยราชภัฏเชียงใหม่*, 21(1), 45-61.
- ประเวศ วสี. (2541). *ยุทธศาสตร์ชาติเพื่อความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ปาฐกถาพิเศษ ป่วย อังภากรณ์*. กรุงเทพฯ: หมอชาวบ้าน.
- พิพัฒน์พงศ์ มาศิริ. (2562). *การเปลี่ยนแปลงอัตลักษณ์ของดนตรีล้านนา*. (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง).
- เพียงแพน สรรพศรี, สกาวรุ่ง สายบุญมี และยุทธนา ฉัพรรณรัตน์. (2563). การพัฒนาสุขภาวะผู้สูงอายุโดยใช้กิจกรรมดนตรีพื้นบ้านล้านนา กรณีศึกษาชมรมดนตรีพื้นเมือง ชุมชนสันโค้งหลวง จังหวัดเชียงราย. *วารสารวิชาการเซนต์จอห์น*, 23(33), 224-239.
- มณี พยอมยงค์. (2529). *ประเพณีสิบสองเดือนของล้านนาไทย*. เชียงใหม่: ส.ทรัพย์การพิมพ์.

- มยุรี วัดแก้ว. (2535). *ทฤษฎีและหลักการพัฒนารวมชน*. เพชรบุรี: คณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยครูเพชรบุรี.
- รณชิต แม้นมาลัย. (2537). *กลองหลวงล้านนา: ความสัมพันธ์ระหว่างวิถีชีวิตและชาติพันธุ์*. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาวัฒนธรรมศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล).
- รพีภัทร์ สุขสมเกษม. (2559). *ปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน กรณีศึกษาชุมชนในเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี*. (การค้นคว้าอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารรัฐกิจและกิจการสาธารณะ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์).
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2542). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญ.
- วนิดา ริกากรณ์. (2545). *การดำรงอยู่ของการละเล่นพื้นบ้านซอล้านนา*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการศึกษานอกกระบวน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- ศุภนิจ ไชยวรรณ. (2547). *กระบวนการสืบทอดเพลงซอพื้นบ้านของจังหวัดเชียงใหม่*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาอาชีวศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. (2525). *การพัฒนาชุมชน*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สนธยา พลศรี. (2547). *ทฤษฎีและหลักการพัฒนารวมชน*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- สมาคมศิลปินขับซอล้านนา. (ม.ป.ป.). *สมาชิกปัจจุบัน*. สืบค้นจาก <http://sorlanna.com/about>
- สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดพะเยา. (2564). *สื่อประชาสัมพันธ์ COVID-19 จังหวัดพะเยา (ซอพื้นบ้านคณะสวรรค์ล้านนา)*. สืบค้นจาก <https://www.youtube.com/watch?v=lv33ADNIOX0>
- Foster, D. (2010). *Music and community development: Perspectives on relationship, roles and structures in music in community*. (Master Thesis in Education, Victoria University).
- PlayCore. (2020). *Benefits of music on communities*. สืบค้นจาก <https://www.playcore.com/news/benefits-of-music-on-communities>

การสะท้อนปัญหาสังคมจีนผ่านการดัดแปลงเรื่องสั้นสู่ภาพยนตร์
เซี่ยงหนี่วเซียวเซียว
THE REFLECTION OF CHINESE SOCIAL PROBLEMS
THROUGH SHORT FICTION ADAPTATION INTO THE MOVIE “XIANGNÜ XIAOXIAO”

ศัลยา เอ็งฉวน^{1*} และ กนกพร นุ่มทอง²
Sanlaya Engchuan^{1*}, and Kanokporn Numtong²

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 50 ถนนงามวงศ์วาน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900^{1,2}
Kasetsart University, 50 Ngamwongwan Road, Ladyao Sub-district, Chatuchak District, Bangkok, 10900^{1,2}

*Corresponding author E-mail: kanokporn.n@ku.th

(Received: 21 Jan, 2022; Revised: 27 Jun, 2022; Accepted: 28 Jun, 2022)

บทคัดย่อ

บทความวิจัยฉบับนี้ศึกษาการสะท้อนปัญหาสังคมจีนช่วงเปลี่ยนแปลงการปกครองในยุคสาธารณรัฐจีน โดยใช้กรณีศึกษาจากภาพยนตร์ เรื่อง “เซี่ยงหนี่วเซียวเซียว” ที่ดัดแปลงมาจากเรื่องสั้น “เซียวเซียว” โดยนำแนวคิดการดัดแปลงนวนิยาย มาเป็นแนวทางในการศึกษา และใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลโดยการศึกษางานประกอบ การเล่าเรื่องของภาพยนตร์ และข้อมูลจากหนังสือ เอกสารทางวิชาการเกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรมจีน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องสั้น “เซียวเซียว” ของเหลียนฉงเหวิน ทั้งในและต่างประเทศ เพื่อให้เข้าใจลักษณะเด่นของภาพยนตร์ในฐานะภาพสะท้อนสังคม ที่เผยเรื่องราวชีวิตของตัวละครที่ต้องเผชิญในช่วงของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมไปสู่สังคมสมัยใหม่ จากการศึกษาพบว่าภาพยนตร์เรื่องนี้มีกลวิธีปรับองค์ประกอบการเล่าเรื่อง คือ 1. ใช้มิติสหบทในการปรับโครงเรื่อง และเพิ่มตัวละคร โดยนำโครงเรื่องและตัวละครบางตอนมาจากเรื่องสั้น “เซียวเซียวกับตงเซิง” สะท้อนมายาคติกับการเป็น “หญิง” ในสังคมศักดินาจีนที่ตกอยู่ภายใต้ระบบปิตาธิปไตย 2. เพิ่มฉากที่เป็นเอกลักษณ์ของเซี่ยงซีและเหตุการณ์ต่าง ๆ เผยให้เห็นความผิดปรกติด้านบุคลิกภาพของตัวละคร ซึ่งมีสาเหตุมาจากวัฒนธรรม จารีต ประเพณีของสังคมศักดินาจีน ที่กดทับ “ความเป็นมนุษย์” ส่งผลให้ตัวละครมีพฤติกรรมเก็บกดและมีความขัดแย้งภายในจิตใจ 3. ปรับเปลี่ยนมุมมองในการเล่าเรื่องให้เป็นแบบรู้รอบด้าน และมีการปิดเรื่องแบบพลิกความคาดหมายของผู้ชม โดยการปรับบทบาทของตัวละครให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงไปสู่สังคมสมัยใหม่ คือการให้ความสำคัญกับความเป็นปัจเจก

คำสำคัญ : ปัญหาสังคมจีน, ยุคสาธารณรัฐจีน, การดัดแปลง, ภาพยนตร์, เซี่ยงหนี่วเซียวเซียว

¹ นักวิจัยอิสระ

² รองศาสตราจารย์ ดร. ประจำสาขาวิชาภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์

ABSTRACT

This research article studied the reflection of Chinese social problems during the change of the regime in the Republic of China by using a case study from the movie “Xiangnü XiaoXiao”, which is adapted from a short story “Xiao Xiao” by using the adaptation concept as a study guideline and using the methods of collecting information by studying the elements of storytelling of the movie and the information from books, academic papers related to Chinese society and culture, and both domestic and international research related to the short story “Xiao Xiao” of Shen Chongwen’s. To realize the prominence of the movie as an image reflecting society and revealing the story of life that the characters had to face during the social transition to a modern society, the study revealed that this movie contained the following component adaptation techniques for storytelling. 1) Intertextuality was used for adapting the plot and adding characters. The plot and characters from some chapters were brought from a short fiction “*Qiaoxiu and Dongsheng*”, reflecting the myth of being “a woman” in Chinese feudal society under a patriarchy. 2) The unique scenes of Xiangxi and different situations revealed the abnormal personalities of the character caused by the culture and customs of Chinese feudal society that suppressed “humanity,” resulting in the repression and internal conflict of the character. 3) The point of view for storytelling was adapted to be an omniscient one with the plot-twisted ending by adapting the roles of the character to be in accordance with transition to a modern society, i.e., giving precedence to individualism.

KEYWORDS: Chinese Social Problems, The Republic of China Era, Adaptation, Movie, Xiangnü XiaoXiao

บทนำ

การปฏิวัติซินไฮ่ในปี พ.ศ. 2454 ส่งผลให้การปกครองของราชวงศ์ชิงที่ติดต่อกันมาถึง 268 ปี และการปกครองระบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ของกษัตริย์ที่ยาวนานหลายพันปีสิ้นสุดลง และเข้าสู่อการเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบบสาธารณรัฐ นำมาซึ่งความคาดหวังว่า จีนกำลังเข้าสู่รัฐสมัยใหม่และสามารถแก้ไขความตกต่ำของบ้านเมืองได้ แต่ภายใต้ระบบสาธารณรัฐกลับมีปัญหาต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านการเมือง เกิดการต่อสู้แย่งชิงอำนาจทางทหาร ทำให้ปัญญาชนส่วนหนึ่งพยายามหาทางแก้ปัญหาในบ้านเมืองโดยเสนอแนวความคิดต่าง ๆ นำไปสู่การปฏิวัติทางภูมิปัญญา (The Intellectual Revolution) และการเคลื่อนไหวทางวัฒนธรรมใหม่ (The New Cultural Movement) (ศิริพร ดาบเพชร, 2556, น. 106) แม้ว่าจีนได้กลายเป็นสาธารณรัฐแล้วก็ตาม ปัญญาชนบางส่วน ยังมองว่าตัวการใหญ่ที่ควรถูกกล่าวโทษ คือ วัฒนธรรมจารีตของจีน ที่ตั้งอยู่บนรากฐานปรัชญาขงจื้อ มีรูปแบบวิธีคิดที่โบราณ อ้างอิงลำดับชั้นเป็นส่วนสำคัญ ทำให้เกิดการเบียดเบียน ย่ำยีคนยากคนจน แนวคิดการบูชาบรรพชนอ้างอิงลัทธิชาโยเป็นใหญ่ การซื้อขายสตรี การแต่งงานแบบคลุมถุงชน การกดขี่บีบคั้นสตรีเพศที่ฝังรากลึกตามความเชื่อแบบปิตาธิปไตยทั้งในทางกายภาพเนื่องจากต้องทรมาน “รัดหน้าอก” ให้แบนราบหรือ “รัดเท้า” เพื่อให้มีขนาดเล็กงอ บ่งบอกถึงความงามของสตรี และในทางจิตใจโดยถูกมองว่ามีสถานะทางสังคมที่ด้อยกว่า และไม่ได้รับโอกาสทางการศึกษา เป็นอุปสรรคในการพัฒนาประเทศตามแบบตะวันตก (มิตเตอร์ รานา, 2562, น. 51-55) ปัญญาชนบางส่วนที่ได้รับการศึกษาจากตะวันตกและได้รับอิทธิพลตะวันตกต้องการเปลี่ยนแปลงความคิดชาวจีน กำจัดแนวคิดขงจื้อทุกมิติออกไปจากสังคมและวัฒนธรรมจีน ผลที่ตามมาคือการรับเอาแบบอย่างจากชาติตะวันตกมาใช้ทั้งในด้านแนวคิดประชาธิปไตยและวิทยาศาสตร์ หรือวัฒนธรรมตะวันตก เรียกร้องให้มีการใช้ภาษาจีนราชวูร์ “ไปฮัว” (白话) แทนภาษาจีนหลวง “เหวินเหียน” (文言)

ในสถาบันการศึกษาทั่วประเทศ อันจะช่วยให้คนสามัญสามารถรู้หนังสือได้ง่ายขึ้น (สิทธิพล เครือรัฐติกาล, 2555, น. 113) นอกจากนี้ ยังได้คิดค้นระบบการเมืองแบบใหม่และล้มเลิกจารีตเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างหญิงชายตามขนบดั้งเดิม ซึ่งเป็นขบวนการที่หนุ่มสาวชาวเมืองผู้รักชาติมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ จึงนำไปสู่การเดินทางในวันขึ้นที่ 4 พฤษภาคม พ.ศ. 2462 หลู่ ซวี่น และตงหลิง นักประพันธ์ที่โดดเด่นในสมัยนั้น เป็นปัญญาชนที่อาศัยผลงานวรรณกรรมเป็นเครื่องมือในการสื่อสารกับสังคม พยายามที่จะประณิชนอมแนวคิดชาตินิยมเข้ากับประเด็นเรื่องเพศสภาพและชนชั้น ทั้งสองไม่ใช่นักปฏิวัติคนใด ๆ ไป เพราะความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนเพื่อไปถึงจุดหมาย ทำให้พวกเขาแตกต่างจากคนทั่วไป พวกเขาได้ให้มุมมองที่หลากหลาย ซึ่งอธิบายยุคสมัยดังกล่าวไว้อย่างชัดเจน งานเขียนและมรดกต่าง ๆ ที่พวกเขาทิ้งไว้ให้คนรุ่นหลัง จะได้รับการยกขึ้นมากล่าวอยู่เสมอ

ในช่วงจีนสมัยใหม่ (พ.ศ. 2455-2492) เป็นยุคที่ประสบความสำเร็จในด้านวรรณกรรมจีนสมัยใหม่ ปราชญ์นักเขียนชื่อดังพร้อมกับผลงานงานวรรณกรรมที่มีชื่อเสียงจำนวนมาก งานวรรณกรรมหลายเรื่องได้รับการขนานนามให้เป็นวรรณกรรมชิ้นเอกในวงการวรรณกรรมจีน หลังจากการสถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีน (พ.ศ. 2492) มีงานวรรณกรรมชิ้นเอกหลายเรื่อง ได้ดัดแปลงมาเป็นบทละครหรือภาพยนตร์ และปรากฏสู่สาธารณชนอีกครั้ง โดยใช้ศิลปะในการเล่าเรื่องอีกรูปแบบหนึ่ง (หยาง ป้อ, 2558, น. 101) ช่วงจีนสมัยใหม่เป็นช่วงเปลี่ยนผ่านจากวัฒนธรรมเก่าเข้าสู่วัฒนธรรมใหม่ วรรณกรรมส่วนใหญ่สะท้อนปัญหาสังคม โดยเฉพาะสังคมระดับล่างซึ่งถูกกดขี่ทางชนชั้นและทางเพศจากประเพณี จารีต ความเชื่อหรือพิธีกรรมต่าง ๆ ด้วยเหตุนี้วรรณกรรมส่วนใหญ่ในยุคนี้จึงมีเนื้อหาที่วิจารณ์แนวคิดขงจื้อและระบบศักดินาจีน (ฉัตรทิพย์ นาถสุภา, 2561, น. 93) หลู่ซวี่น เป็นปัญญาชนคนสำคัญที่ได้รับการยกย่องว่าเป็น “บิดาแห่งวรรณกรรมจีนสมัยใหม่” งานประพันธ์ทั้งหลายของเขาสะท้อนสภาพสังคมจีนที่ระบบศักดินากำลังเสื่อมสลายและ

ยังไม่มีสังคมใหม่มาแทนที่ เรื่องสั้นที่มีชื่อเสียงมาก คือ “บันทึกประจำวันของคนบ้า” และ “ประวัติจริงของอาคิว” แต่งขึ้นในปี พ.ศ. 2464

ภรรดา เชียงจิ่ง (2557, น. 180) นักวิชาการด้านวรรณคดีจีนสมัยใหม่ ได้ศึกษาการสะท้อนปัญหาสังคมจีนผ่านบุคลิกที่ผิดปกติของตัวละครผ่านวรรณกรรมจีนสมัยใหม่ “ขบวนการวัฒนธรรมสมัยใหม่” โดยเฉพาะเรื่องสั้น “บันทึกประจำวันของคนบ้า” ของหลู่ชวี่น ซึ่งจัดเป็นวรรณกรรมสะท้อนปัญหาที่มีเนื้อหาโจมตีวัฒนธรรมศักดินาของจีน โดยหยิบยืมเอาตัวละครที่มีบุคลิกผิดปกติลักษณะต่าง ๆ มาเผยให้เห็นถึงจุดเริ่มต้นแห่งโศกนาฏกรรมที่เกิดขึ้นในสังคมจีนกรรมฐาน เมธีรัตนไพศาล (2557, น. 10) ได้ศึกษางานเขียนรวมเล่ม ชุดตะโกนก้อง และละล้าละลัง ซึ่งเป็นผลงานอันโดดเด่นของหลู่ชวี่น โดยได้กล่าวถึง “ห้องเหล็ก” ซึ่งแสดงออกถึงความคิดของหลู่ชวี่นที่ต้องการถ่ายทอดจิตวิญญาณของตัวละครเหมือนว่ากำลังหลับและถูกขังอยู่ในห้องที่ถูกปิดตาย ซึ่งหมายถึงชาวจีนในสังคมศักดินาที่กำลังโง่เขลาและอ่อนแอ และห้องเหล็กนั้นก็เป็นสถานที่กักขังจิตใจผู้คน ส่วนรัชกฤษ วงษ์วิลาส (2563, น. 5) ได้ศึกษาภาพแทน “ความเป็นอื่น” ของสตรี คือ ตัวละคร “หญิงป่วย” และ “หญิงบ้า” จากเรื่องสั้นขนาดยาวเรื่อง “บันทึกประจำวันของนางสาวโซเฟีย” ของดิ้งหลิง และบทละครเรื่อง “พายุฝุ่น” ของเฉาอี้ว ที่ต่างก็นำภาพลักษณ์ของสตรีที่มีความรู้สึกลึกซึ้งหรือความรู้สึกปรารถนาไม่สอดคล้องกับค่านิยมของสังคมไปยึดโยงกับ “ความป่วยไข้” ตัวบทวรรณกรรมทั้ง 2 เรื่อง จัดเป็นวรรณกรรมจีนสมัยใหม่ที่ได้รับอิทธิพลจากแนวคิดของกระบวนการ “4 พฤษภาคม” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของขบวนการเรียกร้องวัฒนธรรมใหม่

พัชนี ตั้งยีนยง (2553) ได้ศึกษาสตรีจีนกับการศึกษาสมัยใหม่ โดยกล่าวว่า การศึกษาสมัยจารีตของจีนมีสาระ วัตถุประสงค์ และกำหนดผู้เรียนที่ชัดเจน อีกทั้งเป็นนโยบายการศึกษาที่มี “ผู้ชาย” เป็นศูนย์กลาง แต่เด็กหญิงกลับไม่มีตำรา ไม่มีห้องเรียน ไม่มีสิทธิเรียนหนังสือที่โรงเรียน และไม่มีโอกาสสัมผัสโลกภายนอกโดยตรง การศึกษานอกระบบของสตรีจีน

คือ การศึกษาภายในครอบครัวที่ถ่ายทอดกันระหว่างสตรี สิ่งที่มาตราและญาติพี่น้องของสตรีอบรมสั่งสอนให้กับเด็กหญิงชาวจีนนั้นมีปรากฏอยู่ในคัมภีร์จาลิต (礼记) คือ การปฏิบัติตนตามหลัก “สามคล้ายตามสี่คุณธรรม” (三从四德) “สามคล้ายตาม” คือ ตลอดชีวิตสตรีนั้น ในวัยเยาว์ให้เชื่อฟังบิดา (从父) แต่งงานแล้วให้เชื่อฟังสามี (从夫) สามีตายให้เชื่อฟังบุตรชาย (从子) และ “สี่คุณธรรม” คือ คุณสมบัติสี่ประการที่สตรีพึงมี ได้แก่ คุณธรรมของสตรี (妇德) วาจาของสตรี (妇言) รูปลักษณ์ของสตรี (妇容) และการงานของสตรี (妇功) เมื่อเด็กผู้หญิงอายุ 10 ขวบ มารดาจะเริ่มสอนการงานสตรี เช่น งานบ้านงานเรือน การประกอบอาหาร และถ่ายทอดวิธีการผลิตในสังคมเกษตรกรรม ไม่ว่าจะเป็นการทอผ้าหรือเย็บปักถักร้อย เป็นต้น การศึกษาของสตรีจีนสมัยจารีต จึงเป็นการศึกษานอกระบบโรงเรียน มีมารดาเป็นครู มีบ้านเป็นห้องเรียน มีเป้าหมายเพื่อสร้างสตรีให้เป็นลูกสาวที่กตัญญู (孝女) ภรรยาที่ฉลาด (贤妻) และมารดาที่ประเสริฐ (良母) (พัชนี ตั้งยีนยง, 2553, น. 218-220)

จากที่กล่าวมาข้างต้น เห็นได้ว่านักวิชาการไทยมักจะมุ่งศึกษาภาพลักษณ์ของตัวละครในวรรณกรรมจีนสมัยใหม่ และบทบาทของสตรีในสังคมจารีต เพื่อต้องการให้ผู้อ่านเข้าใจสภาพสังคมจีนช่วงเวลาดังกล่าวอย่างมีนัยยะ และวรรณกรรมที่เลือกส่วนใหญ่ก็จัดเป็นวรรณกรรมประเภทถ่ายทอดความคิดก้าวหน้า การแสวงหาการปลดปล่อยทางความคิด และการวิพากษ์วิจารณ์สังคม หรือที่เรียกว่า “นวนิยายปฏิรูป” (Reform Fiction) ของนักเขียนที่มีชื่อเสียง อาทิ หลู่ชวี่น ดิงหลิง เฉาอี้ว ฯลฯ

การศึกษาวรรณกรรมของเลินฉงเหวินไม่เป็นที่นิยมนักในประเทศไทย แม้ว่าเขาเป็นนักเขียนที่มีชื่อเสียงท่านหนึ่งรองจากหลู่ชวี่น แต่ด้วยสไตล์การเขียนวรรณกรรมส่วนใหญ่ของเขาไม่ได้วิพากษ์ระบบสังคมศักดินาจีน แต่กลับบอกเล่าเรื่องราวที่เต็มไปด้วยความเรียบง่ายและความสุจริตใจของมนุษย์ในสังคมชนบท ซึ่งเป็นบุคลิกที่สอดคล้องกับธรรมชาติของมนุษย์ตามแนวคิดของลัทธิเต๋า ขณะเดียวกันก็สอดแทรกความคิดที่ไร้เหตุผลและไร้อารยะ (ชา เป้ยอิง, 2564, น. 6)

บทความวิจัยฉบับนี้เป็นการศึกษาต่อยอดจากบทความวิจัยของเย ชง (2557) หัวข้อ “ความโดดเด่นของนวนิยายเรื่อง เมืองชายแดน” ที่ได้เสนอแนะว่าควรมีการศึกษาและวิเคราะห์ เรื่องสั้น “เซียวเซียว” เพราะเป็นผลงานของผู้แต่งคนเดียวกัน ผู้วิจัยจึงเกิดความสนใจและคิดที่จะศึกษาวรรณกรรมดังกล่าว แต่เป็นการศึกษาตัวบทภาพยนตร์ที่ดัดแปลงมาจากเรื่องสั้น เพื่อชี้ให้เห็นการสะท้อนปัญหาสังคมจีนที่ถ่ายทอดผ่านองค์ประกอบ การเล่าเรื่อง แนวคิดที่ผู้วิจัยใช้เป็นกรอบในการศึกษา การสะท้อนปัญหาสังคมจีนยุคสาธารณรัฐ ได้แก่

การดัดแปลง (Adaptation) หมายถึง การทำให้ผลงานหรือตัวบทที่มีมาก่อนกลายเป็นผลงานอีกชิ้นหนึ่งหรือตัวบทใหม่ ในความหมายที่เข้าใจกันโดยทั่วไป การดัดแปลงมักหมายถึง การดัดแปลงในสื่อวรรณกรรมให้เป็นสื่ออื่น เช่น การดัดแปลงนวนิยายหรือเรื่องสั้นเป็นภาพยนตร์หรือละครโทรทัศน์ (นันทนัย ประสานนาม, 2564, น. 22)

สหบท (Intertextuality) หมายถึง เครือข่ายความสัมพันธ์ระหว่างตัวบทอันหลากหลาย ซึ่งอาจปรากฏในรูปแบบการอ้างอิง การจำลอง การหยิบยืม หรือการปะติดปะต่อตัวบทอื่น ๆ ในการดัดแปลง เช่น การปรากฏของตัวละครจากวรรณกรรมเรื่องหนึ่งในอีกเรื่องหนึ่ง หรือการอ้างอิงชื่อข้อความ เหตุการณ์ ตัวละคร จากท้องเรื่อง หรือเหตุการณ์จากตัวบทในสื่อประเภทเดียวกัน หรือต่างประเภท (นันทนัย ประสานนาม, 2564, น. 24)

สาเหตุที่เลือกศึกษาการสะท้อนปัญหาสังคมจีนเพราะว่าเรื่องสั้น “เซียวเซียว” เป็นหนึ่งในวรรณกรรมชิ้นเอกของเลินฉงเหวิน ที่แต่งขึ้นตอนต้นยุคสาธารณรัฐจีน และได้รับความนิยมจากผู้่านรองมาจากนวนิยายเรื่อง “เมืองชายแดน” และไม่เคยมีผู้ใดศึกษามาก่อน ด้วยปัจจัยด้านยุคสมัยที่ต่างกัน ส่งผลให้มุมมองของผู้เขียนบทภาพยนตร์มีความแตกต่างจากผู้แต่งวรรณกรรมต้นฉบับ เรื่องสั้น “เซียวเซียว” ถูกนำมาดัดแปลงเป็นภาพยนตร์ “เซียงหนี่วเซียวเซียว” ในปี พ.ศ. 2529 โดย เชียเพย ผู้กำกับภาพยนตร์รุ่นที่ 4 ของจีน (พ.ศ. 2522-2530) ภาพยนตร์ออกฉายที่ประเทศจีนในปี พ.ศ. 2529 และได้รับรางวัลในฐานะ

ภาพยนตร์ที่สะท้อนเอกลักษณ์ความเป็นจีนในปี พ.ศ. 2531 (โจว อี้ว์ผิง, 2562, น. 6) ดังนั้น ผู้วิจัยคิดว่าการศึกษาคำนี้จึงเป็นอีกหนึ่งทางแนวทางในการศึกษาบริบทสังคมและวัฒนธรรมจีนผ่านภาพยนตร์ ในฐานะที่ดัดแปลงมาจากเรื่องสั้นของนักเขียนในยุค “4 พฤษภาคม” ขบวนการวัฒนธรรมใหม่ อันจะประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจศึกษาด้านวรรณกรรมจีนสมัยใหม่ต่อไป

อนึ่ง บทความวิจัยฉบับนี้ผู้วิจัยถ่ายทอดเสียงภาษาจีนเป็นภาษาไทย โดยอ้างอิงเกณฑ์การถ่ายทอดเสียงภาษาจีนแมนดารินด้วยอักขรวิธีไทยของคณะกรรมการการสืบค้นประวัติศาสตร์ไทยในเอกสารภาษาจีน สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี พ.ศ. 2543 เป็นหลัก

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ศึกษาและวิเคราะห์การสะท้อนปัญหาสังคมจีนผ่านการดัดแปลงเรื่องสั้น “เซียวเซียว” สู่ภาพยนตร์ “เซียงหนี่วเซียวเซียว” เพื่อเข้าใจสภาพสังคมและวัฒนธรรมในยุคสาธารณรัฐจีน

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาและวิเคราะห์การสะท้อนปัญหาสังคมจีนผ่านการดัดแปลงเรื่องสั้นสู่ภาพยนตร์ “เซียงหนี่วเซียวเซียว” มีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาและวิเคราะห์การสะท้อนปัญหาสังคมจีนผ่านการดัดแปลงเรื่องสั้นสู่ภาพยนตร์ “เซียงหนี่วเซียวเซียว” คือ ภาพยนตร์ชื่อ “Married to a Man Child” ซึ่งเผยแพร่จากสื่อ YouTube ช่อง “电影大剧 院 1905 Movie Theater” เมื่อเดือนมีนาคม ปี พ.ศ. 2564 ซึ่งมีความยาวของการดำเนินเรื่องประมาณ 94 นาที

เครื่องมือการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีวิธีการรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ศึกษาองค์ประกอบการเล่าเรื่องของภาพยนตร์ “เซียงหนี่วเซียวเซียว” ซึ่งได้แก่ โครงเรื่อง ตัวละคร เหตุการณ์ และมุมมองในการเล่าเรื่อง

2. รวบรวมข้อมูลจากหนังสือและเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรมจีน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องสั้น “เชียวเชียว” ของเหลินจงเหวิน ทั้งในประเทศไทยและประเทศจีน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือประกอบการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์การสะท้อนปัญหาสังคมจีนที่ปรากฏในสื่อภาพยนตร์ เรื่อง “เซียงหนี่วเชียวเชียว” โดยใช้กลวิธีผ่านองค์ประกอบการเล่าเรื่อง โดยศึกษาบทบาทของสตรีจากองค์ประกอบด้านโครงเรื่องและตัวละคร ศึกษาความผิดปกติบุคลิกภาพของตัวละครจากองค์ประกอบด้านฉากและเหตุการณ์ และศึกษาการสะท้อนความเป็นปัจเจกจากมุมมองในการเล่าเรื่อง จากนั้นนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์มาสรุปโดยใช้วิธีแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Analytical Description) และอภิปรายผลตามกรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

เรื่องย่อภาพยนตร์ “เซียงหนี่วเชียวเชียว”

เชียวเชียว เด็กหญิงวัยสิบสองปีออกเรือนไปเป็นสะใภ้บ้านสามีวัยสามขวบ ตามประเพณีท้องถิ่นเมื่อแต่งงานเข้าบ้านสามีสิ่งที่ต้องทำทุกวัน คืออุ้มสามีไปในหมู่บ้าน เทียวเล่นไต้ต้นไม้ เดินเล่นตามริมลำธาร หิวก็อุ้มมาป้อนข้าว ร้องไห้ก็คอยปลอบประโลม สถานะเป็นพี่สาวน้องชาย มีเวลารว่างก็ทำงานบ้านที่พอจะทำได้ วันเวลาผ่านไปเชียวเชียวโตขึ้นพร้อมกับร่างกายที่เจริญวัย แต่บุคลิกภาพของเธอไม่ได้พัฒนาไปตามวัย วันหนึ่งเชียวเชียวได้ฟังเรื่องเล่า “นักเรียนหญิง” ที่หมายถึง “เสรีภาพ” จากปู่ ทำให้ภาพ “นักเรียนหญิง” ก็ติดอยู่ในใจ จนเธอได้พบกับ สวาโก้ว คนงานประจำบ้านสามี สวาโก้วมักร้องเพลงดึงดูดความสนใจและมีเนื้อหาสองแง่สองง่าม เมื่อสบโอกาสเขามักจะมาพัวพันอยู่ข้างตัวเธอ จนนำไปสู่ความสัมพันธ์อันลึกซึ้งของทั้งสอง ภายหลังสวาโก้วทราบว่าเชียวเชียวท้อง จึงบอกให้เชียวเชียวเอาเด็กออกสวาโก้วนึกถึงความโหดร้ายของบทลงโทษที่ตนจะต้องเผชิญ จึงได้หนี

ออกจากหมู่บ้านโดยไม่มีคำรำลือผู้เสียหายคือครอบครัวของสามีเชียวเชียว ตามธรรมเนียมปฏิบัติ เชียวเชียวต้องถูก “จับถ่วงน้ำ” หรือไม่ว่า “บอกขาย” แต่ก็ดูเหมือนว่าการยึดถือธรรมเนียมของชนบทจะไม่เคร่งครัดเท่าไร เพียงรอการลงโทษไว้ คือ การ “บอกขาย” วันเวลาผ่านไปยังไม่มีใครมาดูตัว จนครบกำหนดเชียวเชียวได้คลอดลูกชายชื่อว่าอาหนิวเมื่ออาหนิวอายุครบสิบขวบก็เข้าพิธีแต่งงานตามธรรมเนียมกับสะใภ้ที่แก่กว่าหกปี ชุนกวนในตอนโตกลายเป็นนักเรียนชาย เข้าเรียนในระบบโรงเรียนและรับแนวคิดสมัยใหม่

การสะท้อนปัญหาสังคมจีนผ่านองค์ประกอบการเล่าเรื่องในภาพยนตร์ เซียงหนี่วเชียวเชียว

1. มายาคติกับการเป็น “หญิง”

ภาพยนตร์ เซียงหนี่วเชียวเชียว มีการปรับโครงเรื่องและเพิ่มตัวละคร โดยนำโครงเรื่องและตัวละครบางตอนมาจากเรื่องสั้น *เฉียวชิวกับตงเซิง* (巧秀与冬生) หนึ่งในสี่เรื่องสั้นขนาดยาวของเหลินจงเหวิน ได้แก่ *เสวี่ยฉิง* (雪晴) *ชื่อเหยียน* (赤魔) *ฉวนฉีบูฉี* (传奇不奇) และ *เฉียวชิวกับตงเซิง* (巧秀与冬生) เรื่องสั้นขนาดยาวชุดนี้แต่งขึ้นในช่วงปี พ.ศ. 2488-2490 โดยตัวละครและเหตุการณ์ต่างก็มีความเชื่อมโยงซึ่งกันและกัน (โจว อี้วผิง, 2562, น. 15) ผู้เขียนบทใช้กลวิธีปรับโครงเรื่องโดยนำเรื่องราวของตัวละครเฉียวชิวที่เคยผ่านการแต่งงานตามธรรมเนียม “ถนงหยั่งลี” มาเพิ่มในโครงเรื่องมีจุดมุ่งหมายเพื่อย้ำเตือนเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นกับตัวละครเอกในอนาคต คือเชียวเชียว หลังจากที่เข้ามาเป็นสะใภ้ของหมู่บ้านตระกูลหยางบริเวณที่ราบหุบเขา (杨家坳) ตัวละครเฉียวชิว (巧秀) ปรากฏในภาพยนตร์เป็นช่วงเวลาสั้น ๆ 3 ครั้งด้วยกัน

ครั้งแรก คือการแห่ศพสามีของเฉียวชิวเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นหลังจากเชียวเชียวแต่งงานกับสามีวัยสามขวบได้ไม่นาน เฉียวชิวกลายเป็นแม่หม้ายและมีลูกสาวหนึ่งคนที่ต้องเลี้ยงดู (ดูภาพที่ 1) *ครั้งที่สอง* เป็นเหตุการณ์ที่เชียวเชียวเจอเฉียวชิวด้วยความบังเอิญเฉียวชิววางตะกร้าลงและถามเชียวเชียวด้วยความหวังใจว่า “你婆婆对你好吗?” “แม่สามีดีกับเธอ

หรือเปล่า” เขียวเขียวตอบโดยไม่ลังเล “好，白米饭管饱吃” “ดีสิ มีข้าวสวยกินอิ่ม” และเมื่อเขียวเขียวเดินจากไป เฉียวชิวมองตามพร้อมกับถอนหายใจ คิดว่าการกินอิ่มนอนหลับถือเป็นเรื่องสำคัญที่สุดในชีวิตของเธอ และการออกเรือนแค่ย้ายบ้านนี้ไปอยู่อีกบ้านหนึ่ง

(ดูภาพที่ 2) ครั้งที่สาม คือการประกอบพิธีกรรม “ถ่วงน้ำ” (沉潭) ริมแม่น้ำ เฉียวชิวถูกจับได้ว่าเป็นชู้กับช่างตีเหล็ก เป็นเหตุการณ์ที่ย่ำแย่และสร้างความสะเทือนใจให้เขียวเขียวและฮวาโก่ว (ดูภาพที่ 3)

ภาพที่ 1 ขบวนแห่ศพสามีเฉียวชิว (นาทีที่ 10:55)

ภาพที่ 2 การสนทนาระหว่างเขียวเขียวและเฉียวชิว (นาทีที่ 17:00)

ภาพที่ 3 พิธีกรรม “จับถ่วงน้ำ” ฝ่ายหญิง และ “ทุบตีซาขาด” ฝ่ายชาย (นาทีที่ 49:25)

ผู้เขียนบทใช้กลวิธีเพิ่มโครงเรื่องและตัวละคร เพื่อสะท้อนให้เห็นว่า “ความเป็นมนุษย์” และความมั่นคงในชีวิตของผู้หญิงยุคสังคมศักดินาจีนขึ้นอยู่กับระบบสังคมชายเป็นใหญ่ การให้กำเนิดลูกสาวซึ่งไม่สามารถทำหน้าที่สืบสกุลเพื่อแสดงความกตัญญูให้กับตระกูลสามีได้ และสามีก็เสียชีวิตในภายหลัง บทบาทของภรรยา ลื่นลุดลง แต่ยังคงทำหน้าที่แม่และอยู่ในสถานะที่ต่ำสุด

ของสังคมหรืออาจจะไม่ได้รับการเลี้ยงดูจากแม่สามี ตามแนวคิดโชคชะตานิยม (Fatalism) ทางปรัชญาของ ครุอาชิวเกะ ที่เชื่อว่าชีวิตคน ๆ หนึ่งถูกกำหนดไว้แน่นอนแล้วจากโชคชะตาและมนุษย์ไม่มีเสรีภาพที่จะกำหนดชะตาชีวิตของตัวเองได้ (สุมาลี มหณรงค์ชัย, 2562, น.175) สถานภาพของสตรีในยุคสังคมศักดินาจีนจึงไม่ต่างอะไรกับโชคชะตาที่ถูกกำหนดไว้ นอกจากนี้ จากการ

สนทนาของเซียวเซียวกับเลียวชิว บ่งบอกว่าตัวละครเอกซึ่งมีบุคลิกภาพที่มีทัศนคติต่อเรื่องต่าง ๆ ในเชิงบวก ทั้งนี้เป็นผลมาจากสังคมได้กำหนดไว้แล้วว่านี่คือ “ความปรกติ” ที่ผู้หญิงต้องทำ นั่นก็คือเกิดมาเพื่อทำหน้าที่ลูกสาว ภรรยา และแม่ โดยไม่คิดตั้งคำถามกับสิ่งที่เกิดขึ้น และเมื่อแต่งงานเป็นสะใภ้เข้าบ้านสามีก็ต้องอยู่ในกรอบและขนบจารีต “ผัวเดียวเมียเดียว” (Monogamy) และหากตัวละครเดินหน้าทำตามความปรารถนาของตัวเอง ผลที่ตามมาก็คือจะต้องถูกกำจัดออกจากสังคม ซึ่งมีสองวิธีด้วยกัน วิธีแรก เพื่อรักษาชื่อเสียงของชนเผ่าเอาไว้ ฝ่ายหญิงถูกลงโทษด้วยการจับมัดและเปลือยกาย “ถ่วงน้ำ” ซึ่งเป็นธรรมเนียมปฏิบัติของสังคมยุคนั้น และอีกวิธีก็คือ “บอกขาย” ส่วนฝ่ายชายที่ละเมิดกฎเกณฑ์ของสังคมก็ต้องรับโทษโดยการถูก “ทุบตีขาหักทั้งสองข้าง” (断双股) เหตุการณ์นี้สะท้อนให้เห็นว่าในระบบสังคมศักดินา การใช้ขนบจารีตปฏิบัติหรือลงโทษกับบุคคลที่ละเมิดกฎโดยการทุบตี หรือการจับถ่วงน้ำ ไม่ถือว่าเป็นการกระทำผิด หากผู้กระทำเป็นผู้มีอำนาจ ดังที่ปรากฏในภาพยนตร์ คือ หัวหน้าเผ่า (族长) และผู้ถูกกระทำเป็นข้าทาส ลูก-เมีย หรือผู้น้อย เนื่องจากกฎหมายของระบบสังคมศักดินาอนุญาตให้ผู้เป็นใหญ่ควบคุมดูแลและลงโทษผู้อยู่ใต้ปกครอง และนี่ก็คือโคกนาฏกรรมที่เป็นผลมาจากการแต่งงานตามธรรมเนียม สะท้อนให้เห็นถึงความโหดร้าย ป่าเถื่อนของสังคมศักดินาจีนในยุคนั้น เผยให้เห็นรูปแบบหนึ่งจากหลายๆ รูปแบบของวัฒนธรรม “คนกินคน” ในสังคมจารีต นั่นคือการกดขี่ของสังคมแบบชายเป็นใหญ่ที่ผู้หญิงชนชั้นล่างต้องเผชิญ

2. บุคลิกภาพที่ผิดปรกติกับสังคมจีนศักดินา

แม้ว่ายุคสมัยของการเล่าเรื่องจะแตกต่างกัน แต่ฉากและเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ปรากฏในภาพยนตร์ โดยยังคงใช้สถานที่ในเซียงซีบ้านเกิดผู้แต่ง ถ่ายทำในหมู่บ้านเล็ก ๆ บนที่ราบหุบเขา ฉากที่เป็นธรรมชาติ รายละเอียดด้วยแม่น้ำและหุบเขา การล่องเรือข้ามปากสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ โรงโม่ (水碾坊) เป็นต้น อันเป็นสถานที่สะท้อนเอกลักษณ์โดดเด่นในงานวรรณกรรมหลายชิ้นของผู้แต่งด้วย ผู้ชมสามารถมองเห็นทัศนียภาพ

วัฒนธรรม วิถีชีวิตและเรื่องราวของชาวจีนในเซียงซี ซึ่งเป็นสังคมชนบทที่ห่างไกลความเจริญและล้าหลังผ่านมุมมองและเสียง เนื่องด้วยในตัวละครวรรณกรรมฉบับแปลไม่ได้นำเสนอเรื่องเพศอย่างสมเหตุสมผล เพียงแต่ทิ้งท้ายด้วยประโยคสั้น ๆ ว่า “จนในที่สุด มีอยู่วันหนึ่ง เซียวเซียว ก็ใจห่วยเพราะเพลงของฮวาโก้ว กลายเป็นหญิงเจริญวัยคนหนึ่ง” ฉะนั้น ในส่วนนี้ผู้วิจัยมุ่งวิเคราะห์เฉพาะฉากและเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เผยให้เห็นถึงบุคลิกภาพที่ผิดปรกติของตัวละคร เพื่อให้ผู้ชมเข้าใจสภาพสังคมจีนในสมัยนั้นได้อย่างมีนัยยะ

เรื่องสั้น “เซียวเซียว” แต่งขึ้นในช่วงเวลาสำคัญช่วงหนึ่งของสังคมจีน คือช่วงการเปลี่ยนแปลงสังคมจากสังคมเก่าเข้าสู่สังคมใหม่ แม้ว่าวรรณกรรมต้นฉบับได้สร้างตัวละครเอกให้มีบุคลิกภาพที่มีชีวิตชีวา ไร้เดียงสา มีทัศนคติกับเรื่องต่าง ๆ ในเชิงบวก สะท้อน “ความเป็นมนุษย์” ในอุดมคติของผู้แต่ง ไม่ได้นำเสนอภาพของตัวละครที่แท้จริงในยุคนั้นได้รอบด้าน แต่เมื่อนำมาดัดแปลงเป็นภาพยนตร์ ซึ่งเปรียบเสมือนกระจกสะท้อนสังคม นำเสนอข้อเท็จจริงได้สอดคล้องกับสภาพสังคม การวิเคราะห์พฤติกรรมตัวละครผ่านเหตุการณ์ต่าง ๆ ในภาพยนตร์ จึงเป็นการศึกษาในอีกแง่มุมที่ทำให้เราเข้าใจสภาพสังคมจีนในช่วงเวลานั้นได้

ซิกมันด์ ฟรอยด์ นักทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (Psychoanalysis Theory) เชื่อว่ามนุษย์มีสัญชาตญาณติดตัวมาตั้งแต่เกิดและพฤติกรรมเกือบทุกประเภทของมนุษย์เป็นผลมาจากสัญชาตญาณทางเพศ เป็นแรงจูงใจหรือแรงขับพื้นฐานของมนุษย์ที่จะนำไปสู่ความพึงพอใจ (Erotic Pleasure) ซึ่งแต่ละคนเก็บกดไว้ในจิตใต้สำนึก ไม่กล้าแสดงออกมาโดยตรง สัญชาตญาณนี้ส่งผลให้มนุษย์อยากมีชีวิต อยากสร้างสรรค์และอยากมีความรัก โดยมีแรงขับทางเพศเป็นเป้าหมายที่ส่งผลไปถึงความสุข หากพัฒนาการของพลังทางเพศเกิดหยุดชะงัก ก็จะส่งผลต่อบุคลิกภาพทำให้เป็นโรคจิต โรคประสาทได้ (ยศ สันตสมบัติ, 2559, น. 47) ในภาพยนตร์เซียงหนี่เซียวเซียวพบตัวละครที่แสดงออกถึงความต้องการทางเพศอย่างชัดเจน คือ เซียวเซียวและฮวาโก้ว ซึ่งปรากฏในภาพยนตร์ 3 ครั้งด้วยกัน

ครั้งแรก เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นภายในบ้านสามี สวาโกวเดินกลับเข้ามาที่พัก เขาแอบมองแม่สามี กำลังสอนเชียวเชียว “รัดหน้าอก” (缠胸) คนไข้ซึ่งเป็น คนงานอีกคนได้เข้ามาเห็นและห้ามไว้ พร้อมกับบอก สวาโกวด้วยภาษามือทำนองว่า “ไม่ได้นะ ถึงตายนะ” จากนั้น สวาโกวก็นิ่งไปที่ริมแม่น้ำเพื่อระบายอารมณ์

ที่เก็บกดไว้ในจิตใจได้สำนึก เหตุการณ์นี้แสดงให้เห็นว่า เมื่อตัวละครไม่ได้รับการตอบสนองทางเพศ จึงแสดงพฤติกรรมที่ผิดปกติออกมาและนี่จึงเป็นภาพ ของความขัดแย้งระหว่างจิตใจกับร่างกายของตัวละคร (ดูภาพที่ 4)

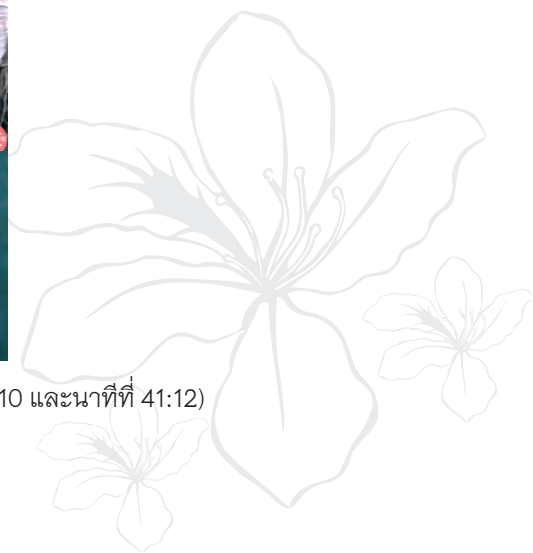
ภาพที่ 4 เชียวเชียวโตเป็นสาวที่เจริญวัย แม่สามีสอนรัดหน้าอก (นาทิตี 33:18)

ครั้งที่สอง เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในโรงไม้ เชียวเชียวอุ้มสามีตัวน้อยเข้ามาหลบฝนข้างใน และเธอก็ ถอดเสื้อที่เปียกแขวนไว้บนราวไม้ไผ่พร้อมกับพยายาม ถอดผ้ารัดหน้าอกออก ในเวลานั้นเองสวาโกวก็ได้เข้ามา หลบฝนข้างในเหมือนกัน เมื่อสวาโกวเห็นเชียวเชียว อยู่ในสภาพเช่นนั้น เขาจึงบอกให้สามีตัวน้อยออกไปข้างนอก เพื่อดูว่าฝนหยุดตกหรือยัง จากนั้นก็ลืดอกประตูปริศพร้อมกับ เปิดท่อระบายน้ำให้แท่นไม้ขนาดใหญ่เริ่มหมุนทำงาน

สวาโกวเดินเข้าไปดึงผ้ารัดหน้าอกและข่มขืนเชียวเชียว วันต่อมาในขณะที่เชียวเชียวนั่งซักผ้าอยู่ที่ริมแม่น้ำ เธอเหม่อลอย ในหัวนึกถึงแต่เหตุการณ์ระหว่างเธอกับ สวาโกวที่เกิดขึ้นในโรงไม้ เหตุการณ์นี้ทำให้เธอตระหนัก และเข้าใจเรื่องราวของ “นักเรียนหญิง” สัญญาของ “เสรีภาพ” ได้เป็นอย่างดี จึงนำไปสู่เหตุการณ์ครั้งที่สาม (ดูภาพที่ 5)

ภาพที่ 5 ความสัมพันธ์ครั้งแรกระหว่างเชียวเชียวและสวาโกว (นาทิตี 38:10 และนาทิตี 41:12)

พินนเสวรสสาร ปีที่ 18 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม - มิถุนายน 2565

ครั้งที่สาม เกิดขึ้นในสวนอ้อย เชียวเขียว และสวาโก้ว ได้ทำตามความปรารถนาของตัวเอง กล้าแสดงออกถึงความต้องการของตัวเอง กล้ายอมรับว่ามีความต้องการความสุขทางเพศ ภายหลังเมื่อเขียวเขียวรู้ว่าตัวเองท้อง เธอจึงได้ปรึกษากับสวาโก้ว และมีความคิดที่จะหนีออกจากหมู่บ้านเพื่อไปหาเสรีภาพในเมืองด้วยกัน แต่ทว่า สวาโก้วกลับปฏิเสธ ยินกรานให้เขียวเขียวเอาเด็กออก ในคืนนั้นสวาโก้วก็ได้หนีออกจากหมู่บ้าน และปล่อยให้เขียวเขียวต้องเผชิญกับชะตากรรมที่จะเกิดขึ้นในอนาคตตามลำพัง เขียวเขียวพยายามทุกวิถีทาง

เพื่อต้องการเอาเด็กในท้องออก เช่น ทบตีท้อง อ้อนวอนจากพระโพธิสัตว์และกินผงรูปทองใหญ่ หรือดื่มน้ำเย็นที่ล้าธารเป็นประจำ ความพยายามเหล่านี้ไม่เป็นผล เพราะสิ่งที่อยู่ในท้องยังคงค่อย ๆ เติบโต หนทางสุดท้ายคือ เก็บเสื้อผ้าและหนีออกจากหมู่บ้าน แต่ท้ายที่สุดก็ถูกจับได้ (ดูภาพที่ 6) พฤติกรรมเหล่านี้ เป็นสัญญาณของมนุษย์ที่ต้องสร้างกลวิธีในการป้องกันตัวเอง ซึ่งเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดจากจิตใจสำนึกเมื่อเกิดความวิตกกังวล เพื่อให้หลุดพ้นจากความวิตกกังวลไปชั่วขณะนั่นเอง (ต้องรัก จิตบรรเทา, 2560, น. 282)

ภาพที่ 6 เขียวเขียวรู้ว่าตัวเองท้อง จึงแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ เพื่อป้องกันตนเอง เช่น ทบตีท้อง กินผงรูป ฯลฯ (นาทิตี 1:00:26 และนาทิตี 1:09:25)

จากเหตุการณ์ทั้ง 3 ครั้ง ที่ได้กล่าวมา จริงอยู่ที่ความต้องการทางเพศเป็นแรงจูงใจชนิดหนึ่ง เช่นเดียวกับการต้องการอาหาร ต้องการน้ำ ต้องการเพื่อน ฯลฯ ความต้องการแต่ละอย่างเหล่านี้ก็มีวิธีการตอบสนองที่แตกต่างกัน แต่ละคนมีสิทธิและเสรีภาพที่จะเลือกตอบสนองความต้องการของตน แต่ดูเหมือนว่าสังคมชนบทธรรมเนียม ประเพณีจะมีบทบาทกับพฤติกรรมทางเพศเมื่อเทียบกับพฤติกรรมอื่น ๆ นั่นเป็นเพราะว่าความต้องการทางเพศถูกตีกรอบด้วยศีลธรรมของสังคม “ผัวเดียวเมียเดียว” ศีลธรรมประเภทนี้ทำให้ความต้องการทางเพศถูกเก็บกดมากยิ่งขึ้นไปอีก เพราะถูกจำกัดวงอยู่แต่ในระหว่างชายและหญิงที่เป็นคู่สมรสกันเท่านั้น ชายและหญิงที่ใช้ชีวิตร่วมกันตลอดไป ความสัมพันธ์นอกสมรสทุกรูปแบบถือว่าเป็นสิ่งที่ผิดศีลธรรม (ยศ สันตสมบัติ, 2559, น. 44)

การที่ผู้เขียนบทภาพยนตร์เพิ่มเหตุการณ์เหล่านี้ขึ้นมาก็เพื่อเป็นการตอบโต้ค่านิยมชนบจารีต “ผัวเดียวเมียเดียว” และเพื่อสะท้อนให้เห็นว่าความรักและความต้องการทางเพศอย่างอิสระเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ และการแสดงออกทางเพศอย่างเด่นชัดที่สุดเมื่อเขียวเขียวและสวาโก้วละเมิดกรอบจารีตด้วยการ “เป็นชู้” ถือว่าเป็นเรื่องร้ายแรงในบริบทของสังคมศักดินาจีน ความเป็นจริงในสังคมยุคนั้นจุดจบของทั้งสองคนคือความตาย ซึ่งเป็นวิธีกำจัดผู้ที่จะละเมิดจารีตของสังคม แต่ทว่าในภาพยนตร์ตัวละครเขียวเขียวและสวาโก้วไม่ได้รับบทลงโทษตามธรรมเนียม แต่ในทางกลับกันภาพยนตร์ได้เผยให้เห็นธาตุแท้ของสังคมจารีตที่บีบคั้นจิตใจของ “คนปรกติ” ให้กลายเป็นคนที่มีบุคลิกภาพผิดปกติ มีสภาพจิตใจซึมเศร้า หดหู่ มีพฤติกรรมเก็บกดขัดแย้งในจิตใจ ซึ่งเป็นผลมาจาก

การกดทับ “ความเป็นมนุษย์” ของสังคมชนบจารัต (ดูภาพที่ 7)
โดยเฉพาประเด็นเรื่องมนุษย์กับสัญชาตญาณทางเพศ

ภาพที่ 7 แม่สามีเรียกคนมาดูตัวเขียวเขียวเพื่อ “บอกขาย” (นาที่ที่ 1:22:49)

3. “เสรีภาพ” กับสังคมสมัยใหม่

เหลียนจงเหวิน (沈从文) (พ.ศ. 2445-2531)

เป็นชาวหูหนาน ตำบลเฟิงหวง เป็นชาวม้งชนเผ่าพื้นเมือง (苗族土家族) เป็นนักเขียนและผู้บุกเบิกนวนิยายสำนักปักกิ่ง (京派小说) ก่อตั้งในช่วงปลายทศวรรษที่ 20 ถึงต้นทศวรรษที่ 30 แม้ว่านิยายสำนักนี้เกิดขึ้นในยุคเดียวกับ “4 พฤษภาคม” ขบวนการวัฒนธรรมใหม่ สไตล์การเขียนวรรณกรรมของเขาส่วนใหญ่ไม่ได้มีเนื้อหาวิจารณ์สังคมดักดินาจีน กลับเป็น “นวนิยายชนบท” (Country Novels) ประเภทนวนิยายเพ้อฝัน (Utopia) (สงย หงเหยวี่ และซู หย่ง, 2563, น. 100) อย่างเช่น นวนิยายเรื่อง “เมืองชายแดน” หนึ่งในผลงานวรรณกรรมชิ้นเอกของเขา ได้บอกเล่าเรื่องราวที่เต็มไปด้วยสุนทรียภาพที่มาจากแนวคิดลัทธิเต๋าที่เรียบง่ายและสุจริต (เย่ ชง, 2557, น. 96) เหลียนจงเหวินเคยกล่าวไว้ว่า “我只想造希腊小庙。选山地作基础，用坚硬石头堆砌它。精致、结实、匀称，形体虽小而不纤巧，是我理想得建筑。这神庙供奉得是‘人性’。” (ฉันแค่อยากสร้างวิหารกรีกหลังเล็ก มีหุบเขาเป็นฐาน ก่อด้วยหินที่แข็งแกร่ง งดงามและละเอียดอ่อน มั่งคั่ง ได้สัดส่วน แม้โครงสร้างเล็กแต่ประณีต วิหารในอุดมคติของฉัน เป็นวิหารที่บูชา “ความเป็นมนุษย์”) (หวัง หลินกั๋ง, 2552, น. 62) “เซียงซี” (湘西) จึงเป็นฐาน “วิหาร” (小庙) ในอุดมคติของเหลียนจงเหวินที่เปี่ยมไปด้วยความงามงดงาม ความอุดมสมบูรณ์และธรรมชาติเอกลักษณ์อันโดดเด่นที่มักปรากฏในวรรณกรรม

ส่วนใหญ่ คือ “ภาพลักษณ์เด็กหญิง” (少女形象) “น้ำ” (水) และ “โลกเซียงซี” (湘西世界)

หลังจากที่สาธารณรัฐประชาชนจีนมีการปฏิรูปเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2521 เซียงเฟย ผู้กำกับภาพยนตร์ได้นำเรื่องสั้น “เซียวเซียว” มาดัดแปลงเป็นภาพยนตร์ในปี พ.ศ. 2529 มุมมองในการนำเสนอมีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย นั่นคือการปลดปล่อยวัฒนธรรมทางความคิดหลังจากที่จีนเปิดประเทศ ประกอบกับผู้เขียนบทได้นำการดำเนินเรื่องของภาพยนตร์มาตีความใหม่ นอกจากจะมีการเพิ่มโครงเรื่องย่อย (Sub Plot) โดยมุ่งประเด็นไปที่ “ความเป็นมนุษย์” และการเล่าเรื่องให้เป็นแบบรูบริบด้าน (The Omniscient) อธิบายตัวตนที่แท้จริงของตัวละครแล้ว อีกประการสำคัญ คือการนำเสนอค่านิยมที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงไปสู่สังคมสมัยใหม่ นั่นคือ ค่านิยมความเป็นปัจเจก ซึ่งต่างกับการเล่าเรื่องในวรรณกรรมต้นฉบับอย่างสิ้นเชิง ที่นำเสนอสภาพสังคมและ “ความเป็นมนุษย์” ใน “โลกเซียงซี” ไม่ได้อธิบายตัวตนที่แท้จริงของผู้คนในยุคสมัยนั้น ทั้งยังเสียดสีผู้หญิงและผู้ชายในสังคมเมืองผ่านตัวละคร “นักเรียนหญิง” สัญลักษณ์ของ “เสรีภาพ” ที่แฝงไปด้วยอคติส่วนตัวของผู้เขียน ดังในวรรณกรรมต้นฉบับตอนหนึ่งว่า

“พวกหล่อนสวมใส่เสื้อผ้าโดยไม่สนใจว่าอากาศจะร้อนหรือจะหนาว กินข้าวโดยไม่สนใจว่าจะหิวหรือจะอิ่ม กลางคืนก็จะเข้านอนก็ทำท่ามสองยาม กลางวันไม่ทำงานเป็นเรื่องเป็นราว เอาแต่เล่นบอล อ่านหนังสือฝรั่ง พวกหล่อนต่างก็ใช้เงินเก่ง เงินที่ใช้ในปีหนึ่ง อาจจะไปซื้อควายได้ถึงหกสิบตัว พวกหล่อนอยู่ในตัวเมืองจังหวัด นึกจะไปไหนก็ไม่ต้องเดิน เพียงแค่พูดเข้าไป

ในหีบใบใหญ่ชนิดหนึ่ง หีบไปนั้นก็จะพาห่อนไปได้ถึงที่ในเมืองยังมีหีบอีกมากมายแบบทั้งใบเล็กใบใหญ่ ล้วนแล้วแต่ใช้เครื่องจักรกลขับเคลื่อนไป พวกห่อนอยู่ในโรงเรียน ทั้งผู้หญิงและผู้ชายต่างก็เรียนหนังสืออยู่ด้วยกัน พอคุ้นเคยกันแล้วก็หลับนอนกับผู้ชาย พวกนั้นตามแต่อารมณ์ ไม่ต้องมีแม่ซั๊กแม่สื่อ ไม่ต้องมีสินสอดทองหมั้น เรียกกันว่า ‘เสรีภาพ’ และพวกห่อนก็เป็นข้าราชการตามอำเภอ ตามจังหวัดบ้าง บางคนทั้งครอบครัวก็ไปรับตำแหน่ง มีผู้ชายก็เรียกกันว่า ‘เจ้านาย’ มีเด็กตัวเล็กก็เรียกว่า ‘คุณชาย’ พวกห่อนไม่เลี้ยงวัวด้วยตัวเอง แต่กินนมวัว แพะ เหมือนลูกแพะ ลูกวัวเวลาจะซื้อมัน ก็เอากระบองเหล็กไปใส่มา พวกห่อนไม่มีอะไรทำ ก็ไปในที่ที่เขาร้องเพลงละครกัน ที่นั่นดูเหมือนศาลเจ้าขนาดใหญ่ไม่มีผิวดิน หีบเงินหนึ่งเหรียญออกมาจากกระเป๋าเสื้อ (เงินขนาดนั้นชนบทสามารถซื้อแม่ไก่ได้ห้าตัว) ซื้อกระดาษแผ่นเล็ก ๆ แผ่นหนึ่ง แล้วถือกระดาษแผ่นนั้นเข้าไปข้างใน ก็จะได้ดูพวกฝรั่งเล่นละครเงาถึงพวกห่อนจะถูกกล่าวหาว่าร้ายก็ไม่ต่อว่าสาบส่งไม่ร้องให้ พวกห่อนมีบางคนอายุยี่สิบแล้วก็ยังไม่มียอมแต่งงาน และมีบางคนแก่จนอายุสามสิบแล้วยังมีหน้ามาแต่งงานอีก พวกห่อนไม่กลัวผู้ชาย ผู้ชายไม่สามารถทำให้ห่อนรู้สึกได้ว่าได้รับความอยู่ดีศรีธรรม พอได้รับความอยู่ดีศรีธรรม ห่อนก็จะไปฟ้องศาลเพื่อเรียกเอาเงินค่าปรับเงินที่ได้มานั้นบางทีก็เอาไปจ่ายเอง บางทีก็แบ่งกับข้าราชการ พวกห่อนไม่ซั๊กผ้า ไม่ทำกับข้าว ไม่เลี้ยงหมูเลี้ยงไก่ ถ้ามีลูกก็จะใช้เงินหาหยวนหรือสิบหยวนต่อเดือนจ้างคนมาดูแลเด็ก ตัวเองก็ยังคงเอาแต่ดูละคร เล่นไพ่

หรือไม่ก็อ่านหนังสือเล่นที่ไม่มีประโยชน์” (รัชกฤษฎกรวิลาศ และคนอื่น ๆ, 2562, น. 22-23)

การนำเสนอ “เสรีภาพ” มาเสียดสีสังคมผ่านการวิเคราะห์บุคลิกตัวละครของเลิ่นจงเหวิน แสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งไม่ได้มีอุดมการณ์สอดคล้องกับเหล่าปัญญาชนในยุคหนึ่ง ที่ต้องการปฏิรูปประเทศและให้ความสำคัญกับความก้าวหน้า ให้ทันสมัยตามแบบตะวันตก แม้ว่าผลงานวรรณกรรมส่วนใหญ่ของเลิ่นจงเหวิน เป็นนวนิยายชนบท (Country Novels) ประเภทนวนิยายเพื่อฝัน แต่ก็มียานวนิยายเมือง (Urban Novels) จำนวนหนึ่งที่ปรากฏในงานเขียนของเขา อาทิ เรื่อง “เลิ่นซื่อไท่ไท่” เรื่อง “ตูซื่ออีฟู่เหริน” และ เรื่อง “หฺรูรู่ย” ต่างก็มีเนื้อหาในเชิงเสียดสีสังคมเมือง วิเคราะห์วิถีชีวิตของผู้หญิงและผู้ชายชนชั้นสูงที่อาศัยในสังคมเมืองว่าเป็นสังคมที่ “เน่าเฟะ” และมองว่าคนพวกนี้เป็นพวกเฉยเมย เห็นแก่ตัว สรุ่ยสรุ่ย (หลัวผาน และเฉินฟาง, 2560, น. 48) ด้วยเหตุนี้ เมื่อนำมาดัดแปลงเป็นภาพยนตร์ ผู้เขียนบทจึงใช้กลวิธีปรับมุมมองในการเล่าเรื่องที่พลิกความคาดหมายของผู้ชม โดยนำเสนอเรื่องราวของปัจเจกบุคคล ให้ความสำคัญกับความก้าวหน้า ค่านิยมที่มีต่อผู้หญิงและผู้ชายในสังคมจีนเปลี่ยนแปลงไปตามสังคมสมัยใหม่ เปิดโอกาสให้ผู้หญิงและผู้ชายออกมาสู่สาธารณะมากขึ้น และตอนปิดเรื่องผู้เขียนบทได้เปลี่ยนบทบาทตัวละครขุนกวนตอนโตให้เป็น “นักเรียนชาย” เข้าเรียนในระบบโรงเรียน รับแนวคิดแบบสมัยใหม่ เข้าหาสังคมและแสดงความสามารถที่จะกำหนดชีวิตด้วยตัวเอง (ดูภาพที่ 8)

ภาพที่ 8 ขุนกวนตอนเป็นนักเรียนชายกับนักเรียนหญิงในเมือง (นาที่ที่ 12:28:06)

สรุปผลการวิจัย

บทความวิจัยฉบับนี้ศึกษาการสะท้อนปัญหาสังคมจีนผ่านการดัดแปลงเรื่องสั้น “เซียวเซียว” ของเลิ่นฉงเหวิน สู่ภาพยนตร์ “เซียงหนี่วเซียวเซียว” ผลจากการศึกษาพบว่าภาพยนตร์เรื่องนี้ใช้กลวิธีปรับองค์ประกอบการเล่าเรื่อง เพื่อสะท้อนปัญหาของสังคมจีนระบบศักดินาได้อย่างสมเหตุสมผล

ประเด็นแรก ผู้เขียนบทใช้กลวิธีการปรับองค์ประกอบการเล่าเรื่องเพื่อให้ผู้ชมเข้าใจลักษณะเด่นของภาพยนตร์ โดยนำโครงเรื่องและตัวละครบางตอนมาจากเรื่องสั้น เซียวชิวกับตงเซิง (巧秀与冬生) เพื่อสะท้อนมายาคติของการเป็น “หญิง” คือ การรับเอากฎเกณฑ์ที่สังคมกำหนดว่าผู้หญิงเกิดมาทำหน้าที่ลูกสาว ภรรยา และแม่ เพื่อรับรองระบบสังคมชายโดยขาดอำนาจ สิทธิ เสรีภาพที่จะกำหนดชะตาชีวิตของตัวเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของพัชรี ตั้งยืนยง (2553) ที่ได้วิเคราะห์ความคิดเกี่ยวกับการศึกษาของสตรีสมัยจารีตในสังคมจีนไว้ว่า การศึกษาสมัยจารีตของสังคมจีนมีสาระตะกั่ว วัตถุประสงค์และกำหนดผู้เรียนที่ชัดเจน อีกทั้งเป็นนโยบายการศึกษาที่มี “ผู้ชาย” เป็นศูนย์กลาง ส่วนการศึกษาของสตรีจีน คือ การศึกษาภายในครอบครัวที่ถ่ายทอดกันระหว่างสตรี สิ่งที่มาตราและญาติพี่น้องของสตรีอบรมสั่งสอนให้กับเด็กหญิงชาวจีนนั้นมีปรากฏอยู่ในคัมภีร์จารีต คือ การปฏิบัติตนตามหลัก “สามค้อยตาม สี่คุณธรรม” และการศึกษาของสตรีจีนเป็นการศึกษานอกระบบ มีมารดาเป็นครู มีบ้านเป็นห้องเรียน มีเป้าหมายเพื่อสร้างสตรีให้เป็นลูกสาวที่กตัญญู ภรรยาที่ฉลาด และมารดาที่ประเสริฐ

ประเด็นที่สอง ผู้เขียนบทเพิ่มฉากและสร้างเหตุการณ์ต่าง ๆ ในภาพยนตร์ที่เผยให้เห็นธาตุแท้ของสังคมจารีตที่บีบคั้นจิตใจของ “คนปรกติ” ให้กลายเป็นคนที่มีบุคลิกภาพผิดปกติ สอดคล้องกับงานวิจัยของภรดา เชียงจิ่ง (2557) ซึ่งได้วิเคราะห์ปัญหาสังคมศักดินาจีนยุคสาธารณรัฐที่สะท้อนผ่านบุคลิกภาพของตัวละครในเรื่องสั้น “บันทึกประจำวันของคนบ้า” ของหลู่ชวี่น ประเด็นเรื่องมนุษย์กับสัญชาตญาณทางเพศไว้ว่า เมื่อตัวละครไม่สามารถแสดงออกทั้งความรักและ

ความต้องการทางเพศอย่างอิสระอันเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ได้ จึงส่งผลให้ตัวละครมีสภาพจิตใจซึมเศร้าหดหู่ มีพฤติกรรมเก็บกดขัดแย้งในจิตใจ พฤติกรรมผิดปกติเหล่านี้ล้วนมีสาเหตุมาจากกรอบและขนบจารีตที่กดทับ “ความเป็นมนุษย์” เอาไว้

ประเด็นที่สาม เนื่องจากเรื่องสั้น “เซียวเซียว” เป็นเรื่องราวที่ปรากฏต้นยุคสาธารณรัฐจีน เป็นช่วงเปลี่ยนผ่านของสังคมระบบเก่าไปสู่สังคมสมัยใหม่ ผู้เขียนบทจึงใช้กลวิธีปิดเรื่องแบบพลิกความคาดหมายของผู้ชม โดยการเปลี่ยนบทบาทตัวละครชุนกวนให้กลายเป็น “นักเรียนชาย” ให้ความสำคัญกับความก้าวหน้าตามแบบตะวันตก เข้าหาสังคม รับแนวคิดแบบสมัยใหม่ แสดงความปรารถนาที่จะกำหนดชีวิตด้วยตัวเอง สอดคล้องกับอุดมการณ์ของเหล่าปัญญาชนในยุคนี้ที่ต้องการให้มนุษย์ทุกคนมีสิทธิและเสรีภาพเท่าเทียมกัน แตกต่างจากการปิดเรื่องในวรรณกรรมต้นฉบับ นอกจากไม่ได้ปรับบทบาทตัวละครชุนกวนแล้วยังใช้กลวิธีการปิดเรื่องแบบมีความสุขตามสไตล์การเขียนของผู้แต่ง ที่ไม่ติดกับประเพณีโบราณคร่ำครึ

อภิปรายผลการวิจัย

เนื่องจากวรรณกรรมต้นฉบับมีขนาดสั้นและขาดความสมเหตุสมผล เมื่อดัดแปลงเป็นภาพยนตร์ที่มีการดำเนินเรื่องความยาวประมาณ 90 นาที จึงจำเป็นต้องปรับองค์ประกอบการเล่าเรื่อง เพื่อให้มีเนื้อหาสอดคล้องกับสภาพสังคมในอดีต ตีความการเล่าเรื่องใหม่แต่ยังคงแก่นเรื่องเดิมเอาไว้ การศึกษาการสะท้อนปัญหาสังคมจีนผ่านการดัดแปลงเรื่องสั้นสู่ภาพยนตร์ “เซียงหนี่วเซียวเซียว” สอดคล้องกับแนวคิดการดัดแปลงของนัทธนี ประสานนาม (2564) ที่ว่าการดัดแปลงเรื่องสั้นสู่ภาพยนตร์ ต้องอาศัยเครือข่ายความสัมพันธ์ระหว่างตัวบทอันหลากหลาย ในการดัดแปลง เช่น การปรากฏของตัวละครจากวรรณกรรมเรื่องหนึ่งในวรรณกรรมอีกเรื่องหนึ่ง หรือการอ้างถึงชื่อข้อความ เหตุการณ์ ตัวละคร ฉากท้องเรื่อง หรือเหตุการณ์จากตัวบทในสื่อประเภทเดียวกันหรือต่างประเภท เพื่อให้ภาพยนตร์มีความซับซ้อนมากกว่าเรื่องสั้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้

ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถใช้เป็นแนวทางในการศึกษาปัญหาสังคมจีนจากสื่อภาพยนตร์ที่ดัดแปลงมาจากวรรณกรรมจีนสมัยใหม่ในชั้นเรียนได้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาโดยนำแนวคิด ทฤษฎีประพันธ์กรรม มาวิเคราะห์การดัดแปลงภาพยนตร์ “เซียงหนี่ว เซียวเซียว”

เอกสารอ้างอิง

- กรรณัฐา เมธีรัตนไพศาล. (2557). “ห้องเหล็ก” จินตภาพในผลงานเรื่องตะโกนก้องและละล้าละลัง. *วารสารจีนศึกษา*, 7(1), 1-14.
- โจว อี้ผิง (周抒枰). (2562). จากนวนิยายสู่ศิลปะภาพยนตร์ ศึกษาภาพยนตร์ของเซียเฟย (小说转换为电影艺: 谢飞电影研究). (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขการละครและอุปรากรจีน มหาวิทยาลัยครูเซี่ยงไฮ้) (硕士学位论文, 戏剧戏曲学, 上海师范大学).
- ฉัตรทิพย์ นาถสุภา. (2561). *ประวัติศาสตร์จีน ค.ศ. 1900-1949*. กรุงเทพฯ: สร้างสรรค์.
- ซา เปียอิง. (沙贝瀛). (2564). ความเรียบง่ายกับการไร้อารยะของชีวิตในสังคมชนบทแบบดั้งเดิมของเหลินฉงเหวิน กรณีศึกษาเรื่องสั้น “เซียวเซียว” (沈从文笔下乡土社会原始生命的单纯与蒙昧: 以《萧萧》为例). *วารสารจีนจีลื่อ (新纪实)*, (21), 6-9.
- ต้องรัก จิตบรรเทา. (2560). บุคลิกภาพตามทฤษฎีจิตวิเคราะห์. *วารสารสังคมศาสตร์วิชาการ*, 10(2), 275-285.
- นันทนัย ประสานนาม. (2564). *เขียนด้วยเงา เล่าด้วยแสง: วรรณกรรมกับการดัดแปลงศึกษา*. กรุงเทพฯ: แสงดาว.
- พัชนี ตั้งยีนยง. (2553). มรรคแห่งปัญญา: สตรีจีนกับการเข้าสู่การศึกษาสมัยใหม่. *วารสารอักษรศาสตร์*, 39(1), 217-245.
- ภาวิณี บุณนาค. (2563). *รักนวลสงวนลัทธิ*. กรุงเทพฯ: มติชน.
- ภุรดา เชียงจิง. (2557). บุคลิกภาพผิดปกติของตัวละครในวรรณกรรมจีนสมัยขบวนการวัฒนธรรมใหม่ (ค.ศ. 1918-1924). *วารสารอักษรศาสตร์*, 36(2), 179-203.
- मितเตอร์ รานา. (2562). *ประวัติศาสตร์จีนสมัยใหม่*. กรุงเทพฯ: บุ๊คสเคป.
- ยศ สันตสมบัติ. (2559). *พรอยต์และพัฒนากาการของจิตวิเคราะห์: จากความฝันสู่ทฤษฎีสังคม*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เย่ ชง. (2557). ความโดดเด่นของนวนิยายจีน เรื่อง เมืองชายแดน. *วารสารพินนศรสาร*, 10(1), 93-100.
- รัชกฤษ วงษ์วิลาศ. (2563). ภาพแทน “ความเป็นอื่น” ของผู้หญิง: สำนึกสตรีกับความป่วยไข้ในวรรณกรรมจีนสมัยใหม่. *วารสารจีนศึกษา*, 13(1), 1-37.
- รัชกฤษ วงษ์วิลาศ, สุดาวดี ถาวงษ์กลาง, ปกรณ์ ลิ้มปนุสรณ์, ณิชชา โชควิณญ, กมลชนก โตสงวน, อรณิศา อรุณพัฒน์พงศ์, ..., อรณิชา แซ่จัน. (2562). *เกิดใหม่ในกองเพลิง*. กรุงเทพฯ: มติชน.
- ศิริพร ดาบเพชร. (2556). *ประวัติศาสตร์จีนสมัยใหม่ จากคริสต์ศตวรรษที่ 19 ถึงปัจจุบัน*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ภาควิชาประวัติศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สงย หงเยว่ และซู หย่ง (熊宏悦, 苏勇). (2563). วิเคราะห์ความหมายโคกนาฏกรรมในภาพลักษณ์ของสตรีจาก “เซียวเซียว” กรณีศึกษาตัวละครเซียวเซียวกับนักเรียนหญิง (浅析《萧萧》中女性形象的悲剧意义: 以人物萧萧和女学生为例). *มาสเตอร์พีซส์ รีวิว (名作欣赏)*, (1), 99-101.
- สิทธิพล เครือรัฐติกาล. (2555). *ประวัติศาสตร์จีนสมัยใหม่*. กรุงเทพฯ: ขวานอ่าน.

- สุมาลี มหณรงค์ชัย. (2562). อาชีวิกะในอินเดีย: ศึกษาวิถีชีวิตและแนวทางปรัชญาของอาชีวิกะ. *วารสารอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 41(1), 168-184.
- หยางป้อ. (2558). การเลือกสรรของยุคสมัยที่ต่างกัน-โดยวิเคราะห์การดัดแปลงบทละครโทรทัศน์หรือภาพยนตร์ จากผลงานคลาสสิกวรรณกรรมสมัยใหม่ของจีน. *วารสารจีนศึกษา*, 8(2), 101-134.
- หลัวฝาน และเฉินฟาง (罗璠,陈芳). (2560). วิเคราะห์ความงามของสตรีในนวนิยายของเลิ่นฉงเหวิน (试析沈从文小说女性形象的审美意蕴). *วารสารวิชาการสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยครุศาสตร์ไห่หนาน (海南师范大学学报社会科学版)*, 30(4), 48-54.
- หวัง หลินกัง (王林刚). (2552). บทกวีความทุกข์ของชีวิต กรณีศึกษา “เซียวเซียว” ของเลิ่นฉงเหวิน (苦难人生的诗意书写:读沈从文的《萧萧》). *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยซานซีต้าถง (山西大同大学学报)*, 23(4), 62-64.

การเปลี่ยนแปลงทางความหมายและการปรับตัวของอักษรจีน
ที่เกี่ยวกับการเซ่นไหว้ในหมวด 示 (SHÌ) และ 礻 (SHÌ)
SEMANTIC CHANGES AND ADAPTATION OF CHINESE CHARACTERS RELATED TO
WORSHIPPING WITH RADICAL OF 示 (SHÌ) and 礻 (SHÌ)

ภูมรินทร์ ภิรมย์เลิศอมร^{1*}
Phoommarin Phiomlertamorn^{1*}

มหาวิทยาลัยบูรพา, 169 ถนนลงหาดบางแสน อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี 20131¹
Burapha University, 169 Long Had Bangsaen Rd, Saensuk Sub-district, Mueang District, Chonburi Province 20131¹

*Corresponding author E-mail: phoommarin@go.buu.ac.th

(Received: 21 Jan, 2022; Revised: 28 Jun, 2022; Accepted: 28 Jun, 2022)

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงทางจำนวน ความหมาย และการปรับตัวของตัวอักษรจีนที่เกี่ยวข้องกับการเซ่นไหว้ในหมวด 示 (shi) และ 礻 (shi) โดยการศึกษาเปรียบเทียบอักษรจีนดังกล่าวจากพจนานุกรมฉวิเหวินเจียจื่อ (说文解字) พจนานุกรมภาษาจีนปัจจุบัน (现代汉语词典) และตารางมาตรฐานอักษรจีนที่ใช้ในปัจจุบัน (通用规范汉字表) ผลการศึกษาพบว่าอักษรจีนมีการเปลี่ยนแปลงความหมาย โดยมีการปรับความหมายให้สอดคล้องกับสังคมปัจจุบัน ส่วนใหญ่จะมีความหมายที่กว้าง ทางด้านจำนวน มีการยกเลิกตัวอักษรที่มีความหมายที่ไม่ได้ใช้แล้วในสมัยปัจจุบัน และยกเลิกตัวอักษรที่ไม่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาของอักษรจีน เช่น ตัวอักษรที่รูปร่างหรือโครงสร้างซับซ้อนเป็นต้น ขณะเดียวกันยังมีการเกิดขึ้นใหม่ของอักษรจีนบางตัว สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นการปรับตัวของอักษรจีนที่มีการพัฒนาไปสู่รูปร่างหรือโครงสร้างที่ง่าย และเพื่อให้สามารถตอบสนองการบันทึกภาษาจีนได้อย่างเพียงพออีกด้วย

คำสำคัญ: อักษรจีน, การเปลี่ยนแปลงทางความหมาย, การปรับตัว, หมวดการเซ่นไหว้

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาภาษาจีน ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ABSTRACT

The purpose of this research is to study the literal meaning, quantity, and adaptation of Chinese characters with the radical of “示” (shì) and “礻” (shì) related to worshipping. By comparing the objects, “Shuo wen jie zi” (说文解字), “The Contemporary Chinese Dictionary (7th ed.)” (现代汉语词典) and the “Table of General Standard Chinese Characters” (通用规范汉字表), this research will show how Chinese worshipped the change of characters as society progressed and changed in both meaning and quantity. In order to adapt to modern society, the meaning of Chinese worshipped characters have become even more important. Both of the characters with meanings are no longer used in the modern society, and those characters who haven't matched the development and direction of Chinese worship have been eliminated. Such as the complex composition Chinese worship characters. In addition, lately some new Chinese worship characters have appeared in order to adapt to modern society. Such as simplify character pattern and structure, so that there are enough Chinese worship characters to record these.

KEYWORDS: Chinese Characters, Semantic Change, Adaptation, Radical of “Worshipping”

บทนำ

ตัวอักษรจีนคือสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมจีนได้เป็นอย่างดี ดังที่ Wang (1991) ได้กล่าวไว้ว่า “รูปร่างและระบบของตัวอักษรจีนจะสามารถแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์กับวัฒนธรรมจีนได้เป็นอย่างดี” อักษรจีนมีประวัติศาสตร์อันยาวนาน และอักษรที่สะท้อนถึงวัฒนธรรมการเซ็นไหว้ก็มีจำนวนมากมายเช่นกัน ในยุคที่มนุษย์ยังไม่สามารถอธิบายปรากฏการณ์ในธรรมชาติได้นั้น มนุษย์ต้องถือกำเนิดและใช้ชีวิตท่ามกลางธรรมชาติ จนกระทั่งตายไป มนุษย์ต้องเผชิญกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติมากมาย เช่น ฝนตก พายุร้อน น้ำท่วม แผ่นดินไหว เป็นต้น สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่มนุษย์ไม่สามารถหาคำตอบได้ หรือแม้กระทั่งดวงดาว ภูเขา ต้นไม้ ก้อนหิน และสัตว์ทั้งหลายล้วนเป็นสิ่งลึกลับสำหรับพวกเขา มนุษย์เชื่อว่าสิ่งรอบตัวเหล่านี้มีวิญญาณสิงสถิตอยู่ ปรากฏการณ์รอบตัวก็เป็นสิ่งที่วิญญาณและสิ่งศักดิ์สิทธิ์บันดาลให้เกิดขึ้น วิญญาณที่สถิตอยู่ตามธรรมชาติ รวมทั้งวิญญาณของผู้ตายสามารถบันดาลทุกข์สุขให้กับมนุษย์ได้ ทำให้มนุษย์ทั้งชาบซึ่งทั้งหวาดกลัวสิ่งเร้นลับเหล่านี้ ดังนั้นมนุษย์จึงได้พยายามทำทุกอย่างเพื่อเอาใจอำนาจเร้นลับ (Zhang and Ma, 2008) เพื่อที่อำนาจเร้นลับเหล่านี้จะได้ไม่กระทำอันตรายใด ๆ อีกทั้งยังช่วยคลี่คลายในสิ่งที่ปรารถนาได้ มนุษย์จึงมีการแสดงออกโดยการเซ็นไหว้ การบวงสรวง เป็นต้น ความเชื่อเหล่านี้กลายเป็นวัฒนธรรมที่สำคัญสำหรับการดำเนินชีวิตของมนุษย์มาจนถึงปัจจุบันนี้ ประเทศจีนมีประวัติศาสตร์ที่ยาวนาน พิธีการเซ็นไหว้ของชาวจีนมีประวัติศาสตร์ที่ยาวนานเช่นกัน ชาวจีนให้ความสำคัญกับพิธีเซ็นไหว้เป็นอย่างมาก ดังที่หนังสือจั่วจ้วน (左传) ซึ่งเป็นหนังสือสำคัญที่บันทึกประวัติศาสตร์ยุคก่อนราชวงศ์ฉินของจีน ได้บันทึกไว้ว่า “การเซ็นไหว้และการสงครามถือเป็นกิจการสำคัญของประเทศชาติ” คัมภีร์โจวหลี่ (周礼) ซึ่งเป็นคัมภีร์ที่บันทึกธรรมเนียมปฏิบัติของราชวงศ์โจวได้บันทึกไว้ว่า ธรรมเนียมปฏิบัติที่สำคัญมีทั้งหมด 5 ประการ ได้แก่ ธรรมเนียมปฏิบัติในการเซ็นไหว้บรรพบุรุษและเทพยดาฟ้าดิน ธรรมเนียมปฏิบัติในการจัดงานศพและการไว้ทุกข์ ธรรมเนียมปฏิบัติในการสงคราม ธรรมเนียมปฏิบัติของราชสำนักในการต้อนรับ

ทูตทั้งหลาย และธรรมเนียมปฏิบัติในการเฉลิมฉลอง โดยที่คัมภีร์โจวหลี่ได้นำเอาธรรมเนียมปฏิบัติในการเซ็นไหว้จัดไว้เป็นอันดับแรก ต่อมาในคัมภีร์หลี่จี้ (礼记) ซึ่งเป็นคัมภีร์ว่าด้วยธรรมเนียมปฏิบัติที่แต่งขึ้นในสมัยราชวงศ์ฮั่นตะวันตก ได้บันทึกไว้ว่า การปกครองราชVERN นั้น ไม่มีสิ่งใดจะสำคัญไปกว่าธรรมเนียมปฏิบัติ และธรรมเนียมปฏิบัติ (ที่สืบทอดมาแต่ราชวงศ์โจว) นั้น) ไม่มีสิ่งใดสำคัญไปกว่าธรรมเนียมปฏิบัติในการเซ็นไหว้บรรพบุรุษและเทพยดาฟ้าดินแล้ว เห็นได้ว่าการเซ็นไหว้เป็นวัฒนธรรมที่สำคัญของชาวจีนที่มีมาแต่โบราณ และวัฒนธรรมเหล่านี้ก็ได้สะท้อนผ่านตัวอักษรจีน และเมื่อเวลาผ่านไปธรรมเนียมปฏิบัติเหล่านี้ บางอย่างได้หายไป บางอย่างสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน สิ่งเหล่านี้ล้วนมีผลกระทบต่ออักษรจีน การศึกษาการเปลี่ยนแปลงความหมายและการปรับตัวของอักษร จะทำให้สามารถเข้าใจถึงสภาพสังคม วัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงไป และยังสามารถคาดเดาทิศทางการพัฒนาของอักษรจีนได้เป็นอย่างดี

จากการศึกษาพบว่าการศึกษาวัฒนธรรมการเซ็นไหว้ที่เกี่ยวข้องกับอักษรจีนนั้น ส่วนใหญ่มีการศึกษาจากพจนานุกรมชาวเหวินเจียจื้อ ซึ่งเป็นพจนานุกรมที่เขียนขึ้นในสมัยราชวงศ์ฮั่นตะวันออก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาอักษรในหมวด 示 (shì) ซึ่งส่วนใหญ่มีการแบ่งประเภทตามเนื้อหาของการเซ็นไหว้ เช่น Liu (2018) พบว่าตัวอักษรจีนหมวด 示 (示 shì) ในพจนานุกรมชาวเหวินเจียจื้อสามารถบ่งบอกวัฒนธรรมการเซ็นไหว้หรือการบวงสรวงได้ 3 ด้าน ได้แก่ 1) อักษรที่บ่งบอกถึงสิ่งที่ผู้คนทำการเซ็นไหว้ คนในสมัยโบราณมีความเชื่อว่าจักรวาลประกอบด้วยสวรรค์ พื้นดิน และมนุษย์ สวรรค์เป็นต้นกำเนิดของสรรพสิ่ง รวมทั้งสิ่งมงคลหรือสิ่งอัปมงคลล้วนแต่เกิดจากการบันดาลของสวรรค์ ดังนั้นจึงต้องมีการทำพิธีเซ็นไหว้สวรรค์ เช่น อักษร 神 (shén) คือ เทพเจ้าแห่งสวรรค์ นอกจากนี้ในขณะเดียวกันพจนานุกรมยังได้บันทึกไว้ว่า 祗 (qí) และ 社 (shè) คือ เทพเจ้าแห่งพื้นดิน ในยุคสมัยสังคมเกษตรกรรมคนโบราณก็มีการเซ็นไหว้เทพเจ้าแห่งพื้นดินด้วยเช่นกัน นอกจากนี้คนโบราณยังมีความเชื่อว่าเมื่อมนุษย์ตายไป

จะกลายเป็นวิญญูณที่มีอำนาจในการบันดาลความทุกข์หรือความสุขให้แก่ลูกหลานได้ ดังนั้นจึงได้ทำการเซ่นไหว้บรรพบุรุษด้วย ดังจะเห็นได้จากตัวอักษร 祖 (zǔ) ซึ่งมีความหมายถึงศาลบรรพบุรุษ 2) อักษรที่บ่งบอกจุดประสงค์ในการเซ่นไหว้ เช่น เพื่อการขอพรให้ประสบแต่สิ่งมงคล ดังจะเห็นได้จากตัวอักษร 祐 (hù) 禧 (xǐ) 禄 (lù) 禔 (sī) 祯 (zhēn) 祥 (xiáng) 祉 (zhǐ) 福 (fú) 祐 (yòu) 祺 (qí) 祈 (qí) 祷 (dǎo) 礼 (lǐ) 祚 (zuò) เป็นต้น และเพื่อให้พ้นจากความหายนะหรือภัยพิบัติ ดังจะเห็นได้จากตัวอักษร 祓 (fú) 禳 (yǎng) 禳 (ráng) 禳 (guì) 禳 (yù) เป็นต้น 3) อักษรที่บ่งบอกถึงวิธีการเซ่นไหว้ ตัวอักษรในพจนานุกรมซัวเหวินเจี่ยจื้อสามารถแสดงให้เห็นถึงพิธีการเซ่นไหว้บวงสรวงในสมัยโบราณมีทั้งการใช้ไฟเผา การฝังดิน การทำให้จมลงใต้น้ำ ซึ่งก่อนทำพิธีบวงสรวงนั้นต้องมีการชำระล้างกายใจให้สะอาด บริสุทธิ์ ดังเช่นการสื่อความหมายของอักษร 禋 (zhān) เป็นต้น

การศึกษาส่วนใหญ่มีการแบ่งประเภทเป็นสามประเภทข้างต้นเช่นเดียวกับ Liu (2018) และ Lu (2014) เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการแบ่งประเภทที่ละเอียดมากยิ่งขึ้น เช่น Fu และ Yang (2013) ที่นอกจากจะแบ่งเป็นสามประเภทดังกล่าวแล้ว ยังได้มีการเพิ่มเติมอีกสองประเภทคือ อักษรที่บ่งบอกของที่ใช้ในการเซ่นไหว้ อักษรที่บ่งบอกเวลาและสถานที่ในการเซ่นไหว้อีกด้วย Zhang (2013) ได้มีการเพิ่มเติมจากที่ Fu และ Yang ได้แบ่งประเภทไว้คือ ชื่อพิธีเซ่นไหว้ ขั้นตอนการเซ่นไหว้ ผู้ที่ทำพิธีเซ่นไหว้ และความเชื่อในพิธีเซ่นไหว้ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีผลการศึกษาอีกส่วนหนึ่งที่มีการแบ่งประเภทที่แตกต่างไป เช่น Ji และ Zhang (2017) มีการแบ่งตัวอักษรเป็น 4 ประเภท คือ อักษรที่เป็นคำเรียกเทพเจ้า อักษรที่บ่งบอกถึงประเภทของพิธีเซ่นไหว้ อักษรที่เป็นคำเรียกสถานที่สำหรับทำพิธีเซ่นไหว้ และอักษรที่เกี่ยวกับความเป็นสิริมงคลและอัปมงคล เป็นต้น

นอกจากมีการศึกษาอักษรจีนที่เกี่ยวกับการเซ่นไหว้ในพจนานุกรมซัวเหวินเจี่ยจื้อแล้ว ยังมีอีกส่วนหนึ่งที่ศึกษาจากพจนานุกรมเล่มอื่น ๆ ด้วย เช่น Yu (2009) ทำการศึกษาอักษรในหมวด 示 (shì) ที่เกี่ยวกับการเซ่นไหว้ จากพจนานุกรมอักษรกระดูกสัตว์กระดูกเต่า อีกด้วย พบว่าอักษรจีนที่เกี่ยวกับการเซ่นไหว้ในหมวด

示 (shì) เกิดการเปลี่ยนแปลงด้วยสาเหตุหลายประการ เช่น 1) การเขียนย่อตัวอักษร ไม่ว่าจะเป็นการลดเส้นขีด การลดส่วนประกอบก็ตาม ล้วนมีจุดประสงค์เพื่อให้ง่ายต่อการเขียนและจดจำอักษรจีน 2) การเขียนแยกตัวอักษรเมื่อภาษาจีนมีการพัฒนาขึ้น ทำให้เกิดคำศัพท์ใหม่ ๆ ขึ้นมามากมาย เพื่อที่ตอบสนองความต้องการของภาษาจีน อักษรจีนจึงได้มีการพัฒนาสร้างตัวอักษรใหม่แยกขึ้นมาจากอักษรตัวเดิม ซึ่งอาจทำได้โดยการเติมส่วนประกอบเข้าไปให้กลายเป็นอักษรใหม่ เช่น 申 (shēn) ที่หมายถึงสายฟ้าแลบ ต่อมาถูกยืมใช้ในความหมายว่าเทพเจ้า ดังนั้นเพื่อให้เกิดความแตกต่างและชัดเจนจึงได้มีการเติมส่วนประกอบ 礻 (shì) ที่แสดงถึงการเซ่นไหว้หรือสิ่งเร้นลับเข้าไป กลายเป็น 神 (shén) หมายความว่าเทพเจ้า และเติมส่วนประกอบ 雨 ที่แสดงถึงภูมิอากาศเข้าไป กลายเป็น 電 (diàn) มีความหมายถึงฟ้าแลบ เป็นต้น 3) การพัฒนาสู่การสื่อถึงเสียงอ่าน พบว่าอักษรที่มีส่วนประกอบที่สามารถสื่อถึงเสียงอ่านได้ในพจนานุกรมอักษรกระดูกสัตว์กระดูกเต่ามีประมาณร้อยละ 20 ต่อมาในพจนานุกรมซัวเหวินเจี่ยจื้อพบว่าเพิ่มเป็นร้อยละ 80 (Du, 2011) ซึ่งทำให้สามารถเห็นการเปลี่ยนแปลงของอักษรจีนได้เป็นอย่างดี 4) การทำให้เป็นมาตรฐานมากยิ่งขึ้น เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงด้านการเขียนย่อตัวอักษร การเขียนแยกอักษร และการพัฒนาสู่การสื่อถึงเสียงอ่านนั้น มีผลทำให้เกิดการเขียนอักษรจีนที่แตกต่างกันไป ดังนั้นจึงต้องมีการกำหนดรูปแบบการเขียนอักษรแต่ละตัวให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน

จากการศึกษาจะเห็นได้ว่าการศึกษาส่วนใหญ่เป็นการศึกษาวัฒนธรรมการเซ่นไหว้ในสมัยโบราณ และมีการศึกษาตัวอักษรในพจนานุกรมซัวเหวินเจี่ยจื้อเป็นจำนวนมาก แต่ยังไม่ครอบคลุมถึงการศึกษาการเปลี่ยนแปลง การปรับตัว รวมถึงอัตราความถี่ในการใช้ตัวอักษรจีนที่สื่อความหมายถึงการเซ่นไหว้ หรือสิ่งเร้นลับ ดังนั้นการศึกษาครั้งนี้จึงได้ศึกษาการเปลี่ยนแปลงของอักษรจีนที่เกี่ยวกับการเซ่นไหว้ จากพจนานุกรมซัวเหวินเจี่ยจื้อ (说文解字) พจนานุกรมภาษาจีนปัจจุบัน (现代汉语词典) และตารางมาตรฐานอักษรจีนที่ใช้ในปัจจุบัน (通用规范汉字表)

พจนานุกรมฉวิเหวินเจี๋ยจื๊อ(说文解字) ที่แต่งโดยสวีเซิน(许慎)ในสมัยราชวงศ์ฮั่นตะวันออก (ช่วงปี ค.ศ. 100 – 121) เป็นพจนานุกรมอักษรจีนเล่มแรก ที่มีการอธิบายรูปร่าง เสียง และความหมายของ ตัวอักษรจีนอย่างเป็นระบบ ได้รวบรวมตัวอักษรจีน ทั้งหมด 9,353 ตัว แบ่งเป็น 540 หมวด นับได้ว่าเป็น สารานุกรมวัฒนธรรมจีนสมัยโบราณได้เลยทีเดียว ตัวอักษรจีนที่เกี่ยวข้องกับการเซ็นไหว้ส่วนใหญ่จะจัด อยู่ในหมวด 示 (shì) มีอักษรจำนวนทั้งหมด 63 ตัว ต่อมาสมัยราชวงศ์ซ่ง ราวปี ค.ศ. 986 สวีเสวี่ยน (徐铉) ได้มีการเพิ่มอักษรที่สวีเซินไม่ได้บันทึกไว้อีก 4 ตัว รวมเป็นทั้งหมด 67 ตัว

พจนานุกรมภาษาจีนปัจจุบัน(现代汉语词典) เป็นพจนานุกรมที่รวบรวมคำศัพท์ภาษาจีนที่ จัดทำโดยศูนย์การวิจัยภาษาศาสตร์ สถาบันสังคมศาสตร์ แห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน เพื่อใช้เป็นมาตรฐานในการ ใช้ภาษาจีน เริ่มเขียนขึ้นครั้งแรกเมื่อปี ค.ศ. 1958 ได้มีการปรับปรุงแก้ไขเรื่อยมา จนในปัจจุบันนี้เป็นฉบับตีพิมพ์ ครั้งที่ 7 เมื่อปี ค.ศ. 2016 ในพจนานุกรมฉบับนี้ได้มีการ รวบรวมตัวอักษรในหมวด 示 (shì) และ 礻 (shì) จำนวน ทั้งหมด 64 ตัวอักษร

ตารางมาตรฐานอักษรจีนที่ใช้ในปัจจุบัน (通用规范汉字表) ซึ่งประกาศโดยสำนักงาน คณะกรรมการภาษาและอักษรแห่งชาติร่วมกับกระทรวง ศึกษาธิการแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน เมื่อปี ค.ศ. 2013 ตารางอักษรนี้ได้รวบรวมตัวอักษรจีนที่ยังคงใช้ในปัจจุบัน ทั้งหมด 8,105 ตัวอักษร โดยมีการแบ่งระดับการใช้ ได้แก่ อักษรที่ใช้บ่อยมากที่สุดระดับที่ 1 จำนวน 3,500 ตัวอักษร ใช้บ่อยระดับที่ 2 จำนวน 3,000 ตัว และใช้บ่อยระดับที่ 3 จำนวน 1,605 ตัว

เอกสารทั้ง 3 ข้างต้นนี้เป็นเอกสารที่มีความ สำคัญเป็นอย่างมากสำหรับการศึกษาทางด้านภาษาจีน และอักษรจีน การศึกษาปรากฏการณ์และความแตกต่าง ของตัวอักษรจีนในเอกสารดังกล่าวไม่เพียงแต่จะทำให้ เข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงด้านตัวอักษรเท่านั้น ยังสามารถ ทำให้เข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมและสังคม ได้เป็นอย่างดี

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงทางด้านจำนวน ความหมาย และการปรับตัวของตัวอักษรจีนหมวด 示 (shì) และ 礻 (shì) ที่เกี่ยวข้องกับการเซ็นไหว้ โดยการเปรียบเทียบจากพจนานุกรมฉวิเหวินเจี๋ยจื๊อ (说文解字) ไปสู่พจนานุกรมภาษาจีนปัจจุบัน (现代汉语词典) และตารางมาตรฐานอักษรจีน ที่ใช้ในปัจจุบัน(通用规范汉字表)

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเปรียบเทียบ การปรับตัวของตัวอักษร และการบันทึกความหมาย ของตัวอักษรที่อยู่ในหมวด 示 (shì) และ 礻 (shì) ในพจนานุกรมฉวิเหวินเจี๋ยจื๊อ(说文解字) ฉบับ ตีพิมพ์เมื่อปี ค.ศ. 1963 ซึ่งในบทความนี้เรียกโดยย่อว่า “พจนานุกรมฉวิเหวิน” และพจนานุกรมภาษาจีนปัจจุบัน (现代汉语词典) ฉบับตีพิมพ์ครั้งที่ 7 เมื่อปี ค.ศ. 2016 เรียกโดยย่อว่า “พจนานุกรมภาษาจีน” และมีการ ศึกษาระดับความถี่การใช้ตัวอักษรในหมวด 示 (shì) และ 礻 (shì) ที่ใช้ในปัจจุบันตามตารางมาตรฐานอักษรจีนที่ใช้ ในปัจจุบัน(通用规范汉字表) ซึ่งในบทความนี้ เรียกโดยย่อว่า “ตารางอักษรจีน” ประกาศโดยสำนักงาน คณะกรรมการภาษาและอักษรแห่งชาติร่วมกับกระทรวง ศึกษาธิการแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน เมื่อปี ค.ศ. 2013

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาด้านจำนวน ความหมาย และรูปร่างของตัวอักษรจีนเท่านั้น ไม่ได้อาศัยการศึกษาทางด้านไวยากรณ์

3. ขอบเขตด้านเวลา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาตัวอักษรที่อยู่ใน หมวด 示 (shì) และ 礻 (shì) ในเอกสารทั้ง 3 โดยมี รายละเอียดด้านเวลา ดังนี้ พจนานุกรมฉวิเหวินเจี๋ยจื๊อ (说文解字) ฉบับตีพิมพ์เมื่อปี ค.ศ. 1963 พจนานุกรมภาษาจีนปัจจุบัน(现代汉语词典) ฉบับตีพิมพ์ครั้งที่ 7 เมื่อปี ค.ศ. 2016 และตารางมาตรฐาน อักษรจีนที่ใช้ในปัจจุบัน(通用规范汉字表) ที่ประกาศใช้เมื่อปี ค.ศ. 2013

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาดังนี้วิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ขั้นรวบรวมข้อมูล

1.1 รวบรวมข้อมูลตัวอักษรในหมวด 示 (shì) และ 示 (shì) จากพจนานุกรมชาวจีนโบราณ (说文解字) พจนานุกรมภาษาจีนปัจจุบัน (现代汉语词典) และตารางมาตรฐานอักษรจีนที่ใช้ในปัจจุบัน (通用规范汉字表) ด้านจำนวน ความหมาย และการปรับตัว

1.2 รวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมการเซ่นไหว้ และอักษรจีนในหมวด 示 (shì) และ 示 (shì)

2. ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 เปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงไปของอักษรจีนในหมวด 示 (shì) และ 示 (shì) ในด้านจำนวนและความหมาย

2.2 วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว

2.3 นำข้อมูลจากการศึกษามาสรุปผล และอภิปรายผล

3. ขั้นนำเสนอผล

นำเสนอผลการศึกษาโดยการพรรณนาวิเคราะห์ (Analytical Description)

กรอบแนวคิดการวิจัย

1. การเปลี่ยนแปลงความหมายของอักษรจีน

ตัวอักษรจีนมีการพัฒนาด้านความหมายอย่างไม่หยุด ดังที่ Qi และ Fu (2006) ได้กล่าวว่าเมื่ออักษรจีนได้กำเนิดขึ้นพร้อมกับความหมายในตัวเองแล้วนั้น จะมีการเปลี่ยนแปลงไปเรื่อย ๆ ตามความสามารถในการเรียนรู้สรรพสิ่งของมนุษย์ ซึ่งความสามารถนี้มีการพัฒนาอย่างไม่หยุดยั้ง เมื่อมนุษย์รู้จักสิ่งใหม่ ๆ ต้องการสื่อสารความหมายใหม่ ๆ ก็ส่งผลทำให้ความหมายของอักษรจีนที่ใช้อยู่เดิมนั้นเกิดการเปลี่ยนแปลง ดังนั้นจะพบว่าอักษรจีนที่ใช้บันทึกภาษาจีนในปัจจุบันนี้ก็มีมีความหมายแตกต่างจากในสมัยโบราณ เช่นเดียวกับ Wang (2016a) ที่เห็นว่าความหมายของอักษรจีนกำเนิดขึ้นตามความหมายของคำศัพท์ที่ผู้คนที่ต้องการสื่อสาร และเมื่อมีความต้องการสื่อสารความหมายที่มากขึ้น อาจส่งผลให้อักษรจีนเองมีการเปลี่ยนแปลงในด้านความหมายเช่นกัน

2. การปรับตัวของอักษรจีน

อักษรจีนนอกจากมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านความหมายแล้ว ยังมีการปรับตัวในด้านจำนวนอีกด้วย ซึ่งอาจมีการหายไป หรือเพิ่มขึ้นมาใหม่ก็ได้ ดังที่ Fu (2014) ได้กล่าวว่าพัฒนาของอักษรจีนนั้นจะมีการยกเลิกตัวอักษรที่มีส่วนประกอบซับซ้อนเขียนยากและไม่ได้ใช้บ่อย ในขณะที่ตัวอักษรบางตัวเพิ่มขึ้นมา Wang (2016a) กล่าวว่าเมื่อผู้คนที่มีความต้องการในการสื่อสารความหมายที่มากขึ้นกว่าเดิม จะส่งผลให้เกิดการขยายความหมายในวงกว้างขึ้นของอักษรตัวเดิม หรืออาจส่งผลให้เกิดอักษรใหม่ขึ้นมา

จะเห็นได้ว่าการพัฒนาของอักษรจีนมีทั้งการพัฒนาเปลี่ยนแปลงทางด้านความหมายและการปรับตัวของอักษรเอง

ผลการวิจัย

จากการศึกษาพบว่า จำนวนตัวอักษรหมวด 示 (示 shì) ในพจนานุกรมชาวจีนโบราณมีจำนวนทั้งหมด 63 ตัว ต่อมาสมัยราชวงศ์ซ่งได้มีการเพิ่มอักษรอีก 4 ตัว รวมเป็นทั้งหมด 67 ตัวอักษร และในพจนานุกรมภาษาจีนได้มีการรวบรวมตัวอักษรในหมวด 示 (shì) และ 示 (shì) จำนวนทั้งหมด 64 ตัวอักษร แต่ในจำนวนนี้มีอักษรจำนวน 4 ตัว ซึ่งถูกรวบรวมไว้ในพจนานุกรมทั้งสอง แต่พจนานุกรมชาวจีนโบราณกลับรวบรวมไว้ในหมวดอื่นที่ไม่มีความเกี่ยวข้องกับหมวด 示 (shì) และ 示 (shì) หากพิจารณาจากโครงสร้างและหน้าที่ของส่วนประกอบแล้ว อักษรเหล่านี้ควรรวบรวมไว้ในหมวดอื่นดังเช่นพจนานุกรมชาวจีนโบราณได้บันทึกไว้ ได้แก่ อักษร 柰 (nài ผลไม้สีแดงชนิดหนึ่ง) 柰 (Qí ชื่อสถานที่) 视 (shì มอง ดู) 役 (duì อาวุธชนิดหนึ่งในสมัยโบราณ) พจนานุกรมชาวจีนโบราณได้บันทึกอักษรเหล่านี้ไว้ในหมวด 木 (mù ความหมายเกี่ยวกับต้นไม้) 付 (fù ความหมายเกี่ยวกับเมือง) 见 (jiàn ความหมายเกี่ยวกับการมองเห็น) 爿 (shū เกี่ยวกับอาวุธในสมัยโบราณ) ตามลำดับเนื่องจากว่าตัวอักษรทั้ง 4 ตัวนี้มีตัว 示 (shì) เป็นส่วนประกอบอยู่โดยทำหน้าที่เป็นเพียงตัวประกอบที่สื่อถึงเสียงอ่านเท่านั้น ดังนั้นในการศึกษาดังนี้ไม่มีการศึกษารวมอักษรทั้ง 4 ตัวนี้

1. การเปลี่ยนแปลงทางด้านจำนวน

จากการศึกษาพบว่าในพจนานุกรมชั่วเหวินมีตัวอักษรในหมวด 示 (shì) และหมวด 示 (shì) ทั้งหมดจำนวน 67 ตัวนั้น ได้มีการบันทึกในพจนานุกรมภาษาจีนเป็นจำนวนทั้งหมดเพียง 49 ตัวอักษร ตัวอักษรที่คงอยู่นี้คิดเป็นร้อยละ 73.13 ในขณะที่เดียวกันมีอักษรที่ถูกยกเลิกการใช้และหายไปจำนวน 18 ตัว คิดเป็นร้อยละ 26.87 ซึ่งตัวอักษรที่หายไปเหล่านี้ก็ไม่ได้มีการบันทึกไว้ในตารางอักษรจีนเช่นกัน

ต่อมาในช่วงเวลาที่ตัวอักษรจีนมีการพัฒนาจากพจนานุกรมภาษาจีน มาสู่ตารางอักษรจีนมาตรฐานที่ใช้ในปัจจุบันนั้นก็มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นเช่นเดียวกัน จากเดิมที่พจนานุกรมภาษาจีนยังคงบันทึกอักษรที่สืบทอดมาตั้งแต่พจนานุกรมชั่วเหวิน จำนวน 49 ตัวนั้น ได้มีการบันทึกไว้ในตารางอักษรจีน จำนวน 44 ตัว ซึ่งคิดเป็นประมาณร้อยละ 89.80 ในขณะเดียวกันก็มีอักษรที่ถูกยกเลิกการใช้ และหายไปจำนวน 5 ตัวอักษร คิดเป็นร้อยละ 10.20

2. การเปลี่ยนแปลงทางด้านความหมาย

จากการศึกษาพบว่าตัวอักษรหมวด 示 (shì) และ 示 (shì) ที่มีการรวบรวมไว้ในพจนานุกรมชั่วเหวิน และพจนานุกรมภาษาจีนจำนวนทั้งหมด 49 ตัว ดังกล่าวส่วนใหญ่ยังคงความหมายเดิมไว้ ไม่มีการเปลี่ยนแปลง แต่ก็มีบางส่วนที่มีการ เปลี่ยนแปลงความหมายไปบ้าง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 ตัวอักษรที่คงความหมายเดิม หมายถึงตัวอักษรที่มีความหมายเหมือนกันทั้งในพจนานุกรมชั่วเหวินและในพจนานุกรมภาษาจีน มีจำนวนทั้งหมด 30 ตัว ซึ่งสามารถแบ่งเป็นตัวอักษรที่ใช้ในความหมายโดยทั่วไป และตัวอักษรที่ใช้บันทึกเพียงเพื่อให้สามารถเข้าใจวัฒนธรรมในสมัยโบราณได้

2.1.1 ตัวอักษรที่ใช้ในความหมายโดยทั่วไป มีจำนวน 18 ตัว ได้แก่ 祭 (jì) 社 (shè) 祆 (xiān) 祉 (zhǐ) 祈 (qí) 祇 (qí) 祐 (yòu) 神 (shén) 祚 (zuò) 祗 (zhī) 祕 (mì) 祯 (zhēn) 祥 (xiáng) 禱 (dǎo) 禍 (huò) 祺 (qí) 福 (fú) 禔 (zhī) ตัวอักษรเหล่านี้ยังคงรักษาความหมายเดิมที่ส่วนใหญ่มีความหมายเกี่ยวกับ

การเซ่นไหว้หรือสิ่งเร้นลับได้เป็นอย่างดี เช่น 祭 (jì) ในพจนานุกรมชั่วเหวินเขียนเป็น 𤎵 (jì) เป็นรูปมือถือเนื้อวางไว้บนแท่นบูชา เพื่อสื่อความหมายถึงการเซ่นไหว้ จากตัวอักษรทำให้เข้าใจได้ว่าในสมัยโบราณของจีนมีการเซ่นไหว้โดยใช้เนื้อสัตว์ เช่น เนื้อวัว เนื้อแพะ เป็นต้น ต่อมาพิธีการเซ่นไหว้ ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปตามสังคม การเซ่นไหว้ไม่จำกัดเฉพาะเนื้อสัตว์เท่านั้น มีการเซ่นไหว้โดยใช้สิ่งอื่น ๆ เพิ่มขึ้น แต่อย่างไรก็ตามอักษรนี้ยังคงสามารถสื่อความหมายถึงการเซ่นไหว้อยู่ ตัวอักษร 神 (shén) พจนานุกรมชั่วเหวินเขียนเป็น 𤎵 (shén) ด้านหน้าเป็นรูปแท่นบูชา ด้านหลังเป็นรูปสายฟ้าแลบ ผู้คนในสมัยโบราณไม่สามารถอธิบายปรากฏการณ์สายฟ้าแลบได้ จึงเข้าใจว่าสิ่งนี้เป็นสิ่งที่มีอิทธิฤทธิ์และอำนาจ นั่นก็คือเทพเจ้า ดังนั้นคนจีนในสมัยโบราณจึงใช้อักษร 神 (shén) ในการสื่อความหมายถึงผู้ให้กำเนิดสรรพสิ่งบนโลก ซึ่งในพจนานุกรมภาษาจีนก็ยังคงใช้ความหมายนี้ เป็นต้น

2.1.2 ตัวอักษรที่ใช้บันทึกเพียงเพื่อให้สามารถเข้าใจวัฒนธรรมในสมัยโบราณได้ ตัวอักษรเหล่านี้จะมีการใช้เฉพาะเมื่อมีการกล่าวถึงวัฒนธรรมในสมัยโบราณเท่านั้น ในการอธิบายของพจนานุกรมภาษาจีนนั้นมักมีคำว่า “古代” (gǔdài) ที่หมายถึง “สมัยโบราณ” เป็นการอธิบาย อักษรประเภทนี้มีจำนวนทั้งหมด 12 ตัวอักษร ได้แก่ 𤎵 (mà) 𤎵 (bēng) 𤎵 (shì) 𤎵 (fú) 𤎵 (fù) 𤎵 (xiá) 𤎵 (tiāo) 𤎵 (guàn) 𤎵 (méi) 𤎵 (yīn) 𤎵 (dì) 𤎵 (dàn) อักษรทั้งหมดนี้ล้วนแต่มีความหมายถึงการเซ่นไหว้ในสมัยโบราณ เช่น 𤎵 (mà) ในพจนานุกรมชั่วเหวินเขียนเป็น 𤎵 (mà) ด้านหน้าเป็นรูปแท่นบูชา ด้านหลังเป็นรูปม้า มีความหมายถึง (ขณะที่เดินทัพอยู่นั้น เกิดความกังวลว่าอาจมีการหลบหลู่เทพเจ้าและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ จึงได้ทำการเซ่นไหว้) การลงจากม้าเพื่อทำการเซ่นไหว้เทพเจ้า โดยในพจนานุกรมภาษาจีนได้บันทึกว่าหมายถึง “พิธีบวงสรวงขณะเดินทัพในสมัยโบราณ” ตัวอักษร 𤎵 (bēng) ในพจนานุกรมชั่วเหวินเขียนเป็น 𤎵 (bēng) ด้านหน้าเป็นรูปแท่นบูชา ด้านหลังเป็นส่วนประกอบที่สื่อถึงเสียงอ่าน มีความหมายว่าเป็นการเซ่นไหว้ในศาลบรรพบุรุษ ในพจนานุกรมภาษา

จีนก็ได้มีการบันทึกไว้ว่า “การเซ่นไหว้ในศาลบรรพบุรุษในสมัยโบราณ” ตัวอักษร 裸 (guàn) พจนานุกรมซัวเหวินเขียนเป็น 裸 (guàn) ด้านหน้าเป็นรูปแท่นบูชา ด้านหลังเป็นส่วนประกอบที่สื่อถึงเสียงอ่าน ในพจนานุกรมภาษาจีนบันทึกความหมายของอักษรนี้ว่า “พิธีเซ่นไหว้ที่มีการเทเหล้าลงบนพื้นดินในสมัยโบราณ” เป็นต้น จะเห็นได้ว่าอักษรเหล่านี้เป็นเพียงการอธิบายถึงสิ่งที่มีอยู่ในสมัยโบราณเท่านั้น ในปัจจุบันพิธีบวงสรวง เซ่นไหว้เหล่านี้ได้หายไป ดังนั้นจึงมีผลทำให้ไม่มีการใช้อักษรเหล่านี้มากนัก

2.2 ตัวอักษรที่มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านความหมาย หมายถึง ตัวอักษรในหมวด示 (shì) และ 示 (shì) ที่ถูกบันทึกอยู่ในพจนานุกรมภาษาจีนมีความหมายที่เปลี่ยนไปจากพจนานุกรมซัวเหวินอักษรประเภทนี้มีจำนวนทั้งหมด 19 ตัว ได้แก่ 示 (shì) 祔 (suàn) 崇 (suì) 禁 (jìn) 礼 (lǐ) 祀 (sì) 祆 (yāo) 祐 (hù) 祖 (zǔ) 祝 (zhù) 祠 (cí) 稷 (jì) 禪 (chán) 禄 (lù) 禛 (zhēn) 禧 (xǐ) 禳 (ráng) 齋 (zhāi) 禦 (yù) ตัวอักษรเหล่านี้ถึงแม้จะมีการเปลี่ยนแปลงในด้านความหมายที่แตกต่างไปจากเดิมบ้าง แต่ส่วนใหญ่ก็ยังคงมีความหมายที่เกี่ยวข้องกับการเซ่นไหว้หรือสิ่งเร้นลับอยู่ เพียงแต่เปลี่ยนแปลงครอบคลุมในความหมายที่กว้างมากยิ่งขึ้น เช่น 崇 (suì) พจนานุกรมซัวเหวินเขียนเป็น 崇 (suì) ด้านล่างเป็นรูปแท่นบูชา ด้านบนสื่อถึงความหมายว่า “ออก” อักษรนี้สื่อความหมายถึงภูตผีปิศาจออกมากระทำชั่วกับผู้คน ต่อมาในพจนานุกรมภาษาจีนได้บันทึกว่าหมายถึง “(พฤติกรรม) ลับ ๆ ล่อ ๆ (คล้ายพฤติกรรมของภูตผีปิศาจ)” ตัวอักษร 祝 (zhù) พจนานุกรมซัวเหวินเขียนเป็น 祝 (zhù) ด้านหน้าเป็นรูปแท่นบูชา ด้านหลังเป็นรูปคนนั่งคุกเข่าอยู่ ใช้ปากพูดขอพร ความหมายเดิมเป็นคำนาม หมายถึงผู้ที่สื่อสารกล่าวขอพรกับเทพเจ้า ต่อมาในพจนานุกรมภาษาจีนได้กลายเป็นคำกริยาและใช้ในความหมายที่กว้างขึ้นหมายถึง “ปรารภนา ขอให้”

นอกจากนี้ ยังมีตัวอักษรบางตัวในพจนานุกรมภาษาจีนมีการเปลี่ยนแปลงของความหมาย จนทำให้ไม่มีความหมายที่เกี่ยวข้องกับการเซ่นไหว้ เช่น 示 (shì) ในพจนานุกรมซัวเหวินเขียนเป็น 示 (shì) และมีการบันทึกว่า ชิดสองชิดด้านบนหมายถึงท้องฟ้า ชิดสามชิด

ด้านล่างเป็นสัญลักษณ์ หมายถึงพระอาทิตย์ พระจันทร์ และดวงดาว อักษรนี้มีความหมายถึงปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่แสดงให้เห็นมนุษย์รู้ อันสื่อถึงความมงคลหรือความหายนะได้ แต่ต่อมาได้มีการศึกษาค้นคว้าจากอักษรกระดองเต่าและกระดูกสัตว์พบว่าอักษรนี้เป็นภาพของแท่นบูชา และเนื่องจากการเซ่นไหว้ต้องนำเอาสิ่งที่จะเซ่นไหว้มาจัดรายเรียงบนแท่นบูชาให้เทพเจ้าได้เห็นและรับรู้ ดังนั้นต่อมาในพจนานุกรมภาษาจีนจึงได้บันทึกความหมายของอักษรนี้ว่าหมายถึงความถึง “แสดงหรือแจ้งให้รู้” เป็นต้น ตัวอักษร 祔 (mí) เดิมในพจนานุกรมซัวเหวินเขียนเป็น 祔 (mí) ด้านหน้าเป็นรูปแท่นบูชา ด้านหลังเป็นส่วนประกอบที่สื่อถึงเสียงอ่าน ตัวอักษร 祔 (mí) หมายถึง ศาลสำหรับเซ่นไหว้บิดาที่เสียชีวิตไปแล้ว ต่อมาในพจนานุกรมภาษาจีนบันทึกว่ามีความหมายถึง นามสกุล “มี” เท่านั้น

นอกจากนี้ในอักษรจำนวน 19 ตัวนี้ มีจำนวน 2 ตัว คือ 齋 (zhāi) 禦 (yù) มีการแทนที่ด้วยอักษรย่อที่รูปร่างไม่มีตัว 示 (shì) ประกอบอยู่ กลายเป็น 齋 (zhāi) 御 (yù) ตามลำดับ กล่าวคือในพจนานุกรมภาษาจีนได้บันทึกอักษร 齋 (zhāi) 禦 (yù) นี้เป็นอักษรตัวเต็มเท่านั้น จากรูปร่างตัวอักษรเดิมในพจนานุกรมซัวเหวินสามารถทำให้เห็นได้ว่าเดิมอักษรเหล่านี้มีความเกี่ยวข้องกับการเซ่นไหว้หรือสิ่งเร้นลับ แต่การใช้ตัวอักษรย่อมาแทนที่นั้นไม่มีส่วนประกอบ 示 (shì) ประกอบอยู่ ทำให้พจนานุกรมภาษาจีนปัจจุบันไม่ได้รวบรวมอักษรทั้งสามตัวไว้ในหมวด 示 (shì) หรือ 示 (shì) เลย และในขณะเดียวกันอักษรเหล่านี้ก็มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านความหมายด้วยเช่นกัน กล่าวคือ อักษร 齋 (zhāi) เดิมหมายถึงการชำระล้างร่างกายและจิตใจให้สะอาดบริสุทธิ์ก่อนจะทำพิธีเซ่นไหว้ ปัจจุบันมีความหมายกว้างรวมถึง เจ้ มังสวิรัต และการถวายภัตตาหาร 禦 (yù) หมายถึง พิธีเซ่นไหว้เพื่อยับยั้งหรือต่อต้านความหายนะ ปัจจุบันมีความหมายกว้างมากยิ่งขึ้น หมายถึง ด้านทาน ยับยั้ง นอกจากนี้ยังมีตัวอักษร 示 (suàn) หมายถึงการนำเอา 示 (shì) ที่สื่อความหมายถึงแสดงให้มนุษย์รู้สองตัวมาเรียงไว้ด้วยกันเพื่อสื่อความหมายถึงรู้อย่างแจ่มแจ้ง ต่อมาถูกแทนที่ด้วยอักษร 算 (suàn) ซึ่งหมายถึง

คิดคำนวณ (ให้รู้แจ่มแจ้ง) ซึ่งมีรูปร่างตัวอักษรมาจาก 𠂇 (zhú) (เกี่ยวกับไม้ไฟ) เนื่องจากในสมัยโบราณมีการใช้แท่งไม้ไฟในการคิดคำนวณ ในพจนานุกรมภาษาจีนบันทึกตัวอักษร 𠂇 (suàn) ไว้เป็นเพียงรูปการเขียนแบบเดิมของ 算 (suàn) เท่านั้น

3. การปรับตัวของอักษรจีน

จากการศึกษาด้านการปรับตัวของอักษรจีนพบว่าอักษรในหมวด 示 (shì) และ 礻 (shì) ที่มีการบันทึกไว้ในพจนานุกรมชาวจีนและพจนานุกรมภาษาจีนจำนวน 49 ตัว มีระดับการใช้ที่แตกต่างกันไป และบางตัวถูกยกเลิกไปแล้ว ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 การปรับตัวด้านระดับความถี่ในการใช้

การใช้ระดับที่ 1 จำนวน 20 ตัว ได้แก่

示 (shì) 崇 (suì) 祭 (jì) 禁 (jìn) 礼 (lǐ) 社 (shè)

祀 (sì) 祈 (qí) 祖 (zǔ) 神 (shén) 祝 (zhù) 祠 (cí)

祥 (xiáng) 禱 (dǎo) 禍 (huò) 祿 (lù) 福 (fú) 禪 (chán)

齋 (zhāi) 禦 (yù) และระดับที่ 2 จำนวน 11 ตัว ได้แก่

祆 (yāo) 祉 (zhǐ) 祇 (qí) 祐 (hù) 祓 (fú) 祚 (zuò)

祗 (zhī) 祔 (mí) 禎 (zhēn) 祺 (qí) 禳 (ráng)

จากการศึกษาพบว่าตัวอักษรในระดับที่ 1 และที่ 2 เหล่านี้

ถูกใช้ในความหมายที่ใช้โดยทั่วไป ซึ่งส่วนใหญ่จะมีความหมายที่เกี่ยวข้องกับการเซ่นไหว้หรือสิ่งเร้นลับ

และถึงแม้ว่าอักษรบางตัวที่มีการเปลี่ยนแปลง

ทางด้านความหมายไปบ้าง แต่ก็ยังสามารถเชื่อมโยง

ความหมายไปสู่การเซ่นไหว้หรือสิ่งเร้นลับได้ ระดับที่ 3

จำนวน 13 ตัว ได้แก่ 禡 (mà) 殺 (duì) 妨 (bāng)

祐 (shì) 祐 (yòu) 祕 (mì) 桃 (tiáo) 祲 (jìn) 裸 (guàn)

禋 (yīn) 禋 (zhī) 禘 (dì) 禎 (zhēn) ตัวอักษรเหล่านี้

ส่วนใหญ่เป็นอักษรที่ใช้บันทึกเพื่อให้สามารถเข้าใจ

วัฒนธรรมในสมัยโบราณได้ และส่วนน้อยที่มีการใช้

ความหมายโดยทั่วไป เช่น 祐 (yòu) ในพจนานุกรม

ชาวจีนบันทึกไว้ว่าหมายถึงความช่วยเหลือที่เทพเจ้า

ประทานให้ ต่อมาในพจนานุกรมภาษาจีนได้บันทึก

ไว้ว่ามีความหมายเช่นเดียวกับ 佑 (yòu หมายถึง

เทพเจ้าคุ้มครอง มีระดับการใช้ในระดับที่ 1) อักษร

祕 (mì) ในพจนานุกรมชาวจีนบันทึกว่าหมายถึง

ความลับ แต่ในพจนานุกรมภาษาจีนบันทึกว่า ให้ดู

ความหมายที่ตัวอักษร 祕 (mì หมายถึงความลับ มีระดับ

การใช้ในระดับที่ 1) อักษร 禎 (zhēn) ในพจนานุกรม

ชาวจีนบันทึกไว้ว่าหมายถึง การกระทำความดีอย่าง

จริงใจทำให้เทพเจ้าประทานพรให้ ต่อมาในพจนานุกรม

ภาษาจีนบันทึกไว้ว่าหมายถึง สิริมงคล (มักใช้เป็นชื่อคน)

จากการศึกษาข้างต้นทำให้สามารถเข้าใจได้ว่า ตัวอักษร

เหล่านี้ที่มีอัตราการใช้ในระดับที่ 3 เนื่องจากบางส่วน

เป็นเพียงการใช้เพื่ออธิบายถึงวัฒนธรรมในสมัยโบราณ

เท่านั้น บางส่วนมีความหมายเช่นเดียวกับตัวอักษรอื่น

โดยที่ตัวอักษรนั้นมีระดับการใช้บ่อยกว่า และอีกบางส่วน

ถูกใช้เฉพาะในชื่อบุคคลหรือชื่อเฉพาะเท่านั้น จึงมีผล

ทำให้ตัวอักษรเหล่านี้มีระดับการใช้ที่ไม่มากเท่าใด

3.2 การปรับตัวโดยการยกเลิกการใช้

จากการศึกษาพบว่าตัวอักษรที่มีการบันทึก

ในพจนานุกรมชาวจีนมีจำนวน 18 ตัว ที่ไม่มีการ

บันทึกในพจนานุกรมภาษาจีนปัจจุบัน ได้แก่ 禡 (sī)

柴 (chái) 禪 (lèi) 禡 (guǐ) 祐 (gào) 祗 (bǐ) 祐 (yuè)

禡 (cuī) 禡 (liù) 禡 (yǒng) 禡 (guì) 祐 (huó)

禡 (xǔ) 禡 (shèn) 禡 (gāi) 禡 (dǎo) 禡 (yáng) 祐 (yú)

จะเห็นได้ว่าตัวอักษรเหล่านี้ ส่วนใหญ่มีความหมายเกี่ยว

กับการเซ่นไหว้และการบวงสรวงในสมัยโบราณ เช่น

柴 (chái) หมายถึง พิธีบวงสรวงโดยใช้พินเผา

เนื้อสัตว์ 祐 (gào) หมายถึง พิธีบวงสรวงบรรพบุรุษ

ก่อนออกเดินทางของโอรสสวรรค์และเจ้าครองนครรัฐ

祐 (yuè) หมายถึง ชื่อพิธีเซ่นไหว้ในฤดูร้อนของสมัย

ราชวงศ์โจว เป็นต้น เนื่องจากการบวงสรวงเหล่านี้ไม่ได้

มีการสืบทอดมาถึงยุคปัจจุบัน ดังนั้นทำให้ตัวอักษรเหล่านี้

ถูกยกเลิกการใช้ไป

ตัวอักษรบางตัวแม้ว่าจะมีความหมายที่เป็น

ปัจจุบันและใช้โดยทั่วไป แต่เนื่องจากรูปร่างตัวอักษร

ค่อนข้างจะซับซ้อนไม่มีการใช้ในยุคต่อมา เช่น 禡 (sī)

มีความหมายว่า โชคลาภ 禡 (lèi) หมายถึงการจัดพิธี

เซ่นไหว้ตามวัตถุประสงค์ 祐 (xǔ) หมายถึง เครื่องใช้ที่ใช้

ในพิธีเซ่นไหว้ 禡 (cuī) หมายถึง พิธีเซ่นไหว้ที่จัดขึ้น

เป็นประจำ เป็นต้น

จากการศึกษาเห็นได้ว่าตัวอักษรจีนที่ไม่มี

การใช้ในปัจจุบันจำนวน 18 ตัวนี้ นอกจากมีสาเหตุมา

จากการเปลี่ยนแปลงของสังคมแล้ว ยังมีสาเหตุมาจากการวิวัฒนาการของตัวอักษรจีนเองอีกด้วย

นอกจากนี้ตัวอักษรที่มีการบันทึกทั้งในพจนานุกรมชาวเหวินและพจนานุกรมภาษาจีนจำนวนทั้ง 49 ตัวนั้นพบว่าตัวอักษรจำนวน 5 ตัว ที่ไม่มีการใช้ในปัจจุบันนี้แล้ว ได้แก่ 祔 (fù) 袷 (xiá) 祿 (méi) 禪 (dàn) 示 (suàn) ตัวอักษรเหล่านี้ไม่มีการบันทึกในตารางตัวอักษรจีนจากการศึกษาจะเห็นได้ว่าตัวอักษร 4 ตัวแรกล้วนเป็นตัวอักษรที่ใช้บันทึกถึงวัฒนธรรมในสมัยโบราณเท่านั้น เช่น 祔 (fù) หมายถึงการนำเอาป้ายวิญญาณของผู้ล่วงลับ ไปตั้งเช่นไหว้ร่วมกับป้ายวิญญาณของบรรพชน 袷 (xiá) หมายถึงการนำเอาป้ายวิญญาณของบรรพบุรุษมารวมกันในศาลบรรพบุรุษเพื่อร่วมประกอบพิธีการเช่นไหว้ 祿 (méi) หมายถึงการเช่นไหว้เพื่อขอบุตร 禪 (dàn) หมายถึง พิธีเช่นไหว้เพื่อถอดชุดไว้ทุกข์ (ออกจากการไว้ทุกข์) จะเห็นได้ว่ากรณการยกเลิกการใช้ตัวอักษรเหล่านี้เนื่องมาจากสาเหตุที่พิธีกรรมเหล่านี้ได้หายไปจากปัจจุบัน จึงทำให้ตัวอักษรเหล่านี้ไม่มีการใช้อีกในปัจจุบัน ส่วนตัวอักษร 示 (suàn) ซึ่งเป็นตัวเขียนแบบเดิมของ 算 (suàn) ไม่มีการบันทึกไว้ในตารางตัวอักษรจีน และจากข้างต้นทำให้เข้าใจได้ว่าอักษร 算 (suàn) แสดงความหมายถึงการคิดคำนวณได้ดีกว่า จึงทำให้อักษร 示 (suàn) ถูกยกเลิกการใช้ไป

3.3 การปรับตัวโดยการสร้างตัวอักษรขึ้นมาใหม่

ตัวอักษรที่มีการรวบรวมไว้ในพจนานุกรมภาษาจีน แต่ไม่มีการรวบรวมไว้ในพจนานุกรมชาวเหวินมีจำนวนทั้งหมด 14 ตัว ได้แก่ 奈 (nài) 票 (piào) 稟 (bǐng) 余 (shé) 礪 (réng) 稜 (líng) 祱 (yī) 祛 (qū) 楔 (xi) 祿 (xiǎn) 禳 (zhuó) 禳 (jī) 禳 (xuān) 禳 (qí) จากการศึกษพบว่าตัวอักษรเหล่านี้มีการบันทึกไว้แตกต่างกันไปในพจนานุกรมยุคต่อมา เช่น พจนานุกรมอวี๋เฟียน (玉篇) ในสมัยราชวงศ์เหลียง (ราวปี ค.ศ. 543) พจนานุกรมกว้างยวีน (广韵) ในสมัยราชวงศ์ซ่ง (ราวปี ค.ศ. 1008) พจนานุกรมเพี้ยนไห่ (篇海) ในสมัยราชวงศ์จิน (ราวปี ค.ศ. 1127-1279) เป็นต้น ตัวอักษรเหล่านี้บางตัวมีความหมายเกี่ยวข้องกับการเช่นไหว้หรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เช่น 禳 (jī) 礪 (réng) 祱 (yī) 祛 (qū)

稜 (líng) 楔 (xi) 祿 (xiǎn) เป็นต้น อักษร 禳 (jī) มีการบันทึกในพจนานุกรมกว้างยวีนว่ามีความหมายถึง “สิริมงคล” อักษร “礪” (réng) มีการบันทึกในพจนานุกรมอวี๋เฟียนว่ามีความหมายถึง “โชคลาภ” 祿 (xiǎn) มีการบันทึกในพจนานุกรมเพี้ยนไห่ว่ามีความหมายถึง “เนื้อที่เหลือจากการเช่นไหว้” เป็นต้น ซึ่งความหมายเหล่านี้ยังคงใช้มาจนถึงในพจนานุกรมภาษาจีนในขณะเดียวกันก็ยังมีอักษรบางส่วนที่มีการเปลี่ยนแปลงในด้านของความหมายเกิดขึ้น โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงเป็นความหมายที่กว้างขึ้น เช่น 祛 (qū) ที่ถูกบันทึกไว้ในพจนานุกรมกว้างยวีน มีความหมายว่า “จัดพิธีเช่นไหว้เพื่อกำจัดความหายนะและสิ่งอัปมงคล” ต่อมาในพจนานุกรมภาษาจีนได้มีการบันทึกความหมายที่กว้างขึ้นว่าหมายถึง “กำจัด”

ตัวอักษรบางส่วนมีความหมายที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเช่นไหว้หรือสิ่งเร้นลับ ได้แก่ 余 (shé) 奈 (nài) 票 (piào) 稟 (bǐng) 禳 (zhuó) 禳 (xuān) จากการศึกษพบว่าตัวอักษรเหล่านี้ไม่ว่าจะเป็นพจนานุกรมภาษาจีนหรือพจนานุกรมอื่นๆ ที่สำคัญในยุคหลังของพจนานุกรมชาวเหวิน ก็ล้วนแต่บันทึกความหมายเช่นเดียวกัน โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลง เช่น อักษร 奈 (nài) หมายความว่า “อย่างไร ทำไม” 票 (piào) หมายความว่า “บัตร ตัว” “稟” (bǐng) หมายความว่า “รายงานต่อเบื้องบน” ส่วนอักษร 余 (shé) 禳 (zhuó) 禳 (xuān) ทั้งสามตัวนี้เป็นตัวอักษรที่ใช้เป็น “นามสกุล” เป็นต้น

จากการศึกษาในด้านระดับการใช้ของอักษรทั้ง 14 ตัวนี้มีการแบ่งระดับการใช้ดังต่อไปนี้ ระดับที่ 1 จำนวน 3 ตัว คือ 奈 (nài) 票 (piào) 稟 (bǐng) จะเห็นได้ว่าถึงแม้ว่าตัวอักษรทั้งสามตัวนี้มีการใช้ในระดับบ่อยที่สุด แต่เมื่อพิจารณาจากรูปร่างและความหมายแล้ว กลับไม่มีความสัมพันธ์กับ 示 (shì) หรือ 礪 (shì) ที่หมายถึงการเช่นไหว้หรือสิ่งเร้นลับเลย ตัวอักษรที่มีการใช้ในระดับที่ 2 มีจำนวน 6 ตัว ได้แก่ 余 (shé นามสกุล) 礪 (réng) 稜 (líng) (โชคลาภ) 祱 (yī) ความดีงาม) 祛 (qū) การกำจัดสิ่งไม่ดีทั้งหลาย) 楔 (xi) พิธีเช่นไหว้ที่ประกอบที่ริมแม่น้ำในฤดูใบไม้ผลิกับใบไม้ร่วง) เห็นได้ว่าตัวอักษรทั้ง 6 ตัวนี้ นอกจากตัว 余 (shé) แล้ว ตัวอื่น ๆ ล้วนมีความหมายโดยทั่วไป ซึ่งส่วนใหญ่มี

ตารางที่ 1 (ต่อ)

อักษร จีน	พจนานุกรม ชาวเหวิน	พจนานุกรม ภาษาจีน	ตาราง อักษรจีน
票	x	√	1
稟	x	√	1
余	x	√	2
礪	x	√	2
祱	x	√	2
祛	x	√	2
稜	x	√	2
楔	x	√	2
祿	x	√	3
糕	x	√	3
襪	x	√	x
襴	x	√	x
襪	x	√	x
示	√	√	1
崇	√	√	1
祭	√	√	1
禁	√	√	1
礼	√	√	1
社	√	√	1
祀	√	√	1
祈	√	√	1
祖	√	√	1

อักษร จีน	พจนานุกรม ชาวเหวิน	พจนานุกรม ภาษาจีน	ตาราง อักษรจีน
襪	√	√	2
襴	√	√	3
妨	√	√	3
祐	√	√	3
祐	√	√	3
祕	√	√	3
桃	√	√	3
祲	√	√	3
裸	√	√	3
裡	√	√	3
裊	√	√	3
褻	√	√	3
禎	√	√	3
禧	√	√	3
祔	√	√	x
袷	√	√	x
禡	√	√	x
禪	√	√	x
祔	√	√	x
齋	√	√	1
禦	√	√	1

หมายเหตุ: เครื่องหมายในตารางมีความหมาย ดังต่อไปนี้ “√” หมายถึงมีการบันทึกไว้ “x” หมายถึงไม่มีการบันทึกไว้ และตัวเลขหมายถึงระดับการใช้บ่อยที่มีการแบ่งตามตารางมาตรฐานอักษรจีนที่ใช้ในปัจจุบัน โดย 1 หมายถึงระดับการใช้บ่อยมากที่สุด และ 3 หมายถึงระดับการใช้บ่อยที่น้อยที่สุด

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาพบว่าในยุคสมัยที่สังคมมีการเปลี่ยนแปลงไปนั้น ตัวอักษรจีนก็มีการเปลี่ยนแปลงไปเช่นกัน โดยช่วงเวลาที่ตัวอักษรจีนมีการพัฒนาจากพจนานุกรมชาวเหวิน มาสู่พจนานุกรมภาษาจีนได้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านความหมายและจำนวน สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. ด้านจำนวน จากการศึกษาคำศัพท์ตัวอักษรหมวด示 (shì) และ 示 (shì) ในพจนานุกรมชาวเหวินที่มีทั้งหมด 67 ตัวอักษร นั้นมีการสืบทอดใช้ต่อมาตามที่ปรากฏในพจนานุกรมภาษาจีนจำนวนทั้งหมด 49 ตัวอักษร และจำนวนนี้มีการสืบทอดใช้ต่อมาตามที่ปรากฏในตารางอักษรจีนจำนวน 44 ตัวอักษร แสดงให้เห็นว่าตัวอักษรในสมัยราชวงศ์ฮั่นตะวันออก หรือราชวงศ์ซ่งจำนวน 67 ตัวอักษรนั้น ได้มีการใช้มาจนถึงปัจจุบันเพียง 44 ตัวอักษร คิดเป็นร้อยละ 65.67

2. ด้านความหมาย จากการศึกษาพบว่าตัวอักษรที่มีการบันทึกมาจนถึงพจนานุกรมภาษาจีนจำนวน 49 ตัวนั้น มีอักษรที่คงความหมายเดิม 30 ตัว มีการเปลี่ยนแปลงความหมาย 19 ตัว ซึ่งหากพิจารณาจากระดับการใช้ในปัจจุบัน พบว่ามีการใช้ในระดับที่ 1 จำนวน 20 ตัว คิดเป็นร้อยละ 40.82 ระดับที่ 2 จำนวน 11 ตัว คิดเป็นร้อยละ 22.45 ระดับ 3 จำนวน 13 ตัว คิดเป็นร้อยละ 26.53 และมีอีกจำนวน 5 ตัวที่ถูกยกเลิกไปจากการใช้ในปัจจุบัน คิดเป็นร้อยละ 10.20 จากตัวเลขดังกล่าว ทำให้เห็นได้ว่าอักษรโบราณที่ยังมีการบันทึกอยู่ในปัจจุบันนี้ส่วนใหญ่ยังมีความหมายที่เกี่ยวข้องกับการเช่นไหว้และสิ่งเร้นลับ โดยพบว่ายังมีอัตราการใช้อยู่ในระดับมาก ส่วนอักษรที่มีการใช้อยู่ในระดับ 3 นั้นพบว่าเป็นการบันทึกเกี่ยวกับวัฒนธรรมการเช่นไหว้ในสมัยโบราณเท่านั้น ส่วนอักษรที่ได้ถูกยกเลิกการใช้ไปนั้น สาเหตุเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงไปของสังคมและการพัฒนาการของอักษรจีนเอง

3. ด้านการปรับตัว จากการพัฒนาของอักษรจีนนั้น พบว่าในขณะที่อักษรจีนบางส่วนถูกยกเลิกไปนั้น ก็มีอักษรจีนบางส่วนเกิดขึ้นมา ในพจนานุกรมภาษาจีนมีอักษรที่เพิ่มขึ้นมาจากพจนานุกรมช่วงหัวหนี่จำนวน 14 ตัว คิดจำนวนของอักษรทั้งหมดที่พจนานุกรมภาษาจีนได้บันทึกไว้ในหมวด 示 (shì) และ 礻 (shì) เป็นจำนวนร้อยละ 21.86 โดยที่บางตัวมีการใช้มาจนถึงปัจจุบันตามที่ตารางอักษรจีนได้บันทึกไว้ โดยมีการใช้ในระดับที่ 1 จำนวน 3 ตัวอักษร ระดับที่ 2 จำนวน 6 ตัวอักษร ระดับ 3 จำนวน 2 ตัวอักษร แต่ก็มีอักษรจำนวน 3 ตัวที่ถูกยกเลิกไปเช่นกัน

การอภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่าการเช่นไหว้ที่เกิดจากความเกรงกลัวในปรากฏการณ์ธรรมชาติของผู้คนในสมัยโบราณ มีผลทำให้เกิดอักษรจีนขึ้นมามากมาย และเมื่อสังคมมีการเปลี่ยนแปลง มีความเจริญมากยิ่งขึ้น ผู้คนสามารถอธิบายปรากฏการณ์ในธรรมชาติได้มากยิ่งขึ้น ก็ส่งผลให้ตัวอักษรจีนมีการปรับตัวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงเช่นกัน ดังนั้นจะเห็นว่าอักษรจีนมีการปรับตัวทั้งทางด้านจำนวนและความหมาย อักษรส่วนใหญ่ที่มี

ตั้งแต่อดีต ยังคงมีการใช้มาจนถึงปัจจุบัน

หากพิจารณาด้านจำนวนตั้งแต่พจนานุกรมช่วงหัวหนี่จนถึงตารางอักษรจีนนั้น พบว่าจากอักษรจำนวน 67 ตัวนั้นยังคงใช้อยู่ในปัจจุบันจำนวน 44 ตัว คิดเป็นร้อยละ 65.67 ตัวอักษรที่หายไปคิดเป็นร้อยละ 34.33 จากการศึกษาอักษรที่ถูกยกเลิกการใช้ดังกล่าวนี้ พบว่ามีสาเหตุสำคัญ 3 ประการ ได้แก่ 1) ตัวอักษรบางตัวเป็นการกล่าวถึงพิธีเช่นไหว้ในสมัยโบราณที่ไม่มีการสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน 2) ตัวอักษรบางตัวมีรูปร่างและโครงสร้างที่ซับซ้อน ไม่เป็นไปตามทิศทางการพัฒนาการของอักษรจีนที่ต้องการให้เขียนได้ง่ายขึ้น 3) ตัวอักษรบางตัวมีหลักการสร้างตัวอักษรที่ไม่ชัดเจน ดังนั้นจึงมีผลทำให้มีการเลือกใช้อักษรจีนตัวอื่นที่มีความหมายเหมือนกัน แต่หลักการสร้างอักษรชัดเจนกว่า โครงสร้างง่ายกว่า มาแทน ซึ่งสอดคล้องกับ Fu (2014) ที่ได้เสนอแนวคิดว่าการพัฒนาของอักษรจีนนั้นจะมีการยกเลิกตัวอักษรที่มีส่วนประกอบซับซ้อนเขียนยากและไม่ได้ใช้บ่อย

หากพิจารณาจากความหมายและการปรับตัวแล้ว จะพบว่าอักษรจำนวนทั้งหมดที่ยังคงมีการใช้จนถึงปัจจุบัน จำนวน 44 ตัวนี้ ส่วนใหญ่ยังคงรักษาความหมายเดิมและมีความถี่ในการใช้ในระดับมาก แต่เป็นที่น่าสนใจที่ว่ามีจำนวน 13 ตัว หรือคิดเป็นจำนวนร้อยละ 29.55 มีความถี่ในการใช้อยู่ในระดับ 3 ซึ่งจะมีการใช้บันทึกเพียงเพื่อให้สามารถเข้าใจวัฒนธรรมในสมัยโบราณได้เท่านั้น จากการศึกษาวิวัฒนาการทางด้านจำนวน ความหมาย และการปรับตัวของตัวอักษรจีนในหมวด 示 (shì) และ 礻 (shì) ครั้งนี้ ทำให้สามารถคาดเดาได้ว่าตัวอักษรเหล่านี้จะเป็นอักษรกลุ่มต่อไปที่จะหายไปจากการใช้ในอนาคตก็เป็นได้

ในขณะที่มีอักษรจำนวนหนึ่งหายไปจากการใช้ในปัจจุบันแล้ว ตัวอักษรจีนก็มีการปรับตัวโดยการมีตัวอักษรอีกจำนวนหนึ่งเกิดขึ้นใหม่ จากการศึกษาพบว่าเมื่อสังคมเปลี่ยนแปลงไป ภาษาที่ใช้สื่อสารก็มีการเปลี่ยนแปลงตาม เพื่อเป็นการตอบสนองความต้องการที่จะบันทึกภาษาจีนและเพื่อการสื่อสาร ทำให้มีการสร้างตัวอักษรจีนขึ้นมาอีก เช่น 礻 (réng) 祗 (yī) 祛 (qū) 稜 (líng) 楔 (xì) 祿 (xiǎn) เป็นต้น สอดคล้องกับ Wang (2016a) ที่ได้เสนอ

แนวคิดที่ว่าเมื่อผู้คนมีความต้องการในการสื่อสารความหมายที่มากขึ้นกว่าเดิม จะส่งผลให้เกิดตัวอักษรใหม่ขึ้นมาอีกจำนวนหนึ่ง

จากการศึกษาเรื่องการเปลี่ยนแปลงในด้านความหมายและการปรับตัวของตัวอักษรจีนที่เกี่ยวข้องกับการเซ็นไหว้ในหมวด 𠂇 (shì) และ 𠂇 (shì) นี้ทำให้เห็นได้ว่าตัวอักษรเกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นตามการเปลี่ยนแปลงของสังคม ดังคำกล่าวของ Wang (2016b) ที่ว่าการพัฒนาของตัวอักษรจีนมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาของสังคมอย่างแยกไม่ได้ กล่าวคือการเปลี่ยนแปลงของสังคมจะเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของตัวอักษรจีน ซึ่งเชื่อว่าการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้จะไม่หยุดนิ่ง ตัวอักษรจีนยังคงมีการปรับตัวและพัฒนาตัวเองเพื่อให้สอดคล้องกับสังคมและวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างไม่หยุดยั้ง ไม่เฉพาะกับอักษรที่เกี่ยวข้องกับการเซ็นไหว้เท่านั้น แต่จะเกิดขึ้นกับอักษรจีนในภาพรวมทั้งหมด

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับประเพณีการเซ็นไหว้และการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยของอักษรจีน ซึ่งองค์ความรู้ที่ได้นี้จะเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้เข้าใจถึงวัฒนธรรมการเซ็นไหว้ของจีนที่สะท้อนผ่านออกมาทางตัวอักษรจีน และยังสามารถนำไปปรับใช้ในการเรียนการสอนภาษาจีนและวัฒนธรรมจีนได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาตัวอักษรจีนในหมวดอื่น ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมการเซ็นไหว้ เช่น หมวดสัตว์ต่าง ๆ เป็นต้น เพื่อให้เข้าใจถึงสภาพการเซ็นไหว้ของจีนในสมัยโบราณครอบคลุมในทุก ๆ ด้าน
2. ควรมีการศึกษาในมิติทางประวัติศาสตร์ของตัวอักษรจีนและวัฒนธรรมการเซ็นไหว้ที่เปลี่ยนแปลงไปในแต่ละยุคสมัย

เอกสารอ้างอิง

ถาวร ลิกขโกศล. (2557). *เทศกาลจีนและการเซ่นไหว้*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติชน.

Du, F. (2011). *从甲骨文到小篆——从形态与结构看古汉字传承与演变* [Cong Jia'guwen dao Xiaozhuan---cong xingtai yu jiegou kan gu Hanzi chuancheng yu yanbian]. (Master's thesis, Qingdao University).

Duan, Y. (2006). *说文解字注* [Shuo wen jie zi zhu]. Shanghai: Shanghai Classics Publishing House.

Fu, Y., and Yang, Sh. (2013). *说文·示部字的语义及其文化内涵* [Shuowen Shibuzi de Yuyi ji Qi Wenhua Neihan]. *Journal of Shanxi Datong University (Social Science)*, 27(4), 56–59.

Fu, Y. (2014). Sixty Years of Chinese Characters Standardization. *Journal of Applied Linguistics*. 30(4), 15–25.

He, J. (2001). *汉字文化学* [Hanzi wenhua xue]. Liaoning: Liaoning people's publishing house.

Institute of Linguistics, (CASS). (2016). *现代汉语词典* [The Contemporary Chinese Dictionary]. (7th ed.). Beijing: The commercial press.

Ji, F., and Zhang, Y. (2017). (说文解字) 示部的文化阐释 [A Cultural Interpretation Of “shì” Part in Shuowen jiezi]. *Journal of Baicheng Normal University*, 31(1), 53–56.

Liu, X. (2018). 从 (说文解字) 看中国传统祭祀文化 [Cong (Shuo wen jie zi) kan Zhongguo chuantong jisi wenhua]. *Journal of Dongfang Cangpin*, (8), 144–145.

Lu, G. (2014). (说文) “示” 部字的宗教解释 [Shuo wen jie zi “shì” bu de zongjiao jieshi]. *Heilongjian shi zhi*, (331), 34–36.

Ministry of Education and State Language Commission. (2013). *通用规范汉字表* [Table of General Standard Chinese Characters]. Beijing: Language & Culture Press.

Qi, Y and Fu, Y. (2006). Reconstruction of Chinese Characters with motivation missing. *Journal of Beijing Normal University (Social Science)*, (66), 88–93.

Wang, A. (2010). *秦汉时期祭天制度研究* [A study of the Offering Sacrifices to the Heaven in the Qin and Han Dynasties]. (Master's thesis, Northwest Normal University).

Wang, N. (1991). *汉字与文化* [Chinese Characters and Culture]. *Journal of Beijing Normal University (Social Science)*, (6), 78–82.

Wang, N. (2016a). *汉字构形学导论* [Hanzi Gouxingxue Daolun]. Beijing: The Commercial Press.

Wang, N. (2016b). 浅析汉字规范化与汉字的发展 [Qianxi Hanzi guifanhua yu Hanzi de fazhan]. *Journal of Language and Literature Studies*, (2), 37–38.

Wang, X. and Xu, X. (2014). (诗经·周颂) 中反映的祭祀文化 [(shijing.Zhou song) zhong fanyin de jisi wenhua]. *Journal of Changchun Education Institute*, (30), 12–26.

Xu, S. (1963). *说文解字* [Shuo wen jie zi]. Beijing: Zhonghua book company.

Xu, W., and Pei, B. (2021). 秦祭祀文化探研 [Qin jisi wenhua tanyan]. *Qin Han yanjiu congshu*, (15), 146–157.

Yan, Y. (2014). (诗经) 中孝思想对汉民族祭祀文化发展的影响研究 [(shijing) zhong xiao sixiang dui Han minzu jisi wenhua fazhan de yingxiang yanjiu]. *Journal of Hubei Minzu University (Philosophy and Social Sciences)*, 32(4), 15–47.

- Yu, C. (2009). *古文字示部字研究* [Gu wenzi "shi" bu yanjiu]. (Master's thesis, Fujian Normal University).
- Zhang, L. and Ma, X. (2008). 中国古代祭祀文化漫谈 [Zhongguo gudai jisi wenhua mantan]. *Baike zhishi*, (43), 45-47.
- Zhang, Q. (2013). *(说文解字) 中与祭祀文化相关的汉字研究* [The Study of Chinese Characters Related to Sacrificial Culture in Shuo wen jie zi]. (Master's thesis, Shanxi University).
- Zhang, Q. (2020). *(诗经) 中的祭祀文化研究* [(shijing) zhong de jisi wenhua yanjiu. *Modern Business Trade Industry*, (18), 206-207.
- Zhang, Y. (2016). *(周礼) 天子宗庙祭祀研究* [A Study on the Son of Heaven Sacrifice at Ancestral Temple in Zhouli]. (Doctoral dissertation, Jilin University).
- Zhang, Y. (2019). *夏商周祭祀遗存研究* [The Research for Scarifce Remains in Xia, Shang and Zhou Dynasties]. (Doctoral dissertation, Northwest University).

การศึกษาเปรียบเทียบการออกเสียงพยัญชนะฐานริมฝีปาก
ระหว่างภาษาจีนกับภาษาเกาหลี
A COMPARATIVE STUDY OF THE PRONUNCIATION BETWEEN CHINESE AND
KOREAN LABIAL CONSONANTS

นภัศวรณ สว่างจิต^{1*}, วิสสุตา วาพัทไทย² และ จตุวิทย์ แก้วสุวรรณ³

Naphatsawan Sawangchit^{1*}, Wissuta Wapadthai² and Chatuwit Keawsuwan³

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เลขที่ 50 ถนนงามวงศ์วาน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900^{1, 2, 3}

Kasetsart University 50 Ngamwongwan Rd, Chatuchak Bangkok 10900 Thailand^{1, 2, 3}

*Corresponding author E-mail: chatuwit.k@ku.th

(Received: 6 Mar, 2022; Revised: 28 Jun, 2022; Accepted: 28 Jun, 2022)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาการเปรียบเทียบการออกเสียงพยัญชนะฐานริมฝีปากระหว่างภาษาจีนกับภาษาเกาหลี โดยผู้วิจัยเปรียบเทียบเสียงพยัญชนะฐานริมฝีปากภาษาจีนกับภาษาเกาหลีในปัจจุบัน จากนั้นนำไปเปรียบเทียบกับ การออกเสียงภาษาจีนโบราณยุคกลาง (สฺย-ซ่ง) เพื่อให้ผู้ที่ศึกษาภาษาจีนและภาษาเกาหลี เข้าใจการออกเสียงของ ทั้งสองภาษาได้ชัดเจนมากขึ้น การศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษาเปรียบเทียบจากคำศัพท์ในแบบเรียนภาษาเกาหลีชุด Seoul National University Korean Language เล่ม 1A-6B และอักขรานุกรมกว่างอวีน โดยจัดทำตารางเปรียบเทียบตามเสียง เพื่อให้เห็นการออกเสียงที่เหมือนหรือแตกต่างกัน ผลการศึกษาพบว่า 1. เสียงพยัญชนะ b /p/ ตรงกับอักษรจีนโบราณ หมู่ 𠂔 /p/ 並 /b/ 滂 /p'/ ออกเสียงสอดคล้องกับการออกเสียงพยัญชนะภาษาเกาหลี ㅂ /p/ แต่เนื่องจากได้รับอิทธิพลจาก ส่วนประกอบด้านข้างที่กำหนดเสียงอ่านของตัวอักษรจีน ทำให้เสียงพยัญชนะบางตัวเมื่อเข้าสู่ระบบเสียงภาษาเกาหลี อ่านออกเสียงพ่นลม ㅃ /p'/ 2. เสียงพยัญชนะ p /p'/ ตรงกับอักษรจีนโบราณ หมู่ 滂 /p'/ 並 /b/ ออกเสียงสอดคล้องกับ การออกเสียงพยัญชนะภาษาเกาหลี ㅍ /p'/ แต่เนื่องจากได้รับอิทธิพลจากส่วนประกอบด้านข้างที่กำหนดเสียงอ่านของ ตัวอักษรจีน ทำให้เสียงพยัญชนะบางตัวเมื่อเข้าสู่ระบบเสียงภาษาเกาหลีอ่านออกเสียงไม่พ่นลม ㅍ /p/ 3. เสียงพยัญชนะ m /m/ ตรงกับอักษรจีนโบราณ หมู่ 明 โดยสมบูรณ์ 4. เสียงพยัญชนะ f /f/ ตรงกับอักษรจีนโบราณ หมู่ 非 /pf/ 敷 /pf'/ 奉 /bv/ แต่เนื่องจากในระบบเสียงภาษาเกาหลีไม่มีเสียงพยัญชนะฐานริมฝีปาก-ฟัน ดังนั้นเสียงพยัญชนะ f /f/ เมื่อเข้าสู่ระบบเสียงภาษาเกาหลีจะอ่านออกเสียง ㅂ /p/ และ ㅃ /p'/

คำสำคัญ: ภาษาจีน, ภาษาเกาหลี, เสียงภาษาจีนโบราณ, เสียงพยัญชนะฐานริมฝีปาก

¹⁻² นิสิตหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์

ABSTRACT

This study aims to compare the pronunciation between Chinese and Korean labial consonants, with researchers comparing Middle Ancient Chinese (Sui–Song Dynasty) and Korean labial consonant sounds. Then compared to the pronunciation of ancient Chinese, so that those who study Chinese and Korean can understand the pronunciation of both languages more clearly. Research resources and Methodology by compare vocabularies in Textbook Seoul National University Korean Language 1A–6B and Guangyun by making a comparison table for declaring the same and the different points. Research results showed that 1. Consonants sound b /p/ matched the ancient Chinese characters among 幫 /p/ 並 /b/ 滂 /p'/ pronounced in accordance with the pronunciation of Korean consonants ㅂ /p/, but some consonants sound when entering in Korean phonetic system sound pronounced as ㅍ /p'/ because it is influenced by the phonetic components of Chinese characters. 2. Consonants p /p'/ matched the ancient Chinese characters among 滂 /p'/ 並 /b/ pronounced in accordance with the pronunciation of Korean consonants ㅍ /p'/, but some consonants sound when entering in Korean phonetic system sound pronounced as ㅂ /p/ because it is influenced by the phonetic components of Chinese characters. 3. Consonants m /m/ completely matched with the ancient Chinese characters 明 /m/. and 4. Consonants f /f/ matched the ancient Chinese characters among 非 /pf/ 敷 /pf'/ 奉 /bv/, because it doesn't have labiodental consonants in the Korean phonetic system. So the consonants f /f/ when entering in Korean phonetic system sound pronounced as ㅂ /p/ and ㅍ /p'/.

KEYWORDS: Chinese, Korean, Ancient Chinese, Labial Consonants

บทนำ

เกาหลีเริ่มใช้ตัวอักษรจีนเมื่อสองพันปีที่แล้วและปัจจุบันยังคงใช้ในชีวิตประจำวัน “พจนานุกรมมาตรฐานแห่งชาติ” (Standard Korean Language Dictionary) ของสถาบันภาษาเกาหลีแห่งชาติของเกาหลีใต้ ปี ค.ศ. 1999 ได้ระบุไว้ว่า จากคำศัพท์ทั้งหมดในภาษาเกาหลี 509,076 คำ มีคำฮันจา (Hanja) หรือ ตัวอักษรจีนในภาษาเกาหลี (Sino-Korean) คือ คำศัพท์ที่ประกอบขึ้นมาจากภาษาจีนประมาณร้อยละ 57 เมื่อเกาหลีรับตัวอักษรจีนเข้ามาใช้ก็นำรูป เสียง และความหมายของตัวอักษรจีนเข้ามาด้วยเช่นกัน แต่เนื่องจากระบบเสียงของภาษาจีนและเกาหลีที่แตกต่างกัน จึงทำให้การออกเสียงตัวอักษรจีนของทั้งสองภาษาต่างกันด้วย (Jin, 2008, p.1)

สิ่งเดียวที่สามารถอนุมานได้ คือ ตัวอักษรจีนถูกใช้ในเกาหลีก่อนศตวรรษที่ 1 เมื่อราชวงศ์ฮั่นเข้าไปตั้งอาณานิคมทางตะวันตกและทางเหนือของคาบสมุทรเกาหลี และจัดตั้งกองบัญชาการทั้ง 4 กองขึ้นที่นั่น บันทึกทางประวัติศาสตร์ฉบับหนึ่ง กล่าวว่า ราวปี ค.ศ. 400 วังอิน ชาวแพ็กเจเดินทางไปญี่ปุ่นพร้อมกับหนังสือภาษาจีนหลายเล่ม แสดงให้เห็นว่าวัฒนธรรมและตัวอักษรจีนได้รับความแพร่หลายอย่างมากในยุคสามอาณาจักรของเกาหลี (อาณาจักรโคกูรยอ อาณาจักรแพ็กเจ และอาณาจักรซิลลา) ปี ค.ศ. 677 การรวมคาบสมุทรเกาหลีโดยอาณาจักรซิลลา ทำให้การใช้ตัวอักษรจีนในเกาหลีได้รับความแพร่หลายมากขึ้น เนื่องจากเหตุการณ์นี้สำเร็จได้ด้วยการสนับสนุนทางการทหารจากราชวงศ์ถัง จึงทำให้ทั้งสองประเทศติดต่อกันมากขึ้น ก่อนหน้านั้นในปี ค.ศ. 503 มีการเปลี่ยนชื่อประเทศและยศของกษัตริย์จากรูปแบบภาษาพื้นเมือง (Native Forms) เป็นตัวอักษรจีนในภาษาเกาหลี (Sino-Korean) ปี ค.ศ. 682 หน่วยงานรัฐที่รับผิดชอบด้านการศึกษาแห่งชาติได้ก่อตั้งขึ้นและเริ่มสอนภาษาจีนโบราณ (Chinese Classics) ปี ค.ศ. 757 ชื่อสถานที่ที่เคยใช้รูปแบบภาษาพื้นเมืองก็เปลี่ยนไปใช้ตัวอักษรจีนในภาษาเกาหลี ปี ค.ศ. 759 ชื่อเรียกตำแหน่งข้าราชการก็ถูกเปลี่ยน และในยุคอาณาจักรซิลลาชื่อของชนชั้นสูงก็เริ่มใช้ตัวอักษรจีนในภาษาเกาหลีเช่นกัน

สำหรับที่มาของเสียงตัวอักษรจีนในภาษาเกาหลี โดยทั่วไปสันนิษฐานว่าเป็นการออกเสียงภาษาจีนที่ใช้ทางตอนเหนือของจีนในยุคราชวงศ์สุยและถัง ราวศตวรรษที่ 7 ถึง 8 มาเป็นพื้นฐานในการออกเสียง ซึ่งเป็นช่วงเดียวกับที่อาณาจักรรวมซิลลานำเข้าหนังสือเกี่ยวกับอารยธรรมจีนจำนวนมาก จึงทำให้การออกเสียงฮันจาคล้ายกับการออกเสียงภาษาจีนโบราณยุคกลาง (Middle Ancient Chinese) แม้ว่าเสียงพยัญชนะและสระจะมีการเปลี่ยนแปลงไปและไม่มีเสียงวรรณยุกต์แล้วก็ตาม (Lee, 2003, pp. 23–24) ศตวรรษที่ 7 ถึง 8 ยุคอาณาจักรซิลลาและราชวงศ์ถังมีการติดต่อกันมากขึ้นกว่าเดิม เนื่องจากมีบันทึกจำนวนมากจากซิลลาไปเรียนที่จีนสมัยราชวงศ์ถัง ดังนั้นมีความเป็นไปได้ว่า เกาหลีมีการนำเสียงอ่านตัวอักษรจีนโบราณยุคกลางเข้ามาใช้ อีกทั้งการออกเสียงตัวอักษรจีนในยุคสามอาณาจักรของเกาหลีมีการออกเสียงภาษาจีนโบราณตอนต้น (Old Chinese) และเสียงภาษาถิ่นทางใต้ค่อนข้างมาก เมื่อถึงหลังยุคซิลลาก็รับการออกเสียงตัวอักษรจีนโบราณยุคกลางเข้ามา เช่นนี้การออกเสียงตัวอักษรจีนโบราณยุคกลางจึงได้กลายเป็นการออกเสียงตัวอักษรจีนของยุคโซซอน (Jin, 2008, pp.4–6)

สาเหตุและการเปลี่ยนแปลงของการออกเสียงฮันจา

การเกิดของเสียงฮันจาปัจจุบันมีภูมิหลัง 2 ประการ ประการแรก คือ การเปลี่ยนแปลงไปตามวิวัฒนาการการออกเสียงภาษาเกาหลีแต่ละยุคสมัย และอีกประการหนึ่ง คือ การสร้างเสียงฮันจาตามหลักอวันซู หรือ พจนานุกรมระบุเสียงอ่าน ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า ประการแรกคือปัจจัยภายใน และประการที่สองคือปัจจัยภายนอก การเกิดและวิวัฒนาการของการออกเสียงฮันจา มีความสัมพันธ์กับสาเหตุทั้งสองประการนี้เป็นอย่างมาก ปัจจัยภายในเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของการออกเสียงการออกเสียงฮันจาเปลี่ยนแปลงตามการออกเสียงของภาษาเกาหลีในแต่ละยุคสมัย สามารถกล่าวได้ว่า ตัวอักษรภาษาจีนไม่ถือว่าเป็นภาษาต่างประเทศ เนื่องจากเป็นส่วนหนึ่งของภาษาเกาหลี ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงเสียงของภาษาเกาหลีจึงส่งผลต่อการออกเสียงตัวอักษรจีนด้วย

ปัจจัยภายนอกมีความสัมพันธ์กับการทำให้เสียงตัวอักษรจีนเป็นมาตรฐานเดียวหรือรวมให้เป็นหนึ่งเดียวกัน นักวิชาการในยุคโซซอนพยายามอย่างมากในการลด

ความแตกต่างระหว่างการออกเสียงตัวอักษรจีนในจีนและเกาหลี จึงได้รวบรวมวิธีขึ้นเพื่อให้ประชาชนได้นำมาใช้ (Jin, 2008, p.8)

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบเสียงพยัญชนะพินอินภาษาจีนและภาษาเกาหลี

เสียงพยัญชนะภาษาเกาหลี	เสียงพยัญชนะพินอินภาษาจีนที่ตรงกับเสียงพยัญชนะภาษาเกาหลี	เสียงพยัญชนะพินอินภาษาจีนที่ไม่ตรงกับเสียงพยัญชนะภาษาเกาหลี
ㄱ	g	j, k, q, h, x, i
ㄴ	n	
ㄷ	d	t, zh
ㄹ	l	n
ㅁ	m	w, f, h
ㅂ	b	f, p, m
ㅅ	x, sh, s	ch, c, zh, i
ㅇ		Ø, r, n, x, j, h, q, zh, s
ㅈ	j, zh, z	d, ch, c, t, q, sh, n
ㅊ	q, ch, c	zh, j, z, d, sh, x, s
ㅋ	k	
ㅌ	t	d, zh, ch, z, h
ㅍ	p	b, f
ㅎ	h	x, k, g, q, j, n, l, u, ch, ü

ที่มา: Jin, 2008, p.52

การศึกษาสัทวิทยาภาษาจีนโบราณเป็นการศึกษาเพื่อแก้ปัญหาการอ่านบทประพันธ์บังคับชั้นหลักขณในสมัยโบราณ ไม่ว่าจะเป็น ชือจิง (Shijing) ถึงชือ (Tangshi) ซ่งลือ (Song Ci) เป็นต้น เนื่องด้วยเพราะเสียงที่เปลี่ยนแปลงไป การศึกษาศาสตร์ด้านนี้เป็นการย้อนกลับไปเพื่อดูว่าสมัยนั้นอ่านอย่างไร และต้องจงตามชั้นหลักขณอย่างไร หลังจากนั้นพัฒนาสู่การสร้างเอกสารหรือพจนานุกรมระบุเสียงอ่าน หรืออวี่นชู่ เพื่อประกอบการอ่านในสมัยนั้น ๆ ไม่ว่าจะเป็นเฉียววี่น (Qieyun) ในสมัยสุย ถึงอวี่น (Tangyun) ในสมัยถัง กว่างอวี่น (Guangyun) ในสมัยซ่ง เป็นต้น เอกสารทั้งสามเล่มนี้ใช้ระบบเดียวกันและพัฒนาสืบทอดต่อกันมา โดยปัจจุบันเหลือเอกสารฉบับสมบูรณ์เพียงเล่มเดียว คือ กว่างอวี่น ซึ่งเป็นเอกสารสำคัญที่สะท้อนเสียง

ภาษาจีนโบราณยุคกลาง และใช้เป็นตัวกลางสำคัญในการย้อนกลับไปสู่ภาษาจีนโบราณตอนต้น (จตุวิทย์ แก้วสุวรรณ, 2559, น. 31-32)

จากข้อความดังกล่าว จะเห็นได้ว่าการศึกษาระบบเสียงภาษาจีนโบราณมีความสำคัญต่อการศึกษาวិวัฒนาการของระบบเสียงภาษาจีนในปัจจุบัน ซึ่งตัวอักษรจีนในภาษาเกาหลีก็ได้รับอิทธิพลมาจากภาษาจีนโบราณเช่นกัน แม้ว่าหลังจากที่ภาษาเกาหลีมีการออกเสียงภาษาจีนโบราณตอนต้นและการออกเสียงภาษาจีนโบราณยุคกลางจะมีการเปลี่ยนแปลงไป แต่ก็ยังคงสามารถหาความสัมพันธ์ที่สอดคล้องกันได้ ด้วยเหตุนี้การเปรียบเทียบการออกเสียงภาษาจีนโบราณยุคกลางกับการออกเสียงภาษาจีนและเกาหลีจะทำให้เข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างการออกเสียงตัวอักษรจีนในจีนและ

เกาหลีในปัจจุบันได้มากขึ้น โดยในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีจุดตั้งต้นจากความสงสัยและความสนใจของผู้วิจัยเท่านั้น ผู้วิจัยเกิดข้อสงสัยเมื่อเรียนการออกเสียงภาษาเกาหลีเบื้องต้น ในฐานะที่ผู้วิจัยเรียนภาษาจีนมาก่อน ในชั้นแรกจึงได้เลือกกลุ่มพยัญชนะฐานริมฝีปากของทั้งสองภาษา เพราะเป็นกลุ่มฐานกรณ์ที่มีในทั้ง 2 ภาษา โดยเลือกแบบเรียนภาษาเกาหลีที่นำมาใช้สอน

ในประเทศไทย และมีความเป็นวิชาการจากมหาวิทยาลัยชั้นนำของประเทศเกาหลีมาเป็นฐานในการศึกษา และนอกจากนี้จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่ายังไม่มีการศึกษาหัวข้อนี้ในประเทศไทย แม้ว่าในประเทศจีนจะมีผู้วิจัยอยู่บ้าง แต่ผลการศึกษาของนักวิชาการในอดีตก็ยังทำให้เกิดความสงสัย นี่จึงทำให้ผู้วิจัยต้องการหาคำตอบจากความสนใจนี้

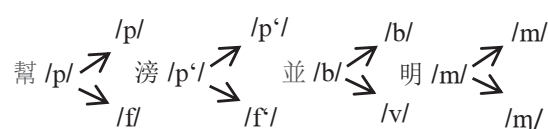
ตารางที่ 2 พยัญชนะ 36 ตัวของอักษรอนุกรมกว๋างอวี่น (Guangyun)

	牙音	舌音		唇音		齒音		喉音	半舌	半齒
		舌頭音	舌上音	重唇音	輕唇音	齒頭音	正齒音			
全清	見 /k/	端 /t/	知 /t/	幫 /p/	非 /pf/	精 /ts/	照 /tɕ/	影 /Ø/		
次清	溪 /k'/	透 /t'/	徹 /t'/	滂 /p'/	敷 /pf'/	清 /ts'/	穿 /tɕ'/	曉 /x/		
全濁	群 /g/	定 /d/	澄 /d/	並 /b/	奉 /bv/	從 /dz/	牀 /dʒ/	匣 /ɣ/		
不清 不濁	疑 /ŋ/	泥 /n/	娘 /n/	明 /m/	微 /m/			喻 /j/	來 /l/	日 /nʒ/
全清						心 /s/	審 /ɕ/			
全濁						邪 /z/	禪 /ʒ/			

ที่มา: Jin, 2008, p.7

การเปรียบเทียบเสียงพยัญชนะฐานริมฝีปากตั้งแต่ภาษาจีนโบราณยุคกลางจนถึงเสียงภาษาจีนปัจจุบัน

ตั้งแต่ช่วงจีนโบราณสมัยต้น จนถึงช่วงอักษรอนุกรมเฉียนอวี่น (Qieyun) ยังไม่มีการแบ่งเสียงพยัญชนะฐานริมฝีปากหนัก ออกเป็นเสียงพยัญชนะฐานริมฝีปากเบา ต่อมาช่วงจีนโบราณสมัยกลางมีการแยกเสียงอักษรจีนฐานริมฝีปากหนักรูปปากห่อในระดับสาม ออกเป็นเสียงฐานริมฝีปากเบา ดังนี้

เนื่องจากในภาษาเกาหลีไม่มีการแบ่งเสียงพยัญชนะฐานริมฝีปากหนักและเบา จึงทำให้ตัวอักษรจีนเมื่อเข้าสู่ระบบเสียงภาษาเกาหลีจะอ่านออกเสียงพยัญชนะฐานริมฝีปากหนักทั้งหมด ได้แก่ ㅃ /p/ ㅍ /p'/ ㅁ /m/ โดยด้านล่างเป็นตารางแสดงเสียงพยัญชนะฐานริมฝีปากที่ใช้ตัวอักษรร่วมกันในจีนและเกาหลี

ตารางที่ 3 กฎการเปรียบเทียบการออกเสียงพยัญชนะฐานริมฝีปากในภาษาจีนและภาษาเกาหลี

เสียงพยัญชนะ ภาษาจีนโบราณ	ภาษาจีน ปัจจุบัน	ตัวอย่าง	เสียงตัวอักษรจีนในเกาหลี	
			ยุคโชซอน	ปัจจุบัน
幫 /p/		边变辯本北悲	ㅁ /p/	ㅁ /p/
	合口三等	封峯峰夫府	ㅁ /p/	ㅁ /p/
滂 /p'/		配批聘扑拍, 頗破	ㅁ /p/, ㅍ /p'/	ㅁ /p/, ㅍ /p'/
	合口三等	番翻覆拂, 肺	ㅁ /p/, ㅍ /p'/	ㅁ /p/, ㅍ /p'/
並 /b/	平	培排貧頻朋	ㅁ /p/	ㅁ /p/
	仄	叛拔便白病竝捕	ㅁ /p/	ㅁ /p/
	合口三等	房防復逢鳳奉扶	ㅁ /p/	ㅁ /p/
明 /m/		满慢慢末忙茫卖	ㅁ /m/	ㅁ /m/
	合口三等	舞武务雾文闻味	ㅁ /m/	ㅁ /m/

ที่มา: Ren, 2003, p. 35

งานวิจัยนี้ ผู้วิจัยต้องการเปรียบเทียบการออกเสียงพยัญชนะฐานริมฝีปากระหว่างภาษาจีนและภาษาเกาหลีที่ใช้ในเกาหลีใต้ โดยศึกษาการออกเสียงพยัญชนะฐานริมฝีปากภาษาจีนโบราณยุคกลาง การออกเสียงภาษาจีนปัจจุบัน b /p/ p /p'/ m /m/ f /f/ และการออกเสียงภาษาเกาหลีปัจจุบัน ㅁ /p/ ㅍ /p'/ ㅁ /m/ เนื่องจากการออกเสียงตัวอักษรจีนในเกาหลีไม่มีเสียงที่สอดคล้องกับพยัญชนะ ㅁ /p*/ ผู้วิจัยจึงไม่ได้นำมาศึกษาด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้ประสงค์ที่จะศึกษาการเปรียบเทียบการออกเสียงพยัญชนะฐานริมฝีปากระหว่างภาษาจีนและภาษาเกาหลี เพื่อให้ผู้ที่ศึกษาภาษาจีนและภาษาเกาหลี เข้าใจการออกเสียงของทั้งสองภาษาได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รวบรวมคำศัพท์ภาษาเกาหลีในหนังสือแบบเรียน Seoul National University Korean Language เล่ม 1A-6B โดยเลือกคำศัพท์ที่มีรากศัพท์มาจากภาษาจีน โดยศึกษาเฉพาะคำศัพท์พยางค์เดียวในแบบเรียนเท่านั้น เพราะในภาษาเกาหลีมีกฎเกณฑ์ของ Assimilation อยู่มาก แต่ในภาษาจีนไม่มีหลักการนี้ในหลักของวิชาการทางภาษา แต่สำหรับความเคยชินของผู้ใช้แต่ละคนจะมี

การกลายเสียงแต่ไม่ถือเป็นทฤษฎี ดังนั้นเพื่อความชัดเจนจึงเลือกศึกษาคำพยางค์เดียวของทั้ง 2 ภาษา

2. วิเคราะห์ระบบเสียงพยัญชนะฐานริมฝีปาก

ระหว่างการออกเสียงภาษาจีนโบราณ ภาษาจีนและภาษาเกาหลีในปัจจุบัน

3. สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

หนังสือแบบเรียน Seoul National University Korean Language เล่ม 1A-6B จำนวน 1,652 คำ โดยมีคำศัพท์เสียงพยัญชนะฐานริมฝีปาก 232 คำ โดยหนังสือแบบเรียน Seoul National University Korean Language โดยแบบเรียนฉบับนี้เป็นแบบเรียนที่เรียบเรียงขึ้นโดย Seoul National University ซึ่งเป็นหนึ่งในแบบเรียนที่ได้รับการยอมรับและนำมาใช้กับผู้เรียนภาษาเกาหลีในประเทศไทย

อักขรानุกรมกว๋างอวี่น (Guangyun) ซึ่งเป็นเอกสารหลักที่ใช้ในการเป็นเกณฑ์ในการวิจัยเสียงโบราณของภาษาจีน ซึ่งเป็นเอกสารที่เขียนขึ้นในสมัยช่วงปี ค.ศ. 1008

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

อักขรานุกรมกว๋างอวี่น (Guangyun) ซึ่งเป็นเอกสารหลักที่ใช้ในการเป็นเกณฑ์ในการวิจัยเสียงโบราณของภาษาจีน โดยศึกษาเฉพาะส่วนของเสียงฐานริมฝีปากในกล่ม 幫、滂、並、明、非、敷、奉、微 เท่านั้น

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือในการทำการวิจัยเพื่อหา

ความเหมือนและแตกต่างกันระหว่างเสียงพยัญชนะต้น

ฐานริมฝีปากของภาษาจีนโบราณและภาษาเกาหลี

ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4 ตัวอย่างตารางเก็บข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์พยัญชนะต้นของภาษาเกาหลีและภาษาจีนโบราณ

อักษรเกาหลี	อักษรจีน	พยัญชนะต้นใน ตารางกว้างฮวัน	ระดับเสียง ในฮวันจั้ง	ผลการวิเคราะห์เสียงพยัญชนะต้นเบื้องต้น		
				เกาหลี	จีนโบราณ	จีนปัจจุบัน
배	拜	帮全清	1	/p/	/p/	/p/
포	飽	帮全清	2	/pʰ/	/p/	/p/
부	敷	敷次清	3	/p/	/pf'/	/f/

จากตารางข้างต้นจะเห็นข้อมูลพื้นฐานว่าคำโดดภาษาเกาหลีตรงกับอักษรจีนโบราณตัวใด อักษรจีนโบราณตัวนั้นอยู่ในกลุ่มพยัญชนะต้นใดและระดับใดในระบบเสียงภาษาจีนโบราณยุคกลางระดับเสียงใด ซึ่งทั้งหมดจะทำให้ทราบว่าเสียงพยัญชนะต้นของอักษรจีนนั้น ๆ จะแทนค่าด้วย IPA ตัวใด เมื่อได้คำตอบของทั้ง 2 ภาษาแล้ว จะทำให้ทราบว่าทั้งสองภาษามีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร ส่วนเสียงภาษาจีนปัจจุบันจะถูกนำไปใช้ประกอบการอธิบายรูปแบบการกลายเสียงจากภาษาจีนโบราณสู่ภาษาเกาหลีและภาษาจีนปัจจุบันในบางประเด็น

คำชี้แจงเบื้องต้น

การศึกษาในครั้งนี้ เป็นการเปรียบเทียบเสียงภาษาจีนโบราณยุคกลางกับเสียงภาษาเกาหลีปัจจุบันเป็นหลัก ดังนั้นผู้วิจัยจึงไม่ได้เขียนเสียงอ่านอักษรจีนด้วยเสียงในยุคปัจจุบันและบอกความหมาย เพราะมีความแตกต่างกันทั้งกับภาษาจีนและภาษาเกาหลีปัจจุบัน และด้วยวัตถุประสงค์การศึกษาเป็นเพียงเฉพาะเสียงพยัญชนะต้นเท่านั้น ผู้วิจัยจึงขอเสนอเฉพาะเสียงพยัญชนะต้นผ่านระบบ IPA

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลคำศัพท์พยางค์เดียวในหนังสือแบบเรียน Seoul National University Korean Language เล่ม 1A-6B โดยค้นหาคำศัพท์ภาษาเกาหลีที่มีรากศัพท์มาจากภาษาจีนจากเนเวอร์พจนานุกรมออนไลน์ (Naver Dictionary) (Dict.naver, 2022) และค้นหาการออกเสียงภาษาจีนโบราณของคำศัพท์ภาษาจีนจากพจนานุกรมออนไลน์ Zdic (Zdic, 2022)

ผลการวิจัย

จากการศึกษาคำศัพท์ภาษาเกาหลีที่มีรากศัพท์มาจากคำศัพท์ภาษาจีน ในหนังสือแบบเรียน Seoul National University Korean Language เล่ม 1A-6B จำนวน 1,652 คำ โดยมีคำศัพท์เสียงพยัญชนะฐานริมฝีปาก 232 คำ โดยศึกษาในประเด็นของคำโดดเป็นหลัก เนื่องจากภาษาจีนเป็นภาษาคำโดด แม้ว่าภาษาเกาหลีจะมีการเปลี่ยนเสียงเมื่อประกอบกันเป็นคนหลายพยางค์ ซึ่งอยู่นอกเหนือขอบเขตของภาษาจีน ซึ่งนั่นเป็นลักษณะการเปลี่ยนแปลงภายในของภาษาเกาหลีเอง ดังนั้นผู้วิจัยจึงเปรียบเทียบเสียงพยัญชนะฐานริมฝีปากภาษาจีนและภาษาเกาหลีพยางค์โดดในปัจจุบัน จากนั้นนำไปเปรียบเทียบกับการออกเสียงภาษาจีนโบราณ โดยมีผลการศึกษาดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบเสียงพยัญชนะพินอิน b /p/

อักษรจีนโบราณ	คำศัพท์ภาษาจีน	ระดับเสียงใน วันจิ้ง	ประเภท ของเสียง	เสียงพยัญชนะ ภาษาเกาหลี
幫 /p/	拜搬半保寶報北杯輩背本崩病泊鉢 撥搏博部步補	1	อโฆชะ – ลิดิล	ㅂ /p/
	百白斑般班駁	2		
	備鼻比痺壁秘辯變別兵冰不	3		
	邊	4		
幫/p/	暴波播布	1	อโฆชะ – ลิดิล	ㅍ /p'/
	八把敗板飽爆包胞	2		
	避幣筆必畢便遍標表	3		
	閉編	4		
並 /b/	竝	4	โฆชะ – ลิดิล	ㅂ /p/
滂 /p'/	怖	1	อโฆชะ – ธนิต	ㅍ /p'/

จากตารางข้างต้นพยัญชนะพินอิน b /p/ เสียงโฆชะ ไม่พ่นลม ตรงกับอักษรจีนโบราณหมู่ 幫 /p/ 並 /b/ 滂 /p'/ และอ่านออกเสียงพยัญชนะภาษาเกาหลี ㅂ /p/ และ ㅍ /p'/

อักษรจีนโบราณหมู่ 幫 /p/ ตามกฎการออกเสียงแล้วจะสอดคล้องกับเสียงพยัญชนะภาษาเกาหลี ㅂ /p/ แต่บางตัวสามารถอ่านออกเสียงพยัญชนะภาษาเกาหลี ㅍ /p'/ ได้ เนื่องจากได้รับอิทธิพลมาจากส่วนประกอบด้านข้างที่กำหนดเสียงอ่าน (聲旁) จึงทำให้อ่านออกเสียงพ่นลมในภาษาเกาหลี ดังนี้

1. 爆 /pao/ อาจได้รับอิทธิพลมาจากส่วนประกอบด้านข้างที่กำหนดเสียงอ่าน 暴 /p'u/ ในอักษรจีนโบราณหมู่ 滂 /p'/

2. 標 /piau/ อาจได้รับอิทธิพลมาจากส่วนประกอบด้านข้างที่กำหนดเสียงอ่าน 票 /p'iau/ ในอักษรจีนโบราณหมู่ 滂 /p'/

3. 播 /po/ อาจได้รับอิทธิพลมาจากส่วนประกอบด้านข้างที่กำหนดเสียงอ่าน 番 /p'an/ ในอักษรจีนโบราณหมู่ 滂 /p'/

4. 避 /pi/ อาจได้รับอิทธิพลมาจากส่วนประกอบด้านข้างที่กำหนดเสียงอ่าน 辟 /p'i/ ในอักษรจีนโบราณหมู่ 滂 /p'/

5. 波 /po/ อาจได้รับอิทธิพลมาจากส่วนประกอบด้านข้างที่กำหนดเสียงอ่าน 皮 /p'i/ ในอักษรจีนโบราณหมู่ 滂 /p'/

6. 遍編 /pian/ อาจได้รับอิทธิพลมาจากส่วนประกอบด้านข้างที่กำหนดเสียงอ่าน 扁 /p'ian/ ในอักษรจีนโบราณหมู่ 滂 /p'/

7. 幣 /pi/ อาจได้รับอิทธิพลมาจากส่วนประกอบด้านข้างที่กำหนดเสียงอ่าน 敝 /pi/ (ตัวอักษรที่มีส่วนประกอบด้านข้างที่กำหนดเสียงอ่าน 敝 จะสอดคล้องกับเสียงพยัญชนะภาษาเกาหลี ㅂ /p/ และ ㅍ /p'/) ในอักษรจีนโบราณหมู่ 並 /b/

8. 八 /pa/ อาจได้รับอิทธิพลมาจากการอ่านออกเสียงตัวอักษร เช่น 汨 /p'a/ (อ่านออกเสียงภาษาเกาหลี ㅍ /p'al/) ในอักษรจีนโบราณหมู่ 滂 /p'/

9. 把 /pa/ อาจได้รับอิทธิพลมาจากการอ่านออกเสียงตัวอักษร เช่น 葩鋈吧 /p'a/ (อ่านออกเสียงภาษาเกาหลี ㅍ /p'a/) ในอักษรจีนโบราณหมู่ 滂 /p'/

10. 敗 /pai/ อาจได้รับอิทธิพลมาจากการอ่านออกเสียงตัวอักษร เช่น 汨 /p'ei/ (อ่านออกเสียงภาษาเกาหลี ㅍ /p'ε/) ในอักษรจีนโบราณหมู่ 滂 /p'/

11. 板 /pan/ อาจได้รับอิทธิพลมาจากการอ่านออกเสียงตัวอักษร เช่น 販 /p'an/ (อ่านออกเสียงภาษาเกาหลี 판 /p'an/) ในอักษรจีนโบราณหมู่ 滂 /p'/

12. 飽胞 /pao/ อาจได้รับอิทธิพลมาจากการอ่านออกเสียงตัวอักษร เช่น 泡胞 /p'ao/ (อ่านออกเสียงภาษาเกาหลี ㅍ /p'o/) ในอักษรจีนโบราณหมู่ 滂 /p'/

13. 布 /pu/ อาจได้รับอิทธิพลมาจากการอ่านออกเสียงตัวอักษร เช่น 怖 /pu/ (อ่านออกเสียงภาษาเกาหลี ㅍ /p'o/) ในอักษรจีนโบราณหมู่ 滂 /p'/

14. 包 /pao/ อาจได้รับอิทธิพลมาจากการอ่านออกเสียงตัวอักษร เช่น 抱苞胞匏 /pao/ (อ่านออกเสียงภาษาเกาหลี ㅍ /p'o/) ในอักษรจีนโบราณหมู่ 滂 /p'/

15. 筆 /pi/ อาจได้รับอิทธิพลมาจากการอ่านออกเสียงตัวอักษร เช่น 滌 /pi/ (อ่านออกเสียงภาษาเกาหลี 필 /p'il/) ในอักษรจีนโบราณหมู่ 幫 /p/

16. 必 /pi/ อาจได้รับอิทธิพลมาจากการอ่านออกเสียงตัวอักษร เช่น 秘必呖毖毖 /pi/ (อ่านออกเสียงภาษาเกาหลี 필 /p'il/) ในอักษรจีนโบราณหมู่ 幫 /p/

17. 畢 /pi/ อาจได้รับอิทธิพลมาจากการอ่านออกเสียงตัวอักษร เช่น 澤筆繹禪華蹕 /pi/ (อ่านออกเสียงภาษาเกาหลี 필 /p'il/) ในอักษรจีนโบราณหมู่ 幫 /p/

18. 表 /piau/ อาจได้รับอิทธิพลมาจากการอ่านออกเสียงตัวอักษร เช่น 裱俵 /piau/ (อ่านออกเสียงภาษาเกาหลี ㅍ /p'io/) ในอักษรจีนโบราณหมู่ 幫 /p/

ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นเพียงข้อเสนอแนะที่มีความเป็นไปได้ประเด็นหนึ่ง ซึ่งเป็นหลักการที่ยอมรับกับในแวดวงสัทวิทยาภาษาจีนโบราณ ว่าอักษรที่มีส่วนประกอบด้านข้างจะส่งผลต่อการออกเสียง เพราะเป็นไปตามหลักการประกอบสร้างของอักษรจีน ซึ่งในการรับอักษรจีนไปใช้ในภาษาเกาหลี อาจมีปัจจัยนี้เป็นสาเหตุอยู่ด้วยประการหนึ่ง ซึ่งงานวิจัยฉบับนี้จะใช้แนวคิดนี้ในการวิเคราะห์เสียงที่ไม่เป็นไปตามกฎตลอดทั้งบทความ โดยจะไม่อธิบายซ้ำในกลุ่มถัด ๆ ไป

อักษรจีนโบราณหมู่ 並 /b/ ตามกฎการออกเสียงแล้วจะสอดคล้องกับเสียงพยัญชนะภาษาเกาหลี ㅂ /p/

อักษรจีนโบราณหมู่ 滂 /p'/ ตามกฎการออกเสียงแล้วจะสอดคล้องกับเสียงพยัญชนะภาษาเกาหลี ㅍ /p'/

ตารางที่ 6 การเปรียบเทียบเสียงพยัญชนะพินอิน p/p' /

อักษรจีนโบราณ	คำศัพท์ภาษาจีน	ระดับเสียง ในวันจี่	ประเภทของเสียง	เสียงพยัญชนะ ภาษาเกาหลี
滂 /p'/	婆破判浦瀑	1	อโฆชะ – ธนิต	ㅍ /p'/
	偏篇平評票品披皮匹	2		
	抛泡	3		
	片	4		
滂 /p'/	拍胚配普譜醅	1	อโฆชะ – ธนิต	ㅍ /p/
	攀	2		
	批瞥	4		
並 /b/	朴樸盤培菩盆	1	โฆชะ – ลิลิต	ㅂ /p/
	俳排	2		
	貧	3		
	瓶普	4		

จากตารางข้างต้นพยัญชนะพินอิน p /p'/ เสียง
โฆชะ ฟันลม ตรงกับอักษรจีนโบราณหมู่ 滂 /p'/並 /b/
และอ่านออกเสียงพยัญชนะภาษาเกาหลี ㅍ /p' และ
ㅂ /p/

อักษรจีนโบราณหมู่ 滂 /p' ตามกฎการออกเสียง
แล้วจะสอดคล้องกับเสียงพยัญชนะภาษาเกาหลี
ㅍ /p' แต่บางตัวสามารถอ่านออกเสียงพยัญชนะ

ภาษาเกาหลี ㅂ /p/ ได้ เนื่องจากได้รับอิทธิพล
มาจากส่วนประกอบด้านข้างที่กำหนดเสียงอ่าน (聲旁)
จึงทำให้อ่านออกเสียงไม่ฟันลมในภาษาเกาหลี ดังนี้

1. 拍 /p'ai/ อาจได้รับอิทธิพลมาจากส่วนประกอบ
ด้านข้างที่กำหนดเสียงอ่าน 白 /pai/ ในอักษรจีนโบราณ
หมู่ 幫 /p/

2. 批 /p'i/ อาจได้รับอิทธิพลมาจากส่วนประกอบ
ด้านข้างที่กำหนดเสียงอ่าน 比 /pi/ ในอักษรจีนโบราณ
หมู่ 幫 /p/

3. 醅 /p'o/ อาจได้รับอิทธิพลมาจากส่วนประกอบ
ด้านข้างที่กำหนดเสียงอ่าน 非 /fa/ ในอักษรจีนโบราณ
หมู่ 非 /pf/

ตารางที่ 7 การเปรียบเทียบเสียงพยัญชนะพินอิน m /m/

อักษรจีนโบราณ	คำศัพท์ภาษาจีน	ระดับเสียง ในวันจริง	ประเภท ของเสียง	เสียงพยัญชนะ ภาษาเกาหลี
明 /m/	滿某母莫漠寞幕末默沒木漫 帽貿悶每昧妹募墓毛摩魔門 媒煤蒙模	1	โฆชะ - ธนิต	ㅁ /m/
	馬買脈麥慢貌孟賣麻盲	2		
	免美敏滅密目睦面妙命魅名 明彌矛謀民夢	3		
	蔑麵眠冥暝銘迷	4		

จากตารางข้างต้นพยัญชนะพินอิน m /m/ เสียง
นาสิก ไม่ฟันลม ตรงกับอักษรจีนโบราณหมู่ 明 /m/
สอดคล้องกับเสียงพยัญชนะภาษาเกาหลี ㅁ /m/

4. 胚 /p'ei/ อาจได้รับอิทธิพลมาจาก
ส่วนประกอบด้านข้างที่กำหนดเสียงอ่าน 丕 /pi/
ในอักษรจีนโบราณหมู่ 幫 /p/

5. 攀 /p'an/ อาจได้รับอิทธิพลมาจาก
ส่วนประกอบด้านข้างที่กำหนดเสียงอ่าน 樊 /fan/
ในอักษรจีนโบราณหมู่ 奉 /bv/

6. 瞽 /p'iε/ อาจได้รับอิทธิพลมาจาก
ส่วนประกอบด้านข้างที่กำหนดเสียงอ่าน 敝 /pi/ ในอักษร
จีนโบราณหมู่ 並 /b/

7. 配 /p'ei/ อาจได้รับอิทธิพลมาจากการอ่าน
ออกเสียงตัวอักษร เช่น 圮 /p'i/ (อ่านออกเสียงภาษา
เกาหลี ㅍ /pi/) ในอักษรจีนโบราณหมู่ 並 /b/

8. 譜 /p'u/ อาจได้รับอิทธิพลมาจากการอ่าน
ออกเสียงตัวอักษร เช่น 譜 /p'u/ (อ่านออกเสียงภาษา
เกาหลี ㅍ /po/) ในอักษรจีนโบราณหมู่ 滂 /p'/

อักษรจีนโบราณหมู่ 並 /b/ ตามกฎการออกเสียง
แล้วจะสอดคล้องกับเสียงพยัญชนะภาษาเกาหลี ㅂ /p/

โดยสมบูรณ์ โดยไม่ได้รับผลการทบของระดับเสียงใน
ตารางวันจริงแต่อย่างไร

ตารางที่ 8 การเปรียบเทียบเสียงพยัญชนะฟิโนอิน f /f/

อักษรจีนโบราณ	คำศัพท์ภาษาจีน	ระดับเสียง ในวันจิ้ง	ประเภท ของเสียง	เสียงพยัญชนะ ภาษาเกาหลี
非 /pf/	返反飯髮發房方肪放防繁罰凡 犯範法福復腹複服復封否夫膚 扶浮符釜父付富府附負婦賦分 氛粉墳奮佛非飛緋肥	3	อโฆชะ - ลิดิล	ㅁ /p/
非 /pf/	販廢風楓	3	อโฆชะ - ลิดิล	ㅍ /p'/
敷 /pf'/	妨仿份敷番飜副拂費	3	อโฆชะ - ธนิต	ㅁ /p/
敷 /pf'/	肺豐	3	อโฆชะ - ธนิต	ㅍ /p'/
奉 /bv/	奉俸腐	3	โฆชะ - ลิดิล	ㅁ /p/

จากตารางข้างต้นพยัญชนะฟิโนอิน f /f/ เสียงเสียดแทรก เกิดจากริมฝีปากและฟัน ตรงกับอักษรจีนโบราณหมู่ 非 /pf/ 敷 /pf'/ 奉 /bv/ เนื่องจากระบบเสียงภาษาเกาหลีไม่มีเสียงพยัญชนะฐานริมฝีปาก-ฟัน จึงอ่านออกเสียง ㅁ /p/ และ ㅍ /p'/

อักษรจีนโบราณหมู่ 非 /pf/ ตามกฎการออกเสียงแล้วจะสอดคล้องกับเสียงพยัญชนะภาษาเกาหลี ㅁ /p/ แต่มีบางตัวสามารถอ่านออกเสียงพยัญชนะภาษาเกาหลี ㅍ /p'/ เนื่องจากได้รับอิทธิพลมาจากส่วนประกอบด้านข้างที่กำหนดเสียงอ่าน (聲旁) จึงทำให้อ่านออกเสียงพ้องในภาษาเกาหลี ดังนี้

1. 販 /fan/ อาจได้รับอิทธิพลมาจากการอ่านออกเสียงตัวอักษร เช่น 販 /p'an/ (อ่านออกเสียงภาษาเกาหลี 판 /p'an/) ในอักษรจีนโบราณหมู่ 滂 /p'/

อักษรจีนโบราณหมู่ 敷 /pf'/ ตามกฎการออกเสียงแล้วจะสอดคล้องกับเสียงพยัญชนะภาษาเกาหลี ㅍ /p'/ แต่มีบางตัวสามารถอ่านออกเสียงพยัญชนะภาษาเกาหลี ㅁ /p/ เนื่องจากได้รับอิทธิพลมาจากส่วนประกอบด้านข้างที่กำหนดเสียงอ่าน (聲旁) จึงทำให้อ่านออกเสียงพ้องในภาษาเกาหลี ดังนี้

1. 妨仿 /fang/ อาจได้รับอิทธิพลมาจากส่วนประกอบด้านข้างที่กำหนดเสียงอ่าน 方 /fang/ ในอักษรจีนโบราณหมู่ 非 /pf/

2. 份 /fen/ อาจได้รับอิทธิพลมาจากส่วนประกอบด้านข้างที่กำหนดเสียงอ่าน 分 /fən/ ในอักษรจีนโบราณหมู่ 非 /pf/

3. 拂 /fu/ 費 /fei/ อาจได้รับอิทธิพลมาจากส่วนประกอบด้านข้างที่กำหนดเสียงอ่าน 弗 /fu/ ในอักษรจีนโบราณหมู่ 非 /pf/

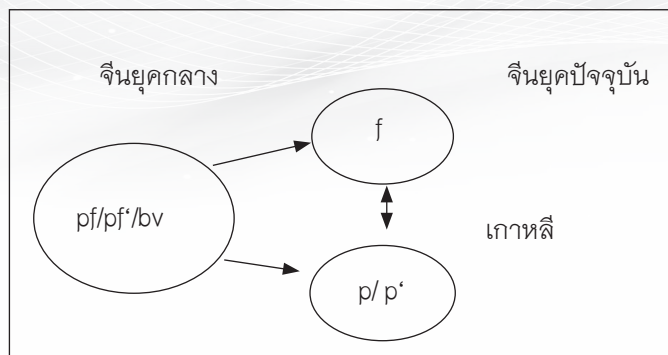
4. 飜 /fan/ อาจได้รับอิทธิพลมาจากส่วนประกอบด้านข้างที่กำหนดเสียงอ่าน 番 /fan/ ในอักษรจีนโบราณหมู่ 非 /pf/

5. 副 /fu/ อาจได้รับอิทธิพลมาจากส่วนประกอบด้านข้างที่กำหนดเสียงอ่าน 冫 /fu/ ในอักษรจีนโบราณหมู่ 非 /pf/

6. 敷 /fu/ อาจได้รับอิทธิพลมาจากส่วนประกอบด้านข้างที่กำหนดเสียงอ่าน 冫 /fu/ ในอักษรจีนโบราณหมู่ 非 /pf/

อักษรจีนโบราณหมู่ 奉 /bv/ ตามกฎการออกเสียงแล้วจะสอดคล้องกับเสียงพยัญชนะภาษาเกาหลี ㅁ /p/

จุดที่น่าสนใจอีกประการคืออักษรจีนในกลุ่มนี้ล้วนเป็นอักษรที่ออกเสียงด้วยวิธีห่อปาก และอยู่ในตำแหน่งที่ 3 ในตารางอวันจิ้งนั้นหมายความว่าทั้งหมดเป็นพยัญชนะเสียงเบาที่เกิดขึ้นในช่วงสมัยซ่ง เมื่อปากห่อและไม่เน้นเสียงทำให้องค์ประกอบของต้นแรกคือ /p/ ใน /pf/ /pf'/ และ /bv/ หายไปเหลือเพียง /f/ นี่คือการปรากฏการณ์ในภาษาจีนปัจจุบัน แต่ด้วยเหตุที่ภาษาเกาหลีไม่มีเสียง /f/ อักษรกลุ่มนี้จึงกลายเป็นเสียง /p/ แทน แต่ไม่ใช่เพราะว่าเสียง /f/ หายไปแล้วเหลือเพียงเสียง /p/ ดังจะสรุปเป็นแผนภูมิต่อไปนี้

ภาพที่ 1 การเปลี่ยนแปลงของเสียงพยัญชนะ /f/ จากภาษาจีนโบราณยุคกลางเข้าสู่ภาษาจีนปัจจุบันและภาษาเกาหลี

สรุปผลการวิจัย

เกาหลีเริ่มใช้ตัวอักษรจีนตั้งแต่สมัยราชวงศ์ฮั่น ซึ่งเป็นเวลาสองพันปีมาแล้ว มีการบันทึกตัวอักษรจีนในเอกสารราชการในสมัยยุคสามอาณาจักรของเกาหลีและยุคโครยอ เมื่อเกาหลีใช้ตัวอักษรจีนก็ได้ยืมเสียงอ่านตัวอักษรจีนมาด้วย โดยเริ่มมีการบันทึกเสียงตัวอักษรจีนตั้งแต่ในยุคโชซอน เมื่อพระเจ้าเซจงแห่งราชวงศ์โชซอนได้ร่วมกับเหล่าบัณฑิตประดิษฐ์ตัวอักษรฮันกึลขึ้น ซึ่งเสร็จสมบูรณ์ในปี ค.ศ. 1443 จึงทำให้ตัวอักษรเกาหลีเริ่มใช้กันอย่างแพร่หลาย แต่ในงานเขียนทางวิชาการและเอกสารราชการก็ยังคงใช้ตัวอักษรเกาหลีควบคู่กับตัวอักษรจีน และในปัจจุบันแม้ว่าเกาหลีจะใช้ตัวอักษรเกาหลีแล้ว แต่ก็ยังพบการใช้ตัวอักษรจีนในชีวิตประจำวันอยู่บ้าง

ที่มาของเสียงตัวอักษรจีนในภาษาเกาหลี (Sino-Korean) มีความเป็นไปได้ว่ารับการออกเสียงภาษาจีนโบราณยุคกลางมาใช้ แม้ว่าเสียงพยัญชนะและสระจะมีการเปลี่ยนแปลง ตลอดจนเสียงวรรณยุกต์ที่หายไปเมื่อเข้าสู่ระบบเสียงภาษาเกาหลี แต่ก็ยังสามารถหาความสอดคล้องระหว่างการออกเสียงภาษาจีนและเกาหลีได้ โดยการศึกษาแบบเสียงภาษาจีนโบราณ

จากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่า เสียงพยัญชนะฐานริมฝีปากภาษาจีนเมื่อเข้าสู่ระบบเสียงภาษาเกาหลีโดยส่วนมากออกเสียงสอดคล้องกับกฎการออกเสียง

พยัญชนะฐานริมฝีปากที่กล่าวไว้ข้างต้นในตารางที่ 3 เสียงพยัญชนะ $b/p/$ ตรงกับอักษรจีนโบราณ 𪛗 $/p/$ 𪛙 $/b/$ 𪛚 $/p'/$ ออกเสียงสอดคล้องกับกฎการออกเสียงพยัญชนะภาษาเกาหลี ㅂ $/p/$ แต่เนื่องจากได้รับอิทธิพลจากส่วนประกอบด้านข้างที่กำหนดเสียงอ่าน ทำให้เสียงพยัญชนะบางตัวเมื่อเข้าสู่ระบบเสียงภาษาเกาหลีอ่านออกเสียงไม่พ้อง ㅍ $/p'/$ เสียงพยัญชนะ $p/p'/$ ตรงกับอักษรจีนโบราณ 𪛛 $/p'/$ 𪛜 $/b/$ ออกเสียงสอดคล้องกับกฎการออกเสียงพยัญชนะภาษาเกาหลี ㅍ $/p'/$ แต่เนื่องจากได้รับอิทธิพลจากส่วนประกอบด้านข้างที่กำหนดเสียงอ่าน ทำให้เสียงพยัญชนะบางตัวเมื่อเข้าสู่ระบบเสียงภาษาเกาหลีอ่านออกเสียงไม่พ้อง ㅃ $/p/$ เสียงพยัญชนะ $m/m/$ ตรงกับอักษรจีนโบราณ 明 $/m/$ ออกเสียงสอดคล้องกับกฎการออกเสียงพยัญชนะภาษาเกาหลี ㅁ $/m/$ โดยสมบูรณ์ เสียงพยัญชนะ $f/f/$ ตรงกับอักษรจีนโบราณ 𪛞 $/pf/$ 𪛟 $/pf'/$ 奉 $/bv/$ แต่เนื่องจากในระบบเสียงภาษาเกาหลีไม่มีเสียงพยัญชนะฐานริมฝีปาก-ฟัน ดังนั้นเสียงพยัญชนะ $f/f/$ เมื่อเข้าสู่ระบบเสียงภาษาเกาหลีจะอ่านออกเสียง ㅍ $/p/$ และ ㅍ $/p'/$

ดังนั้นโดยหลักการแล้วสามารถสรุปการออกเสียงได้ดังนี้

ตารางที่ 9 เปรียบเทียบผลการศึกษการออกเสียงริมฝีปากภาษาจีนกับภาษาเกาหลี

เสียงจีนปัจจุบัน	เสียงจีนโบราณ	เสียงเกาหลี
b /p/	幫 /p/ 並 /b/	ㅂ /p/
p /p'/	滂 /p'/	ㅍ /p'/
m /m/	明 /m/	ㅁ /m/
f /f/	非 /pf/	ㅍ /p/
f /f/	敷 /pf'/	ㅍ /p'/

การอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาคำศัพท์ภาษาเกาหลีที่มีรากศัพท์มาจากคำศัพท์ภาษาจีน ในหนังสือแบบเรียน Seoul National University Korean Language เล่ม 1A-6B จำนวน 1,652 คำ โดยมีคำศัพท์เสียงพยัญชนะฐานริมฝีปาก 232 คำ ผู้วิจัยเริ่มจากการเปรียบเทียบเสียงพยัญชนะฐานริมฝีปากภาษาจีนและภาษาเกาหลีในปัจจุบัน จากนั้นนำไปเปรียบเทียบกับการออกเสียงภาษาจีนโบราณ จากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่า

ตัวอักษรบางตัวในหมู่ตัวอักษรจีนโบราณสอดคล้องกับการออกเสียงภาษาจีนในปัจจุบัน แต่ไม่สอดคล้องกับการออกเสียงภาษาเกาหลีในปัจจุบัน และตัวอักษรบางตัวในหมู่ตัวอักษรจีนโบราณสอดคล้องกับการออกเสียงภาษาเกาหลีในปัจจุบัน แต่ไม่สอดคล้องกับการออกเสียงภาษาจีนในปัจจุบัน

จากที่นักวิจัยเร็นเล่าอิง (Ren, 2003, pp. 35-40) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบการออกเสียงพยัญชนะฐานริมฝีปากระหว่างภาษาจีนและภาษาเกาหลี เสนอว่าเสียงพยัญชนะพินอิน b /p/ ตรงกับเสียงอักษรจีนโบราณหมู่ 幫 /p/ 並 /b/ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยในครั้งนี้ แต่ผู้วิจัยค้นพบเพิ่มเติมคือ เสียงพยัญชนะพินอิน b /p/ ยังตรงกับเสียงอักษรจีนโบราณหมู่ 滂 /p'/ ได้แก่ 佈 /pu/ อีกด้วย

เสียงพยัญชนะฐานริมฝีปากภาษาจีน เนื่องจากได้รับอิทธิพลจากส่วนประกอบด้านข้างที่กำหนดเสียงอ่าน (聲旁) ทำให้เสียงพยัญชนะพินอินบางตัว เมื่อเข้าสู่ระบบเสียงภาษาเกาหลีออกเสียงไม่พ่นลม และเสียงพยัญชนะไม่พ่นลมบางตัว เมื่อเข้าสู่ระบบเสียงภาษา

เกาหลีอ่านออกเสียงพ่นลม ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของเร็นเล่าอิง (Ren, 2003, pp. 35-40)

จากการเปรียบเทียบคำศัพท์ภาษาเกาหลีที่มีรากศัพท์มาจากคำศัพท์ภาษาจีน แม้ว่าเสียงภาษาจีนและเกาหลีในปัจจุบันจะมีความแตกต่างกันมาก แต่เมื่อนำไปเปรียบเทียบกับระบบเสียงภาษาจีนโบราณก็จะสามารถเข้าใจวิวัฒนาการที่เปลี่ยนแปลงไปของเสียงตัวอักษรจีนในเกาหลีได้

สำหรับประเด็นการวิเคราะห์ข้างต้น เป็นเพียงมิติที่ผู้วิจัยนำเสนอผ่านเอกสารจีนโบราณเท่านั้น เป็นเพียงข้อเสนอแนะภาษาต้นทางเพียงอย่างเดียว แต่สำหรับประเด็นของการประกอบเป็นคำหลายพยางค์ในภาษาเกาหลีแล้วทำให้เสียงเปลี่ยนแปลงตามหลักการกลมกลืนเสียง (Assimilation) นั้น สำหรับงานวิจัยครั้งนี้ อาจไม่สามารถเทียบกันได้ เนื่องจากภาษาจีนเป็นภาษาคำโดด ซึ่งจะได้นำไปวิจัยในคราวต่อไปในเรื่องหลักการกลมกลืนเสียง (Assimilation) โดยเฉพาะ

ส่วนในประเด็นที่ภาษาจีนเป็นภาษาที่มีวรรณยุกต์ แต่ภาษาเกาหลีเป็นภาษาที่ไม่มีวรรณยุกต์ แล้วจะส่งผลต่อการออกเสียงพยัญชนะต้นหรือไม่นั้น จากตารางศัพท์อักษรจีนที่แสดงให้เห็น จะพบว่าในแต่ละหมวดคำประกอบไปด้วยอักษรจีนหลายวรรณยุกต์ที่เข้าสู่พยัญชนะต้นภาษาเกาหลีเดียวกัน ดังนั้นในเบื้องต้นนี้ผู้วิจัยจึงมีหลักคิดว่าวรรณยุกต์น่าจะไม่ได้เป็นปัจจัยหลักต่อการรับอักษรจีนไปใช้ในภาษาเกาหลี อาจเป็นไปได้ว่าภาษาเกาหลีรับอักษรจีนเข้าไปโดยไม่ไดยกเอาเสียงวรรณยุกต์เป็นประเด็นสำคัญในการออกเสียงพยัญชนะต้น เพราะภาษาเกาหลีเองเป็นภาษา

ที่ไม่มีวรรณยุกต์ แต่ถ้ามองในมุมภาษาไทย ที่ทับศัพท์เกาหลีโดยการใส่วรรณยุกต์ นั้นเป็นเพราะภาษาไทยมีวรรณยุกต์จึงได้นำเข้ามาช่วยที่คนไทยอ่านได้ง่ายขึ้น แต่ก็พบว่าชาวเกาหลีไม่ได้ออกเสียงสูงต่ำตามวรรณยุกต์เหมือนที่ภาษาไทยกำกับไว้เสมอไป ซึ่งนั้นก็แสดงให้เห็นว่าเป็นการเอื้อต่อภาษาแม่เท่านั้น แต่ไม่ได้เป็นประเด็นสำคัญในการพิจารณา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผลการวิจัยนี้สามารถช่วยให้ผู้ศึกษาด้านการออกเสียงเข้าใจถึงความสัมพันธ์ของการออกเสียงพยัญชนะฐานริมฝีปากระหว่างเสียงภาษาจีนโบราณ ภาษาจีนและภาษาเกาหลีในปัจจุบัน

เอกสารอ้างอิง

จตุวิทย์ แก้วสุวรรณ. (2559). ความหมายของสัทวิทยาภาษาจีนโบราณ. *วารสารมนุษยศาสตร์วิชาการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*, 23(1), 22-38.

Dict.naver. (2022). *Hanja dictionary*. สืบค้นจาก <https://hanja.dict.naver.com/>

Jin, Y. (2008). *A comparative study of the phonetics of Chinese characters between Korean and Chinese*. (M.A., Linguistics and Applied Literature, Shaanxi Normal University).

Language Education Institute, Seoul National University. (2013a). *Seoul National University Korean Language 1A*. Seoul: Twoponds Co., Ltd.

Language Education Institute, Seoul National University. (2013b). *Seoul National University Korean Language 1B*. Seoul: Twoponds Co., Ltd.

Language Education Institute, Seoul National University. (2013c). *Seoul National University Korean Language 2A*. Seoul: Twoponds Co., Ltd.

Language Education Institute, Seoul National University. (2014). *Seoul National University Korean Language 2B*. Seoul: Twoponds Co., Ltd.

Language Education Institute, Seoul National University. (2015a). *Seoul National University Korean Language 3A*. Seoul: Twoponds Co., Ltd.

Language Education Institute, Seoul National University. (2015b). *Seoul National University Korean Language 3B*. Seoul: Twoponds Co., Ltd.

Language Education Institute, Seoul National University. (2015c). *Seoul National University Korean Language 4A*. Seoul: Twoponds Co., Ltd.

Language Education Institute, Seoul National University. (2015d). *Seoul National University Korean Language 4B*. Seoul: Twoponds Co., Ltd.

2. ผลการวิจัยนี้สามารถเป็นแนวทางแก่ผู้ที่กำลังเรียนภาษาจีนหรือภาษาเกาหลีให้เข้าใจการออกเสียงระหว่างทั้งสองภาษาได้มากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเกี่ยวกับการออกเสียงทั้งพยัญชนะและสระในภาษาจีนและภาษาเกาหลีเพื่อให้เข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงและความสอดคล้องระหว่างทั้งสองภาษามากขึ้น

2. ควรศึกษาความแปรผันของความหมายระหว่างคำศัพท์ภาษาจีนที่ใช้ในจีนและเกาหลี

- Language Education Institute, Seoul National University. (2012a). *Seoul National University Korean Language 5A*.
Seoul: Twoponds Co., Ltd.
- Language Education Institute, Seoul National University. (2012b). *Seoul National University Korean Language 5B*.
Seoul: Twoponds Co., Ltd.
- Language Education Institute, Seoul National University. (2015e). *Seoul National University Korean Language 6A*.
Seoul: Twoponds Co., Ltd.
- Language Education Institute, Seoul National University. (2015f). *Seoul National University Korean Language 6B*.
Seoul: Twoponds Co., Ltd.
- Lee, P. H. (2003). *A history of Korean literature*. New York: Cambridge University Press.
- Ren, S. (2003). *A comparative study between Korean and Chinese phonological structure*. (Ph.D., Chinese Linguistics
Tianjin Normal University).
- Zdic.net. (2022) *Chinese dictionary*. Retrired from <https://www.zdic.net/>

ความเข้าใจในการใช้คำช่วยของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นขั้นต้น

UNDERSTANDING OF USING PARTICLES OF BASIC JAPANESE LANGUAGE LEARNERS

อภิชาติ คานนนิม^{1*}

Apichart Karnnim^{1*}

มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ 422 ถนนมรุพงษ์ ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา 24000¹

Rajabhat Rajanagarindra University, 422 Marupong Rd., Na-Muang, Muang, Chachoengsao, 24000¹

*Corresponding author E-mail: karnnim@hotmail.com

(Received: 2 May, 2022; Revised: 28 Jun, 2022; Accepted: 28 Jun, 2022)

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเข้าใจในการใช้คำช่วยของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นขั้นต้น รวมถึงศึกษา ลักษณะข้อผิดพลาดและสาเหตุในการใช้คำช่วยภาษาญี่ปุ่นผิดพลาดของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นขั้นต้น โดยใช้แบบทดสอบ วัดความเข้าใจในการใช้คำช่วยแบบเลือกคำตอบจำนวน 42 ข้อ ประชากรเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ ราชนครินทร์ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา AGE211 ภาษาญี่ปุ่นเพื่อการสื่อสารในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 120 คน ใช้การวิเคราะห์ทางสถิติเป็นค่าร้อยละ ผลการวิจัยพบว่าประชากรมีระดับความเข้าใจในการใช้คำช่วยคะแนน เฉลี่ยร้อยละ 48.27 คำช่วยที่ประชากรทำคะแนนเฉลี่ยไม่ถึงร้อยละ 50 และน้อยที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ คำช่วย mo ที่ใช้แสดงความสอดคล้องกับนามวลีในเนื้อหาประโยคที่นำมาก่อน ซึ่งการใช้ต้องพิจารณาความหมายของประโยคที่ นำมาก่อน จึงทำให้คำช่วย mo มีวิธีใช้ที่ยาก ถัดมาคือคำช่วย kara แสดงสถานที่ที่เคลื่อนที่จากมา พบว่ามีใช้ในเอกสาร ประกอบการสอนรายวิชา AGE211 ภาษาญี่ปุ่นเพื่อการสื่อสาร บทที่ 2 เพียงบทเดียว และไม่ได้นำมาใช้ในบทอื่นอีก และสุดท้ายคือคำช่วย to ที่ใช้เชื่อมคำนามแสดงสิ่งที่กล่าวถึงว่ามีอะไรบ้าง ซึ่งคำช่วย to ในเอกสารประกอบการสอน มี 2 หน้า ที่ และการใช้เชื่อมคำนามกับคำนามนี้มีในบทสุดท้ายของเอกสารประกอบการสอนเท่านั้นจึงอาจจะจดจำ วิธีการใช้ได้ไม่ถนัด จึงอาจสรุปได้ว่าคำช่วยที่ประชากรใช้สับสนมากที่สุดเป็น คำช่วยที่มีวิธีใช้ซับซ้อน ไม่มีใช้ในบทเรียน บ่อยครั้ง และมีวิธีใช้มากกว่า 1 วิธี

ปัจจัยสำคัญที่เป็นสาเหตุทำให้เกิดข้อผิดพลาดในการใช้คำช่วยคือ ประชากรมักเลือกใช้คำช่วยตามตำแหน่ง ในประโยคหรือจากคำศัพท์ที่ตนคุ้นเคยโดยเฉพาะภาคแสดงที่เป็นกริยา โดยไม่ได้พิจารณาความหมายของประโยค โดยรวม

คำสำคัญ: ความเข้าใจ, คำช่วย, ภาษาญี่ปุ่นขั้นต้น, ลักษณะข้อผิดพลาด

¹ อาจารย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ABSTRACT

This research aims to study the understanding of using particles among basic Japanese language learners as well as the nature of errors and causes of using Japanese particles incorrectly by basic Japanese language learners. A 42-item multiple choice test was employed to measure particle comprehension. The population was 120 Rajabhat Rajanagarindra University students enrolled in the course of AGE211 Japanese for Communication in the first semester of the academic year 2021. Percentage was used for statistical analysis. The research findings showed that the population had a 48.27% average level of understanding in using particles. The particles that the population scored an average of less than 50 percent and the least in the top three were: the particle 'mo' which was used to express the accordance with the noun phrase(s) in the content of preceding sentence. As the meaning of preceding sentence should be considered, the particle 'mo' is difficult to use. Next, the particle 'kara,' showing the place where the move came from, is used only in the chapter 2 of the textbook of AGE211 Japanese for Communication and is not used in other chapters. Finally, the particle 'to' is used to connect nouns to show what is being said. There are two usages of the particle 'to' written in the textbook and this method to connect nouns is described in the last chapter so the population might not remember how to use it very well.

The key factors that caused errors of using particles were that the population often chose particles based on the position in sentences or from familiar words especially the predicate verbs without considering the holistic meaning of sentences.

KEYWORDS: Understanding, Particles, Basic Japanese Language, Error Characteristics

บทนำ

ในการเรียนภาษาญี่ปุ่น นอกจากจะเรียนรู้คำศัพท์ และวิธีการออกเสียงแล้ว การเรียนรู้หลักไวยากรณ์ก็เป็นสิ่งสำคัญด้วยเช่นกัน เพราะจะทำให้สามารถนำคำศัพท์มาจัดเรียงเป็นประโยคที่ต้องการสามารถใช้สื่อสารได้

ภาษาไทยจัดเป็นภาษารูปคำโดด (Isolating Language) เมื่อประกอบคำเป็นประโยคจะไม่มีการเปลี่ยนแปลงรูปคำ แต่จะแสดงความสัมพันธ์ทางวากยสัมพันธ์โดยใช้ลำดับคำ (Word Order) มีโครงสร้างประโยคแบบ ประธาน-กริยา-กรรม (SVO) ซึ่งแตกต่างจากภาษาญี่ปุ่นที่เป็นภาษารูปคำติดต่อ (Agglutinative Language) ซึ่งเมื่อประกอบคำเป็นประโยค จะใช้หน่วยคำหลายหน่วยคำเรียงต่อกันโดยเห็นรอยต่อระหว่างหน่วยคำอย่างชัดเจน มีโครงสร้างประโยคแบบ ประธาน-กรรม-กริยา (SOV) (สำนักงานราชบัณฑิตยสภา, 2560, น. 16, 237, 476) นอกจากนี้ ในภาษาญี่ปุ่นยังมีการใช้คำช่วย (Particle) เพื่อบ่งชี้หน้าที่ของนามวลีที่ปรากฏหน้าคำช่วย ซึ่งในระบบไวยากรณ์ไทยไม่มีการใช้คำช่วย เพื่อแสดงหน้าที่ของคำต่าง ๆ ที่ประกอบกันเป็นประโยค

- (1) Haha-ga Ken-ni okashi-o ageta.
แม่-NOM เคน-DAT ขนมห-ACC ให้ -PST
“แม่ให้ขนมเคน”
- (2) Ken-ga yuuenchi-ni itta.
เคน-NOM สวนสนุก-GOAL ไป-PST
“เคนไปสวนสนุก”

ประโยค (1) คำว่า haha (แม่) มีคำช่วย ga วางไว้หลังคำเพื่อแสดงประธานของประโยค คำว่า Ken (ชื่อคน) มีคำช่วย ni วางไว้หลังคำเพื่อแสดงกรรมรอง ส่วนคำว่า okashi (ขนม) มีคำช่วย o วางไว้หลังคำเพื่อแสดงกรรมตรง ส่วนในประโยค (2) คำว่า Ken (ชื่อคน) มีคำช่วย ga วางไว้หลังคำเพื่อแสดงประธานของประโยค ส่วนหลังคำว่า yuuenchi มีคำช่วย ni วางไว้ด้านหลังคำเพื่อแสดงจุดหมายของการเคลื่อนที่ที่จะสังเกตเห็นว่า คำช่วย ni ในประโยค (1) และ (2) นี้มีหน้าที่ที่แตกต่างกัน

จากประโยคตัวอย่าง (1) และ (2) ข้างต้น จะเห็นคำช่วยจะวางไว้หลังคำต่าง ๆ เพื่อแสดงความหมายและความสัมพันธ์ของคำนั้น ๆ กับคำอื่น ๆ ในประโยค ดังนั้น

คำช่วยจึงเป็นหน่วยคำที่มีบทบาทสำคัญมากในภาษาญี่ปุ่น ช่วยทำให้เนื้อความของประโยคมีความสมบูรณ์ชัดเจน และสามารถใช้สื่อสารได้อย่างถูกต้อง

คำช่วยในภาษาญี่ปุ่นเป็นหน่วยคำไม่มีอิสระ (Bound Morpheme) ไม่มีการเปลี่ยนแปลงรูปคำ จัดเป็นคำหน้าที่ (Function Word) เนื่องจากไม่มีความหมายด้านคำศัพท์ในตัวเอง ต้องใช้ในตำแหน่งหลังคำหรือประโยคเพื่อแสดงความหมายของคำหรือประโยคนั้น ๆ (Tamamura, 2008; ตาเกอิโร โทมิตา, 2548, น. 279; สุณีย์รัตน์ เนียรเจริญสุข, พัชรพร แก้วกฤษฎาภรณ์ และ สมเกียรติ เชวงกิจวิช, 2553, น. 5; ญัฐริรา ทับทิม, 2557, น. 135; นุชบา บรรจงมณี, วันชัย สิลพัทธ์กุล, ประภา แสงทองสุข และนานาอะ คูมาโนะ, 2564)

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับการเรียนคำช่วยและจากประสบการณ์การสอนภาษาญี่ปุ่นให้แก่ผู้เรียนชาวไทยพบว่า ผู้เรียนมักสับสนกับการใช้คำช่วยภาษาญี่ปุ่น และการนำไปใช้สร้างประโยคเพื่อสื่อสารได้ถูกต้องนั้นเป็นเรื่องที่ค่อนข้างยาก และมักจะใช้ผิดบ่อยครั้งแม้จะเรียนภาษาญี่ปุ่นมาหลายปีแล้วก็ตาม (Morita, 1990, p. 171; Kayama, 2017, p. 113) สาเหตุที่ทำให้ผู้เรียนมักจะใช้คำช่วยผิดพลาดอาจเกิดจากคำช่วยมีใช้อยู่เป็นจำนวนมาก และแต่ละคำก็จะมีหน้าที่ที่แตกต่างกันไป และยิ่งไปกว่านั้นคำช่วยบางคำยังมีหน้าที่มากกว่า 1 หน้าที่อีกด้วย จึงอาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนมักสับสนและใช้คำช่วยผิดพลาดได้ เช่น

- (3) *Daigaku-ni gohan-o tabeta.
มหาวิทยาลัย-LOC ข้าว-ACC กิน-PST
“กินข้าวที่มหาวิทยาลัย”
- (4) *Ootoo-wa keeki-o kukkii-o tabeta.
น้อง-TOP เค้ก-ACC ลูกก็-ACC กิน-PST
“น้องกินเค้กและกล้วย”
- (5) *Itsumo nanji-o okimasu ka.
ปกติ ก็โมง-ACC ตื่น-NON-PST Q
“ปกติตื่นกี่โมง”

ประโยค (3) (4) และ (5) เป็นประโยคที่ใช้คำช่วยผิดพลาด โดยประโยค (3) ควรใช้คำช่วย de เพื่อแสดงสถานที่เกิดเหตุการณ์แทนคำช่วย ni ซึ่งแสดงที่ตั้งหรือจุดหมายในการเคลื่อนที่ ประโยค (4) ควรใช้คำช่วย

to เพื่อแสดงการเชื่อมคำนามในความหมายว่า “และ” หรือ “กับ” แทนคำช่วย o ที่แสดงกรรมตรง ส่วนประโยค (5) ควรใช้คำช่วย ni เพื่อแสดงเวลาที่เกิดเหตุการณ์ แทนคำช่วย o ที่แสดงกรรมตรง

นอกจากนี้ในโครงสร้างประโยคเดียวกัน ถ้าใช้คำช่วยแตกต่างกันความหมายของประโยคก็จะแตกต่างกันไปด้วย เช่น

(6) Sakana-o tabemashita.

ปลา-ACC กิน-PST

“กินปลา”

(7) Sakana-ga tabemashita.

ปลา-NOM กิน-PST

“ปลากิน”

ผู้พูดประโยค (6) วางคำช่วย o ไว้หลัง sakana หมายถึง “ใครสักคนกินปลา” เนื่องจากคำช่วย o แสดงกรรมตรงของประโยค ส่วนประโยค (7) ผู้พูดวางคำช่วย ga ไว้หลัง sakana หมายถึง “ปลากินอะไรสักอย่าง” เนื่องจากคำช่วย ga แสดงประธานของประโยค ดังนั้นแม้ว่าประโยคจะไม่ผิดพลาดไวยากรณ์ แต่ถ้าเลือกใช้คำช่วยผิดพลาดก็อาจจะทำให้ไม่สามารถสื่อสารได้ตรงตามความต้องการที่แท้จริงได้ ในการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ แม้จะหลีกเลี่ยงการใช้ภาษาผิดพลาดไม่ได้ แต่ผู้วิจัยเห็นว่าข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นจากการใช้คำช่วยเหล่านี้เป็นสิ่งที่สามารถแก้ไขหรือลดจำนวนความผิดพลาดลงได้ ถ้ารู้สาเหตุที่แท้จริงจากการวิเคราะห์ลักษณะข้อผิดพลาดของผู้เรียน โดยใช้แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการรับภาษาที่สอง (Second Language Acquisition) และการรับภาษาต่างประเทศ (Foreign Language Acquisition) ที่นักภาษาศาสตร์และนักวิชาการด้านภาษาจำนวนมากที่ได้คิดค้นขึ้นมาเพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยเพื่อหาหนทางในการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศให้ดีขึ้น แนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ ที่สำคัญมีดังนี้

แนวคิดแรก คือ แนวคิดเรื่องการวิเคราะห์เปรียบเทียบ (Contrastive Analysis) ของ Lado (1957) แนวคิดนี้ให้ความสำคัญกับความพยายามในการป้องกันไม่ให้เกิดข้อผิดพลาดเกิดขึ้นในการเรียนภาษา

ต่างประเทศโดยวิธีการที่ใช้ก็คือการเปรียบเทียบภาษาแม่และภาษาต่างประเทศเพื่อหาความแตกต่างอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะระบบเสียง และระบบไวยากรณ์ ซึ่งผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบนี้จะช่วยให้สามารถคาดคะเนความยากง่ายในการเรียนภาษา รวมทั้งยังใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการหาแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาก็อาจจะเกิดขึ้นในกระบวนการเรียนได้

ส่วนแนวคิดทฤษฎีต่อมา คือ การวิเคราะห์ข้อผิดพลาด (Error Analysis) ซึ่งนำเสนอโดย Corder (1967) แนวคิดนี้เห็นว่าการมุ่งเปรียบเทียบภาษาเพื่อป้องกันข้อผิดพลาดที่เกิดจากการแทรกแซงของภาษาแม่เพียงอย่างเดียวไม่น่าเพียงพอ เนื่องจากข้อผิดพลาดในการเรียนภาษาสามารถเกิดได้จากหลายปัจจัย นอกจากนี้ข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นยังเป็นเพียงกระบวนการหนึ่งในการเรียนภาษา Corder ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้เชิงบวกของผู้เรียนซึ่งจะสนับสนุนการเรียนรู้ และยังมีแนวคิดที่ว่าผู้เรียนควรได้มีส่วนร่วมในกระบวนการค้นพบภาษาโดยผู้เรียนจะตั้งสมมติฐานตามข้อมูลภาษาที่รับเข้าและตรวจสอบสมมติฐานนั้นผ่านภาษาที่เรียน สำหรับมุมมองนี้ข้อผิดพลาดจึงไม่ใช่สิ่งเลวร้ายที่ต้องหลีกเลี่ยง แต่ยังมีมีความสำคัญในการพัฒนาภาษาของผู้เรียนอีกด้วย

สำหรับแนวคิดที่สามเป็นแนวคิดเกี่ยวกับอันตรภาษาหรือภาษาระหว่างกลาง (Interlanguage) ของ Selinker (1972) แนวคิดนี้เห็นว่าอันตรภาษาเป็นรูปแบบภาษาที่ผู้เรียนสร้างขึ้นในระหว่างที่เรียนภาษาต่างประเทศหนึ่ง ๆ แม้อาจจะมีข้อผิดพลาดอยู่บ้าง แต่ข้อผิดพลาดเหล่านี้จะมีลักษณะเป็นระบบ และจะไม่คงอยู่ตลอดไป โดยจะเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นเมื่อผู้เรียนได้พัฒนาทักษะภาษาที่เรียนจนเหมือนหรือใกล้เคียงกับเจ้าของภาษาแล้ว

เมื่อพิจารณาแนวคิดข้างต้นทั้ง 3 แนวคิดแล้วจะพบว่าต่างก็ให้ความสำคัญกับข้อผิดพลาดทางภาษา แม้ว่าจะมองในแง่มุมที่ต่างกัน สำหรับผู้วิจัยแล้วเห็นว่าแนวคิดเกี่ยวกับอันตรภาษาแม้ว่าจะไม่สร้างความกังวลเกี่ยวกับข้อผิดพลาดเท่าใดนัก แต่สำหรับหลักสูตรการเรียนภาษาระยะสั้นนั้นอาจจะยังไม่เห็นผลได้ภายใน

ระยะเวลาที่จำกัด การวิเคราะห์ลักษณะข้อผิดพลาดร่วมด้วยน่าจะช่วยให้ผู้เรียนมีพัฒนาการภาษาที่ดีขึ้นได้ โดย Richards & Schmidt (2002, p. 184) ก็ได้กล่าวถึงจุดประสงค์ของการวิเคราะห์ข้อผิดพลาดว่า 1) เพื่อระบุกลยุทธ์ที่ผู้เรียนใช้ในการเรียนรู้ภาษา 2) เพื่อวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดข้อผิดพลาดในผู้เรียน 3) เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานแก้ไขปัญหที่พบบ่อยในการเรียนหรือใช้เพื่อเตรียมสื่อการสอน นอกจากนี้ Sompong (2014, p. 124) ได้กล่าวถึงข้อดีของการวิเคราะห์ข้อผิดพลาดว่าจะเป็นประโยชน์แก่ผู้สอนได้ เช่น ใช้วางแผนการสอน การพัฒนาสื่อการสอน และพัฒนาวิธีสอน ข้อผิดพลาดเหล่านี้จะช่วยให้ผู้สอนตระหนักถึงข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นบ่อยครั้งกับผู้เรียน และยังช่วยเฝ้าระวังปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นกับผู้เรียนได้ด้วย

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงนำแนวคิดต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ประเมินความเข้าใจในการใช้คำช่วยภาษาญี่ปุ่นของประชากรในครั้งนี้ หลังจากได้ผลประเมินความเข้าใจแล้ว ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ลักษณะข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้น และหาสาเหตุที่น่าจะทำให้เกิดข้อผิดพลาด

งานวิจัยเกี่ยวกับคำช่วยภาษาญี่ปุ่นของผู้เรียนชาวไทย สามารถจำแนกงานวิจัยออกได้เป็น 2 กลุ่ม โดยกลุ่มแรกจะเป็นงานวิจัยที่ศึกษาคำช่วยที่เป็นปัญหาสำหรับผู้เรียนชาวไทยในภาพรวม ได้แก่งานต่อไปนี้

งานของสร้อยสุตา ณ ระนอง (2546) ศึกษาปัญหาการใช้ คำช่วยในเรียงความของนักศึกษาเอกภาษาญี่ปุ่นจำนวน 207 ฉบับ เป็นเวลาต่อเนื่อง 2 ปี งานของปราณี จงสุจิตธรรม (2549) ศึกษาคำช่วยที่เป็นปัญหาสำหรับผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชั้นต้นระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่เข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ในปีการศึกษา 2545-2547 จำนวน 13,267 คน และงานของ Hironaka และ Fumiyasu (2555) ศึกษาคำช่วยที่เป็นปัญหาของผู้เรียนชาวไทยโดยใช้แบบทดสอบกับนักเรียนหลักสูตร Intensive Japanese Twinning Program จำนวน 59 คน ส่วนงานวิจัยกลุ่มที่ 2 จะเป็นงานวิจัยที่มุ่งศึกษาเฉพาะคำช่วยบางคำ เช่น งานของ Karnnim (2013) ที่ศึกษาการใช้คำช่วย wa และคำช่วย ga โดยใช้แบบทดสอบกับนักศึกษาชาวไทย 105 คน

และนักศึกษาชาวญี่ปุ่น 100 คน งานของสมเกียรติ เชวงกิจวิช (2557) ศึกษาปัญหาการใช้คำช่วยแสดงสถานที่ ni และ de ของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทยที่เรียนภาษาญี่ปุ่น คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ชั้นปีที่ 1-5 จำนวน 167 คน โดยใช้แบบสำรวจ จำนวน 38 ข้อ และงานของกนก รุ่งกิตติกุล, ชฎาภรณ์ จันทรประเสริฐ, รุ่งฤดี เสียวกิตติกุล, วันชัย สิลพัทธ์กุล, และหทัยวรรณ เจียมกิตติกานนท์ (2563) ที่ศึกษาสัมฤทธิ์ผลความเข้าใจเรื่องคำช่วยชี้สถานที่ ni, de และ o ของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรที่เรียนด้วยวิธีการเรียนการสอนแบบทางตรง ในรายวิชาภาษาญี่ปุ่นเบื้องต้น 1-4 จำนวน 54 คน โดยอาศัยมุมมองเรื่องการวัดผลการบรรลุจุดมุ่งหมายทางการศึกษาด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) ตามทฤษฎีของบลูม (Bloom's Taxonomy)

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้คำช่วยภาษาญี่ปุ่นของผู้เรียนชาวไทย พบว่า คำช่วยยังคงเป็นปัญหาที่สำคัญสำหรับผู้เรียนชาวไทย แม้ว่าจะเป็นผู้เรียนที่เรียนภาษาญี่ปุ่นชั้นกลางหรือชั้นสูงแล้วก็ตาม นอกจากนี้ยังพบว่างานวิจัยส่วนมากเป็นงานวิจัยที่ศึกษาประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่เรียนภาษาญี่ปุ่นเป็นวิชาเอกทั้งในระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษา แต่งานวิจัยที่มุ่งศึกษากลุ่มผู้เรียนที่ไม่ได้เรียนภาษาญี่ปุ่นเป็นวิชาเอกนั้นยังมีไม่มากนัก ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ จึงมุ่งศึกษาการใช้คำช่วยของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชั้นต้นที่ไม่ได้เรียนภาษาญี่ปุ่นเป็นวิชาเอก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเข้าใจในการใช้คำช่วย รวมถึงวิเคราะห์ลักษณะข้อผิดพลาดและปัญหาในการใช้คำช่วยของผู้เรียนเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นชั้นต้นสำหรับผู้เรียนชาวไทยที่ไม่ได้เรียนภาษาญี่ปุ่นเป็นวิชาเอกต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความเข้าใจในการใช้คำช่วยภาษาญี่ปุ่นของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชั้นต้น
2. เพื่อศึกษาลักษณะข้อผิดพลาดและสาเหตุในการใช้คำช่วยภาษาญี่ปุ่นผิดพลาดของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชั้นต้น

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรสำหรับการวิจัย คือ นักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ที่ลงทะเบียนเรียน รายวิชา AGE211 ภาษาญี่ปุ่นเพื่อการสื่อสารเป็น วิชาพื้นฐาน ในภาคเรียนที่ 1 (มิถุนายน-กันยายน) ปีการศึกษา 2564 จำนวน 120 คน

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบทดสอบ แบบเลือกตอบ (Multiple Choice Question) ที่ผู้วิจัย สร้างขึ้น มีเนื้อหาใช้วัดความเข้าใจในการใช้คำช่วย ภาษาญี่ปุ่นขั้นต้น จำนวน 42 ข้อ แบบทดสอบแต่ละข้อ

ตารางที่ 1 คำช่วยเป้าหมายในแบบทดสอบ

จะเป็นประโยคเดี่ยวหรือบทสนทนาสั้น และเว้นตำแหน่ง คำช่วยเป้าหมายที่ต้องการทดสอบให้ประชากรเลือกตอบ จากตัวเลือกที่กำหนดให้

การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. ผู้วิจัยสร้างแบบทดสอบอ้างอิงเนื้อหาจาก เอกสารประกอบการสอนรายวิชา AGE211 ภาษาญี่ปุ่นเพื่อการสื่อสาร (กลุ่มวิชาภาษาและการสื่อสาร, 2564) จำนวนทั้งสิ้น 10 บท

2. คัดเลือกคำช่วยที่ปรากฏในเอกสารประกอบการ สอนรายวิชา AGE211 ภาษาญี่ปุ่นเพื่อการสื่อสาร ได้คำช่วยที่มีหน้าที่แตกต่างกันทั้งสิ้นจำนวน 14 หน้าที่ จากคำช่วย 10 คำ ดังแสดงในตารางที่ 1

ลำดับ	คำช่วย	หน้าที่	ตัวอย่างประโยค	ข้อที่
1	ka	ใช้แสดงคำถามโดยเติมไว้ท้ายประโยค	Kaishain desu ka . (เป็นพนักงานบริษัท หรือครับ)	7, 21, 35
2	kara	2.1 ใช้แสดงจุดเริ่มต้นของเวลา	10 ji kara desu. (เริ่ม 10 โมง)	5, 19, 33
		2.2 ใช้แสดงจุดเริ่มต้นของสถานที่	Nihon kara kimashita. (มาจากประเทศ ญี่ปุ่น)	4, 18, 32
3	de	3.1 ใช้บอกวิธีการเดินทาง	Takushii de ikimasu. (ไปโดยรถแท็กซี่)	1, 15, 29
		3.2 ใช้แสดงภาษา	Taigo de หนังสือนิ desu. (ภาษาไทย เรียกว่าหนังสือ)	2, 16, 30
4	to	4.1 ใช้เชื่อมคำนามกับคำนาม	Keeki to kukkii o kaimasu. (ซื้อเค้กกับ ลูกกี)	12, 26, 40
		4.2 ใช้บอกผู้ที่ร่วมกระทำกริยากับประธาน	Tomodachi to ikimasu. (ไปกับเพื่อน)	11, 25, 39
5	ni	ใช้บอกจุดหมายในการเคลื่อนที่	Umi ni ikimasu. (ไปทะเล)	10, 24, 38
6	no	6.1 ใช้เชื่อมคำนาม 2 คำ ในรูป “คำนาม1 no คำนาม2” โดยคำนาม1 ทำหน้าที่ขยาย บอกรายละเอียดเพิ่มเติมของคำนาม2	Keshigomu wa isu no shita desu. (ยางลบอยู่ใต้เก้าอี้)	8, 22, 36
		6.2 ใช้เชื่อมคำนาม 2 คำ เข้าด้วยกันในรูป “คำนาม1 no คำนาม2” โดยคำนามคำแรก แสดงเป็นเจ้าของของคำนามคำที่สอง	Sore wa watashi no enpitsu desu. (นั่นเป็นดินสอของผม)	9, 23, 37
7	wa	ใช้แสดงหัวเรื่องของประโยค	Watashi wa Taijin desu. (ผมเป็นคนไทย)	3, 17, 31
8	made	ใช้แสดงจุดสิ้นสุดของเวลา	Kaigi wa 5 ji made desu. (ประชุมเลิก 5 โมง)	6, 20, 34
9	mo	ใช้แสดงว่าคำนามนั้นมีลักษณะเช่นเดียวกัน กับสิ่งที่กล่าวมาแล้ว	Watashi wa Taijin desu. Ano hito mo Taijin desu. (ผมเป็นคนไทย เขาก็เป็นคนไทย)	14, 28, 42
10	o	ใช้แสดงกรรมตรง	Terebi o mimasu. (ดูโทรทัศน์)	13, 27, 41

3. ผู้วิจัยออกแบบให้แบบทดสอบชุดนี้มีการเลือกคำช่วยเป้าหมายที่มีหน้าที่เหมือนกันจำนวน 3 ข้อ เพื่อเป็นการตรวจสอบว่าประชากรมีความเข้าใจการใช้คำช่วย นั้น ๆ จริง เช่น ข้อสอบข้อที่ 7, 21, 35 ต้องเลือกใช้คำช่วย ka เพื่อแสดงว่าเป็นประโยคคำถาม ทั้ง 3 ข้อ เพื่อให้ผลการศึกษาที่ได้สามารถแสดงถึงความเข้าใจในการใช้คำช่วยภาษาญี่ปุ่นขั้นต้นของผู้เรียนได้จริง และเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ลักษณะข้อผิดพลาดและปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นอย่างเป็นระบบ

4. แบบทดสอบในแต่ละข้อจะมีภาพประกอบเพื่อช่วยอธิบายให้ประชากรเข้าใจประโยคในแบบสอบถามมากยิ่งขึ้น

5. ให้ผู้เชี่ยวชาญภาษาญี่ปุ่นซึ่งเป็นอาจารย์ชาวญี่ปุ่น 1 คน และอาจารย์ชาวไทย 2 คน หาค่าความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับแบบทดสอบ (Index of Item-objective Congruence) รวมทั้งตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมก่อนนำมาใช้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลหลังจากเสร็จสิ้นการเรียนการสอนรายวิชา AGE221 ภาษาญี่ปุ่นเพื่อการสื่อสารในภาคเรียนที่ 1 (มิถุนายน - กันยายน) ปีการศึกษา 2564 โดยขอความร่วมมือจากอาจารย์ผู้สอนประจำแต่ละกลุ่มเรียนให้ส่งลิงก์แบบทดสอบให้ประชากร และใช้เวลาในการรวบรวมข้อมูลตั้งแต่วันที่ 15 - 30 ตุลาคม 2564

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมผลแบบทดสอบแล้ว ผู้วิจัยได้นำข้อสอบที่มีคำตอบเป็นคำช่วยเป้าหมายที่เหมือนกันจำนวน 3 ข้อ มาหาค่าร้อยละ (Percentage) เพื่อวิเคราะห์ระดับความเข้าใจในการใช้คำช่วยเป้าหมายนั้น ๆ โดยค่าร้อยละแต่ละรายการหมายถึงมีความเข้าใจในการใช้คำช่วยในระดับต่าง ๆ ดังนี้

ค่าร้อยละ 90.00 – 100.00 ดีเยี่ยม

ค่าร้อยละ 80.00 – 89.99 ดีมาก

ค่าร้อยละ 70.00 – 79.99 ดี

ค่าร้อยละ 60.00 – 69.99 ปานกลาง

ค่าร้อยละ 50.00 – 59.99 พอใช้

ค่าร้อยละ 40.00 – 49.99 ต่ำ

ค่าร้อยละ 00.00 – 39.99 ต่ำมาก

จากนั้นจึงนำคำช่วยเป้าหมายที่ประชากรทำคะแนนได้ต่ำกว่าค่าร้อยละ 50 ซึ่งจัดว่ามีความเข้าใจในการใช้คำช่วยในระดับต่ำ และระดับต่ำมาก มาวิเคราะห์ลักษณะข้อผิดพลาดและสาเหตุที่ทำให้เกิดข้อผิดพลาดนั้น

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาความเข้าใจในการใช้คำช่วยภาษาญี่ปุ่นของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นขั้นต้นพบว่าประชากรจำนวน 120 คน ทำแบบทดสอบจำนวน 42 ข้อ ได้คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 48.27 หมายความว่าประชากรมีความเข้าใจในการใช้คำช่วยในระดับต่ำ และเมื่อวิเคราะห์ความเข้าใจในการใช้คำช่วยตามหน้าที่จำนวน 14 รายการ พบว่าประชากรมีระดับความเข้าใจในการใช้คำช่วยดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการทดสอบการใช้คำช่วยตามหน้าที่

รายการ ที่	คำช่วย	หน้าที่	คะแนน ร้อยละ	ระดับความ เข้าใจในการ ใช้คำช่วย
1	ka	ใช้แสดงคำถามโดยเติมไว้ท้ายประโยค	81.94	ดีมาก
2	o	ใช้แสดงกรรมตรง	75.28	ดี
3	wa	ใช้แสดงหัวเรื่องของประโยค	70.28	ดี
4	kara	ใช้แสดงจุดเริ่มต้นของเวลา	69.44	ปานกลาง
5	made	ใช้แสดงจุดสิ้นสุดของเวลา	66.67	ปานกลาง
6	ni	ใช้บอกจุดหมายในการเคลื่อนที่	64.44	ปานกลาง
7	no	ใช้เชื่อมคำนาม 2 คำ ในรูป “คำนาม1 no คำนาม2” โดยคำนาม 1 ทำหน้าที่ขยายบอกรายละเอียดเพิ่มเติมของคำนาม2	62.50	ปานกลาง
8	de	ใช้บอกวิธีการเดินทาง	42.78	ต่ำ
9	no	ใช้เชื่อมคำนาม 2 คำ เข้าด้วยกันในรูป “คำนาม1 no คำนาม2” โดยคำนาม1 แสดงเป็นเจ้าของของคำนาม2	35.83	ต่ำมาก
10	de	ใช้แสดงภาษา	35.00	ต่ำมาก
11	to	ใช้บอกผู้ที่ร่วมกระทำกริยากับประธาน	23.33	ต่ำมาก
12	mo	ใช้แสดงให้เห็นว่าคำนามนั้นมีลักษณะเช่นเดียวกันกับสิ่งที่กล่าวมาแล้ว	21.67	ต่ำมาก
13	kara	ใช้แสดงจุดเริ่มต้นของสถานที่	15.28	ต่ำมาก
14	to	ใช้เชื่อมคำนามกับคำนาม	11.39	ต่ำมาก
คะแนนเฉลี่ยการใช้คำช่วยจากแบบทดสอบจำนวน 42 ข้อ			48.27	ต่ำ

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์คะแนนแบบทดสอบของประชากร โดยเรียงตามลำดับคะแนนร้อยละของคำช่วยที่ประชากรทำได้สูงสุดมายังคำช่วยที่ทำได้น้อยที่สุด จำนวน 14 รายการ

เมื่อพิจารณาคะแนนในตารางที่ 2 พบว่ามีคำช่วยจำนวน 7 รายการที่ประชากรได้คะแนนมากกว่าร้อยละ 50 ได้แก่ คำช่วย ka แสดงคำถามมีคะแนนร้อยละ 81.94 แสดงว่าประชากรมีความเข้าใจในการใช้คำช่วยดีมาก ส่วนคำช่วย o แสดงกรรมตรงมีคะแนนร้อยละ 75.28 และคำช่วย wa แสดงหัวเรื่องของประโยคมีคะแนนร้อยละ 70.28 แสดงว่าประชากรมีความเข้าใจในการใช้คำช่วยในระดับดี ส่วนคำช่วย kara แสดงจุดเริ่มต้นของเวลามีคะแนนร้อยละ 69.44 คำช่วย made แสดงจุดสิ้นสุดของเวลามีคะแนนร้อยละ 66.67 คำช่วย ni

แสดงจุดหมายในการเคลื่อนที่มีคะแนนร้อยละ 64.44 และคำช่วย no เชื่อมคำนาม 2 คำ ในรูป “คำนาม 1 no คำนาม 2” โดยคำนาม 1 ทำหน้าที่ขยายบอกรายละเอียดเพิ่มเติมของคำนาม 2 มีคะแนนร้อยละ 62.50 ซึ่งคำช่วยทั้ง 4 รายการนี้ ประชากรมีความเข้าใจในการใช้คำช่วยในระดับปานกลาง

ส่วนคะแนนในตารางรายการที่ 8-14 นั้น มีคะแนนไม่ถึงร้อยละ 50 โดยคำช่วย de แสดงวิธีการเดินทางมีคะแนนร้อยละ 42.78 แสดงว่าประชากรมีความเข้าใจในการใช้คำช่วยในระดับต่ำ ส่วนคำช่วยที่เหลืออีก 6 รายการ ได้แก่ คำช่วย no เชื่อมคำนาม 2 คำ เข้าด้วยกันในรูป “คำนาม 1 no คำนาม 2” โดยคำนาม 1 แสดงเป็นเจ้าของของคำนาม 2 มีคะแนนร้อยละ 35.83 คำช่วย de แสดงภาษามีคะแนนร้อยละ 35.00

คำช่วย to แสดงผู้ที่ร่วมกระทำกริยากับประธาน มีคะแนนร้อยละ 23.33 คำช่วย mo แสดงให้เห็นว่า คำนามนั้นมีลักษณะเช่นเดียวกับสิ่งที่กล่าวมาแล้ว มีคะแนนร้อยละ 21.67 คำช่วย kara แสดงจุดเริ่มต้นของสถานที่ มีคะแนนร้อยละ 15.28 คำช่วย to เชื่อม คำนามกับคำนาม มีคะแนนร้อยละ 11.39 ซึ่งคำช่วย

ทั้ง 6 รายการนี้ ประชากรมีความเข้าใจในการใช้คำช่วย ในระดับต่ำมาก

2. ผลการวิเคราะห์ลักษณะข้อผิดพลาดในการใช้คำช่วยที่ประชากรทำคะแนนได้ไม่ถึงร้อยละ 50 จำนวน 7 รายการ แสดงไว้ในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบคำช่วยที่ถูกต้องและการใช้คำช่วยที่ผิดพลาด

ที่	หน้าที่	คำช่วยที่ถูกต้อง	คะแนนร้อยละ	คำช่วยที่ผิดพลาด	คะแนนร้อยละ
1	ใช้เชื่อมคำนามกับคำนาม	to	11.39	wa	54.72
2	ใช้แสดงจุดเริ่มต้นของสถานที่	kara	15.28	ni	49.17
3	ใช้แสดงว่าคำนามนั้นมีลักษณะเช่นเดียวกับสิ่งที่กล่าวมาแล้ว	mo	21.67	wa	48.06
4	ใช้บอกผู้ที่ร่วมกระทำกริยากับประธาน	to	23.33	ni	45.56
5	ใช้แสดงภาษา	de	35.00	no	19.44
6	ใช้เชื่อมคำนาม 2 คำ เข้าด้วยกันในรูป “คำนาม 1 no คำนาม 2” โดยคำนาม 1 แสดงเป็นเจ้าของของคำนาม 2	no	35.83	wa	24.44
7	ใช้บอกวิธีการเดินทาง	de	42.78	ni	25.83

ในตารางที่ 3 ผู้วิจัยแสดงการเปรียบเทียบคำช่วยที่ประชากรทำได้ถูกต้องกับคำช่วยที่ผิดพลาดที่ประชากรเลือกใช้มากที่สุดในรายการนั้น ๆ โดยเรียงลำดับจากรายการที่มีคะแนนน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ลักษณะข้อผิดพลาดและวิเคราะห์หาสาเหตุที่ทำให้เลือกใช้คำช่วยผิด ได้ผลการวิเคราะห์ดังนี้

รายการที่ 1 ได้แก่ แบบทดสอบข้อ 12 ข้อ 26 และข้อ 40 มีคำช่วยเป้าหมายที่ต้องตอบเหมือนกันคือ คำช่วย to ที่ใช้เชื่อมคำนามกับคำนาม โดยประชากรทำได้ถูกต้องมีคะแนนร้อยละ 11.39

ข้อ 12 Pan __ aisukuriimu o tabemasu.

ข้อ 26 Hasami __ nooto o kaimasu.

ข้อ 40 Biiru __ uisukii o nomimasu.

ส่วนคำช่วยที่ผิดพลาดที่ประชากรเลือกตอบมากที่สุดคือคำช่วย wa มีคะแนนร้อยละ 54.72 ผู้วิจัยเห็นว่าสาเหตุที่ประชากรเลือกใช้คำช่วย wa สำหรับแบบทดสอบ 3 ข้อนี้ อาจเนื่องมาจากเป็นคำนามและปรากฏในตำแหน่งต้นซึ่งอยู่ในตำแหน่งที่สามารถเป็นหัวเรื่องของประโยคได้ จึงอาจเป็นไปได้ว่าประชากรคุ้นเคยกับ

คำนามที่ปรากฏต้นคำมักจะเป็นหัวเรื่อง จึงเลือกใช้คำช่วย wa โดยไม่ได้พิจารณาถึงความหมายที่แท้จริงของประโยค

รายการที่ 2 ได้แก่ แบบทดสอบข้อ 4 ข้อ 18 และข้อ 32 มีคำช่วยเป้าหมายที่ต้องตอบเหมือนกันคือ คำช่วย kara ที่ใช้แสดงจุดเริ่มต้นของสถานที่ โดยประชากรทำได้ถูกต้องมีคะแนนร้อยละ 15.28

ข้อ 4 Hajimemashite. Yamada Kaori desu.

Nihon __ kimashita. Doozo yoroshiku onegaishimasu.

ข้อ 18 Wan-san wa Chuugoku __ kimashita.

ข้อ 32 Anda-san wa Mareeshia __ kimashita.

คำช่วยที่ผิดพลาดที่ประชากรเลือกตอบมากที่สุดคือคำช่วย ni มีคะแนนร้อยละ 49.17 ผู้วิจัยเห็นว่าสาเหตุที่ประชากรเลือกใช้คำช่วย ni สำหรับแบบทดสอบ 3 ข้อนี้ อาจเนื่องมาจากประชากรมีความคุ้นเคยกับโครงสร้างประโยค “สถานที่ ni kimasu” ซึ่งเป็นโครงสร้างประโยคพื้นฐานแสดงการเคลื่อนที่มายังจุดหมาย และประโยคในแบบทดสอบทั้ง 3 ข้อ ต่างก็มีคำกริยา kimashita ซึ่งหมายถึง “มา” ประชากรจึงเลือกใช้คำช่วย ni โดยไม่ได้พิจารณาความหมายเพิ่มเติมจาก

ภาพประกอบ เนื่องจากภาพประกอบในแบบทดสอบ ทั้ง 3 ข้อนี้ ล้วนแสดงการเคลื่อนที่ออกจากสถานที่ต่าง ๆ ตามที่ระบุไว้ในแบบทดสอบ นอกจากนี้ ยังอาจเป็นไปได้ว่าประชากรอาจจะลืมโครงสร้างประโยค “สถานที่ kara kimashita” เนื่องจากปรากฏในบทที่ 2 เพียงบทเดียว จึงเป็นสาเหตุทำให้เกิดข้อผิดพลาดขึ้น

รายการที่ 3 ได้แก่แบบทดสอบข้อ 14 ข้อ 28 และข้อ 42 มีคำช่วยเป้าหมายที่ต้องตอบเหมือนกันคือ คำช่วย mo ที่ใช้แสดงให้เห็นว่าคำนามนั้นมีลักษณะเช่นเดียวกับสิ่งที่กล่าวมาแล้ว โดยประชากรทำได้ถูกต้องมี คะแนนร้อยละ 21.67

ข้อ 14 Tom-san wa Amerikajin desu. Rose-san ____ Amerikajin desu.

ข้อ 28 Kore wa kudamono desu. Are ____ kudamono desu.

ข้อ 42 Yamada-san wa hisho desu. Kanya-san ____ hisho desu.

คำช่วยที่ผิดพลาดที่ประชากรเลือกตอบมากที่สุดคือคำช่วย wa มีคะแนนร้อยละ 48.06 ผู้วิจัยเห็นว่าสาเหตุที่ประชากรเลือกใช้คำช่วย wa สำหรับแบบทดสอบ 3 ข้อนี้ อาจเนื่องมาจากประชากรมีความคุ้นเคยกับโครงสร้างประโยค “คำนาม 1 wa คำนาม 2 desu” และคำศัพท์ในประโยคที่ 2 ของแต่ละข้อก็เป็นคำนาม และอยู่ในตำแหน่งที่เป็นหัวเรื่องของประโยคได้ ประชากรจึงเลือกตอบคำช่วย wa โดยไม่ได้พิจารณาถึงความหมายที่แท้จริง

ข้อผิดพลาดนี้คล้ายกับข้อผิดพลาดในแบบทดสอบรายการที่ 1 ที่ประชากรเลือกใช้คำช่วย wa แสดงหัวเรื่องของประโยค โดยพิจารณาจากประเภทของ คำศัพท์และตำแหน่งที่ปรากฏเท่านั้น โดยไม่ได้พิจารณาความหมายของประโยค

รายการที่ 4 ได้แก่ แบบทดสอบข้อ 11 ข้อ 25 และข้อ 39 มีคำช่วยเป้าหมายที่ต้องตอบเหมือนกันคือ คำช่วย to ที่ใช้บอกผู้ที่ร่วมกระทำกริยากับประธาน โดยประชากรทำได้ถูกต้องมีคะแนนร้อยละ 23.33

ข้อ 11 Watashi wa kazoku ____ ikimasu.

ข้อ 25 Watashi wa tomodachi ____ ikimasu.

ข้อ 39 Watashi wa kanojo ____ ikimasu.

คำช่วยที่ผิดพลาดที่ประชากรเลือกตอบมากที่สุดคือคำช่วย ni มีคะแนนร้อยละ 45.56 ผู้วิจัยเห็นว่าสาเหตุที่ประชากรเลือกใช้คำช่วย ni สำหรับแบบทดสอบ 3 ข้อนี้ อาจเนื่องมาจากประชากรคุ้นเคยกับโครงสร้างประโยค “สถานที่ ni ikimasu” ซึ่งเป็นโครงสร้างประโยคพื้นฐานแสดงการเคลื่อนที่ไปยังจุดหมายต่าง ๆ และประโยคในแบบทดสอบทั้ง 3 ข้อล้วนมีคำกริยา ikimasu ปรากฏท้ายประโยคทั้งสิ้น ประชากรจึงเลือกใช้คำช่วย ni เพื่อแสดงจุดหมายของการเคลื่อนที่ โดยไม่ได้พิจารณาความหมายของคำศัพท์ที่ปรากฏว่าเป็นคำศัพท์เกี่ยวกับบุคคล และก็อาจเป็นไปได้ว่าประชากรไม่เข้าใจคำศัพท์ที่หมายถึงบุคคลและอาจคิดว่าเป็นคำศัพท์ที่หมายถึงสถานที่

ลักษณะข้อผิดพลาดของแบบทดสอบ 3 ข้อนี้ มีความคล้ายคลึงกับข้อผิดพลาดของแบบทดสอบในรายการที่ 2 เป็นอย่างมาก แสดงให้เห็นว่าประชากรอาจใช้วิธีจดจำการใช้คำช่วยจากโครงสร้างประโยค โดยไม่ได้ตระหนักว่าโครงสร้างประโยคอาจมีหน่วยคำอื่น ๆ ปรากฏเพิ่มเติมได้ เช่น การเคลื่อนที่ด้วยยานพาหนะ และการเคลื่อนที่ไปพร้อมกับบุคคลอื่น จึงอาจเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดข้อผิดพลาดในลักษณะนี้ขึ้น

รายการที่ 5 ได้แก่แบบทดสอบข้อ 2 ข้อ 16 และข้อ 30 มีคำช่วยเป้าหมายที่ต้องตอบเหมือนกันคือ คำช่วย de ที่ใช้แสดงภาษา โดยประชากรทำได้ถูกต้องมี คะแนนร้อยละ 35.00

ข้อ 2 Shuuseeki wa taigo ____ ulyalabkadmidesu.

ข้อ 16 Frik wa nihongo ____ toogarashi desu.

ข้อ 30 Mizu wa eego ____ WATER desu.

คำช่วยที่ผิดพลาดที่ประชากรเลือกตอบมากที่สุดคือคำช่วย no มีคะแนนร้อยละ 19.44 ผู้วิจัยเห็นว่าสาเหตุที่ประชากรเลือกใช้คำช่วย no สำหรับแบบทดสอบ 3 ข้อนี้ อาจเนื่องมาจากประชากรเห็นว่ คำศัพท์ที่ปรากฏหน้าช่องว่างและหลังช่องว่างที่ให้เติม คำช่วยนั้นเป็นคำนาม จึงเลือกใช้คำช่วย no เพื่อเชื่อม

คำนาม 2 คำ นั้นเข้าด้วยกัน โดยไม่ได้พิจารณาความหมายที่แท้จริงของประโยคเหล่านี้ว่ามีความหมายอย่างไร

รายการที่ 6 ได้แก่ แบบทดสอบข้อ 9 ข้อ 23 และข้อ 37 มีคำช่วยเป้าหมายที่ต้องตอบเหมือนกันคือ คำช่วย no ที่ใช้เชื่อมคำนาม 2 คำ เข้าด้วยกันในรูปแบบ “คำนาม 1 no คำนาม 2” โดยคำนาม 1 แสดงความเป็นเจ้าของของคำนาม 2 ประชากรทำได้ถูกต้องมีคะแนนร้อยละ 35.83

ข้อ 9 Kore wa Kimura-san ___ pen desu.

ข้อ 23 Sore wa watashi ___ keetaidenwa desu.

ข้อ 37 Sore wa sensee ___ takee desu.

คำช่วยที่ผิดพลาดที่ประชากรเลือกตอบมากที่สุดคือคำช่วย wa มากที่สุด มีคะแนนร้อยละ 24.44 ผู้วิจัยเห็นว่าสาเหตุที่ประชากรเลือกใช้คำช่วย ni สำหรับแบบทดสอบ 3 ข้อนี้ อาจจะเป็นเนื่องมาจากความเข้าใจผิดเกี่ยวกับหัวข้อเรื่อง (Topic) ของประโยค เมื่อพิจารณาแบบทดสอบทั้ง 3 ข้อ จะเห็นว่าตำแหน่งหน้าช่องว่างที่เว้นไว้ให้เติมคำช่วยนั้นล้วนเป็นคำนามที่หมายถึงบุคคล จึงอาจเป็นไปได้ว่าประชากรมีความคุ้นเคยกับโครงสร้างประโยคที่มีบุคคลเป็นหัวข้อเรื่องของประโยค จึงเลือกใช้คำช่วย wa สำหรับแบบทดสอบ 3 ข้อนี้ โดยไม่ได้พิจารณาความหมายที่แท้จริงของประโยคและไม่ได้สังเกตว่าทั้ง 3 ประโยคนี้นั้นมีคำช่วย wa แสดงหัวข้อเรื่องอยู่แล้ว

แบบทดสอบรายการที่ 6 นี้มีความคล้ายคลึงกับแบบทดสอบรายการที่ 1 และแบบทดสอบรายการที่ 3 ที่ประชากรเลือกใช้คำช่วย wa แสดงหัวข้อเรื่องของประโยคเพียงเพราะมีคำนามที่อยู่ต้นประโยค หรือเป็นคำศัพท์ที่หมายถึงบุคคล ก็จะทำให้คำเหล่านี้เป็นหัวข้อเรื่องของประโยคโดยไม่ได้พิจารณาความหมายที่แท้จริงของประโยคเหล่านั้น

รายการที่ 7 ได้แก่ แบบทดสอบข้อ 9 ข้อ 23 และข้อ 37 มีคำช่วยเป้าหมายที่ต้องตอบเหมือนกันคือ คำช่วย de ที่ใช้บอกวิธีการเดินทาง โดยประชากรทำได้ถูกต้องมีคะแนนร้อยละ 42.78

ข้อ 1 Baiku ___ ikimasu.

ข้อ 15 Kuruma ___ ikimasu.

ข้อ 29 Takushii ___ ikimasu.

คำช่วยที่ผิดพลาดที่ประชากรเลือกตอบมากที่สุดคือคำช่วย ni มากที่สุด มีคะแนนร้อยละ 25.83 ผู้วิจัยเห็นว่าสาเหตุที่ประชากรเลือกใช้คำช่วย ni สำหรับแบบทดสอบ 3 ข้อนี้ อาจจะเป็นเนื่องมาจากประชากรคุ้นเคยกับรูปประโยค “สถานที่ ni ikimasu” ที่แสดงการเคลื่อนที่ไปยังสถานที่ต่าง ๆ ซึ่งในประโยคข้างต้นนี้ล้วนมีคำกริยา ikimasu และนอกจากนี้อาจจะเป็นเนื่องมาจากประชากรไม่เข้าใจคำศัพท์ที่เป็นยานพาหนะ โดยอาจคิดว่าเป็นคำศัพท์ที่หมายถึงสถานที่จึงเลือกใช้คำช่วย ni สำหรับแบบทดสอบ 3 ข้อนี้

ข้อผิดพลาดลักษณะนี้มีความคล้ายคลึงกับข้อผิดพลาดของแบบทดสอบรายการที่ 2 และรายการที่ 4 เป็นอย่างมาก แสดงให้เห็นว่าประชากรจดจำรูปประโยค “สถานที่ ni ikimasu” ที่แสดงการเคลื่อนที่ไปยังจุดหมายต่าง ๆ โดยไม่ได้พิจารณาว่ารูปประโยคแสดงการเคลื่อนที่นั้นสามารถมีโครงสร้างอื่นเพิ่มเติมได้ด้วย

จากการวิเคราะห์ลักษณะข้อผิดพลาดในการใช้คำช่วยจากแบบทดสอบ 7 รายการข้างต้น พบว่าลักษณะข้อผิดพลาดของประชากรเกิดขึ้นอย่างมีระบบ กล่าวคือมีข้อผิดพลาดในการเลือกใช้คำช่วยในโครงสร้างประโยคที่คล้ายคลึงกัน ผู้วิจัยเห็นว่าสาเหตุที่ทำให้เกิดข้อผิดพลาดในการใช้คำช่วยนั้นสามารถวิเคราะห์ได้ดังนี้

1. ประชากรจดจำหน้าที่ของคำช่วยโดยอ้างอิงกับตำแหน่งคำ

1.1 คำที่ปรากฏในตำแหน่งต้นประโยคมักจะให้หัวข้อเรื่องของประโยค เช่น *Pan **wa** (→ to) aisukuriimu o tabemasu. (ข้อ 12)

2. ประชากรจดจำหน้าที่ของคำช่วยโดยอ้างอิงกับประเภทหรือความหมายของคำ

2.1 คำนามโดยเฉพาะคำที่คุ้นเคยว่าเป็นหัวข้อเรื่องก็มักจะให้เป็นหัวข้อเรื่องของประโยค เช่น Kore wa kudamono desu. *Are **wa** (→ mo) kudamono desu. (ข้อ 28)

2.2 คำที่หมายถึงบุคคลมักจะให้เป็นหัวเรื่องของประโยค เช่น *Kore wa Kimura-san **wa** (→no) pen desu. (ข้อ 9)

3. ประชากรจดจำหน้าที่ของใช้คำช่วยโดยอ้างอิงกับโครงสร้างประโยครูปแบบต่าง ๆ

3.1 โครงสร้างประโยค “คำนาม 1 wa คำนาม 2 desu” เช่น Tom-san wa Amerikajin desu. *Rose-san **wa** (→mo) Amerikajin desu. (ข้อ 14)

3.2 โครงสร้างประโยคการเคลื่อนที่ “สถานที่ คำกริยา kimasu / ikimasu / kaerimasu” เช่น *Watashi wa kazoku **ni** (→to) ikimasu. (ข้อ 11)

จากผลการวิเคราะห์ข้างต้นจึงสรุปสาเหตุในการใช้คำช่วยภาษาญี่ปุ่นผิดพลาดได้ว่าประชากรมักจะเลือกใช้คำช่วยจากการจดจำประเภทของคำและตำแหน่งคำ รวมทั้งโครงสร้างประโยคบางประเภท โดยไม่ได้พิจารณาความหมายโดยรวมของประโยคจึงทำให้เกิดข้อผิดพลาดในการเลือกใช้คำช่วยได้

สรุปผลการวิจัย

1. การศึกษาความเข้าใจในการใช้คำช่วยภาษาญี่ปุ่นโดยใช้ข้อมูลจากแบบทดสอบการใช้คำช่วยภาษาญี่ปุ่นของประชากรจำนวน 120 คน ได้คะแนนร้อยละ 48.27 หมายความว่าประชากรมีความเข้าใจในการใช้ในระดับต่ำ

2. การศึกษาลักษณะข้อผิดพลาดในการใช้คำช่วยภาษาญี่ปุ่นของประชากรพบว่ามีเกิดข้อผิดพลาดขึ้นอย่างมีระบบ โดยจะมีการเลือกใช้คำช่วยที่ผิดพลาดในโครงสร้างประโยคที่คล้ายคลึงกัน ส่วนสาเหตุในการใช้คำช่วยภาษาญี่ปุ่นผิดพลาดนั้นพบว่าประชากรมักจะเลือกใช้คำช่วยโดยการจดจำประเภทของคำและตำแหน่งคำ รวมทั้งอ้างอิงจากโครงสร้างประโยคบางประเภทที่ตนคุ้นเคย โดยไม่ได้พิจารณาความหมายโดยรวมของประโยค

การอภิปรายผลการวิจัย

1. ในการศึกษาความเข้าใจในการใช้คำช่วยภาษาญี่ปุ่นโดยใช้แบบทดสอบ จำนวน 42 ข้อ พบว่า ประชากรมีความเข้าใจในการใช้คำช่วยภาษาญี่ปุ่นในภาพรวมใน

ระดับต่ำ (คะแนนร้อยละ 48.27) ซึ่งอาจจะเนื่องมาจากประชากรยังเรียนภาษาญี่ปุ่นมาไม่นานมากนักจึงอาจจะยังสับสนกับหน้าที่ของคำช่วยที่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาคำช่วยที่ประชากรทำได้คะแนนมากที่สุด 3 รายการ พบว่าคำช่วยทั้ง 3 คำนี้ มีหน้าที่การใช้ที่ชัดเจน และปรากฏในเอกสารประกอบการสอนเพียง 1 หน้าที่ รวมถึงยังปรากฏในบทเรียนต่าง ๆ บ่อยครั้ง จึงทำให้ประชากรมีความคุ้นเคยและจดจำได้โดยง่าย จึงทำคะแนนได้ค่อนข้างสูง

ส่วนคำช่วยที่ประชากรทำได้คะแนนน้อยที่สุด 3 รายการนั้น ได้แก่ คำช่วย mo ที่ต้องใช้ให้สอดคล้องกับความหมายของประโยคที่นำมาก่อนซึ่งอาจจะสร้างความสับสนให้ประชากรได้ ส่วนคำช่วย kara ที่แสดงจุดเริ่มต้นของสถานที่ พบว่ามีปรากฏในเอกสารประกอบการสอนบทที่ 2 เท่านั้น ไม่ปรากฏในบทเรียนอื่น และคำช่วย to ที่ใช้เชื่อมคำนามกับคำนามนั้น เป็นการใช้แบบที่ 2 ซึ่งมีปรากฏในบทสุดท้ายของเอกสารประกอบการสอน ประชากรจึงอาจยังจำวิธีใช้ไม่ได้ ดังนั้นจึงอาจสรุปได้ว่าคำช่วยที่ประชากรทำคะแนนเฉลี่ยได้ต่ำมาก 3 รายการนี้เป็นคำช่วยที่มีวิธีใช้ที่ซับซ้อน ไม่ปรากฏในบทเรียนบ่อยครั้ง และเป็นคำช่วยที่มีหน้าที่มากกว่า 1 หน้าที่

2. การวิเคราะห์ลักษณะข้อผิดพลาดและสาเหตุในการใช้คำช่วยภาษาญี่ปุ่นผิดพลาดในงานวิจัยนี้ พบว่าเกิดจากความสับสนกับคำช่วยอื่น เนื่องจากแบบทดสอบเป็นแบบตัวเลือกจึงไม่ปรากฏลักษณะข้อผิดพลาดประเภทอื่น และลักษณะข้อผิดพลาดของประชากรเกิดขึ้นค่อนข้างเป็นระบบ กล่าวคือมีข้อผิดพลาดเกิดขึ้นซ้ำจากการเลือกใช้คำช่วยในโครงสร้างประโยคที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งข้อผิดพลาดเหล่านี้ น่าจะเกิดจากกลวิธีการจดจำการใช้คำช่วยของประชากร เช่น จำประเภทและตำแหน่งของคำในประโยค หรือจำโครงสร้างประโยคแล้วเลือกใช้คำช่วยตามที่ตนเองคุ้นเคย นอกจากนี้ผลการศึกษเกี่ยวกับลักษณะการเลือกใช้คำช่วยนี้ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สมเกียรติ เชวงกิจวิช (2557) ที่พบว่าผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทยมักจดจำวิธีการใช้คำช่วยจากตำแหน่งคำในประโยคหรือโครงสร้าง

ประโยคที่ตนเองคุ้นเคย เช่น โครงสร้างประโยค N ni N ga aru / iru ผู้เรียนก็จะเลือกใช้คำช่วยตามที่จดจำมา แต่เป็นโครงสร้างที่แตกต่างไปและถ้ามีคำแสดงตำแหน่งภายในประโยค เช่น ue (ด้านบน) ก็มีแนวโน้มที่จะเลือกใช้คำช่วย ni มากกว่า de ดังนั้นในการสอนการใช้คำช่วย จึงควรชี้ให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญทั้งหน้าที่ของคำช่วย โครงสร้างประโยค และความหมายโดยรวมของประโยคที่ผู้พูดหรือผู้เขียนต้องการสื่อสารก็น่าจะช่วยลดข้อผิดพลาดในการเลือกใช้คำช่วยได้ และแม้ว่าข้อผิดพลาดต่าง ๆ หรือที่เรียกว่าอันตรายภาษาตามแนวคิดของ Selinker (1972) ที่พบนี้ อาจจะหายไปเมื่อเรียนอย่างต่อเนื่องในระดับที่สูงขึ้น แต่ผลการศึกษาจำนวนหนึ่งก็พบว่าอาจไม่ได้เป็นตามหลักการนี้เสมอไป เช่น การศึกษาของสร้อยสุดา ณ ระนอง (2546) ก็พบว่าแม้จะเป็นผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชั้นกลางแล้ว แต่ก็มีการใช้คำช่วยผิดอยู่ นอกจากนี้สำหรับหลักสูตรการเรียนภาษาญี่ปุ่นที่ผู้เรียนมีเวลาเรียนไม่นาน การศึกษาลักษณะข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนจึงน่าจะช่วยป้องกันและแก้ไขข้อผิดพลาดที่อาจจะเกิดขึ้นกับผู้เรียนชั้นต้นกลุ่มอื่นในอนาคตได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ลักษณะข้อผิดพลาดของประชากรที่พบว่าเกิดขึ้นอย่างมีระบบนั้นสามารถนำมาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการป้องกันข้อผิดพลาดได้ตั้งแต่การวางแผนการจัดการเรียนรู้และการออกแบบกิจกรรมและสื่อการสอนเพื่อป้องกันและลดข้อผิดพลาดที่พบนี้ได้

2. การสอนการใช้คำช่วยให้แก่ผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชั้นต้นชาวไทยนั้น ผู้สอนต้องตระหนักว่าในภาษาไทยนั้นไม่มีหน่วยคำประเภทนี้ การสอนให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในสิ่งที่ไม่มีอยู่ในภาษาแม่ของตนเองจึงอาจจะเป็นเรื่องยากอยู่บ้าง ผู้สอนจึงไม่ควรเร่งผู้เรียนให้จดจำคำช่วยได้ในเวลาที่จำกัด แต่ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนใช้ให้สม่ำเสมอ ก็จะสร้างความเข้าใจและสามารถนำไปใช้สื่อสารในภาษาญี่ปุ่นได้ในที่สุด เนื่องจากการสอนภาษาต่างประเทศในชั้นเรียนมีข้อจำกัดมากมายที่ขัดขวางความสำเร็จในการเรียนภาษาเพื่อการสื่อสาร ดังนั้นผู้สอนจึงควรจัดสรรความสมดุลในการสอนโครงสร้างภาษากับความหมายโดยใช้รูปแบบการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนเพื่อให้บรรลุผลที่ต้องการ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรใช้วิธีการเก็บข้อมูลการใช้คำช่วยในรูปแบบอื่นเพิ่มเติม เช่น การใช้คำช่วยในเรียงความ การใช้คำช่วยจากการสนทนา ก็จะสามารถทำให้สามารถวิเคราะห์ข้อผิดพลาดเกี่ยวกับการใช้คำช่วยได้หลายแง่มุมมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กนก รุ่งกิตติกุล, ฐฎาภรณ จันทรประเสริฐ, รุ่งฤดี เลียวกิตติกุล, วันชัย สิลพัทท์กุล, และหทัยวรรณ เจียมกิตติภานนท์. (2563). ผลการเรียนรู้อำนาจช่วยช้สัณฐานที่ (ni, de, o) และการนำไปประยุกต์ใช้ของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นผ่านกระบวนการเรียนการสอนแบบทางตรง. *วารสารอักษรศาสตร์*, 42(2), 279 – 303.
- กลุ่มวิชาภาษาและการสื่อสาร. (2564). *เอกสารประกอบการสอนรายวิชา AGE211 ภาษาญี่ปุ่นเพื่อการสื่อสาร*. ฉะเชิงเทรา: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- ณัฐริรา ทับทิม. (2557). *ภาษาศาสตร์ภาษาญี่ปุ่นเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ตาเกอิโร โทมิดะ. (2548). *ไวยากรณ์ภาษาญี่ปุ่น*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: ดอกหญ้ากรู๊ป.
- บุษบา บรรจงมณี, วันชัย สิลพัทท์กุล, ประภา แสงทองสุข, และนานาอะ คูมาโนะ. (2564). *คำช่วย ช่วยด้วย!*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: ภาษาและวัฒนธรรม สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น).
- ปราณี จงสุจิตรธรรม. (2549). คำช่วยที่เป็นปัญหาสำหรับผู้สอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา. *วารสารเจแปนฟาวนด์เซ็น กรุงเทพฯ*, 3, 53–64.
- สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (2560). *พจนานุกรมศัพท์ภาษาศาสตร์ (ภาษาศาสตร์ทั่วไป) ฉบับราชบัณฑิตยสภา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานราชบัณฑิตยสภา.
- สุณิย์รัตน์ เนียรเจริญสุข, พัชรพร แก้วกฤษฎาญค์ และสมเกียรติ เสงวกิจวณิช. (2553). *โครงสร้างภาษาญี่ปุ่น*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สร้อยสุตา ณ ระนอง (2546). *การศึกษาประโยคพิดในเรียงความภาษาญี่ปุ่นชั้นต้นและชั้นกลางของนักศึกษาชาวไทย: ปัญหาการใช้คำช่วย*. สืบค้นจาก https://kukr.lib.ku.ac.th/kukr_es/index.php?BKN/search_detail/result/8713
- สมเกียรติ เสงวกิจวณิช. (2557). การใช้คำช่วยช้สัณฐานที่ ni และ de ในภาษาญี่ปุ่นของผู้เรียนชาวไทย. *วารสารญี่ปุ่นศึกษา*, 30(2), 75 – 93.
- Corder, S.P. (1967). The significance of learners' errors. *International Review of Applied Linguistics*, 5, 161–170.
- Hironaka, T. & Fumiyasu, M. (2555). ปัญหาการใช้คำช่วยภาษาญี่ปุ่นของผู้เรียนชาวไทย-กรณีศึกษานักเรียนหลักสูตร Intensive Japanese Twinning Program ของมหาวิทยาลัยโตเกียวสถาบัน เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. *วารสารกระแสดัฒนธรรม*, 13(23), 27–45.
- Karnnim, A. (2013). Taijin no nihongogakushuusha no wa to ga no shuutoku ni tsuite. *Kokubungakkaishi*, 40, 13–25.
- Kayama, Y. (2017). *The acquisition of particles in Japanese by elementary-level learners: Effects of studying methods*. Retrieved from <https://www.cajle.info/publications/conference-proceedings/cajle2017-proceedings/>
- Lado, R. (1957). *Linguistics across cultures: Applied linguistics and language teachers*. Ann Arbor: University of Michigan Press.
- Morita, Y. (1990). *Nihogogaku to nihongokyooiku*. Tokyo: Bonjinsha.
- Richards, J.C. & Schmidt, R. (2002). *Dictionary of language teaching and applied linguistics*. (3rd ed.). London: Longman.
- Selinker, L. (1972). Interlanguage. *International Review of Applied Linguistics in Language Teaching*, 10(3), 219–231.
- Sompong, M. (2014). Error analysis. *Thammasat Review*, 16(2), 109–127.
- Tamamura, F. (2008). *Nihogogaku o manabu hito no tame ni*. Kyoto: Sekaishisoshu.

การพัฒนาบทเรียนออนไลน์โดยใช้วิจัยเป็นฐานในรายวิชาภาษาอังกฤษ
เพื่องานมัคคุเทศก์
DEVELOPMENT OF ONLINE LESSONS USING RESEARCH-BASED LEARNING
ON ENGLISH FOR TOUR GUIDES COURSE

ณพัชญารัฐ์ สุขพัชรารณ^{1*}
Napatchaya Sukpatcharaporn^{1*}

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ 202 ถนนช้างเผือก ตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50300¹
Chiang Mai Rajabhat University, 202 Chang Phueak Road, Chang Phueak Sub-district, Mueang District, Chiang Mai Province 50300¹

*Corresponding author E-mail: Napatchaya_suk@cmru.ac.th

(Received: 15 Mar, 2022; Revised: 28 Jun, 2022; Accepted: 29 Jun, 2022)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาและหาประสิทธิภาพของบทเรียนออนไลน์โดยใช้วิจัยเป็นฐานในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่องานมัคคุเทศก์ 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่เรียนก่อนและหลังเรียนด้วยบทเรียนออนไลน์โดยใช้วิจัยเป็นฐานในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่องานมัคคุเทศก์ และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อบทเรียนออนไลน์โดยใช้วิจัยเป็นฐานในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่องานมัคคุเทศก์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ ชั้นปีที่ 3 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่องานมัคคุเทศก์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 30 คน ได้มาจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บทเรียนออนไลน์โดยใช้วิจัยเป็นฐาน ในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่องานมัคคุเทศก์ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่องานมัคคุเทศก์ แบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อบทเรียนออนไลน์โดยใช้วิจัยเป็นฐานในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่องานมัคคุเทศก์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบสถิติที่

ผลการวิจัย ปรากฏว่า 1) บทเรียนออนไลน์โดยใช้วิจัยเป็นฐานในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่องานมัคคุเทศก์ มีค่าประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือ 80/80 โดยมีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 82.80 และ 81.17 ตามลำดับ 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่เรียนด้วยบทเรียนออนไลน์โดยใช้วิจัยเป็นฐานในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่องานมัคคุเทศก์ หลังเรียนมีคะแนนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อบทเรียนออนไลน์โดยใช้วิจัยเป็นฐานในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่องานมัคคุเทศก์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.01, S.D. = 0.90).

คำสำคัญ: บทเรียนออนไลน์, การเรียนโดยใช้วิจัยเป็นฐาน, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, ความพึงพอใจ

¹ อาจารย์ หลักสูตรภาษาอังกฤษธุรกิจ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to develop and evaluate efficiency of online lessons using Research-Based Learning on English for Tour Guides Course, 2) to compare students' learning achievement before and after learning online lessons using Research-Based Learning on English for Tour Guides Course, and 3) to study students' satisfaction after learning through online lessons using Research-Based Learning on English for Tour Guides Course. The population of this study was 58 Business English major students, Chiang Mai Rajabhat University. The sample group of this research was 30 Business English major students who enrolled in English for Tour Guides Course in the 2nd semester of the academic year 2021, selected by simple random sampling. The research instruments of this study were online lessons using Research-Based Learning on English for Tour Guides Course, a learning achievement test, and a satisfaction questionnaire. The statistics for data analysis were mean, percentage, standard deviation, and t-test.

The findings of the research were as follows: 1) The efficiency (E_1/E_2) of online lessons using Research-Based Learning on English for Tour Guides Course was 82.80/81.17, higher than the standardized criteria of 80/80. 2) The students' learning achievement after using Research-Based Learning on English for Tour Guides Course were higher than pre-test score significantly at .05 level. 3) The students' satisfaction toward online lessons using Research-Based Learning on English for Tour Guides Course was at a high level ($\bar{x} = 4.01$, S.D. = 0.90).

KEYWORDS: Online Lesson, Research-Based Learning, Learning Achievement, Satisfaction

บทนำ

สถานการณ์การแพร่ระบาดในช่วงวิกฤตการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้ส่งผลกระทบต่อหลายอุตสาหกรรม โดยเฉพาะวงการการศึกษาไทยที่ต้องปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง โดยการนำเทคโนโลยีรูปแบบต่าง ๆ มาใช้ในการบูรณาการการจัดการเรียนการสอน โดยการเรียนรู้แบบออนไลน์เป็นวิธีหนึ่งที่ถูกนำมาใช้เพื่อเป็นการเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) ครูผู้สอนมีความจำเป็นต้องปรับตัวในการใช้เทคโนโลยี ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อให้การเรียนการสอนสามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ถ่ายทอดเนื้อหาบทเรียน โดยใช้สื่อหลากหลายรูปแบบ เช่น รูปภาพ วิดีโอ ผสมผสานกับการสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การนำเสนองาน ประชุมระหว่างผู้เรียนผ่านทางอินเทอร์เน็ต เพื่อให้นักศึกษาได้เรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ โดยใช้เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสม ซึ่งการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ เป็นวิธีสอนโดยใช้บทเรียนแบบโปรแกรม (Programmed Instruction) โดยเป็นกระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาจากบทเรียนสำเร็จรูปด้วยตนเอง ซึ่งแตกต่างไปจากบทเรียนในชั้นเรียนปกติ กล่าวคือ เป็นบทเรียนที่นำเสนอเนื้อหาสาระที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ แตกเป็นหน่วยย่อย ๆ เพื่อง่ายต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน นำเสนอผู้เรียนในลักษณะที่ให้ผู้เรียนสามารถตอบสนองต่อสิ่งที่เรียน และตรวจสอบผลการเรียนรู้ของตนเองได้ในทันที (Immediately Feedback) ผู้เรียนสามารถใช้เวลาในการเรียนรู้ได้มากน้อยตามความสามารถของตนเอง (ทิศนา ชมมนิ, 2561) โดยการเรียนรู้แบบออนไลน์ที่จะช่วยให้การเรียนมีประสิทธิภาพ การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกันเอง ผู้เรียนกับครูผู้สอน และผู้เรียนกับเนื้อหาบทเรียน เป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี (Pham, Lai, Nguyen, & Nhuyen, 2021)

การจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิจัยเป็นฐาน (Research-based Learning) เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วย

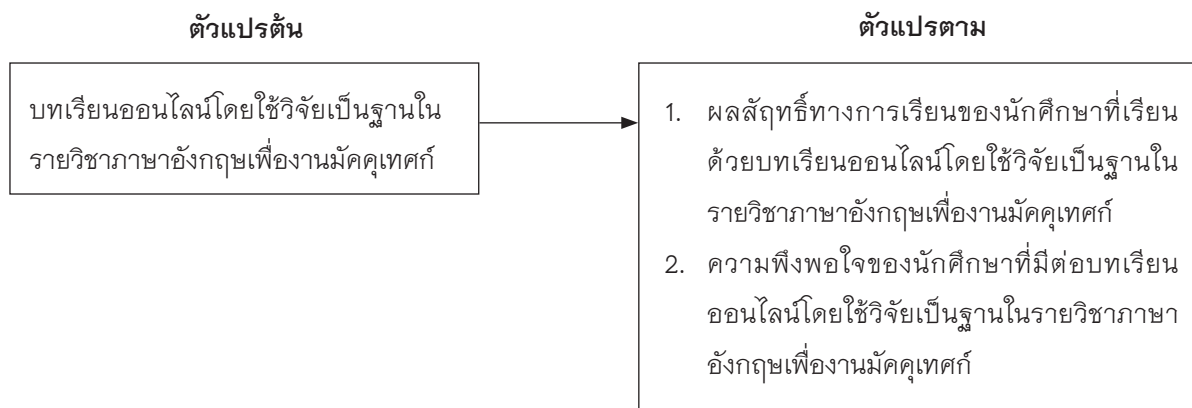
ตนเอง มีความรู้ และทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการเสาะหา ค้นคว้าโดยกระบวนการวิจัย เน้นให้ผู้เรียนตั้งข้อสงสัย คิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ ทำการสืบสอบ ทดลอง ค้นพบคำตอบด้วยตนเอง วิจัยเป็นฐานเป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งบูรณาการการวิจัยไว้ในกระบวนการของการเรียน เป็นการเรียนรู้ที่มีความหมายในหลาย ๆ แง่มุม ซึ่งองค์ความรู้อาจมาจากการทำวิจัยแบบง่ายโดยตัวผู้เรียนเอง เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้คิดค้นปัญหา ทบทวนทฤษฎีต่าง ๆ สร้างสมมติฐาน เก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผลลัพธ์ที่ได้ (Usmaldi, Amini, & Trisna, 2017) ซึ่งกระบวนการเหล่านี้ ผู้เรียนเป็นผู้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยมีครูผู้สอนทำหน้าที่ให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างเพื่อนในชั้นเรียน จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดปฏิสัมพันธ์กับเนื้อหาบทเรียน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและผู้สอน รวมถึงเพื่อนในชั้นเรียน ซึ่งจากการศึกษาของ Usmaldi, et al. (2017) ที่ได้พัฒนารูปแบบการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐานในวิชาฟิสิกส์ และพบว่าผู้เรียนมีผลการเรียนสูงขึ้น เนื่องจากผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการแก้ปัญหา การคิดวิเคราะห์ และการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐาน เป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่สามารถนำมาบูรณาการกับการเรียนการสอนออนไลน์ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถนำมาใช้จัดการเรียนการสอนในช่วงการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ณ ปัจจุบัน

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาและหาประสิทธิภาพของบทเรียนออนไลน์โดยใช้วิจัยเป็นฐานในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่องานภาคอุตสาหกรรม เพื่อให้ได้บทเรียนออนไลน์ที่มีคุณภาพ มีกิจกรรมที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนออนไลน์ และเพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาความรู้และทักษะภาษาอังกฤษในงานภาคอุตสาหกรรม รวมถึงทักษะในการใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของบทเรียนออนไลน์โดยใช้วิจัยเป็นฐานในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่องานมัคคุเทศก์
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ก่อนและหลังเรียนด้วยบทเรียนออนไลน์โดยใช้วิจัยเป็นฐานในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่องานมัคคุเทศก์

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาบทเรียนออนไลน์โดยใช้วิจัยเป็นฐานในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่องานมัคคุเทศก์ เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ดำเนินการทดลองตามแบบแผนการวิจัย One Group Pretest-posttest Design

ประชากร

นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาภาษาอังกฤษธุรกิจ ชั้นปีที่ 3 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่องานมัคคุเทศก์ จำนวน 58 คน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564

กลุ่มตัวอย่าง

นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาภาษาอังกฤษธุรกิจ ชั้นปีที่ 3 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่องานมัคคุเทศก์ จำนวน 30 คน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling)

3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อบทเรียนออนไลน์โดยใช้วิจัยเป็นฐานในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่องานมัคคุเทศก์

สมมุติฐานการวิจัย

นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น หลังจากการเรียนด้วยบทเรียนออนไลน์โดยใช้วิจัยเป็นฐานในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่องานมัคคุเทศก์

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย

1. บทเรียนออนไลน์โดยใช้วิจัยเป็นฐานในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่องานมัคคุเทศก์ จำนวน 5 บทเรียน
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่องานมัคคุเทศก์ เป็นข้อสอบปรนัยแบบเลือกตอบ จำนวน 20 ข้อ
3. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อบทเรียนออนไลน์โดยใช้วิจัยเป็นฐานในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่องานมัคคุเทศก์ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ครอบคลุมประเด็นคำถาม 4 ด้าน ได้แก่ ด้านเนื้อหา ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล โดยมีคำถามด้านละ 5 ข้อ จำนวนทั้งหมด 20 ข้อ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือการวิจัย

1. ผู้วิจัยนำบทเรียนออนไลน์ที่สร้างขึ้น ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน โดยเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน ภาษาอังกฤษ การวัดและประเมินผล

ตรวจสอบคุณภาพ และหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ผลการประเมินความเหมาะสมของบทเรียนออนไลน์แต่ละบทต้องมีค่าตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และนำไปทดลองใช้กับกลุ่มนักศึกษาจำนวน 9 คน ที่มีผลการเรียนในระดับเก่ง พอใช้ อ่อน อย่างละ 3 คน ซึ่งเป็นคนละกลุ่มกับกลุ่มตัวอย่าง แต่มีความสามารถในระดับเดียวกันกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหา ภาษาที่ใช้ และกิจกรรมของบทเรียนออนไลน์ นำข้อบกพร่องมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่องานมัธยมศึกษาไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษสำหรับมัธยมศึกษาตรวจสอบ จำนวน 3 ท่าน ทำการตรวจสอบความเหมาะสมของภาษา ความตรงด้านเนื้อหาของแบบทดสอบ และหาค่าความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์การเรียนรู้กับข้อคำถามในแบบทดสอบโดย IOC (Index of Item Objective Congruence) โดยมีค่าระหว่าง 0.60 ถึง 1.00 จากนั้นจึงนำไปทดลองใช้กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง และได้เรียนวิชาภาษาอังกฤษเพื่องานมัธยมศึกษามาแล้ว จำนวน 10 คน เพื่อตรวจสอบความเข้าใจในข้อคำถาม และวิเคราะห์หาค่าความยาก (P) และมีค่าอำนาจจำแนก (r) เป็นรายข้อ ใช้เทคนิคร้อยละ 50 ในการคัดเลือกแบบทดสอบ มีค่าความยาก (P) อยู่ระหว่าง 0.20-0.80 และค่าอำนาจจำแนก (r) 0.20-0.80 และทำการวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยใช้สูตร KR-20 ของ Kuder Richardson (Kuder & Richardson, 1937) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบเท่ากับ 0.89

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อบทเรียนออนไลน์โดยใช้วิจัยเป็นฐานในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่องานมัธยมศึกษา ไปเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงความเหมาะสมในด้านเนื้อหา ภาษาที่ใช้ ข้อเสนอแนะ จากนั้นนำมาหาค่าเฉลี่ยความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับข้อคำถาม และนำไปทดลองใช้กับกลุ่มนักศึกษาที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน

20 ชุด เพื่อตรวจสอบความเข้าใจในข้อคำถามก่อนนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลจริง

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ชี้แจงวัตถุประสงค์ เนื้อหาของรายวิชา ภาษาอังกฤษเพื่องานมัธยมศึกษา แนะนำขั้นตอนการใช้ แอปพลิเคชัน Microsoft Team วิธีการเรียนบทเรียนออนไลน์ โดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นฐานในรายวิชาภาษาอังกฤษ เพื่องานมัธยมศึกษา ให้แก่นักศึกษากลุ่มตัวอย่าง
2. ทดสอบความรู้ก่อนเรียน (Pre-test) ของ นักศึกษากลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนออนไลน์โดยใช้วิจัยเป็นฐานในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่องานมัธยมศึกษาที่สร้างขึ้น
3. ดำเนินการสอนนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง ด้วยบทเรียนออนไลน์โดยใช้วิจัยเป็นฐาน ในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่องานมัธยมศึกษา จำนวน 45 ชั่วโมง
4. ทดสอบความรู้หลังเรียน (Post-test) ของ นักศึกษากลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนออนไลน์โดยใช้วิจัยเป็นฐานในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่องานมัธยมศึกษา ด้วยแอปพลิเคชัน Microsoft Team
5. ประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อบทเรียนออนไลน์โดยใช้วิจัยเป็นฐานในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่องานมัธยมศึกษา หลังจากการเรียนรู้ โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อบทเรียนออนไลน์โดยใช้วิจัยเป็นฐานในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่องานมัธยมศึกษาที่สร้างขึ้น
6. นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ มาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นำมาวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละของคะแนนทดสอบก่อนและหลังเรียน และทดสอบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้สถิติ t-test แบบ Dependent Group
2. ข้อมูลจากแบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อบทเรียนภาษาอังกฤษออนไลน์ โดยใช้วิจัยเป็นฐานในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่องาน

มัลติเทค นำมาวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้เกณฑ์การแปลผลระดับความพึงพอใจ แบ่งเป็น 5 ระดับจากช่วงค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับความพึงพอใจ
4.51 – 5.00	พึงพอใจมากที่สุด
3.51 – 4.50	พึงพอใจมาก
2.51 – 3.50	พึงพอใจปานกลาง
1.51 – 2.50	พึงพอใจน้อย
1.00 – 1.50	พึงพอใจน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

1. การพัฒนาบทเรียนออนไลน์โดยใช้วิจัยเป็นฐานในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่องานมัลติเทคได้ บทเรียนจำนวน 5 บท โดยบทเรียนออนไลน์แต่ละบทใช้เวลาเรียนจำนวน 9 ชั่วโมง/สัปดาห์ มีการจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิจัยเป็นฐาน ดังนี้ 1) นำเข้าสู่บทเรียนชี้แจงวัตถุประสงค์ของบทเรียน เพื่อเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับเนื้อหาบทเรียน และกระตุ้นความสนใจของนักศึกษาในบทเรียนนั้น ๆ 2) นำเสนอคำศัพท์ โครงสร้าง

ภาษา และเนื้อหาหลักตามหัวข้อในแต่ละบทผ่านกระบวนการวิจัยเป็นฐานในการจัดการเรียนการสอน ดังตารางที่ 5 และนำเสนอเนื้อหาบทเรียนในรูปแบบคลิปวิดีโอ อัปโหลดผ่านทางแอปพลิเคชัน Microsoft Team และ YouTube ซึ่งนักศึกษาสามารถเข้าชมและศึกษาเนื้อหาบทเรียนด้วยตนเองในเวลาที่เหมาะสม 3) นักศึกษานำเสนอผลการวิจัย หรือข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยที่ตนเองได้ศึกษาค้นคว้ามาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านทางคลิปวิดีโอ และการประชุมออนไลน์ทางแอปพลิเคชัน Microsoft Team ให้แก่เพื่อนร่วมชั้น และผู้สอน เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ และสรุปประเด็นเนื้อหาบทเรียนร่วมกัน 4) หลังจากการเรียนรู้ออนไลน์แต่ละบท นักศึกษาทำแบบทดสอบออนไลน์ผ่านทางแอปพลิเคชัน Microsoft Team เพื่อทบทวนเนื้อหาบทเรียน และวัดความเข้าใจในบทเรียนนั้น ๆ โดยผู้สอนทำการแจ้งคะแนน และให้ข้อมูลย้อนกลับทันที หลังจากเวลาที่กำหนด เพื่อเสริมแรงทางบวก และกระตุ้นให้นักศึกษามีแรงจูงใจในการเรียนมากขึ้น โดยในแต่ละบทมีการใช้วิจัยเป็นฐานในเนื้อหาบทเรียน ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 บทเรียนออนไลน์โดยใช้วิจัยเป็นฐานในเนื้อหาบทเรียนแต่ละบท

บทที่	บทเรียนออนไลน์โดยใช้วิจัยเป็นฐาน
1. Tour Guide's Jobs and Responsibilities	ผู้สอนใช้ผลการวิจัยในการจัดการเรียนรู้ โดยนำงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อบทเรียนมานำเสนอในบทเรียนออนไลน์
2. Welcoming Tourists	ผู้สอนใช้กระบวนการวิจัยในการจัดการเรียนรู้ โดยให้นักศึกษาแบ่งกลุ่ม ตั้งโจทย์ปัญหาในประเด็นที่เกี่ยวข้อง ค้นคว้าหาข้อมูล ทำวิจัยเอกสาร และนำเสนอผลการวิจัย ข้อค้นพบที่ได้ในรูปแบบวิดีโอคลิป
3. Thai Cuisine	นักศึกษาค้นคว้า ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทเรียน และนำเสนอองค์ความรู้ที่ได้จากงานวิจัยต่อเพื่อนในชั้นเรียนในรูปแบบวิดีโอคลิป
4. Describing Tourist Attraction	ผู้สอนใช้กระบวนการวิจัยในการจัดการเรียนรู้ นักศึกษาแบ่งกลุ่ม ตั้งโจทย์ปัญหาในประเด็นที่เกี่ยวข้อง ค้นคว้าหาข้อมูล ทำวิจัยเอกสาร และนำเสนอผลการวิจัย ข้อค้นพบที่ได้ในรูปแบบวิดีโอคลิป
5. Explaining Safety Rules, Regulations, and Etiquettes	ผู้สอนใช้ผลการวิจัยในการจัดการเรียนรู้ โดยนำงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อบทเรียนมานำเสนอในบทเรียนออนไลน์

ผลการหาค่าประสิทธิภาพ (E_1/E_2) ของบทเรียนออนไลน์โดยใช้วิจัยเป็นฐานในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่องานมัคคุเทศก์ ได้ค่าประสิทธิภาพของคะแนนแบบทดสอบของแต่ละบทเรียน (E_1) เท่ากับ 82.80 ดังแสดงในตารางที่ 2 และค่าประสิทธิภาพของคะแนน

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (หลังเรียน) (E_2) เท่ากับ 81.17 แสดงให้เห็นว่า บทเรียนออนไลน์โดยใช้วิจัยเป็นฐานในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่องานมัคคุเทศก์มีประสิทธิภาพ สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 2 ค่าประสิทธิภาพบทเรียนออนไลน์ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80 (E_1) ของคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบของแต่ละบทเรียนออนไลน์ จำนวน 5 บท

คนที่	คะแนนแบบทดสอบของแต่ละบทเรียนออนไลน์					คะแนนรวม (50 คะแนน) (E_1)
	บทที่ 1	บทที่ 2	บทที่ 3	บทที่ 4	บทที่ 5	
1	8	9	8	9	9	43
2	10	8	8	7	9	42
3	9	7	8	9	9	42
4	10	9	8	10	8	45
5	8	9	8	8	10	43
6	10	7	7	9	9	42
7	10	8	6	9	8	41
8	10	9	9	9	7	44
9	10	8	7	9	8	42
10	9	10	7	9	10	45
11	10	7	8	9	7	41
12	9	8	9	9	8	43
13	7	7	6	9	8	37
14	6	5	7	10	10	38
15	9	9	7	9	7	41
16	9	7	8	8	7	39
17	10	9	7	9	9	44
18	9	8	8	9	8	42
19	10	10	8	7	5	40
20	6	10	8	7	5	36
21	8	10	8	9	9	44
22	10	9	7	10	10	46
23	9	8	9	7	6	39
24	7	10	9	9	9	44
25	10	9	7	7	4	37
26	10	4	6	9	10	39
27	6	7	6	9	10	38

ตารางที่ 2 (ต่อ)

คนที่	คะแนนแบบทดสอบของแต่ละบทเรียนออนไลน์					คะแนนรวม (50 คะแนน) (E1)
	บทที่ 1	บทที่ 2	บทที่ 3	บทที่ 4	บทที่ 5	
28	8	8	8	9	8	41
29	10	8	7	9	10	44
30	8	7	8	9	8	40
รวม	265	244	227	261	245	1242
คะแนนเฉลี่ย	8.83	8.133	7.57	8.7	8.17	41.40
ร้อยละ	88.33	81.33	75.67	87.00	81.67	82.80
ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	1.34	1.43	0.89	0.88	1.62	1.33

ตารางที่ 3 ผลการหาค่าประสิทธิภาพบทเรียนออนไลน์โดยใช้วิจัยเป็นฐานในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่องานมัธยมศึกษาตามเกณฑ์ E_1/E_2 ซึ่งกำหนดเกณฑ์ผ่านไว้ที่ 80/80

การหาค่าประสิทธิภาพบทเรียนออนไลน์โดยใช้วิจัยเป็นฐาน ในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่องานมัธยมศึกษาตามเกณฑ์ E_1/E_2	จำนวนคน (n)	ค่าประสิทธิภาพ
คะแนนแบบทดสอบของแต่ละบทเรียน (E_1)	30	82.80
คะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (หลังเรียน) (E_2)	30	81.17

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ก่อนและหลังเรียนด้วยบทเรียนออนไลน์โดยใช้วิจัยเป็นฐานในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่องานมัธยมศึกษา ก่อนเรียน มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 9.73 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.61 และมีคะแนนหลังเรียนเฉลี่ยเท่ากับ 16.23

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.33 ซึ่งเห็นได้ว่าคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาหลังเรียนด้วยบทเรียนออนไลน์โดยใช้วิจัยเป็นฐานในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่องานมัธยมศึกษาสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ก่อนและหลังเรียนด้วยบทเรียนออนไลน์โดยใช้วิจัยเป็นฐานในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่องานมัธยมศึกษา

แบบทดสอบ	N	คะแนนเต็ม	$\bar{x}$	S.D.	t	P
ก่อนเรียน	30	20	9.73	1.61	14.310*	0.00
หลังเรียน	30	20	16.23	1.33		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. นักศึกษามีความพึงพอใจต่อบทเรียนออนไลน์โดยใช้วิจัยเป็นฐานในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่องานมัธยมศึกษาในภาพรวมทั้งหมด อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.01, S.D. = 0.90) เมื่อเรียงลำดับความพึงพอใจเป็นรายด้านตามลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ 1) ด้านสื่อการเรียน

การสอน ($\bar{x}$ = 4.22, S.D. = 0.82) 2) ด้านเนื้อหา ($\bar{x}$ = 4.09, S.D. = 0.82) 3) ด้านการวัดและประเมินผล ($\bar{x}$ = 4.01, S.D. = 0.99) และ 4) ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{x}$ = 3.71, S.D. = 0.98) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับตามคะแนนค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก พบว่า นักศึกษา

มีความพึงพอใจในภาพและวิดีโอในบทเรียน
ที่สอดคล้องกับเนื้อหา ($\bar{x}$ = 4.47, S.D. = 0.68)
รองลงมาคือ นักศึกษามีความเข้าใจในเนื้อหาสาระ
จากบทเรียน การใช้งานของบทเรียน ง่าย สะดวก
ในการเข้าถึง ไม่มีข้อติดขัด ($\bar{x}$ = 4.20, S.D. = 0.85)

สื่อการเรียนมีความเหมาะสม ประหยัดเวลาและ
ค่าใช้จ่าย ($\bar{x}$ = 4.20, S.D. = 0.89) อันดับ 3 คือ เนื้อหา
สาระในแต่ละบทเรียนมีความทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์
ปัจจุบัน ($\bar{x}$ = 4.17, S.D. = 0.79) ตามลำดับ ดังแสดง
ในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อบทเรียนออนไลน์โดยใช้วิจัยเป็นฐานในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการ
มีคฤเทศก์ (N = 30)

ประเด็นคำถาม	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
ด้านเนื้อหา			
1. ข้าพเจ้ามีความเข้าใจในเนื้อหาสาระจากบทเรียน	4.20	0.81	มาก
2. เนื้อหาสาระในแต่ละบทเรียนมีความทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน	4.17	0.79	มาก
3. เนื้อหาบทเรียนเป็นไปตามลำดับขั้นตอน จากง่ายไปยาก	4.13	0.73	มาก
4. ข้าพเจ้าสามารถทำความเข้าใจเนื้อหาได้ด้วยตนเอง	4.00	0.83	มาก
5. เนื้อหาที่เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริงได้	3.97	0.96	มาก
รวม	4.09	0.82	มาก
ด้านกิจกรรมการเรียนรู้			
6. กิจกรรมในรายวิชาช่วยส่งเสริมให้นักศึกษามีทักษะการทำงานร่วมกันเป็นทีม	3.80	0.89	มาก
7. กิจกรรมในรายวิชาช่วยกระตุ้นให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอน	3.73	1.01	มาก
8. กิจกรรมในรายวิชาช่วยส่งเสริมให้นักศึกษามีการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ที่อาจารย์เตรียมไว้ให้	3.87	0.97	มาก
9. กิจกรรมในรายวิชาช่วยส่งเสริมให้นักศึกษาได้มีการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง อย่างเป็นระบบ	3.67	0.92	มาก
10. กิจกรรมในรายวิชาส่งเสริมให้ข้าพเจ้าได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน ๆ	3.50	1.11	ปานกลาง
รวม	3.71	0.98	มาก
ด้านสื่อการเรียนการสอน			
11. ภาษาที่ใช้ในบทเรียนออนไลน์มีความเหมาะสม เข้าใจง่าย	4.16	0.79	มาก
12. ความเหมาะสมของระยะเวลาในการนำเสนอ	4.07	0.91	มาก
13. ภาพและวิดีโอในบทเรียนสอดคล้องกับเนื้อหา	4.47	0.68	มาก
14. การใช้งานของบทเรียน ง่าย สะดวกในการเข้าถึง ไม่มีข้อติดขัด	4.20	0.85	มาก
15. สื่อการเรียนมีความเหมาะสม ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย	4.20	0.89	มาก
รวม	4.22	0.82	มาก

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ประเด็นคำถาม	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
ด้านการวัดและประเมินผล			
16. การวัดและประเมินผลมีความสอดคล้องกับเนื้อหาบทเรียน	4.10	0.96	มาก
17. การวัดและประเมินผลมีความชัดเจน และยุติธรรม	4.07	1.11	มาก
18. ข้าพเจ้าสามารถทราบผลการประเมินงานของตนเองและความก้าวหน้าในการเรียนได้ทันที	3.73	1.05	มาก
19. ข้าพเจ้าทราบวิธีการวัดผล และประเมินผลการเรียนตามสภาพจริง	4.03	0.89	มาก
20. ข้าพเจ้าพอใจที่มีการประเมินระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนแต่ละบท	4.10	0.92	มาก
รวม	4.01	0.99	มาก
เฉลี่ยรวมทั้งหมด	4.01	0.90	มาก

สรุปผลการวิจัย

1. บทเรียนออนไลน์โดยใช้วิจัยเป็นฐานในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่องานมัคคุเทศก์มีจำนวน 5 บทเรียน บทเรียนละ 9 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ หัวข้อบทเรียน ได้แก่

1) Tour Guide's Jobs and Responsibilities 2) Welcoming Tourists 3) Thai Cuisine 4) Describing Tourist Attraction 5) Explaining Safety Rules, Regulations, and Etiquettes และได้รับการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญว่ามีความเหมาะสมในระดับมาก โดยมีค่าประสิทธิภาพ (E_1/E_2) สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 80/80 ค่าประสิทธิภาพ E_1 เท่ากับ 82.80 และค่าประสิทธิภาพ E_2 มีค่าเท่ากับ 81.17

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่เรียนด้วยบทเรียนออนไลน์โดยใช้วิจัยเป็นฐานในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่องานมัคคุเทศก์ หลังเรียนมีคะแนนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อบทเรียนออนไลน์โดยใช้วิจัยเป็นฐานในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่องานมัคคุเทศก์ อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.01

การอภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยดังกล่าว สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

1. บทเรียนออนไลน์โดยใช้วิจัยเป็นฐานในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่องานมัคคุเทศก์ มีค่าประสิทธิภาพ

(E_1/E_2) สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 80/80 โดยค่าประสิทธิภาพ E_1 เท่ากับ 82.80 และค่าประสิทธิภาพ E_2 เท่ากับ 81.17 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ บทเรียนออนไลน์ที่สร้างขึ้น มีการออกแบบ พัฒนาบทเรียนตามลำดับขั้นตอนที่เป็นระบบ โดยมีการศึกษาหลักสูตร คำอธิบายรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่องานมัคคุเทศก์ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ การพัฒนาบทเรียนออนไลน์ และแนวคิดทฤษฎีการจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิจัยเป็นฐานวิเคราะห์วัตถุประสงค์ของรายวิชา กำหนดขอบเขตเนื้อหาของรายวิชา มีการตรวจสอบและประเมินความเหมาะสม ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์และเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญเพื่อปรับปรุงคุณภาพ นำไปทดลองใช้กับกลุ่มผู้เรียนที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างของการวิจัย โดยคละระดับความสามารถของผู้เรียนในระดับเก่ง ปานกลาง อ่อน เพื่อทดสอบประสิทธิภาพบทเรียนก่อนนำไปใช้จริง ซึ่งกระบวนการในการออกแบบบทเรียนออนไลน์ที่สร้างขึ้น ได้ใช้แนวทางการออกแบบบทเรียนออนไลน์ที่เป็นระบบ 7 ขั้นตอน ได้แก่ 1) วิเคราะห์วัตถุประสงค์การเรียนรู้ 2) วิเคราะห์เนื้อหา 3) ออกแบบบทเรียน 4) ผลิตสื่อการเรียน 5) นำบทเรียนเข้าสู่ระบบออนไลน์ 6) ประเมินประสิทธิภาพของบทเรียน 7) การนำบทเรียนออนไลน์ไปใช้ (ระวีวรรณ ศรีคร้ามครั้น, 2555) จึงทำให้ประสิทธิภาพของบทเรียนออนไลน์ที่พัฒนาขึ้นเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่เรียนด้วยบทเรียนออนไลน์โดยใช้วิจัยเป็นฐานในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่องานมัคคุเทศก์ หลังเรียนมีคะแนนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากประเด็นดังต่อไปนี้

2.1 บทเรียนออนไลน์ที่พัฒนาขึ้นมีเนื้อหาที่เข้าใจง่าย มีแบบทดสอบหลังจากการเรียนรู้แต่ละบท เพื่อตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียน ซึ่งระหว่างการจัดการเรียนการสอนโดยใช้บทเรียนออนไลน์ที่พัฒนาขึ้น ผู้เรียนสามารถศึกษาเนื้อหาได้ด้วยตนเอง ทบทวนบทเรียนได้ตลอดเวลาตามความสะดวก ซึ่งผู้เรียนแต่ละคนมีรูปแบบการเรียนรู้ (Learning Style) แตกต่างกัน การเรียนรู้โดยให้นักศึกษานำตนเอง และเลือกวิธีการเรียนรู้ได้เอง จะช่วยส่งเสริมให้นักศึกษาสามารถเกิดการเรียนรู้ได้ดี (Taylor & Burgess, 1995)

2.2 เนื้อหาของบทเรียนมีการจัดลำดับเนื้อหาเป็นลำดับขั้นตอน มีรูปภาพประกอบ เสียง ภาพเคลื่อนไหว ที่สอดคล้องกับเนื้อหา ทำให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียน มีความสนใจในเนื้อหาบทเรียนแต่ละบท ซึ่ง วิวัฒน์ มีสุวรรณ (2561) ได้กล่าวว่า การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน สามารถช่วยส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงจากการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง มีความรับผิดชอบในการเรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียน และระหว่างการเรียนรู้ด้วยบทเรียนออนไลน์ ผู้เรียนสามารถติดต่อสื่อสารกับผู้สอนปรึกษาหารือ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ผ่านการแชท (Chat) การประชุมออนไลน์ ซึ่งเป็นการติดต่อสื่อสารแบบทันที และเป็นปัจจุบัน (Real-time) หลังจากการเรียนรู้แต่ละบท มีการทดสอบความรู้ความเข้าใจของผู้เรียน โดยใช้แบบทดสอบผ่านระบบออนไลน์ ซึ่งผู้เรียนสามารถรู้ผลคะแนนของตนเองได้อย่างรวดเร็วหลังจากการส่งคำตอบ และสามารถตรวจสอบข้อผิดพลาดของตนเองได้ ซึ่งการจัดการเรียนการสอนในลักษณะดังกล่าว สามารถช่วยรักษาระดับความสนใจในการเรียนของผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบต่อตนเอง มีปฏิสัมพันธ์กับกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์ โดยใช้เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม

2.3 กระบวนการเรียนโดยใช้วิจัยเป็นฐานเป็นวิธีการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Student-centered Learning) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ การฝึกตั้งคำถาม ค้นหาข้อมูลเพื่อรวบรวมความรู้ด้วยตนเองอย่างแท้จริง ผู้เรียนสามารถเลือกเนื้อหาที่สนใจ ฝึกตั้งคำถาม ฝึกคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ มีการค้นหาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องร่วมกันกับเพื่อนในชั้นเรียน และครูผู้สอน ทำให้ผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพของตนเอง โดยมีผู้สอนคอยให้ความช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา และข้อเสนอแนะต่าง ๆ ซึ่ง การเรียนโดยใช้วิจัยเป็นฐานเป็นการจัดการเรียนการสอนที่ฝึกให้ผู้เรียนแก้ปัญหา เน้นการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้แนวคิดของการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ทำให้ผู้เรียนสามารถพึ่งพาตนเองในการแสวงหาความรู้ มีทักษะการคิดวิเคราะห์ ซึ่งสอดคล้องกับศุภเศรษฐ์ พิงบัว (2562) ที่ได้พัฒนาบทเรียนออนไลน์ วิชาอินเทอร์เน็ตด้วยแอปพลิเคชัน Google Classroom สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แล้วพบว่า ผู้เรียนที่เรียนโดยใช้บทเรียนออนไลน์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับ ธีรบรรณ (2558) ที่ศึกษาเรื่องผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐานในวิชาเคมีพื้นฐานกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และพบว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐานช่วยเพิ่มความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเป็นไปในทิศทางเดียวกับ พิจิตรา ทีสุกะ (2556) ที่ได้พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้วิจัยเป็นฐานในวิชาการพัฒนาหลักสูตรสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู และพบว่าความรู้ความสามารถของนักศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรที่เรียนโดยใช้วิจัยเป็นฐานอยู่ในระดับสูงมาก และมีคะแนนหลังเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อบทเรียนออนไลน์โดยใช้วิจัยเป็นฐานในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่องานมัคคุเทศก์อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาเป็น

รายด้าน จะเห็นได้ว่า นักศึกษามีความพึงพอใจในด้านการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นอันดับแรก ซึ่งอาจเป็นเพราะ

3.1 บทเรียนออนไลน์ที่สร้างขึ้นมีองค์ประกอบแต่ละส่วนที่เหมาะสม ในด้านเนื้อหาบทเรียนที่สอดคล้องวัตถุประสงค์ของรายวิชา รูปภาพและวิดีโอที่ใช้ประกอบในแต่ละบทเรียนมีความสอดคล้องกับบริบทสถานการณ์ปัจจุบันที่ใกล้ตัวผู้เรียน

3.2 แพลตฟอร์มที่นำใช้ในการเรียน มีระบบการบริหารการเรียน (Learning Management System) ที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงบทเรียนได้อย่างสะดวก

3.3 ในด้านการติดต่อสื่อสารผู้เรียนยังสามารถติดต่อกับผู้สอนผ่านการแชท (Chat) กระดานสนทนา การพูดคุยผ่านวิดีโอคอล (Video Call) ได้ทันที และในการทดสอบความรู้ความเข้าใจหลังจากการเรียนรู้เนื้อหาแต่ละบท ผู้เรียนสามารถติดตาม ตรวจสอบคะแนนของตนเองได้ด้วยตนเอง นักศึกษาสามารถใช้งานบทเรียนได้ง่าย สะดวกในการเข้าถึง ในขณะที่เดียวกันผู้เรียนมีความพึงพอใจด้านเนื้อหาอยู่ในระดับมาก โดยผู้เรียนมีความเข้าใจในเนื้อหาสาระจากบทเรียน ค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นอันดับแรก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะรูปแบบเนื้อหา และกิจกรรมในบทเรียนออนไลน์ที่พัฒนาขึ้น มีกระบวนการวิจัยที่ใช้วิจัยเป็นฐาน ซึ่งผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเลือกหัวข้อ เนื้อหาที่ตนสนใจ เนื้อหาสาระในแต่ละบทเรียนมีความทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน มีการอ้างอิงข้อมูลที่น่าเชื่อถือจากแหล่งข้อมูลอย่างหลากหลาย โดยผู้เรียนนำความรู้ ผลการวิจัยที่ค้นคว้า มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนในชั้นเรียน ทำให้ผู้เรียนได้สร้างองค์ความรู้ใหม่ที่น่าเชื่อถือ โดยลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง รวมถึงลักษณะการจัดการเรียนการสอนที่เป็นรูปแบบออนไลน์ ซึ่งผู้เรียนสามารถกลับมาทบทวนเนื้อหาในบทเรียนได้ด้วยตนเองผ่านทางออนไลน์ได้ทุกเมื่อ จึงส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในเนื้อหาบทเรียน และเข้าใจเนื้อหาสาระได้ดียิ่งขึ้น

นอกจากนี้ ผู้เรียนมีความพึงพอใจในด้านการวัดและประเมินผล ซึ่งมีความสอดคล้องกับเนื้อหาบทเรียน และการประเมินระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียน

แต่ละบทเป็นค่าเฉลี่ยอันดับสูงสุดในการวัดและประเมินผล ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการวัดประเมินผลระหว่างการเรียนรู้ด้วยบทเรียนออนไลน์โดยใช้วิจัยเป็นฐานที่สร้างขึ้น เป็นการวัดประเมินผลความสามารถของผู้เรียนตามสภาพจริง รวมถึงเป็นการทำแบบทดสอบผ่านช่องทางออนไลน์ ซึ่งผู้เรียนสามารถทราบผลคะแนนของตนเอง ทบทวน ตรวจสอบข้อผิดพลาดของตนเองในข้อที่ตอบผิด ได้อย่างรวดเร็ว ทำให้ผู้เรียนได้ทราบความก้าวหน้าทางการเรียนของตนเองได้ทันที และในการเข้าทำแบบทดสอบแต่ละครั้ง ผู้สอนได้ชี้แจง ทำความเข้าใจในการใช้งานระบบ เพื่อลดข้อผิดพลาด ปัญหาติดขัดที่อาจเกิดขึ้นระหว่างที่ผู้เรียนทำแบบทดสอบออนไลน์ ในด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้เรียนมีความพึงพอใจในประเด็นกิจกรรมในรายวิชาที่ช่วยส่งเสริมให้นักศึกษามีการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ที่ผู้สอนเตรียมไว้ให้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นอันดับแรก อาจเนื่องมาจากการเรียนออนไลน์ที่ใช้วิจัยเป็นฐาน มีขั้นตอนของกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง จากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือต่าง ๆ โดยมีผู้สอนทำหน้าที่เป็นผู้ชี้แนะ ให้คำปรึกษา ซึ่งผู้เรียนสามารถเรียนรู้องค์ความรู้ใหม่ ๆ ได้เต็มศักยภาพของตนเอง ซึ่งตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) ที่เชื่อว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ผู้เรียนแต่ละบุคคลเป็นผู้สร้างขึ้น โดยอาศัยประสบการณ์ใหม่และประสบการณ์เดิมของตนเองร่วมกัน เป็นการสร้างองค์ความรู้ผ่านกระบวนการสะท้อนคิด ซึ่งผู้เรียนพิจารณา เลือกข้อมูล โดยอาศัยประสบการณ์เดิม มุมมองส่วนตัว และพื้นฐานทางวัฒนธรรม ทำการสร้างองค์ความรู้ และแปลความหมายออกมา (Mascolo & Fischer, 2005) นอกจากนี้ กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐานมีการมอบหมายงานเป็นกลุ่ม ซึ่งช่วยส่งเสริมทักษะการทำงานเป็นทีม การมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนในชั้นเรียนผ่านการใช้เครื่องมือสื่อสารทางออนไลน์ในรูปแบบการประชุมออนไลน์ผ่านวิดีโอคอล (Video Conference) มีการสรุปองค์ความรู้จากเนื้อหา งานวิจัยที่ผู้เรียนได้ทำการศึกษาค้นคว้ามา โดยจัดทำเป็น คลิปวิดีโอ และอัปโหลดลงในช่องทางออนไลน์ เพื่อ

แลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน เป็นการเพิ่มปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับเพื่อนในชั้นเรียน ผู้สอน และเนื้อหาบทเรียน ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้เรียนในการเรียนออนไลน์ (Pham et al., 2021) ซึ่งการเรียนโดยใช้วิจัยเป็นฐานเป็นกระบวนการที่มีความเป็นนวัตกรรม ความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นการส่งเสริมความรู้ของผู้เรียนได้อย่างมีความคิดริเริ่ม เป็นกระบวนการที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบเนื้อหาบทเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของปานวาส ประสาทศิลป์ (2558) ที่ได้พัฒนาบทเรียนออนไลน์ภาษาอังกฤษเพื่อความพร้อมในการทำงาน สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ศูนย์สุพรรณบุรี และพบว่านักศึกษามีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยบทเรียนออนไลน์โดยรวมในระดับมาก โดยนักศึกษามีความพึงพอใจในคามมีอิสระในการเรียนในระดับมากที่สุด ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้นักศึกษามีความพึงพอใจต่อบทเรียนออนไลน์โดยใช้วิจัยเป็นฐานในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่องานมัคคุเทศก์อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. การจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ ผู้สอนควรคำนึงถึงความพร้อมของนักศึกษาในด้านอุปกรณ์ และเครื่องมือที่ใช้ในการเรียน โดยควรเตรียมความพร้อมของนักศึกษาในด้านการใช้งานระบบให้เข้าใจ ก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบออนไลน์ เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. ผู้สอนควรปรับเปลี่ยนบทบาทจากผู้ให้ความรู้เป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) ให้คำปรึกษา ชี้แนะแก่ผู้เรียนในการสืบเสาะหาความรู้จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ อย่างเหมาะสม ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนระหว่างการเรียนการสอนอย่างทันท่วงที เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น
3. การพัฒนาบทเรียนออนไลน์ ผู้สอนควรใช้รูปแบบของสื่ออย่างหลากหลายอย่างเหมาะสม เพื่อ

กระตุ้นความสนใจในการเรียน และส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดปฏิสัมพันธ์ มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนแบบออนไลน์ได้ โดยไม่รู้สึกลำบากหน่าย เช่น แบบฝึกหัดออนไลน์ การโหวตแสดงความคิดเห็นออนไลน์ผ่านแพลตฟอร์มต่าง ๆ

4. บทเรียนออนไลน์โดยใช้วิจัยเป็นฐานในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่องานมัคคุเทศก์ที่พัฒนาขึ้น มีความแตกต่างจากบทเรียนออนไลน์อื่น คือผู้เรียนได้มีส่วนร่วมกับผู้สอนในการออกแบบ เลือกเนื้อหาที่สนใจด้วยตนเอง สามารถมีปฏิสัมพันธ์กับผู้สอน และแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ของตนเองกับเพื่อนในชั้นเรียน โดยใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม ในการนำบทเรียนดังกล่าวไปปรับใช้ในรายวิชาอื่น ๆ ผู้สอนควรออกแบบกิจกรรมในบทเรียนออนไลน์ให้มีรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อให้บทเรียนมีความน่าสนใจ และส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ลงมือฝึกปฏิบัติอย่างแท้จริง

5. ผู้ที่สนใจนำบทเรียนออนไลน์โดยใช้วิจัยเป็นฐานไปปรับใช้ ควรเพิ่มกิจกรรมในบทเรียนโดยให้ผู้เรียนร่วมทำงานวิจัยร่วมกับผู้สอน เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสได้เรียนรู้กระบวนการทำวิจัยลงพื้นที่ศึกษาบริบทเนื้อหาในสถานการณ์จริง

6. ในการใช้วิจัยเป็นฐานในบทเรียนออนไลน์ที่มีการออกแบบกิจกรรมให้นักศึกษาค้นคว้า ศึกษา งานวิจัยด้วยตนเอง ผู้สอนควรเพิ่มการชี้แนะเกี่ยวกับแหล่งสืบค้นข้อมูลให้มีความหลากหลาย รวมถึงการอ่านเพื่อสังเคราะห์องค์ความรู้จากงานวิจัยให้นักศึกษามากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการพัฒนาบทเรียนออนไลน์ร่วมกับวิธีการสอนในรูปแบบอื่น ๆ เช่น การสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน การสอนโดยใช้กรณีศึกษา
2. ควรมีการศึกษาทักษะอื่น ๆ ที่มีความสำคัญ ในศตวรรษที่ 21 ร่วมกับการเรียนโดยใช้วิจัยเป็นฐาน เช่น การคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหา ทักษะในการสื่อสาร การทำงานเป็นทีม เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- ณรรต บัรบุรณ. (2558). ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐานในวิชาเคมีพื้นฐานที่มีต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- ทิตนา แคมมณี. (2561). ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปานวาส ประสาทศิลป์. (2558). การพัฒนาบทเรียนออนไลน์ “ภาษาอังกฤษเพื่อความพร้อมในการทำงาน” ด้วยเอ็ดโมดูสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ศูนย์สุพรรณบุรี. สุพรรณบุรี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ.
- พิจิตรา ทีสุกะ. (2556). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้วิจัยเป็นฐานวิชาการพัฒนาหลักสูตร สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู. (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- ระวีวรรณ ศรีคร้ามครัน. (2555). เอกสารประกอบการฝึกอบรม Social Media Learning สำหรับการเรียน การสอน. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วิวัฒน์ มีสุวรรณ. (2561). ผลการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อส่งเสริมทักษะด้านการสื่อสารสารสนเทศด้วยกระบวนการห้องเรียนกลับด้าน. *วารสารศึกษาศาสตร์*, 20(3), 3-11.
- ศุภเศรษฐ์ พึ่งบัว. (2562). การพัฒนาบทเรียนออนไลน์วิชาอินเทอร์เน็ตด้วยแอปพลิเคชัน Google classroom สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการสอนการงานอาชีพและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยบูรพา).
- Kuder, G. F., & Richardson, M. W. (1937). The theory of the estimation of test reliability. *Psychometrika*, 2(3), 151-160.
- Mascolo, M.F. & Fischer, K. W. (2005). *Constructivist theories*. In Cambridge Encyclopedia of Child Development pp.49-63). Cambridge, England: Cambridge university Press.
- Pham, T., Lai, P., Nguyen, V., & Nguyen, H. (2021). Online learning amid Covid-19 pandemic: Students' experience and satisfaction. *Journal of E-Learning and Knowledge Society*, 17(1), 39-48.
- Taylor, I., & Burgess.H. (1995). Orientation to self-directed Learning: Paradox or paradigm?. *Studies in Higher Education*, 20(1), 87-96.
- Usmeldi, U., Amini, R., & Trisna, S. (2017). The development of research-based learning model with science, environment, technology, and society approaches to improve critical thinking of students. *Journal Pendidikan IPA Indonesia*, 6(2), 318-325.

การสร้างแบบฝึกการใช้นิทานพื้นบ้านของจังหวัดน่านเพื่อพัฒนาทักษะ
การอ่านจับใจความสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านทุ่งน้อย
ตำบลฝายแก้ว อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน

THE CONSTRUCTION OF EXERCISE THE USE OF LOCAL FOLK TALES FOR
READING COMPREHENSION SKILLS DEVELOPMENT OF PRATHOMSUKSA 4
STUDENTS AT BAN THUNG NOI SCHOOL, FAI KAEW SUB-DISTRICT,
PHU PHIANG DISTRICT, NAN PROVINCE

พระรณชัย สมคำ^{1*}, สมหวัง อินทร์ไชย² และ ปฏิพันธ์ อุทยานุกุล³

Phra Ranachai Somkham ^{1*}, Somwang Inchai ² and Patipan Uttayanukul³

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย 80 ถ.พหลโยธิน ต.บ้านดู่ อ.เมืองเชียงราย จ.เชียงราย 57100 ^{1,2,3}

Chiangrai Rajabhat University, 80 Pahonyothin Road, Baan Du Sub-district, Mueang District, Chiang Rai Province, 57100 ^{1,2,3}

*Corresponding author E-mail: sao_mookmik@hotmail.com

(Received: 4 May, 2022; Revised: 28 Jun, 2022; Accepted: 28 Jun, 2022)

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์คือ 1. สร้างและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้นิทานพื้นบ้านจังหวัดน่าน 2. ศึกษาผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้นิทานพื้นบ้านจังหวัดน่าน และ 3. ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้นิทานพื้นบ้านจังหวัดน่าน ประชากรในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 1 ห้องเรียน รวมทั้งหมด 14 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้นิทานพื้นบ้านจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 7 เล่ม แผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 7 แผน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 20 ข้อ และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้นิทานพื้นบ้านจังหวัดน่าน จำนวน 10 ข้อ การเก็บรวบรวมข้อมูลได้ดำเนินการทดสอบก่อนเรียน (Pretest) และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการใช้แบบฝึกทักษะ จากนั้นจึงทดสอบหลังเรียน (Posttest) แล้วสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วยค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้นิทานพื้นบ้านของจังหวัดน่าน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพ 80.10/83.95
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนของนักเรียน พบว่า มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนเท่ากับ 9.29 คิดเป็นร้อยละ 55.33

¹ นักศึกษาลัทธิศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์

² รองศาสตราจารย์ สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์

3. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้นิทานพื้นบ้านของจังหวัดน่าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด

ดังนั้น จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้นิทานพื้นบ้านของจังหวัดน่าน เหมาะแก่การใช้ฝึกอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านทุ่งน้อย ตำบลฝายแก้ว อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน

คำสำคัญ: แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ, ทักษะการอ่านจับใจความ, นิทานพื้นบ้านจังหวัดน่าน

ABSTRACT

The objectives of this study were 1) to construct and examine the efficiency of reading comprehension exercise package by using Nan local folk tales; 2) to examine the learning achievement before and after using the reading comprehension exercise package based on Nan folk tales; and 3) to investigate the students' satisfaction towards the use of reading comprehension exercise package based on Nan folk tales. The sample group were 14 Prathomsuksa 4 students from 1 classroom in their semester 2/2021. The research instruments were 7 reading comprehension exercise packages by using Nan folk tales, 7 learning management plan based on Nan folk tales, 20-item achievement test, and 10-item questionnaire investigating students' satisfaction. The author firstly deployed pre-test, then followed by posttest and questionnaire distribution for data collection. The data was analyzed by mean (μ), standard deviation (σ) and t-test. The results showed that:

1. The reading comprehension exercise package by using Nan folk tales for Prathomsuksa 4 students, in overall, showed efficiency at 80.10/83.95.

2. The development before and after implementing the reading comprehension exercise package for Prathomsuksa 4 students based on Nan folk tales showed the posttest mean at 9.29 accounting for 55.33%.

3. The satisfaction assessment results towards the use of reading comprehension exercise package based on Nan, in overall, showed their highest satisfaction.

Therefore, the results of the research show that the reading comprehension exercise package by using Nan folk tales, suitable for using reading comprehension practice of prathomsuksa 4 students at Banthungnoi School, Faikaew Sub-District, Phuphiang District, Nan Province.

KEYWORDS: The Rading Comprehension Exercise Package, The Reading Comprehension Skills, Nan Folk Tales

บทนำ

การอ่านเป็นวิธีการรับข่าวสาร ความรู้ที่แตกต่างจากสื่ออื่น ๆ เพราะเป็นสิ่งที่เปิดโอกาสให้ผู้อ่านได้คิดและมีจินตนาการกว้างไกล ตลอดจนทำให้ผู้อ่านมีความสุข มีความหวัง และมีความอยากรู้อยากเห็น อันเป็นความต้องการของมนุษย์ทุกคน ดังนั้นการอ่านจึงเป็นทักษะที่สำคัญต่อการเรียนการสอนมาก เพราะในการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนได้ศึกษาเรียนรู้ ต้องอาศัยทักษะการอ่านเป็นส่วนใหญ่โดยเฉพาะในระดับประถมศึกษา หากนักเรียนมีปัญหาเรื่องของการอ่านย่อมส่งผลถึงการเรียนรู้ในกลุ่มสาระอื่นด้วย นอกจากนี้การอ่านยังเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยเพิ่มพูนประสบการณ์ของนักเรียนสู่โลกกว้าง ดังที่ สวริน ยมมา (2553) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านว่า การอ่านทำให้ได้รับรู้ข่าวสาร การเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก ตลอดจนช่วยให้นักเรียนมีพื้นฐานในการวิเคราะห์ วิเคราะห์สถานการณ์ต่าง ๆ เข้าใจพฤติกรรมของผู้อื่นและเป็นเครื่องมือสำคัญในการปรับแนวคิดของตนเองได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ ฉวีวรรณ คูหาภินนท์ (2542) ได้กล่าวว่า การอ่านมีประโยชน์ในการพัฒนาตนเอง คือ พัฒนาการศึกษา อาชีพ คุณภาพชีวิต ทำให้เป็นคนทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ และพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าได้

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2549) กล่าวว่า การอ่านเพื่อจับใจความเป็นการอ่านเพื่อต้องการทราบว่าเรื่องนั้นเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับอะไร สำคัญตรงไหน และหมายความว่าอย่างไร ดังนั้นเด็กต้องมีความสนใจ และมีสมาธิอย่างแท้จริง นอกจากนี้ สายใจ ทองเนียม (2560) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านจับใจความว่าเป็นทักษะที่สำคัญ ผู้เรียนต้องรู้จักการอ่านคำ คือ อ่านออก รู้ความหมายของกลุ่มคำ ลำนวน วลี ประโยค จับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ เพราะถ้าผู้อ่านไม่สามารถจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้ อาจจะส่งผลต่อการอ่านเพื่อจุดประสงค์อื่น ๆ ซึ่งยากกว่าและจะเป็นสาเหตุให้ผู้อ่านไม่สามารถพัฒนาการอ่านของตนเองได้ ดังที่ กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ได้กำหนดสาระการเรียนรู้แกนกลางสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา

ปีที่ 4 เกี่ยวกับการอ่านจับใจความสำคัญว่า ให้นักเรียนอ่านจับใจความสำคัญจากสื่อต่าง ๆ ได้แก่ เรื่องสั้น เรื่องเล่าจากประสบการณ์ นิทานชาดก บทความ บทโฆษณา งานเขียนประเภทโน้มน้าวใจ ข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน สารคดีและบันเทิงคดี เนื่องจากเด็กในช่วงวัยนี้มักมีความสนใจในเรื่องเล่า และนิทานเป็นส่วนมาก ดังที่ ภัทรา แสนหอม (2561) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง การพัฒนาผู้เรียนด้านการอ่านจับใจความโดยใช้นิทานพื้นบ้านสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการพัฒนาด้านการอ่านจับใจความโดยใช้นิทานพื้นบ้านโดยรวมอยู่ในระดับมาก

นิทานพื้นบ้าน เป็นสิ่งที่ใช้เล่าเพื่อความบันเทิง เพื่อพักผ่อนหย่อนใจในยามว่าง นิทานต่าง ๆ ที่เล่าออกมานั้นล้วนมีข้อคิดแฝงด้วยหลักธรรมคติสอนใจให้ประพฤติแต่สิ่งที่ดี ดังที่ กุหลาบ มัลลิกะมาส (2551) ได้ให้ความหมายของนิทานไว้ว่า นิทานเป็นวรรณกรรมมุขปาฐะที่เล่าสืบทอดกันมาหลายชั่วอายุคน เพื่อความสนุกสนานเบิกบานใจ ผ่อนคลายความตึงเครียด เพื่อเสริมศรัทธาในศาสนา เทพเจ้า สิ่งศักดิ์สิทธิ์ ช่วยอบรมบ่มนิสัย เข้าใจสิ่งแวดล้อมและปรากฏการณ์ธรรมชาติ นอกจากนี้ ปัทมาวดี วงษ์เกิด (2555) ได้กล่าวถึงคุณค่าของนิทานพื้นบ้านว่า ให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน เป็นการผ่อนคลายความเครียดและช่วยกระชับความสัมพันธ์ในครอบครัว อีกทั้งนิทานยังให้ข้อคิดและคติเตือนใจ เป็นการช่วยปลูกฝังคุณธรรมต่าง ๆ อีกด้วย

ปัจจุบันสถานศึกษาต่าง ๆ ได้มีการรณรงค์ให้นักเรียนรักการอ่าน เช่น โครงการอ่านวันละนิด จิตแจ่มใสวัยศึกษา ซึ่งล้วนแต่เป็นการส่งเสริมให้รักการอ่านมากขึ้น แต่จากการศึกษาที่ผ่านมาพบว่า นักเรียนระดับประถมศึกษายังมีปัญหาในการอ่าน เนื่องจากอ่านแล้วไม่สามารถจับใจความของเรื่องได้ และไม่สามารถตอบคำถามเรื่องที่อ่านได้ ที่สำคัญไม่สามารถแยกความรู้ ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น ทำให้ไม่ได้รับประโยชน์จากการอ่านเท่าที่ควร ทั้งยังเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้และการศึกษาวิชาต่าง ๆ จากปัญหา

ดังกล่าวได้ มีนักวิชาการหลายท่านให้ความสนใจศึกษา ปัญหาและสาเหตุในด้านการอ่านจับใจความไว้เป็น จำนวนมาก ดังเช่น จุฬาลักษณ์ กอนพิลา (2553) ได้ ศึกษาปัญหาในการอ่านจับใจความของนักเรียน พบว่า นักเรียนอ่านแล้วไม่สามารถจับใจความสำคัญ สรุป ประเด็น แยกความรู้ข้อเท็จจริงข้อคิดเห็นได้ ซึ่งส่วนใหญ่ มาจากการสอนของครูเป็นหลัก สอดคล้องกับมัลลัวรรณ วิริยะ (2553) ได้ศึกษาปัญหาในการอ่านของนักเรียน พบว่า นักเรียนอ่านแล้วจับใจความสำคัญของเรื่องไม่ได้ ไม่เข้าใจเรื่องที่อ่าน นักเรียนมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อภาษาไทย รวมทั้งบทเรียนไม่สร้างความสนใจ ทำให้เกิดความเบื่อหน่ายในเนื้อหาที่ยาก

จากปัญหาที่กล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงเลือกใช้นิทานพื้นบ้านในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ ซึ่งเป็นวิธีสอนอีกวิธีหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาทักษะของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะการนำนิทาน โดยเฉพาะนิทานคุณธรรมเข้ามาสอดแทรกวิธีการอ่านจับใจความสำคัญจะทำให้เด็กอ่านง่าย สนุกสนาน และจดจำเรื่องราวต่าง ๆ ได้ดี สอดคล้องกับ สุกัญญา วันชนะ (2553) กล่าวว่า การนำนิทานที่มีเนื้อหาสนุกสนาน เป็นเรื่องที่ใกล้ตัวเด็ก หรือเป็นเรื่องที่เด็กสนใจอยู่แล้ว มาแต่งและวาดภาพประกอบให้สวยงาม ใช้คำที่เหมาะสม อ่านง่าย มีความหมายที่ชัดเจน จะทำให้นักเรียนอ่านง่าย สนุกสนานและจดจำเรื่องราวต่าง ๆ ได้ดี นอกจากนี้นิทาน ยังเป็นสิ่งที่เด็กชื่นชอบ อยากฟัง อยากอ่าน และสนใจอยากรู้ การจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กโดยใช้นิทานเป็นสื่อเป็นสิ่งที่ดี เพราะธรรมชาติการเรียนรู้ของคนเราจะให้ประสบผลดีได้นั้น ย่อมมาจากความต้องการ ความสนใจของผู้เรียนเอง การอ่านนิทาน จะช่วยให้เด็กได้พัฒนาการด้านภาษาจากการฟัง การอ่าน การพูดเล่าเรื่อง และสามารถสรุปข้อคิดจากนิทานได้ ซึ่งในจังหวัดน่าน ถือเป็นจังหวัดที่มีเรื่องเล่าของนิทานพื้นบ้านอย่างมากมาย โดยแต่ละเรื่องนั้นล้วนมาจากผู้เฒ่าผู้แก่เล่าสืบทอดกันมา และมีการสอดแทรกเนื้อหาที่แฝงด้วยคุณธรรม ข้อคิด สอดคล้องกับบริบทของนักเรียนที่ใช้ชีวิตในสังคมและการดำเนินชีวิตของนักเรียนเอง

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะ ใช้นิทานพื้นบ้านในจังหวัดน่าน ซึ่งเป็นนิทานที่มีเนื้อหา

สนุกสนาน สอดคล้องกับความสนใจ เหมาะสมกับวัยและบริบทของโรงเรียนมาเป็นสื่อการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านทุ่งน้อย ตำบลฝายแก้ว อำเภอกู่เพียง จังหวัดน่าน ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้นิทานพื้นบ้านจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านทุ่งน้อย ตำบลฝายแก้ว อำเภอกู่เพียง จังหวัดน่าน
2. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้นิทานพื้นบ้านจังหวัดน่าน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านทุ่งน้อย ตำบลฝายแก้ว อำเภอกู่เพียง จังหวัดน่าน
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้นิทานพื้นบ้านจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านทุ่งน้อย ตำบลฝายแก้ว อำเภอกู่เพียง จังหวัดน่าน

สมมติฐานของการวิจัย

1. แบบฝึกทักษะการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้นิทานพื้นบ้านจังหวัดน่านมีประสิทธิภาพ 80/80 และสามารถพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนได้
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจากการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้นิทานพื้นบ้านจังหวัดน่าน สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้
3. ระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้นิทานพื้นบ้านจังหวัดน่านของนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านทุ่งน้อย ตำบลฝายแก้ว อำเภอกู่เพียง จังหวัดน่าน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 14 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1. แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้นิทานพื้นบ้านจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 7 เล่ม

2. แผนการจัดการเรียนรู้ประกอบแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้นิทานพื้นบ้านจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 7 แผน

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 20 ข้อ

4. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้นิทานพื้นบ้านจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 10 ข้อ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้นิทานพื้นบ้านจังหวัดน่าน ผู้วิจัยดำเนินการสร้างดังนี้

1.1 ชั้นวิเคราะห์

1.1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านทุ่งน้อย ตำบลฝายแก้ว อำเภอยะผิง จังหวัดน่าน พ.ศ. 2564

1.1.2 ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการสร้างแบบฝึกทักษะและการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบฝึกทักษะ

1.1.3 วิเคราะห์ทฤษฎีการอ่านจับใจความและหลักการสอนโดยใช้นิทานพื้นบ้าน รวมถึงการใช้แบบฝึกทักษะในการจัดการเรียนการสอน

1.2 ชั้นออกแบบ

1.2.1 คัดเลือกนิทานพื้นบ้าน โดยมาจากเรื่องเล่าของผู้เฒ่าผู้แก่ในท้องถิ่นของจังหวัดน่าน จำนวน 7 เรื่อง ที่มีคำสอนทางจริยธรรม ตามแนวคิดทฤษฎีของ Fry (สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์, 2549) ดังนี้

เรื่องที่ 1 จันทาปุจี่

เรื่องที่ 2 ชะตามะกอกแห้ง

เรื่องที่ 3 กระต่ายถูกแ้ว

เรื่องที่ 4 ปอเสี้ยวสาครกร

เรื่องที่ 5 ไ้ร้อยขอ

เรื่องที่ 6 ผีปกกะโหล่งแ้วสาว

เรื่องที่ 7 ปู้นแน

แล้วนำมาดัดแปลงสำนวนภาษาให้มีความง่ายเหมาะสมกับวัยของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

1.2.2 ออกแบบแบบฝึกทักษะ โดยยึดหลักและแนวคิดเกี่ยวกับลักษณะและรูปแบบของแบบฝึกทักษะที่ดี ของถวัลย์ มาตจรัส (2550) และตามแนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยของ วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2552) กล่าวคือ ลักษณะและรูปแบบของแบบฝึกทักษะที่ดีต้องมีหลากหลายรูปแบบ มีคำชี้แจงสั้น ๆ และชัดเจน มีจุดมุ่งหมายว่าต้องการฝึกด้านใด ใช้ภาษาง่าย เร้าความสนใจและฝึกใช้ความคิดตรงตามเนื้อหา เหมาะสมกับเวลา วัย ความสามารถของนักเรียนและทำให้นักเรียนเกิดความสุข สนุกสนาน เกิดความพึงพอใจในการเรียน

1.3 ชั้นพัฒนา

1.3.1 สร้างแบบประเมินแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้นิทานพื้นบ้านจังหวัดน่าน จำนวน 10 ข้อ สำหรับประเมินแบบฝึกทักษะ จำนวน 7 เล่ม

1.3.2 นำแบบฝึกทักษะที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสร้างแบบฝึกทักษะ จำนวน 3 คน ประเมินและตรวจสอบด้านเนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้ รูปแบบของบทเรียนในแต่ละเรื่อง รวมทั้งเสนอแนะเกี่ยวกับเนื้อหาและขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรม แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นรายข้อ การยอมรับค่าเฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3.51 ขึ้นไป และส่วนเบี่ยงเบนไม่เกิน 0.66 ขึ้นไป ซึ่งผลปรากฏว่าได้ค่าเฉลี่ยของการประเมินเท่ากับ 4.93 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.16 ถือว่าเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

1.4 ชั้นทดลองใช้

1.4.1 นำไปทดลองใช้ครั้งที่ 1 ทดลอง

แบบ 1:1 กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนชุมชนบ้านคูใต้ ตำบลคูใต้ อำเภอน่าน จังหวัดน่าน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 3 คน เป็นนักเรียนเก่ง 1 คน ปานกลาง 1 คน และอ่อน 1 คน โดยคัดเลือกจากผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ถ้ามีคะแนนร้อยละ 80 ขึ้นไป ถือว่าเก่ง ร้อยละ 60-70 ถือว่าปานกลาง และต่ำกว่าร้อยละ 50 ถือว่าอ่อน ซึ่งผู้วิจัยคอยสังเกตพฤติกรรมอย่างใกล้ชิด และมีการจดบันทึกข้อบกพร่อง ตลอดจนปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียน เพื่อนำผลมาปรับปรุงและแก้ไขข้อบกพร่อง จากนั้นจึงนำผลการทดลองมาหาค่าประสิทธิภาพพบว่า มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 56.19/66.67

1.4.2 นำไปทดลองใช้ครั้งที่ 2 ทดลองแบบกลุ่มเล็กกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านห้วยไฮ ตำบลฝายแก้ว อำเภอกู่เพียง จังหวัดน่าน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 10 คน เมื่อทดลองเสร็จ ได้สัมภาษณ์นักเรียนเกี่ยวกับแบบฝึกทักษะเพื่อหาข้อบกพร่องมาปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น จากนั้นจึงนำผลการทดลองมาหาค่าประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ผลปรากฏว่า ได้ค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 56.57/70.00

1.4.3 นำไปทดลองใช้ครั้งที่ 3 ทดลองภาคสนามกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนชุมชนบ้านน้ำบัว ตำบลน้ำบัว อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 20 คน แล้วนำผลคะแนนที่ได้มาประเมินหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความได้ค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 80.31/84.64

1.5 ขั้นนำไปใช้

นำแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้นิทานพื้นบ้านจังหวัดน่านที่หาประสิทธิภาพแล้วไปใช้กับกลุ่มประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านทุ่งน้อย จำนวน 14 คน ที่เรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564

2. แผนการจัดการเรียนรู้ การอ่านจับใจความ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

2.1 ขั้นวิเคราะห์

วิเคราะห์หลักสูตร มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 1 การอ่าน จากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านทุ่งน้อย พ.ศ. 2564 คู่มือครูรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย และหนังสือเรียนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กระทรวงศึกษาธิการ ตลอดจนเนื้อหาในแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ จำนวน 7 เล่ม เพื่อเป็นแนวทางในการจัดแบ่งเนื้อหาของแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้

2.2 ขั้นออกแบบ

2.2.1 ศึกษาทฤษฎีและหลักการสอนภาษาไทยที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้

2.2.2 ศึกษาขั้นตอน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เทคนิควิธีการสอนที่หลากหลายจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับวิธีการสอนต่าง ๆ

2.3 ขั้นพัฒนา

2.3.1 เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ให้ครอบคลุมเนื้อหาและสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ โดยกำหนดเวลาเรียนตามแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ทั้ง 7 เล่ม ใช้เวลาในการสอน 14 ชั่วโมง จำนวน 7 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง

2.3.2 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยออกแบบประเมินความเหมาะสมสอดคล้อง IOC ให้ครอบคลุมเนื้อหา กิจกรรม การวัดผล และประเมินผล โดยกำหนดเป็นมาตราส่วนประมาณค่า -1, 0, 1 ตามลำดับ จากนั้นนำผลการประเมินมาหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2.4 ขั้นทดลองใช้

ทดลองใช้แบบหนึ่งต่อหนึ่งกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนชุมชนบ้านคูใต้ กลุ่มเล็กกับโรงเรียนบ้านห้วยไฮ และภาคสนามกับโรงเรียนชุมชนบ้านน้ำบัว จำนวน 20 คน โดยใช้ร่วมกับการทดลองแบบฝึกทักษะ จากนั้นตรวจทานแผนการจัดการเรียนรู้อีกครั้ง แล้วจัดทำฉบับจริง เพื่อนำไปใช้กับประชากรต่อไป

2.5 ขั้นประเมินผล

นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้ร่วมกับแบบฝึกทักษะกับประชากร คือ นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านทุ่งน้อย ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 14 คน เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนกับหลังเรียนต่อไป

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การอ่านจับใจความ ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

3.1 ขั้นวิเคราะห์

ศึกษาและวิเคราะห์สาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ และจุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อนำมาสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งเป็นเนื้อหาเดียวกับที่กำหนดในแบบฝึกทักษะ และแผนการจัดการเรียนรู้

3.2 ขั้นออกแบบ

3.2.1 กำหนดรูปแบบของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การอ่านจับใจความ จำนวน 40 ข้อ

3.2.2 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 40 ข้อ ตามที่ได้กำหนดไว้

3.3 ขั้นพัฒนา

3.3.1 สร้างแบบประเมินความสอดคล้อง IOC ระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

3.3.2 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาให้คำแนะนำและนำไปเสนอผู้เชี่ยวชาญด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในการตรวจสอบ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ (IOC) พบว่า มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 ได้ข้อสอบที่ผ่านเกณฑ์สามารถนำไปใช้ได้ทุกข้อ

3.3.3 นำแบบทดสอบที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้เป็นข้อสอบที่สมบูรณ์

3.4 ขั้นทดลองใช้

3.4.1 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นและผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญไปทดลองกับนักเรียนกลุ่มรอบรู้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านทุ่งน้อย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 18 คน

3.4.2 นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบ โดยคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากง่ายตั้งแต่ 0.2 – 0.8 ซึ่งจากผลการวิเคราะห์ ได้แบบทดสอบที่มีค่า p อยู่ระหว่าง 0.20 – 0.80 จำนวน 38 ข้อ และผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกได้ค่า r ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป จำนวน 28 ข้อ จากนั้นนำมาคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าเหมาะสมจำนวน 20 ข้อ แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยใช้สูตรของ Kuder – Richardson (K.R. – 20) (นพพร ณะชัยพันธ์, 2550) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9345

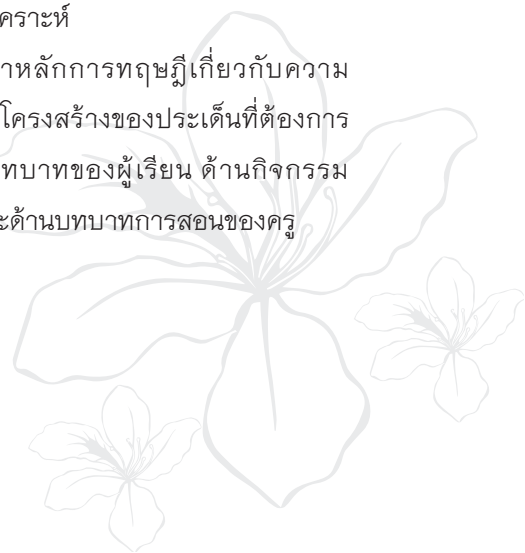
3.5 ขั้นประเมินผล

นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 20 ข้อ ไปใช้กับประชากร โดยการทดสอบก่อนเรียนและบันทึกผลไว้ หลังจากการทดสอบก่อนเรียนและบันทึกผลไว้ หลังจากให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้นิทานพื้นบ้านของจังหวัดน่านเสร็จแล้วทำการทดสอบหลังเรียนอีกครั้งโดยใช้แบบทดสอบชุดเดียวกัน แต่สลับข้อและสลับตัวเลือก แล้วนำผลที่ได้มาหาค่าเฉลี่ยแล้วเปรียบเทียบกับ

4. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้นิทานพื้นบ้านของจังหวัดน่าน มีขั้นตอนในการสร้างและหาประสิทธิภาพ ดังนี้

4.1 ขั้นวิเคราะห์

ศึกษาหลักการทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ และกำหนดโครงสร้างของประเด็นที่ต้องการวัด 3 ด้าน คือด้านบทบาทของผู้เรียน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านบทบาทการสอนของครู

4.2 ขั้นตอนออกแบบ

4.2.1 ศึกษาวิธีสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจจากเอกสาร ตำรา หนังสือที่เกี่ยวข้องกับวิธีการและหลักการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ

4.2.2 ออกแบบแบบสอบถามความพึงพอใจ ตามแนวคิดของ วิจิต สุรัตน์เรืองชัย (2549)

4.2.3 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้นิทานพื้นบ้านของจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านทุ่งน้อย ตามที่ออกแบบไว้ จำนวน 10 ข้อ

4.3 ขั้นพัฒนา

4.3.1 นำแบบสอบถามความพึงพอใจฉบับร่าง เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาความถูกต้องความเหมาะสมของภาษา

4.3.2 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่แก้ไขตามคำแนะนำแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาประเมินความตรงเชิงเนื้อหาและความเหมาะสมของคำถามแต่ละข้อ แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวัด

4.3.3 นำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไข แล้วเลือกคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 – 1.00 ปรากฏว่ามีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.00 ทุกข้อ ถือว่านำไปใช้เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจได้

4.4 ขั้นทดลองใช้

4.4.1 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับกลุ่มภาคสนาม คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนชุมชนบ้านน้ำบัว ตำบลน้ำบัว อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 20 คน เพื่อตรวจสอบภาษาและระยะเวลาที่ใช้

4.4.2 ตรวจทานแบบสอบถามความพึงพอใจอีกครั้ง แล้วจัดทำแบบสอบถามความพึงพอใจฉบับจริง

4.5 ขั้นประเมินผล

นำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่ผ่านการพิจารณาตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญและทดลองใช้แล้ว ไปใช้กับประชากร คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านทุ่งน้อย จำนวน 14 คน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 ต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทดสอบก่อนเรียน (Pretest) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2. จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะจำนวน 7 เล่ม ควบคู่กับแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 7 แผน ใช้เวลาเรียนจำนวน 14 ชั่วโมง

3. ทดสอบหลังเรียน (Posttest) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชุดเดียวกับที่ใช้ทดสอบก่อนเรียน

4. ให้นักเรียนตอบแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะ โดยการหาค่า E_1/E_2

2. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

3. หาค่าเฉลี่ยและหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะ

ผลการวิจัย

1. ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้นิทานพื้นบ้านของจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 7 เล่ม ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับนิทานพื้นบ้านของจังหวัดน่าน ใช้สอนจำนวน 14 ชั่วโมง หรือ 2 สัปดาห์ ดังตารางที่ 1

พบเอกสาร ปีที่ 18 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม - มิถุนายน 2565

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน จับใจความ สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ให้กับนักเรียนได้
 ของนักเรียน มีคะแนนค่าเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 9.29 เป็นอย่างดี ดังตารางที่ 3
 คิดเป็นร้อยละ 55.33 แสดงว่า แบบฝึกทักษะการอ่าน

ตารางที่ 3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดย
 ใช้นิทานพื้นบ้านของจังหวัดน่าน

นักเรียนคนที่	คะแนนก่อนเรียน	คะแนนหลังเรียน	คะแนนผลต่าง
	คะแนนเต็ม 20	คะแนนเต็ม 20	(D)
1	8	16	8
2	9	17	8
3	7	18	11
4	8	16	8
5	9	17	8
6	7	16	9
7	5	18	13
8	7	17	10
9	6	18	12
10	8	16	8
11	7	15	8
12	9	17	8
13	8	16	8
14	7	18	11
รวม	105	235	130
เฉลี่ย	7.50	16.79	9.29
ร้อยละ	37.50	83.95	55.33
σ	1.16	0.97	

3. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษา โดยภาพรวมมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด
 ปีที่ 4 โรงเรียนบ้านทุ่งน้อย ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะ ($\mu = 4.91$, $\sigma = 0.24$) หากพิจารณาเป็นรายข้อ นักเรียน
 การอ่านจับใจความโดยใช้นิทานพื้นบ้านของจังหวัดน่าน มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุดทุกข้อ ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านทุ่งน้อย ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้นิทานพื้นบ้านของจังหวัดน่าน

	รายการประเมิน	μ	σ	ระดับความพึงพอใจ
1	ครูดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด ตลอดเวลาที่มีกิจกรรม	4.93	0.27	พอใจมากที่สุด
2	ครูให้ข้อเสนอแนะในการเรียนแก่นักเรียนอย่างสม่ำเสมอ	4.86	0.36	พอใจมากที่สุด
3	ครูแนะนำและกระตุ้นให้นักเรียนรู้จักคิด	4.71	0.61	พอใจมากที่สุด
4	นักเรียนเรียนรู้อย่างสนุกสนาน	5.00	0.00	พอใจมากที่สุด
5	นักเรียนร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยความตั้งใจมากขึ้น	4.93	0.27	พอใจมากที่สุด
6	นักเรียนมีโอกาสแสดงความคิดเห็นของตนเองกับเพื่อน	4.86	0.36	พอใจมากที่สุด
7	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.93	0.27	พอใจมากที่สุด
8	รูปแบบของแบบฝึกทักษะให้ความเพลิดเพลินและน่าสนใจ	5.00	0.00	พอใจมากที่สุด
9	การเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ เป็นสื่อ	5.00	0.00	พอใจมากที่สุด
10	กิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับเนื้อหาและเวลา	4.93	0.27	พอใจมากที่สุด
	ค่าเฉลี่ย	4.91	0.24	พอใจมากที่สุด

สรุปผลการวิจัย

1. แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้ นิทานพื้นบ้านของจังหวัดน่าน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ทั้งหมด 7 เล่ม โดยรวมมีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.10/83.95 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ คือ 80/80 แสดงว่า แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้นิทานพื้นบ้านของจังหวัดน่าน มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้นิทานพื้นบ้านจังหวัดน่าน มีพัฒนาการทางการเรียนเพิ่มขึ้น มีค่าเท่ากับ 9.29 คิดเป็นร้อยละ 55.33

3. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้นิทานพื้นบ้านของจังหวัดน่าน โดยภาพรวมผู้เรียนมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.91$, $\sigma = 0.24$)

ดังนั้น จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า แบบฝึกทักษะที่สร้างขึ้นและทดสอบประสิทธิภาพแล้ว เหมาะแก่การใช้ฝึกอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 4 โรงเรียนบ้านทุ่งน้อย ตำบลฝายแก้ว อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน

การอภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้นิทานพื้นบ้านของจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านทุ่งน้อย อภิปรายผลได้ ดังนี้

1. แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้ นิทานพื้นบ้านของจังหวัดน่าน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.10/83.95 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แสดงว่า แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความที่สร้างขึ้นสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ บรรลุตามวัตถุประสงค์ ทำให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะในการอ่านจับใจความ ผู้เรียนมีความสุขกับการเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบฝึกทักษะอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุนันชนันท์ ทองดี (2553) ที่ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมการอ่านจับใจความจากนิทานคุณธรรมที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเซนต์โยเซฟ บางนา จังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัย พบว่าชุดกิจกรรมการอ่านจับใจความจากนิทานคุณธรรมที่สร้างขึ้น มีประสิทธิภาพ 84.40/87.04 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 และนอกจากเหตุผลดังกล่าวแล้ว

การวิเคราะห์เนื้อหาที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวง ศึกษาธิการ, 2551) รวมถึงการศึกษาทฤษฎีงานวิจัยที่ เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ การได้รับคำปรึกษาจากอาจารย์ ที่ปรึกษาประกอบกับการตรวจสอบและประเมินเครื่องมือ จากผู้เชี่ยวชาญ จึงทำให้ได้แบบฝึกทักษะที่มีความ น่าสนใจ มีความเหมาะสมด้านเวลา ขนาด รูปแบบ และ สีของตัวอักษรที่ใช้ ประกอบการใช้ภาษาที่สวยงาม เข้าใจง่าย แบบฝึกหัดแต่ละชุดมีคำสั่งที่ชัดเจน มีการวัดและประเมินผล รวมถึงมีการแนะนำเกี่ยวกับการใช้แบบฝึกทักษะอย่าง ถูกต้อง และให้นักเรียนทดสอบก่อนเรียน – หลังเรียน เพื่อวัดระดับความรู้ของนักเรียน จึงทำให้นักเรียนเกิด แรงกระตุ้นในการเรียนรู้ มีความสนุกสนาน ส่งผลให้ นักเรียนเกิดการเรียนรู้ บรรลุวัตถุประสงค์ได้เสมือนกับ การเรียนจากครูผู้สอนโดยตรง สอดคล้องกับคำกล่าวของ ประภาพร ถิ่นอ่อน (2553) ที่ว่า หลักการสร้าง แบบฝึกทักษะว่า ควรคำนึงถึงหลักจิตวิทยาในการเรียนรู้ โดยมีจุดมุ่งหมายในการฝึก แบบฝึกทักษะควรเริ่มจาก ง่ายไปหายาก มีหลายแบบ มีตัวอย่างประกอบ มีภาพ ประกอบ และสามารถศึกษาได้ด้วยตนเอง สอดคล้อง กับงานวิจัยของ นงคิด พัฒนปฏิธาน (2553) ที่ได้ทำวิจัย เรื่อง การพัฒนาสมรรถภาพและความคงทนในการอ่าน ภาษาไทยโดยใช้แบบฝึกสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 4 โรงเรียนชุมชนบ้านไม้ลุงชนมิตรภาพที่ 109 โดย ใช้วิธีการปรับสูตรของ Fry ใช้วัดความยากง่ายหนังสือ แบบเรียนภาษาไทย พบว่า สมรรถภาพในการอ่านภาษา ไทยของนักเรียน ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกสมรรถภาพ ความ คงทนในการอ่านภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถม ศึกษปีที่ 4 มีค่าเฉลี่ยก่อนใช้ร้อยละ 47.60 และค่าเฉลี่ย หลังใช้ร้อยละ 86.70

2. พัฒนาการทางการเรียนก่อนและหลังเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้แบบ ฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้นิทานพื้นบ้านจังหวัด น่าน พบว่า มีค่าร้อยละหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน คือ 9.29 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ คือ ผลสัมฤทธิ์ ทางการอ่านจับใจความของนักเรียนหลังการเรียนรู้ สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าการจัด

กิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะที่ผู้วิจัย สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ และได้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง จึงส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น นอกจากนี้การจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทยยังเน้นการสอนอ่านจับใจความสำคัญจาก ข่าวสารหรือเหตุการณ์ปัจจุบันในสังคม เพื่อนำความรู้ และข้อคิดมาปรับประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ประกอบ กับการจัดการเรียนรู้ที่ใช้แผนจัดการเรียนรู้ที่ดีมีคุณภาพ เป็นแผนซึ่งครูเตรียมการจัดการเรียนรู้ให้แก่นักเรียน โดยวางแผนการจัดการเรียนรู้การใช้สื่อการเรียนรู้หรือ แหล่งเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลโดยการวิเคราะห์จาก คำอธิบายรายวิชา ซึ่งยึดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและ สาระการเรียนรู้ที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐาน การเรียนรู้ช่วงชั้น (กรมวิชาการ, 2546) รวมถึงความ สามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียนด้านความรู้ ความจำ ความเข้าใจที่ได้จากกระบวนการเรียนการสอน มีอิทธิพล ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุด คุณภาพการสอน ของครูและปัจจัยอื่น ๆ มีอิทธิพลต่อพัฒนาการทาง การเรียนรองลงมาตามลำดับ จึงส่งผลให้นักเรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ทศนีย์ แก้วงาม (2550) ได้ทำวิจัย เรื่อง การพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านเพื่อ จับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านท่าหลวงนาคำ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานีผลการวิจัย พบว่า ชุดฝึกทักษะการอ่านเพื่อจับใจความ กลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.58/83.36 และมีผลสัมฤทธิ์ ทางการอ่านหลังการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัย สำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้นิทาน พื้นบ้านของจังหวัดน่าน พบว่า โดยภาพรวมผู้เรียนมี ระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดเป็นไปตาม สมมติฐาน ผลเป็นเช่นนี้เป็นเพราะการจัดกิจกรรมการ เรียนการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมี

ประสิทธิภาพ แบบฝึกทักษะมีขนาดตัวอักษรและภาพที่เหมาะสม มีความน่าสนใจและมีรูปแบบที่หลากหลายสอดคล้องกับ สุริยา เฟ่งลี (2552) ที่ทำวิจัย เรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยกลุ่มร่วมมือแบบจิกซอว์ (Jigsaw) ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

ผู้สอนควรประยุกต์การสร้างแบบฝึกทักษะในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ เพิ่มเติม เพื่อช่วยให้นักเรียนได้มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2546). *การจัดสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กุหลาบ มลลิกะมาส. (2551). *วรรณคดีวิจารณ์*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- จุฬาลักษณ์ กองพิลา. (2553). *การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือแบบ SQ3R*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม).
- ฉวีวรรณ คูหาภินนธ์. (2542). *การอ่านและการส่งเสริมการอ่าน*. กรุงเทพฯ: ศิลปาบรรณาคาร.
- ฐะปะนีย์ นาครทรรพ. (2549). *ภาษาไทยสำหรับครู*. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ถวัลย์ มาศจรัส. (2550). *นวัตกรรมทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ธารอักษร.
- ทัศนีย์ แก้วงาม. (2550). *การพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านเพื่อจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี).
- นงคิด พัฒนปฏิฐาน. (2553). *การพัฒนาสมรรถภาพและความคงทนในการอ่านภาษาไทยโดยใช้แบบฝึก*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- นพพร ธนะชัยพันธ์. (2550). *สถิติเบื้องต้นสำหรับงานวิจัย*. กรุงเทพฯ: วิทย์พัฒนา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุริยาสาส์.
- ประภาพร ถิ่นอ่อน. (2553). *การพัฒนาแบบฝึกทักษะวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสองสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร).
- ปัทมาวดี วงษ์เกิด. (2555). *การวิเคราะห์ความเชื่อเชิงมายาคติเกี่ยวกับช้างที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านไทยภาคใต้ จังหวัดสุรินทร์*. (วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต).

และเป็นการพัฒนาและเสริมสร้างการเรียนรู้ของนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้สูงขึ้น

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรจัดทำแบบฝึกทักษะโดยใช้นิทานพื้นบ้านเป็นสื่อการเรียนรู้รูปแบบ Online เพื่อรองรับการพัฒนาทางเทคโนโลยีและสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน

2. ควรทำการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมในเรื่องการพัฒนาทักษะการพูด การเขียน และการฟัง โดยใช้นิทานพื้นบ้านประกอบการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะทางการใช้ภาษาไทยสำหรับนักเรียนให้ครบทุกทักษะ

- ภัทรา แสงหอม. (2561). การพัฒนาผู้เรียนด้านการอ่านจับใจความโดยใช้นิทานพื้นบ้านสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น).
- มาลัยวรรณ วิริยะ. (2553). การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้เทคนิค SQ3R. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม).
- วิชุด สุรัตน์เรืองชัย. (2549). เอกสารประกอบการสอนวิชา 404361 วิธีการสอนทั่วไป (General method of teaching). ชลบุรี: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2552). นวัตกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย. มหาสารคาม: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สวิน ยมหา. (2553). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจของนักเรียน. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยศรีบูรพา).
- สายใจ ทองเนียม. (2560). ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- สุกัญญา วันชนะ. (2553). การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทย โดยใช้หนังสือนิทานชาดกคำกลอน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านกาศเมฆ อำเภอมะนัง จังหวัดลำปาง. (การศึกษาค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช).
- สุนันนันท ทองดี. (2553). ผลการใช้ชุดกิจกรรมการอ่านจับใจความจากนิทานคุณธรรมที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี).
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2549). การอ่านจับใจความ เอกสารการสอนชุดวิชาการอ่านภาษาไทย. สุโขทัย: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สุริยา เพ็งลี. (2552). การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ (Jigsaw) เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาประถมศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).

การบริหารจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร
สำหรับครู ของนักศึกษาครุศาสตรบัณฑิต
LEARNING MANAGMENT OF THAI LANGUAGE FOR COMMUNICATION
COURSES FOR TEACHERS THROUGH FLIPPED CLASSROOM
OF GRADUATE STUDENTS

ธนัช มหาสินทรัพย์^{1*}

Tanat Mahasinsap^{1*}

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ 202 ถ.ช้างเผือก ต.ช้างเผือก อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50300¹

Chiang Mai Rajabhat University, 202 Chang Puak Road, Chang Puak Sab-district, Mueang District, Chiang Mai Province 50300¹

*Corresponding author E-mail: tanat_mah@cmru.ac.th

(Received: 28 May, 2021; Revised: 28 Jun, 2022; Accepted: 28 Jun, 2022)

บทคัดย่อ

บทความวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างและหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับครู 2) เปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาครุศาสตรบัณฑิตที่เรียนด้วยการบริหารจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาครุศาสตรบัณฑิตที่เรียนด้วยการบริหารจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาครุศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 2 ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ 1. แผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับครู แบบประเมินคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับครู แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน แผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับครู และแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับครู สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test แบบ Dependent (Paired Samples t-test)

ผลการวิจัยพบว่า 1) แผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับครู ค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 81.45/84.25 เป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนด 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาครุศาสตรบัณฑิตที่เรียนด้วยการบริหารจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน พบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) นักศึกษาครุศาสตรบัณฑิตที่เรียนด้วยการบริหารจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$, S.D.= 0.48)

คำสำคัญ: การบริหารจัดการเรียนรู้, ห้องเรียนกลับด้าน, วิชาภาษาไทย

ABSTRACT

The objectives of this research were to 1) create and determine the effectiveness of the learning management plan in the classroom, inverting Thai language for communication for teachers. 2) Comparison of pre-study scores and academic achievement of teacher students Bachelor of Science in Learning Management in a Reversed Classroom and 3) study the satisfaction of bachelor of education students studying with the learning management. Inverted classroom model, the population consisted of 30 second-year graduate students of Chiang Mai Rajabhat University. The research tools were the learning management plan1. Learning management plan in the classroom inverted Thai language for communication for teachers Quality Assessment Form for Inverting Classroom Learning Management Plan Thai Language for Teacher Communication A test to measure the learning achievement of students, a learning management plan, a reverse classroom model of Thai language for communication for teachers. and a questionnaire on the satisfaction of learners towards the inverted classroom learning management of Thai language for teacher communication. The data were analyzed for mean, standard deviation, and the t-test.

The results of the research were as follows 1) The results of the creation and determination of the effectiveness of the Thai language for communication classroom for teachers, the efficiency of the quality of the Thai language for communication classroom for teachers, the efficiency of the quality of the Thai language for communication classroom learning plan for the efficiency value E_1/E_2 equals 81.45/84.25 meets the specified 80/80 criteria. The academic achievement of bachelor's degree students who studied with the classroom learning management was reversed. Before and after the learning management with the inverted classroom learning management, it was found that the mean scores after school were significantly higher than before at the .05 level and 3) the satisfaction of the graduate students who studied. With inverted classroom learning management, it was found that the overall level was at a high level ($\bar{x} = 4.40$, S.D. = 0.48).

KEYWORDS: Learning Management, Flipped Classroom, Thai Language

บทนำ

ปัจจุบันการจัดการศึกษาและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในสถานศึกษาทุกระดับมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ทั้งในตัวของสอนและตัวผู้เรียน อีกทั้งยังเป็นการลดบทบาทของผู้สอนจากการเป็นผู้บอกเล่า บรรยาย สาธิต เปลี่ยนมาเป็นผู้ที่วางแผนการจัดกิจกรรมให้กับผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้กิจกรรมต่าง ๆ ที่จะต้องเน้นที่บทบาทของผู้เรียนตั้งแต่เริ่มต้น ได้แก่ ร่วมการวางแผนการเรียน การวัดและประเมินผล อีกทั้งยังต้องคำนึงถึงว่ากิจกรรมการเรียนรู้เน้นการพัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์ วางแผน ลงมือปฏิบัติ ศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูล ด้วยวิธีการต่าง ๆ จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย มีการตรวจสอบ วิเคราะห์ข้อมูล การแก้ปัญหา การมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ทั้งนี้กิจกรรมดังกล่าวต้องมีการพัฒนาผู้เรียนให้เจริญ พัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เป็นต้น (ถวิลวดี บุรีกุล, 2563)

จากสถานการณ์ในปัจจุบันที่มีโรคระบาดจากเชื้อโคโรนาไวรัส นายเอนก เหล่าธรรมทัศน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) ได้ลงนามในประกาศ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เรื่อง มาตรการและการเฝ้าระวังการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) (ฉบับที่ 11) โดยมีเนื้อหา ดังนี้ ตามที่ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมได้ประกาศมาตรการและการเฝ้าระวังการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เป็นลำดับ เพื่อเป็นแนวปฏิบัติสำหรับสถาบันอุดมศึกษา และหน่วยงานภายในกระทรวงเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ดังกล่าวนั้น เพื่อให้การดำเนินการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงและเป็นไปตามมาตรการที่ศูนย์บริหารสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ประกาศกำหนด กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม จึงยกเลิกประกาศ

กระทรวงฯ เรื่อง มาตรการและการเฝ้าระวัง การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ฉบับที่ 10 และกำหนดมาตรการและแนวทางการปฏิบัติเพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาและหน่วยงานภายในกระทรวง (อว.) พิจารณาดำเนินการให้สอดคล้องกับ สถานการณ์ จึงกำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาดำเนินการเรียนการสอนในสถานที่ รวมทั้งการสอบ การฝึกอบรมหรือ กิจกรรมใด ๆ ที่มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมเป็นจำนวนมากทำให้เสี่ยงต่อการแพร่โรค โดยให้จัดการเรียนการสอนเป็นแบบออนไลน์ และปรับวิธีการวัดประเมินผลให้สอดคล้องกับ สถานการณ์ เพื่อให้การจัดการศึกษามีความต่อเนื่อง และมีให้เกิดผลกระทบต่อนิสิตนักศึกษา (ชนนารณ์ อารีกุล, 2562)

การสอนแบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เป็นแนวคิดที่ค้นพบโดย Bergmann และ Sams (2012) ซึ่งเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ “เรียนที่บ้าน-ทำการบ้านที่โรงเรียน” มีข้อดีคือเป็นประโยชน์ในการช่วยเหลือผู้เรียนที่เรียนไม่ทันหรือไม่เข้าใจเนื้อหาสามารถดูเนื้อหาซ้ำได้ ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ ทุกที่ ทุกเวลา สร้างความรู้และประยุกต์ใช้ความรู้ให้ผู้เรียนได้มีเวลาเรียนรู้แบบรู้จริงและลงมือปฏิบัติมากยิ่งขึ้น อีกทั้งเป็นการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าชั้นเรียน หรือค้นคว้าความรู้ ซึ่งตรงกับนโยบายของรัฐบาลที่ต้องการให้สถานศึกษาได้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนใหม่ ในยุคปัจจุบันที่มีการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โดยแนวคิดนี้ได้มีการนำมาใช้ทั้งในประเทศและทั่วโลก จากการศึกษาวิจัยในคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (รัฐพล ประดับเวทย์, 2559) ที่ได้นำแนวคิดการสอนนี้ ซึ่งเป็นที่นิยมในสหรัฐอเมริกา เป็นแนวทางการจัดการเรียนการสอนแบบใหม่ที่ Bergmann และ Sams (2012) ครูวิชาเคมีของโรงเรียน Woodland Park High School สหรัฐอเมริกาคิดค้นขึ้นและประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี มาประยุกต์ใช้กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับ นักศึกษาวิชาชีพครู ผลปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาอยู่ในระดับสูงและนักศึกษาส่วนใหญ่

ยังมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบนี้อยู่ในระดับมากอีกด้วย ผลการวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของนักวิชาการอีกจำนวนมากที่ได้นำแนวคิดนี้มาใช้ในการจัดการศึกษาในทุกระดับและหลากหลายสาขาวิชา นั้นแสดงให้เห็นว่าการสอนแบบนี้มีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในยุคปัจจุบันได้เป็นอย่างดี

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่เป็นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาในส่วนภูมิภาคของภาคเหนือแห่งหนึ่ง ที่มีหน้าที่สำคัญ คือการผลิตบัณฑิตเพื่อเป็นกำลังคนในสาขาวิชาต่าง ๆ ในระดับอุดมศึกษา โดยส่งเสริมและมุ่งเน้นเพื่อพัฒนาสร้างสรรค์นักศึกษาให้เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและมีคุณธรรมระดับสูงในสาขาวิชาต่าง ๆ เช่นเดียวกับคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่มีพันธกิจ (Mission) คือผลิตบัณฑิตและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานบัณฑิตสาขาการศึกษา และมหาวิทยาลัยโดยร่วมมือกับแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูและเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชน เพื่อการเป็นพลเมืองไทย และพลโลกที่ดี ส่งเสริมและพัฒนาคณาจารย์ ให้มีศักยภาพในการเป็นคณาจารย์คณะครุศาสตร์ที่สามารถทั้งในการผลิตบัณฑิตการบริการชุมชนและสังคมอย่างสอดคล้องกับความต้องการของวิทยาการทางการศึกษา สนับสนุนและส่งเสริมการทำวิจัยเพื่อการพัฒนาองค์ความรู้ทางการศึกษา ที่สอดคล้องกับความสามารถและความต้องการของท้องถิ่นที่จะนำไปใช้เป็นองค์ความรู้ที่เกิดประโยชน์ ส่งเสริมคณาจารย์และนักศึกษาได้แสดงออกซึ่งประเพณีและการสืบสานวัฒนธรรมไทย และท้องถิ่นที่ผู้เป็นครูควรมีส่วนร่วมและการแสดงออก รวมทั้งการสนองการดำเนินชีวิตในแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง และโครงการพระราชดำริเพื่อประโยชน์ของชุมชนและสังคม สร้างระบบบริหารจัดการที่มีคุณภาพ ยึดกระบวนการมีส่วนร่วมธรรมาภิบาล การกระจายอำนาจหน้าที่ วางระบบการบริหารโดยยึดแนวทางประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนานักศึกษาให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพที่ดีต่อไป (มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, 2565)

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่เป็นหนึ่งในสถาบันการศึกษาที่รับผิดชอบการผลิตครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เป็นกำลังสำคัญของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ด้านการศึกษาให้มีความเจริญก้าวหน้าอย่างยั่งยืน จึงได้กำหนดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับครู ในหลักสูตรหมวดวิชาชีพครู ในหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต ที่สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพ ซึ่งรายวิชาส่วนใหญ่มีเนื้อหาค่อนข้างมาก ทำให้การบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะที่จำเป็นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทำได้อย่างจำกัด (คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, 2565)

จากเหตุผลที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ดังนั้นผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้รับผิดชอบรายวิชาดังกล่าวจึงคิดว่าการใช้รูปแบบการสอนแบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เป็นรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการประกอบวิชาชีพครูของผู้เรียนในอนาคตที่จะนำไปพัฒนาผู้เรียนที่เป็นกำลังของชาติให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ที่เรียนด้วยการบริหารจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับครู ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาครุศาสตรบัณฑิตที่เรียนด้วยการบริหารจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาครุศาสตรบัณฑิตที่เรียนด้วยการบริหารจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน

สมมติฐานการวิจัย

หลังการเรียนรู้ด้วยการบริหารจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน นักศึกษาครูศาสตร์บัณฑิต มีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรของการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาครูศาสตร์บัณฑิต ชั้นปีที่ 2 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 150 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาครูศาสตร์บัณฑิต ชั้นปีที่ 2 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 โดยการสุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 30 คน

เครื่องมือการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน วิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับครู
2. แบบประเมินคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับครู
3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน วิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับครู
4. แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน วิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับครู

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. แผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับครู

แผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน จำนวน 7 แผน ได้แก่ 1) ความสำคัญของการใช้ภาษาไทย 2) การสื่อสารภาษาในชั้นเรียน 3) ความหลากหลายของภาษา 4) การพัฒนาทักษะการฟัง 5) การพัฒนาทักษะการพูด

6) การพัฒนาทักษะการอ่าน และ 7) การพัฒนาทักษะการเขียน มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1.1 ผู้วิจัยศึกษาและวิเคราะห์คำอธิบายวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับครู

1.2 ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตเนื้อหา ซึ่งประกอบด้วย 7 แผน

1.3 ผู้วิจัยกำหนดวัตถุประสงค์และกิจกรรมที่จะนำไปพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ทั้งแบบนอกห้องเรียนและในห้องเรียน ซึ่งประกอบด้วยวัตถุประสงค์หลัก 5 ข้อ ได้แก่ 1) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีสารสนเทศ 2) สามารถวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดจากการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีสารสนเทศได้ 3) สามารถนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการสื่อสารการศึกษา 4) สามารถเลือกสรรความรู้ และข้อมูลข่าวสารจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ได้ และ 5) สามารถออกแบบ สร้าง นำไปใช้และ ประเมินผลสื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอนได้

1.4 ผู้วิจัยร่างแผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ทั้งแบบนอกห้องเรียนและในห้องเรียน วิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับครู เพื่อกำหนดเนื้อหา วัตถุประสงค์ รูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ และวิธีการวัดและประเมินผล โดยออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 7 สัปดาห์ ประกอบด้วย กิจกรรมที่อยู่บนสื่อสังคมออนไลน์ และกิจกรรมที่อยู่ในห้องเรียน โดยกำหนดให้ผู้เรียนเรียนเนื้อหาผ่านสื่อสังคมออนไลน์ และกิจกรรมที่อยู่ในห้องเรียนเป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนต้องช่วยกันทำงานทั้งงานเดี่ยวและงานกลุ่ม

1.5 ผู้วิจัยนำร่างแผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย ด้านภาษาไทย จำนวน 1 ท่าน ด้านการจัดการเรียนรู้ จำนวน 1 ท่าน และด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 1 ท่าน พิจารณาความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านกับวัตถุประสงค์ และเนื้อหาการเรียนเป็นแบบประเมินแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.55)

1.6 ผู้วิจัยนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปทดลองใช้กับผู้เรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1 ห้องเรียน เพื่อหาค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2 ได้เท่ากับ 81.45/84.25

1.7 นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์บัณฑิต ชั้นปีที่ 2 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 30 คน โดยใช้ เวลา 7 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ครั้งละ 3 ชั่วโมง รวม 21 ชั่วโมง จำนวน 7 แผน

2. แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิดทฤษฎี หลักการ และวิธีสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.2 ศึกษาวัตถุประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหา รายวิชาจาก มคอ.3 และคำอธิบายรายวิชาภาษาไทย เพื่อการสื่อสารสำหรับผู้เรียน

2.3 กำหนดประเภทของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นแบบ ชนิดเลือกตอบ จำนวน 4 ตัวเลือก

2.4 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหา รายวิชา จำนวน 120 ข้อ

2.5 นำข้อสอบที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วยด้านภาษาไทย จำนวน 1 ท่าน ด้านการจัดการเรียนรู้ จำนวน 1 ท่าน และด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 1 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้อง และพิจารณาความสอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้ แบบห้องเรียนกลับด้านกับวัตถุประสงค์ และเนื้อหา ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา วิเคราะห์ค่าดัชนีความ สอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) (อนูวัติ คุณแก้ว, 2560) ระหว่างจุดประสงค์การเรียนรู้ และข้อคำถาม ได้ค่า IOC ทั้งฉบับเท่ากับ 0.75

2.6 ผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านการพิจารณาความสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์การเรียนรู้ โดยผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดลอง เพื่อหาคุณภาพของข้อสอบกับนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ บัณฑิตชั้นปีที่ 3 ซึ่งเคยผ่านการเรียนวิชานี้มาแล้ว จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกแบบ อิงเกนซ์และหาค่าความเที่ยงโดยใช้สูตรของ Shrock & Coscarelli (อนูวัติ คุณแก้ว, 2560) ได้ค่าความยากง่าย ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทั้งฉบับเท่ากับ 0.85 แล้วนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

3. แบบวัดความพึงพอใจของผู้เรียน

แบบสอบถามความพึงพอใจ ผู้วิจัยได้กำหนด ขั้นตอนการสร้างมีรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวกับหลักการ แนวคิด และวิธีการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ

3.2 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ ซึ่งประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านความพึงพอใจ ด้านบรรยากาศ ด้านกิจกรรม และด้านประโยชน์ โดย สร้างเป็นลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ แบ่งเป็นด้านบรรยากาศ จำนวน 5 ข้อ ด้านสื่อออนไลน์ จำนวน 5 ข้อ ด้านกิจกรรม จำนวน 5 ข้อ และด้านประโยชน์ จำนวน 5 ข้อ

3.3 นำร่างแบบสอบถามความพึงพอใจ ที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย ด้านภาษาไทย จำนวน 1 ท่าน ด้านการจัดการเรียนรู้ จำนวน 1 ท่าน และด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 1 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้อง และพิจารณาความ สอดคล้องของข้อคำถามกับเนื้อหา พิจารณาความ สอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามความพึงพอใจ ที่กำหนด และหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item – Objective Congruence: IOC) ได้ค่า IOC ระหว่าง 0.65 – 1.00 (อนูวัติ คุณแก้ว, 2560)

3.4 นำคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ไปหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับเนื้อหา โดยพิจารณาค่าที่มากกว่า 0.50 เป็นข้อคำถามที่สามารถ นำไปใช้ได้ และค่าน้อยกว่า 0.50 เป็นข้อคำถามที่ต้อง

ปรับปรุงหรือตัดออก ผลการประเมินมีความสอดคล้องโดยใช้สูตรแอลฟาครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) (อนวัดี คุณแก้ว, 2560) ทุกข้อคำถามได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.85 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปใช้ในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้ปฐมนิเทศและชี้แจงให้ผู้เรียนเกี่ยวกับการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านเพื่อทำความเข้าใจร่วมกันในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ข้อตกลงในการเรียน และขั้นตอนการดำเนินการของผู้วิจัย
2. ผู้วิจัยดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน จำนวนทั้งสิ้น 7 สัปดาห์

3. ผู้วิจัยนำข้อมูลคะแนน ได้แก่ คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจไปวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทดสอบสมมติฐานการวิจัยโดยใช้ t-test Dependent แบบ Paired Samples t-test

ผลการวิจัย

1. ผลการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับครู แสดงผลดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับครู

แผนที่	เรื่อง / เนื้อหา	เวลา / ชั่วโมง
1	ความสำคัญของการใช้ภาษาไทย 1. รูปแบบการสื่อสาร 2. อุปสรรคของการสื่อสาร 3. ปัจจัยที่ทำให้การสื่อสารประสบความสำเร็จ 4. องค์ประกอบของภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร 5. แบบฝึกหัดท้ายบท	3
2	การสื่อสารภาษาในชั้นเรียน 1. การเสริมแรง 2. พัฒนาการด้านภาษาของนักเรียน 3. การสื่อสารด้วยวัจนภาษา 4. การสื่อสารภาษาเพื่อควบคุมชั้นเรียน 5. แบบฝึกหัดท้ายบท	3
3	ความหลากหลายของภาษา 1. ภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร 2. การให้คำติและคำชม 3. นักเรียนที่ถูกสัมภาษณ์ 4. หลักในการสื่อสารภาษาของนักเรียน 5. แบบฝึกหัดท้ายบท	3

ตารางที่ 1 (ต่อ)

แผนที่	เรื่อง / เนื้อหา	เวลา / ชั่วโมง
4	การพัฒนาทักษะการฟัง 1. กระบวนการฟัง 2. อุปสรรคของการสื่อสาร 3. ปัจจัยที่ทำให้การสื่อสารประสบความสำเร็จ 4. องค์ประกอบของภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร 5. แบบฝึกหัดท้ายบท	3
5	การพัฒนาทักษะการพูด 1. ความสำคัญของการพูด 2. การสื่อสารด้วยการถามตอบ 3. การสื่อสารโดยการสอนโดยการอธิบาย 4. การสื่อสารโดยการสั่งงาน 5. แบบฝึกหัดท้ายบท	3
6	การพัฒนาทักษะการอ่าน 1. ความสำคัญและประโยชน์ของการอ่าน 2. จุดประสงค์ในการอ่าน 3. ระดับของการอ่าน 4. ลักษณะการอ่านที่มีประสิทธิภาพ 5. แบบฝึกหัดท้ายบท	3
7	การพัฒนาทักษะการเขียน 1. การเขียนที่ถูกต้องตามอักขรวิธี 2. การเขียนสรุปความ 3. การเขียนเพื่อการสื่อสาร 4. การเขียนรายงานทางวิชาการ 5. แบบฝึกหัดท้ายบท	3
รวม		21

จากตารางที่ 1 พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับครู มีเนื้อหา คือ 1) ความสำคัญของการใช้ภาษาไทย 2) การสื่อสารภาษาในชั้นเรียน 3) ความหลากหลายของภาษา 4) การพัฒนาทักษะการฟัง 5) การพัฒนาทักษะการพูด 6) การพัฒนาทักษะการอ่าน และ 7) การพัฒนาทักษะการเขียน มีทั้งหมด 7 แผน แผนละ 3 ชั่วโมง รวม 21 ชั่วโมง

2. ผลการหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับครู ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 แสดงผลดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับครู

รายการประเมิน	คะแนนเต็ม	$\bar{x}$	S.D.	ร้อยละ
ระหว่างเรียน (E_1)	70	64.33	0.45	81.45
หลังเรียน (E_2)	30	26.35	0.66	84.25

จากตารางที่ 2 พบว่า ประสิทธิภาพของคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับครู แผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับครู มีค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 81.45/84.25 เป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนด

3. การเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาครูศาสตรบัณฑิตที่เรียนด้วยการบริหารจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาครูศาสตรบัณฑิตที่เรียนด้วยการบริหารจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน

แบบทดสอบ	คะแนนเต็ม	n	$\bar{x}$	S.D.	t	P-value
ก่อนเรียน	30	30	12.22	1.01	10.25	0.00
หลังเรียน	30	30	25.34	0.20		

* $p \leq 0.5$

จากตารางที่ 3 พบว่า การเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาครูศาสตรบัณฑิตที่เรียนด้วยการบริหารจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน พบว่า มีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ ($\bar{x} = 12.22$, S.D. = 1.01) และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ ($\bar{x} = 25.34$, S.D. = 0.20)

เมื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาครูศาสตรบัณฑิตที่เรียนด้วยการบริหาร

จัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยการบริหารจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน พบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ความพึงพอใจของนักศึกษาครูศาสตรบัณฑิตที่เรียนด้วยการบริหารจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ดังแสดงในรายละเอียดตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ความพึงพอใจของนักศึกษาครูศาสตรบัณฑิตที่เรียนด้วยการบริหารจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน (n = 30)

รายการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	แปลความหมาย
ด้านบรรยากาศ			
1. สร้างโอกาสให้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม	4.21	0.81	มาก
2. สร้างความรับผิดชอบต่อตนเองและกลุ่ม	4.32	0.32	มาก
3. สร้างความกระตือรือร้นในการเรียน	4.51	0.61	มากที่สุด
4. สร้างความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	4.43	0.42	มาก
5. สร้างความรู้สึกละสบายและผ่อนคลาย	4.61	0.33	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.41	0.49	มาก

ตารางที่ 4 (ต่อ)

รายการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	แปลความหมาย
ด้านสื่อออนไลน์			
1. สะดวกสบายในการเรียน	4.31	0.62	มาก
2. การสรุปบทเรียนทำให้เข้าใจเนื้อหาได้มากขึ้น	4.32	0.51	มาก
3. สามารถกลับมาทบทวนได้	4.52	0.77	มากที่สุด
4. การใช้วิดีโอทำให้เข้าใจเนื้อหาได้เร็วขึ้น	4.56	0.74	มากที่สุด
5. ทำให้สามารถเตรียมตัวดูเนื้อหามาก่อนเรียน	4.44	0.81	มาก
เฉลี่ย	4.43	0.69	มาก
ด้านกิจกรรม			
6. ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้	4.33	0.22	มาก
7. ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	4.35	0.47	มาก
8. ส่งเสริมความกล้าแสดงออก	4.21	0.41	มาก
9. ส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกัน	4.55	0.46	มากที่สุด
10. ส่งเสริมแสดงความคิดเห็น	4.53	0.33	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.39	0.37	มาก
ด้านประโยชน์			
11. เข้าใจเนื้อหาได้ง่าย	4.50	0.59	มากที่สุด
12. จำเนื้อหาได้นาน	4.32	0.11	มาก
13. สร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง	4.36	0.45	มาก
14. ฝึกการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง	4.56	0.45	มาก
15. นำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.11	0.34	มาก
เฉลี่ย	4.37	0.38	มาก
เฉลี่ยภาพรวม	4.40	0.48	มาก

จากตารางที่ 4 ความพึงพอใจของนักศึกษาครูศาสตร์บัณฑิตที่เรียนด้วยการบริหารจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านพบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.40$, S.D.= 0.48) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านสื่อออนไลน์มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{x} = 4.43$, S.D.= 0.69) รองลงมาคือด้านบรรยากาศมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.41$, S.D.= 0.49) และด้านประโยชน์น้อยที่สุดมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.37$, S.D.= 0.38) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านบรรยากาศเกี่ยวกับการสร้างความรู้สึกสบายและผ่อนคลายมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{x} = 4.61$, S.D.= 0.33) รองลงมาคือด้านสื่อออนไลน์การใช้วิดีโอทำให้เข้าใจเนื้อหาได้เร็วขึ้นมี ($\bar{x} = 4.56$, S.D.= 0.74) และ

ด้านประโยชน์เกี่ยวกับการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{x} = 4.11$, S.D.= 0.34)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสรุปผลการวิจัย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับครู มีเนื้อหา คือ 1) ความสำคัญของการใช้ภาษาไทย 2) การสื่อสารภาษาในชั้นเรียน 3) ความหลากหลายของภาษา 4) การพัฒนาทักษะการฟัง 5) การพัฒนาทักษะการพูด 6) การพัฒนาทักษะการอ่าน และ 7) การพัฒนาทักษะการเขียน มีทั้งหมด 7 แผน แผนละ 3 ชั่วโมง รวม 21 ชั่วโมง

2. แผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน วิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับครู มีประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 81.45/84.25 เป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนด

3. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักศึกษาครูศาสตรบัณฑิตที่เรียนด้วยการบริหารจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยการบริหารจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน พบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ความพึงพอใจของนักศึกษาครูศาสตรบัณฑิต ที่เรียนด้วยการบริหารจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.40, S.D. = 0.48)

การอภิปรายผลการวิจัย

1. ผลของการสร้างและหาประสิทธิภาพของ แผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านวิชาภาษาไทย เพื่อการสื่อสารสำหรับครู ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตาม ขั้นตอนจนได้แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 7 หน่วย การเรียนรู้ ประกอบด้วย 7 แผน ได้แก่ 1) ความสำคัญของการใช้ภาษาไทย 2) การสื่อภาษาในชั้นเรียน 3) ความหลากหลายของภาษา 4) การพัฒนาทักษะการฟัง 5) การพัฒนาทักษะการพูด 6) การพัฒนาทักษะการอ่าน และ 7) การพัฒนาทักษะการเขียน โดยมีประสิทธิภาพ มีค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 81.45/84.25 เป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนด ทั้งนี้เป็นเพราะผู้วิจัยได้เริ่มศึกษาจากปัญหาจากการจัดการเรียนรู้ของรายวิชา ภาษาเพื่อการสื่อสารสำหรับครู ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง หลักการ กระบวนการออกแบบการจัดการเรียนรู้ และสร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยยึดคำอธิบายรายวิชา และรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน มาหาค่าประสิทธิภาพตามเกณฑ์ ซึ่งผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนด ไว้อย่างสอดคล้องกับงานวิจัยของนพวัฒน์ เก็มกาแมน (2558) ที่ได้ผลการวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านคือ แผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านมีคุณภาพอยู่ในระดับดี และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักศึกษาครูศาสตรบัณฑิตที่เรียนด้วยการบริหารจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยการบริหารจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน พบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มตัวอย่าง มีคะแนนสูง จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า การออกแบบ การบริหารจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านที่ผู้วิจัย ได้นำแนวคิด การเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้เนื้อหา ผ่านสื่อออนไลน์ในรูปแบบต่าง ๆ ในเวลาเรียนแทนการ บรรยายของผู้สอน ทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงเนื้อหา เกิดการเรียนรู้ได้ทั้งนอกห้องเรียน ที่บ้าน และสถานที่อื่น ๆ ผสมผสานกับการจัดกิจกรรมที่ผู้เรียนและผู้สอนสามารถ จัดกิจกรรมร่วมกันในห้องเรียน โดยมีการมอบหมาย งานที่สัมพันธ์กับเนื้อหา ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้คิดริเริ่ม อย่างสร้างสรรค์ผ่านกิจกรรมทั้งงานเดี่ยวและงานกลุ่ม ซึ่งมีผู้สอนเป็นผู้ให้คำปรึกษาแนะนำ สอดคล้องกับ แนวคิดของ Kevin (2009) ที่พบว่า ผู้เรียนบางส่วน ขาดเรียนบ่อยเพราะโรงเรียนมีกิจกรรมจำนวนมาก ดังนั้นเขาจึงใช้รูปแบบการสอนแบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวและประสบ ผลสำเร็จเป็นอย่างดี จนถึงปัจจุบันแนวคิดนี้ได้รับการ ยอมรับและแพร่หลายอย่างกว้างขวางในวงการศึกษา ของสหรัฐอเมริกา นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัย ของนักการศึกษาไทยหลายคน เช่น พิมพ์ประภา พาลพ่าย (2557) กิตติพันธ์ อุดมเศรษฐ์ (2558) และรัฐพล ประดับเวทย์ (2559) ที่พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านมีประโยชน์ทั้งต่อตัวผู้สอน และผู้เรียน ซึ่งมีประโยชน์ด้านปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน สามารถเข้าใจและรู้จักผู้เรียนมากขึ้น ช่วยเสริมพัฒนาการ ทางการเรียน โดยผู้สอนสามารถปรับเปลี่ยนและ ปรับปรุงบทเรียนให้มีความเหมาะสมกับสภาพการเรียนรู้ของแต่ละบุคคลได้ ประหยัดเวลา ผู้เรียนสามารถ ทำความเข้าใจเนื้อหาล่วงหน้าด้วยตนเอง ซึ่งช่วยให้ ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาบทเรียนจากการเรียนรู้นอกห้องเรียน และใช้เวลาในชั้นเรียนมากขึ้นสำหรับทำกิจกรรม การเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี

3. การศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษา ครุศาสตร์บัณฑิตที่เรียนด้วยการบริหารจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า ด้านสื่อออนไลน์มีความพึงพอใจมากที่สุด ด้านโดยเฉพาะด้านบรรยากาศการบริหารจัดการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และบรรยากาศของการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนไม่เคร่งเครียดในการเรียนจนเกินไป อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านเป็นการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและเป็นการจัดกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนได้ลงมือทำ ทั้งกิจกรรมเดี่ยวและกิจกรรมกลุ่ม ผู้สอนจะเป็นผู้ให้คำแนะนำและให้ข้อเสนอแนะ ช่วยเหลือ จัดกิจกรรมที่ยืดหยุ่น สิ่งเหล่านี้ได้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วาญญู สุวรรณประทีป (2559) ที่พบว่า การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ผู้เรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านมีการออกแบบการวัดและประเมินผลให้มีความหลากหลาย มีทั้งการประเมินผลงานกลุ่ม รายงานการทำกิจกรรม และการนำเสนอ ซึ่งสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ที่ออกแบบให้ผู้เรียนได้มีการศึกษาเนื้อหาหลักมาก่อนล่วงหน้าจากสื่อในห้องเรียนออนไลน์ที่ผู้สอนได้จัดเตรียมไว้ล่วงหน้า ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในยุคปัจจุบัน เนื่องจากการที่ผู้เรียนยุคนี้เติบโตขึ้นมาพร้อมกับอินเทอร์เน็ต และข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์มากมาย อีกทั้งการนำเอาวิดีโอที่นำมาเป็นสื่อยังช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาได้ง่าย มีความน่าสนใจ และสามารถทบทวนบทเรียนได้ตามต้องการ อีกทั้งผู้เรียนยังสามารถนำความรู้ที่ได้ศึกษาก่อนล่วงหน้ามาทำกิจกรรมต่อยอดในชั้นเรียนร่วมกับเพื่อนเป็นกลุ่ม โดยได้ลงมือปฏิบัติจริง ทำให้รู้สึกสนุกและอยากเรียน ซึ่งผู้เรียนจะได้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกับเพื่อน ๆ ได้ฝึกการศึกษาค้นคว้าและนำความรู้มาวิเคราะห์ได้อย่างมีเหตุผลมีผล สิ่งเหล่านี้ยังสอดคล้อง

กับแนวคิดของ Bergmann & Sams (2012) ที่กล่าวว่า สิ่งที่ทำให้ผู้เรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่าการที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกัน มีการแข่งขันครูคอยตอบคำถาม และติดตามผู้เรียนอย่างใกล้ชิดผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ร่วมกัน ทำให้ห้องเรียนมีปฏิสัมพันธ์เพิ่มขึ้น อีกทั้งตัวผู้เรียนยังสามารถเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็วเพราะเติบโตมากับการเข้าถึงอุปกรณ์ดิจิทัล เครือข่ายสังคมออนไลน์และแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ที่อยู่บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านในวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับครูผู้สอนควรมีการทำความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนอย่างมาก เพื่อให้สามารถวางรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับลักษณะของผู้เรียน

2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ผู้สอนควรตระหนักและให้ความสำคัญกับการเลือกสื่อการเรียนรู้ การเข้าถึงสื่อการเรียนรู้ ความพร้อมด้านเทคโนโลยีของผู้เรียนทั้งในห้องเรียนและที่บ้านของผู้เรียน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาต่าง ๆ กับการศึกษาในทุกระดับ

2. ควรมีการศึกษาวิจัยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบอื่น ๆ เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้

เอกสารอ้างอิง

- กิตติพันธ์ อุดมเศรษฐ์. (2558). การพัฒนารูปแบบการออกแบบการเรียนการสอนแบบการเรียนรู้กลับด้านตามกรอบแนวคิดที่แปดและทฤษฎีขยายความคิดสำหรับครูมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. (คุษณินพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่. (2565). พันธกิจ และวิสัยทัศน์. สืบค้นจาก <https://edu.cmru.ac.th/web/mission/>
- ชนันภรณ์ อารีกุล. (2562). การศึกษาทางเลือก. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ถวิลวดี บุรีกุล. (2563). การศึกษาจากมุมมองความแตกต่างระหว่างบุคคล. กรุงเทพฯ: สำนักวิจัยและพัฒนาสถาบันพระปกเกล้า.
- นพวัฒน์ เกี่ยมกาแมน. (2558). ผลของการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านด้วยบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์วิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ2ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. (วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง).
- มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่. (2565). พันธกิจ และวิสัยทัศน์. สืบค้นจาก <https://www.cmru.ac.th/วิสัยทัศน์พันธกิจ>
- พิมพ์ประภา พาลพ่าย. (2557). การใช้สื่อสังคมตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้านเรื่องภาษาเพื่อการสื่อสารเพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์).
- รัฐพล ประดับเวทย์. (2559). ผลการจัดการเรียนการสอนแบบห้องเรียนกลับด้านสำหรับนิสิตวิชาชีพครูมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).
- วัญญู สุวรรณประทีป. (2559). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษาเป็นฐานร่วมกับปัญหาเป็นฐานและแนวคิดห้องเรียนกลับด้านเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- อนุวัติ คุณแก้ว. (2560). สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Bergmann, J., & Sams, A. (2012). *Flip your classroom: Reach every student in every class every day*. Washington, DC: International Society for Technology in Education. Retrieved from classroom.pdf
- Kevin, K. (2009). Introduction to instructional design and the ADDIE model. Retrieved from <http://portal.ct.gov/-media/CTDN/TtT2015/ttt2015 modules Intro Inst Design ADDIEpdf.pdf>

การพัฒนาบทเรียนภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวชุมชนในพื้นที่
ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่
DEVELOPMENT OF THAI AND ENGLISH INSTRUCTIONAL MATERIAL FOR
COMMUNITY TOURISM IN MAE Win SUB-DISTRICT, MAE WANG DISTRICT,
CHIANGMAI PROVINCE

ชิตธิณัฐ คอมแพงจันทร์^{1*}, ภูัสลธิ กันทะบุผา², คณินวรธัญญ์ ไชยรบ³, และ ภาลินีส์ เหลืองวิเศษกุล⁴
Chidthinut Khomphangchan^{1*}, Phusatchi Kanthabupha², Kaninnaworathan Chairab³
and Pharsinee Luangvisethgul⁴

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, 202 ต.ช้างเผือก อ.เมืองเชียงใหม่ จ.เชียงใหม่ 50300^{1,2,3,4}
Chiang Mai Rajabhat University, 202 Changphuk, Mueang Chiang Mai, Chiang Mai 50300^{1,2,3,4}

*Corresponding author E-mail: chidthinut_kho@cmru.ac.th

(Received: 28 May, 2021; Revised: 28 Jun, 2022; Accepted: 28 Jun, 2022)

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. พัฒนาบทเรียนภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวชุมชน 2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังเรียนภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวชุมชน 3. ศึกษาความพึงพอใจของผู้เข้าอบรมที่มีต่อการอบรมภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชน กลุ่มตัวอย่างคือผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ ได้มาด้วยวิธีการสุ่มจากการทำแบบสัมภาษณ์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสำรวจความต้องการด้านภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวชุมชน ๑ บทเรียนภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวชุมชน ๑ แบบทดสอบความรู้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวชุมชน ๑ และแบบประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวชุมชน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและทดสอบสมมติฐานโดยใช้ t-test dependent (Paired Samples t-test)

ผลการวิจัยพบว่า 1. บทเรียนด้านการใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวชุมชนในพื้นที่ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่มี จำนวน 7 บทเรียน ได้แก่ 1) การใช้ภาษาไทยในการนำเที่ยว 2) การใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการต้อนรับนักท่องเที่ยว 3) การใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการแนะนำสถานที่ท่องเที่ยว 4) การใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการแนะนำที่พัก 5) การใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการแนะนำร้านอาหาร 6) การใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการแนะนำของที่ระลึก และ 7) การใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษในการบริการด้านอื่น ๆ โดยบทเรียนมีประสิทธิภาพ E_1 / E_2 เท่ากับ 76.39 / 86.57

2. การใช้ทักษะภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวชุมชน ๑ ของผู้เข้าร่วมอบรมหลังจากใช้แบบเรียนภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวชุมชน ๑ สูงกว่าก่อนเข้าอบรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 3. ด้านความพึงพอใจในการอบรมเชิงปฏิบัติการพบว่าผู้เข้าอบรมมีความพึงพอใจในการอบรมภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวชุมชน ๑ ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: ภาษาไทย, ภาษาอังกฤษ, การสื่อสาร, การท่องเที่ยวชุมชน

ABSTRACT

The objectives of this study were to: 1) develop Thai and English instruction material for community tourism; 2) compare the achievement before and after learning the instruction material; and 3) investigate participants' satisfaction with the instruction material in order to promote community tourism. The data was gathered through random interviews with staffs from the tourism industry in Mae Win Subdistrict, Mae Wang District, Chiang Mai Province. To meet the objectives, for community tourism, a questionnaire about the requirements was designed, including Thai and English instruction material, competency exams, and evaluation of participant satisfaction. The frequency, mean, and standard deviation of the data were calculated, and the hypothesis was tested using a t-test dependent (Paired Samples t-test).

2) The communication skills for community tourism, both Thai and English, of participants were significantly different than the pre-test before the lessons at 0.05; and 3) Thai and English instruction material for community tourism was determined to have the greatest degree of satisfaction among the participants with regard to the workshop.

KEYWORDS: Thai Language, English Language, Communication, Community Tourism

บทนำ

ตำบลแม่วิน จังหวัดเชียงใหม่มีลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นภูเขาสลับซับซ้อน มีสภาพเป็นป่าดิบเขา และที่ราบลุ่มในบางส่วน เป็นพื้นที่สำหรับอยู่อาศัย ประมาณร้อยละ 20 เป็นพื้นที่ป่าเขาจำนวนร้อยละ 40 และพื้นที่อื่นอีกจำนวนร้อยละ 10 ตำบลแม่วินมีทั้งหมด 19 หมู่บ้าน เป็นหมู่บ้านชาวปกากะญอ (กะเหรี่ยง) จำนวน 12 หมู่บ้าน หมู่บ้านชาวม้ง จำนวน 2 หมู่บ้าน หมู่บ้านคนพื้นราบจำนวน 4 หมู่บ้าน และหมู่บ้านกะเหรี่ยงรวมกับคนพื้นราบ จำนวน 1 หมู่บ้าน (ศูนย์การศึกษาอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอแม่วาง, 2554) มีการประกอบอาชีพบริการบ้านพักแบบโฮมสเตย์ บ้านพักตากอากาศแบบรีสอร์ทบ้านพักแบบลานกางเต็นท์ รวมถึงบ้านพักแบบเอเฟรมของศูนย์พัฒนาโครงการหลวงในพื้นที่

ตำบลแม่วินเป็นพื้นที่ท่องเที่ยวที่สำคัญของอำเภอแม่วางมีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงคือการขี่ช้าง ล่องแพ การเดินป่า มีสถานที่ท่องเที่ยวทางด้านอารยธรรม มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เช่น น้ำตก นาขั้นบันได รวมถึงสวนดอกไม้ของศูนย์พัฒนาโครงการหลวงในพื้นที่และศูนย์ส่งเสริมเกษตรที่สูงจังหวัดเชียงใหม่ในช่วงฤดูหนาว

นอกจากนี้ยังมีสินค้าอุตสาหกรรมในครัวเรือนขนาดเล็กโดยใช้แรงงานคนในครอบครัวและแรงงานภายนอกคนในชุมชน เช่น หัตถกรรมเครื่องเงิน จักสาน ทอผ้า ผลิตภัณฑ์เรือใบจำลอง เกมไม้ ซึ่งผลิตภัณฑ์เหล่านี้เป็นสินค้าที่ระลึกสำหรับผู้มาท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ (องค์การบริหารส่วนตำบลแม่วิน, 2561)

พื้นที่ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่มีจุดอ่อนด้านภาษาเพื่อการสื่อสาร โดยเฉพาะภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ด้านภาษาไทยมีความจำเป็นเร่งด่วนเนื่องจากในพื้นที่ประกอบด้วยกลุ่มชาติพันธุ์ม้งและกะเหรี่ยง ซึ่งโอกาสในการใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวันมีน้อย หากได้รับการพัฒนาการใช้ภาษาไทยจะเป็นการสนับสนุนการดำเนินงานของสถานที่ท่องเที่ยวสำหรับรองรับนักท่องเที่ยวชาวไทยเนื่องจากพื้นที่ตำบลแม่วิน

อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ เริ่มทำตลาดการท่องเที่ยวในคนไทยมากขึ้น เพื่อลดความเสี่ยงในการพึ่งพาทลาดต่างชาติ (ประชาชาติ, 2562) และภาษาอังกฤษมีความจำเป็นเนื่องจากมีนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศโดยแบ่งเป็นนักท่องเที่ยวยุโรปร้อยละ 60 จีน ร้อยละ 20 และเกาหลี มาเลเซีย ญี่ปุ่น รวมร้อยละ 20 เข้าไปท่องเที่ยวในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำวางตอนล่าง เช่น หมู่บ้านแม่สะป๊อก ที่ชาวต่างชาตินิยมไปท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเพื่อเรียนรู้ร่วมกับเจ้าของแหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น เพื่อยกระดับชุมชนสู่การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และยั่งยืน การสื่อสารจึงเป็นสิ่งจำเป็นเพราะจะทำให้ชุมชนซึ่งเป็นเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวสามารถพูดคุยและทำความเข้าใจกับนักท่องเที่ยวได้โดยตรง โดยมีภาษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการสื่อสารและแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด และประสบการณ์ในการท่องเที่ยว กลุ่มผู้วิจัยจึงดำเนินการพัฒนาบทเรียนภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวในชุมชน เพื่อให้การท่องเที่ยวชุมชนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย มีดังนี้

ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของชุมชน สรยุทธ จันสุข (2555) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมว่าเป็นการเข้าร่วมอย่างแข็งขันของกลุ่มบุคคลในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของการดำเนินกิจกรรมอย่างหนึ่ง และมีส่วนร่วมสนับสนุนที่เป็นไปในรูปแบบของผู้เข้าร่วม มีส่วนกระทำให้เกิดผลของกิจกรรมที่เข้าร่วมมิใช่เป็นผู้คิดตัดสินใจหรือผู้ได้รับประโยชน์ การกำหนดวัตถุประสงค์และวางแผนร่วมกันก็เป็นการมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาโครงการ การมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์จากการบริการ รวมทั้งมีส่วนร่วมในการควบคุมประเมินโครงการของชุมชน ซึ่งอาจเป็นไปในรูปแบบของตัวแทนหรือเป็นไปโดยการได้เข้ามามีส่วนร่วมด้วยตนเอง สุริยน ตันตราจิณ (2554) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมว่าเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนไม่ว่าจะเป็นบุคคลหรือกลุ่มบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อมในลักษณะของการร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำในส่วนที่มีผลกระทบต่อตนเองหรือชุมชน ญัฐพร แสงประดับ (2557) ให้ความหมาย

ของการมีส่วนร่วมว่าเป็นการเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจ และอารมณ์ของบุคคลหนึ่งในสถานการณ์ กลุ่ม ซึ่งผลของการเกี่ยวข้องดังกล่าวเป็นเหตุเร้าใจให้การ กระทำบรรลุจุดมุ่งหมายของกลุ่มนั้น ทำให้เกิดความรู้สึก ร่วมรับผิดชอบกับกลุ่มดังกล่าว นอกจากนี้ยังได้กล่าว ถึงปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม ได้แก่ ความศรัทธาที่มี ในตัวบุคคล ความแรงใจที่มีต่อตัวบุคคลที่เคารพนับถือ หรือมีเกียรติยศตำแหน่ง ทำให้การมีส่วนร่วมเป็นไปด้วย ความเต็มใจ กล่าวโดยสรุป การมีส่วนร่วมหมายถึง การเข้าร่วมของบุคคลในการทำกิจกรรมดำกิจกรรมหนึ่ง โดยอาจมีส่วนร่วมในการตัดสินใจซึ่งอาจเป็นทั้งการ ตัดสินใจด้วยตนเอง หรือการมีตัวแทนทำให้กิจกรรม ต่าง ๆ บรรลุวัตถุประสงค์

ทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ

จิตตินันท์ เตชะคุปต์ (2555) กล่าวว่า ความพึงพอใจคืออาการที่แสดงออกถึงความรู้สึก ในทางบวกของบุคคลอันเกิดจากผลของการเปรียบเทียบ การรับรู้สิ่งที่ได้รับจากการบริการ ไม่ว่าจะเป็นการ รับบริการหรือการให้บริการในระดับที่ตรงกับ การรับรู้ ความคาดหวังของการบริการนั้น น้ำลีน เทียมแก้ว (2556) กล่าวว่า ความพึงพอใจหมายถึงความรู้สึกชอบ หรือพอใจที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือต่อองค์ประกอบ และสิ่งจูงใจในด้านต่าง ๆ ซึ่งเป็นผลมาจากความสนใจ ส่งผลให้มีทัศนคติที่ดีเมื่อได้รับการตอบสนองตาม ความต้องการของตนเอง ศรารัตน์ แดงไสว (2556) กล่าวว่าโดยทั่วไปการประเมินความพึงพอใจมี 2 ด้าน คือความพึงพอใจในการทำงาน และความพึงพอใจ ในการบริการ ซึ่งความพึงพอใจนั้นเป็นความคิดและ ทัศนคติที่ไม่สามารถมองเห็นเป็นรูปธรรมได้ การวัด ความพึงพอใจสามารถวัดได้โดยให้แสดงความคิดเห็น ความคิดเห็นนั้นต้องตรงกับสิ่งที่รู้สึกจริง จึงจะวัดเป็น ความรู้สึกพึงพอใจได้

กล่าวโดยสรุป ความพึงพอใจหมายถึงแนว ความคิดของบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่เป็นเชิงบวกต่อสิ่งใด สิ่งหนึ่งที่ตรงกับความต้องการของบุคคลนั้น สามารถ วัดได้โดยการให้บุคคลแสดงความคิดเห็นต่อสิ่งนั้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะภาษา

ไทยและภาษาอังกฤษเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวที่น่าสนใจ มีดังนี้

งานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ เพื่อการท่องเที่ยว เช่น งานวิจัยของ วราพร พูลเกษ, วนุชชิตา ศุภกนิช และธิดิพล วิมุกตานนท์ (2558) ศึกษา เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ของหมู่บ้านโฮมสเตย์เพื่อเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยว บ้านโคกโก่ง ตำบลกุดหว้า อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัด กาฬสินธุ์โดยศึกษาเกี่ยวกับความต้องการด้านเนื้อหา ในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของ ชุมชนหมู่บ้านโฮมสเตย์ พัฒนาทักษะการสื่อสารภาษา อังกฤษของชุมชนหมู่บ้านโฮมสเตย์เพื่อเพิ่มศักยภาพ การท่องเที่ยว และเพื่อศึกษาความพึงพอใจในการ พัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อเพิ่มศักยภาพ การท่องเที่ยว โดยมีกลุ่มเป้าหมายคือ ชุมชนหมู่บ้าน โฮมสเตย์ บ้านโคกโก่ง ตำบลกุดหว้า อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสัมภาษณ์ความต้องการเนื้อหาในการพัฒนาทักษะ ภาษาอังกฤษของชุมชนหมู่บ้านโฮมสเตย์ แบบประเมิน ชุดฝึก กอบรมการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษา อังกฤษของชุมชนหมู่บ้านโฮมสเตย์ และแบบสอบถาม ความพึงพอใจในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษา อังกฤษของชุมชนหมู่บ้านโฮมสเตย์ที่มีต่อการอบรม ผลการวิจัยพบว่า ชุมชนหมู่บ้านโฮมสเตย์มีความต้องการ เนื้อหาเกี่ยวกับการต้อนรับนักท่องเที่ยว การแนะนำ เกี่ยวกับที่พักโฮมสเตย์ แหล่งท่องเที่ยวในหมู่บ้าน โฮมสเตย์ วัฒนธรรมประเพณี และอาหารท้องถิ่น ตามลำดับ หลังการฝึกอบรมกลุ่มชุมชนหมู่บ้านโฮมสเตย์ บ้านโคกโก่งมีความสามารถในการพัฒนาทักษะ การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสูงกว่าก่อนการ ฝึกอบรม ส่วนความพึงพอใจในการพัฒนาทักษะ การสื่อสารภาษาอังกฤษของชุมชนหมู่บ้านโฮมสเตย์ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีความคิดเห็นว่า ชุมชน หมู่บ้านโฮมสเตย์ได้รับประโยชน์ในการพัฒนาทักษะ การสื่อสารภาษาอังกฤษมากที่สุด ศิริลักษณ์ วีรพัทธ์ (2558) ศึกษาการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษใน การสร้างมัคคุเทศก์น้อยอาสาเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ของโรงเรียนบ้านทาป่าเปา อำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบริบทชุมชนทางภูมิสังคมด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของบ้านทาป่าเปา และโรงเรียนบ้านทาป่าเปา อำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน และเพื่อสร้างกระบวนการพัฒนาและประเมินผลการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนในการถ่ายทอดข้อมูลเชิงนิเวศแก่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพและเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการในห้องเรียน โดยผู้ให้ข้อมูลการวิจัยเป็นผู้อาวุโส ปราชญ์ชุมชนด้านยาสมุนไพร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5 โรงเรียนบ้านทาป่าเปา จังหวัดลำพูน จำนวน 5 คน โดยเป็นอาสาสมัคร ผลการศึกษาพบว่า บริบทชุมชนทางภูมิสังคมด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของบ้านทาป่าเปาคือ มีสภาพพื้นที่หมู่บ้านเป็นพื้นที่ราบเชิงเขา แม่น้ำทาทางทิศตะวันตกและลำห้วยทรายขาวไหลผ่านหมู่บ้าน มีความหลากหลายของชนิดของป่าที่พบคือป่าเต็งรัง ป่าเบญจพรรณ และป่าดงดิบแล้ง การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศดำเนินการโดยคนในชุมชน กิจกรรมการท่องเที่ยวไม่มีรูปแบบตายตัวเพื่อให้สอดคล้องกับจุดประสงค์หลักของนักท่องเที่ยวกลุ่มนั้น ๆ และความพร้อมของชุมชน ซึ่งจากการวิเคราะห์การจัดการท่องเที่ยวของบ้านทาป่าเปา พบว่ามีความสอดคล้องกับหลักการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ สร้างกระบวนการพัฒนาและประเมินผลทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนในการถ่ายทอดข้อมูลเชิงนิเวศแก่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ โดยเริ่มจาก สัมภาษณ์ผู้นำชุมชน เดินป่าเพื่อการศึกษาธรรมชาติร่วมกับนักท่องเที่ยว สัมภาษณ์ครูและผู้อำนวยการ ประชุมครูกลุ่มย่อย สังเกตนักเรียนด้านทักษะการพูดภาษาอังกฤษในห้องเรียน สังเกตและถ่ายภาพกิจกรรมต้อนรับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ศึกษาเอกสารและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักการธรรมชาติของสมอง 9 แผน และบทพูดภาษาอังกฤษ 4 ชุด ดำเนินกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ตามหลักการธรรมชาติของสมอง 9 แผนโดยใช้บทพูดภาษาอังกฤษ 4 ชุด ประเมินผลก่อนเรียนและประเมินผลหลังเรียน ผลสัมฤทธิ์ทักษะการพูดภาษาอังกฤษของมัคคุเทศก์น้อยอาสาเพื่อการท่องเที่ยว

เที่ยวเชิงนิเวศก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมัคคุเทศก์น้อยอาสามีความสามารถพูดภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นทุกคนหลังจัดกิจกรรม

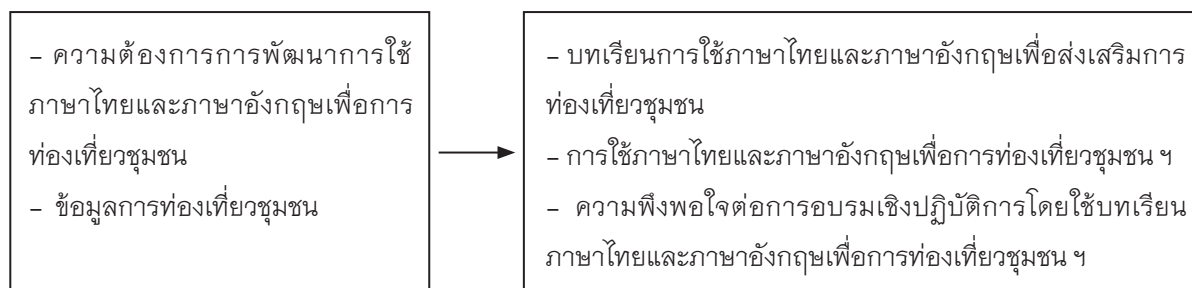
ส่วนงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยวพบงานวิจัยของ Zhang (2557) เรื่อง แบบเรียนภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยวสำหรับนักศึกษาชาวจีน วิชาเอกภาษาไทย มหาวิทยาลัยยูนนาน นอร์มอล สาธารณรัฐประชาชนจีน มีจุดประสงค์เพื่อสร้างแบบเรียนภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยวสำหรับนักศึกษาชาวจีน วิชาเอกภาษาไทย มหาวิทยาลัยยูนนาน นอร์มอล สาธารณรัฐประชาชนจีน ให้มีประสิทธิภาพของแบบเรียนตามเกณฑ์ โดยกำหนดเกณฑ์ไว้คือ 80/80 ผู้วิจัยสร้างแบบเรียน หลังจากนั้นผู้วิจัยนำแบบเรียนไปทดลองเพื่อหาประสิทธิภาพกับกลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาชาวจีน วิชาเอกภาษาไทยชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยยูนนาน นอร์มอล จำนวน 10 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างคัดเลือกแบบเจาะจง คือ นักศึกษาที่มาศึกษาในประเทศไทยตามโครงการความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ปีการศึกษา 2555 ผลการศึกษาพบว่า แบบเรียนภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยวสำหรับนักศึกษาชาวจีนวิชาเอกภาษาไทย มหาวิทยาลัยยูนนาน นอร์มอล สาธารณรัฐประชาชนจีน มีประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 85.06/82.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ดังนั้น แบบเรียนนี้จึงสามารถนำไปประกอบการเรียนการสอนได้งานวิจัยของ สินีนาถ ราชชมภู (2557) เกี่ยวกับการสร้างแบบเรียนภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติ สถานที่ท่องเที่ยว วิถีชีวิตและประเพณีไทย ที่มีประสิทธิภาพ และเพื่อให้ผู้เรียนชาวต่างชาติได้เรียนรู้วิถีชีวิตและวัฒนธรรมของคนไทยจากสถานที่ท่องเที่ยว ผู้วิจัยได้สร้างแบบเรียนภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม 4 ภาค คือ ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้หลังจากนั้นจึงได้นำแบบเรียนไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 6 ท่าน ประเมินคุณภาพของแบบเรียน โดยมีการประเมินด้านรูปเล่ม และเนื้อหา โดยคะแนนการประเมินของทั้งสองส่วนอยู่ในเกณฑ์ที่สามารถนำไปสอนผู้เรียนชาวต่างชาติได้

จากการรวบรวมงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นพบว่าการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของพื้นที่อื่น ๆ และกลุ่มมัคคุเทศก์น้อยยังไม่พบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับการท่องเที่ยว ส่วนการพัฒนาทักษะภาษาไทยพบการวิจัยเรื่องการจัดทำแบบเรียนภาษาไทยสำหรับการท่องเที่ยวสำหรับนักศึกษาต่างชาติที่เรียนภาษาไทย ยังไม่พบการพัฒนาทักษะภาษาไทยเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในกลุ่มคนไทยและกลุ่มชาติพันธุ์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. พัฒนบทเรียนภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวชุมชน ฯ
2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวชุมชน ฯ ก่อนและหลัง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้ดำเนินการวิจัยแบบผสม (Mixed Method) เก็บรวบรวมทั้งเชิงคุณภาพ (Qualitative) ด้วยการสัมภาษณ์ และเชิงปริมาณ (Quantitative) ด้วยการใช้แบบสอบถาม รวมถึงการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว

ประชากร

ผู้ประกอบการการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลแม่วิน อำเภอมะนัง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 85 คน

กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยการสัมภาษณ์เกี่ยวกับทักษะการใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

การใช้บทเรียนภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชน

3. ศึกษาความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมอบรมที่มีต่อการอบรมภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชน

สมมุติฐานการวิจัย

เมื่อใช้บทเรียนภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนในการสอนทักษะภาษาไทยและภาษาอังกฤษให้แก่ผู้ประกอบการการท่องเที่ยวชุมชนแล้ว ผู้ประกอบการมีความรู้เกี่ยวกับภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวชุมชนมากขึ้น และผู้ประกอบการมีความพึงพอใจต่อการอบรมภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชน

เพื่อการท่องเที่ยวโดยสัมภาษณ์ผู้ประกอบการการท่องเที่ยว จำนวน 85 คน ผู้ที่ตอบแบบสัมภาษณ์ภาษาไทยและภาษาอังกฤษได้คะแนนต่ำกว่าร้อยละ 40 จะต้องเข้าร่วมการอบรม ได้ผู้เข้าร่วมวิจัยทั้งหมด 36 คน

เครื่องมือการวิจัย

1. แบบสำรวจความต้องการด้านการใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลแม่วิน อำเภอมะนัง จังหวัดเชียงใหม่
2. บทเรียนภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว
3. แบบทดสอบความรู้ด้านภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเป็นข้อสอบแบบปรนัย

ตอบถูกต้องได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน

4. แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมอบรมที่มีต่อการอบรมภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวโดยใช้เกณฑ์การประเมินของ Likert 5 ระดับ โดยกำหนดช่วงของการวัด ดังนี้

4.21 – 5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด

3.41 – 4.20 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับมาก

2.61 – 3.40 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง

1.81 – 2.60 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับน้อย

1.00 – 1.80 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยมีวิธีการสร้างและทดสอบเครื่องมือ ดังนี้

1. แบบสำรวจความต้องการด้านการใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1.1 ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาด้านการสื่อสารภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว

1.2 สร้างแบบสำรวจจากการรวบรวมปัญหาด้านการสื่อสารภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว

1.3 นำแบบสำรวจความต้องการด้านการใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว ในพื้นที่ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการใช้ภาษาไทย 1 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านการใช้ภาษาอังกฤษ 1 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาชุมชน 1 ท่าน ตรวจสอบถูกต้องของเนื้อหาเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข

1.4 นำแบบสำรวจความต้องการด้านการใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวที่ได้ปรับปรุงแล้วนำไปสำรวจในพื้นที่

2. บทเรียนภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว

2.1 ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการด้านการใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว

2.2 ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่

2.3 สร้างบทเรียนการภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว

2.4 นำบทเรียนภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย 1 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษ 1 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยว 1 คน ตรวจสอบความถูกต้องของการใช้ภาษา และความเหมาะสมของเนื้อหา

2.5 นำบทเรียนที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มผู้ประกอบการการท่องเที่ยวในอำเภอเมืองเชียงใหม่ 20 คน โดยใช้เวลา 3 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 ครั้ง ครั้งละ 3 ชั่วโมง รวม 27 ชั่วโมง หาค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2 ได้เท่ากับ 76.39 / 86.57

2.6 นำบทเรียนไปใช้อบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพด้านการสื่อสารภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวให้กับผู้ประกอบการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้เวลา 3 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 3 ชั่วโมง รวม 18 ชั่วโมง

3. แบบทดสอบความรู้การสื่อสารภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว จำนวน 20 ข้อ เป็นคำตอบแบบปรนัย คือ ตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน มีขั้นตอนการสร้างและทดสอบเครื่องมือดังนี้

3.1 ศึกษาบทเรียนภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว

3.2 สร้างแบบทดสอบความรู้ด้านภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว

3.3 นำแบบทดสอบความรู้ด้านภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย 1 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษ 1 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยว 1 คน ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข

3.4 นำแบบทดสอบความรู้ด้านการพัฒนา

ศักยภาพด้านการสื่อสารภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวที่ได้ปรับปรุงแล้วมาทดสอบผู้เข้าร่วมอบรม

4. แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมอบรมที่มีต่อการอบรมภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวชุมชน ฯ

สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจเกี่ยวกับการอบรมเชิงปฏิบัติการภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวชุมชน ฯ แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ 1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 2. แบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจด้านการอบรมเชิงปฏิบัติการด้านภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยว 3. แบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจด้านการอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว และ 4. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมอบรมได้แสดงความคิดเห็น โดยมีขั้นตอนดังนี้

4.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่มีความเกี่ยวข้องกับความพึงพอใจด้านการพัฒนาแบบเรียนภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

4.2 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจเกี่ยวกับการอบรมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวชุมชน โดยมีค่าระดับ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

4.3 นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเพื่อกำหนดความสอดคล้องระหว่างคำถามและเนื้อหาการอบรมเชิงปฏิบัติการ (IOC) โดย แต่ละข้อต้องมีค่าดัชนีความสอดคล้องในระดับ 0.50 ขึ้นไป โดยมีเกณฑ์การให้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ดังนี้

1 เมื่อเห็นว่าข้อคำถามสอดคล้องกับหัวข้อ
0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับหัวข้อ

-1 เมื่อเห็นว่าข้อคำถามไม่สอดคล้องกับหัวข้อ

4.4 ปรับปรุงแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

4.5 นำแบบสอบถามไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการเก็บข้อมูลการวิจัยโดยนำเครื่องมือวิจัยมาใช้ ดังนี้

1. นำแบบสำรวจความต้องการการใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวมาสอบถามกลุ่มตัวอย่าง

2. ออกแบบบทเรียนจากแบบสำรวจความต้องการเกี่ยวกับเนื้อหาในการสื่อสารภาษาไทยและภาษาอังกฤษสำหรับการท่องเที่ยว

3. ทดสอบความรู้พื้นฐานของผู้เข้าร่วมอบรมด้านการใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว

4. จัดการอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการสื่อสารภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวจากแบบเรียนให้แก่กลุ่มตัวอย่าง

5. ผู้เข้าร่วมอบรมทำแบบทดสอบหลังเรียนที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น

6. สอบถามความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการพัฒนาการใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสำรวจความต้องการด้านการใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว ใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และนำไปออกแบบบทเรียน

2. การวิเคราะห์ข้อมูลก่อนและหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการจะใช้ t-test แบบ dependent วิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนก่อนและหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ

3. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมอบรม แบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การแจกแจงความถี่ (Frequently) และร้อยละ (Percentage) ส่วนที่ 2 และส่วนที่ 3 ความพึงพอใจของผู้เข้าอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการพัฒนาศักยภาพการสื่อสารภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และสำหรับส่วนที่ 4 คำถามปลายเปิดใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

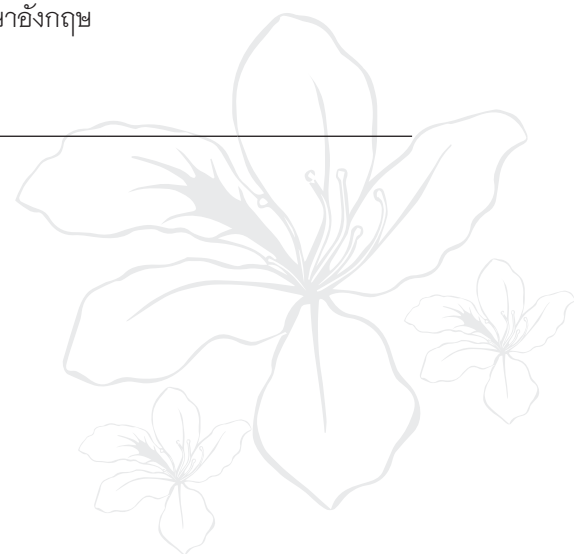
(Content Analysis) เมื่อผู้วิจัยได้กลุ่มตัวอย่าง สร้างและทดสอบเครื่องมือเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือทั้งหมดไปทดสอบกลุ่มตัวอย่างและนำมาวิเคราะห์ด้วยสถิติที่ผู้วิจัยได้กล่าวไว้ข้างต้น และรายงานผลการวิจัยต่อไป

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยจะนำเสนอตามลำดับวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1. พัฒนาศักยภาพการสื่อสารภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวชุมชนฯ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 บทเรียนภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวชุมชน

บทเรียน	กิจกรรมฝึกปฏิบัติ	จำนวนชั่วโมงที่ใช้สอน	สื่อการสอน
1. การใช้ภาษาไทยเพื่อการนำเที่ยว	ผู้สอนสอนการใช้คำศัพท์ จำนวน โครงสร้างและหลักการใช้ภาษาไทยสำหรับการนำเที่ยว และให้ผู้เข้าร่วมอบรมทดลองใช้คำศัพท์ จำนวน และโครงสร้างภาษาไทยเพื่อการนำเที่ยว	3	Powerpoint และแบบเรียน
2. การใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการต้อนรับนักท่องเที่ยว	ผู้สอน สอนการใช้คำศัพท์ จำนวน โครงสร้าง ประโยค และบทสนทนาภาษาไทยและภาษาอังกฤษที่จำเป็นต่อการต้อนรับนักท่องเที่ยว และให้ผู้เข้าร่วมอบรมทดลองใช้คำศัพท์ จำนวน โครงสร้างและบทสนทนาภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการต้อนรับนักท่องเที่ยว	3	Powerpoint และแบบเรียน
3. การใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการแนะนำสถานที่ท่องเที่ยว	ผู้สอน สอนการใช้คำศัพท์ จำนวน โครงสร้าง ประโยค และบทสนทนาภาษาไทยและภาษาอังกฤษที่จำเป็นต่อการแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวและผู้เข้าร่วมอบรมทดลองใช้คำศัพท์ จำนวน โครงสร้างและบทสนทนาภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการแนะนำสถานที่ท่องเที่ยว	3	Powerpoint และแบบเรียน
4. การใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการแนะนำที่พัก	ผู้สอน สอนการใช้คำศัพท์ จำนวน โครงสร้าง ประโยค และบทสนทนาภาษาไทยและภาษาอังกฤษที่จำเป็นต่อการแนะนำที่พักและผู้เข้าร่วมอบรมทดลองใช้คำศัพท์ จำนวน โครงสร้างและบทสนทนาภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการแนะนำที่พัก	3	Powerpoint และแบบเรียน

ตารางที่ 1 (ต่อ)

บทเรียน	กิจกรรมฝึกปฏิบัติ	จำนวน ชั่วโมงที่ ใช้สอน	สื่อการสอน
5. การใช้ภาษาไทยและ ภาษาอังกฤษเพื่อ การแนะนำร้านอาหาร	ผู้สอน สอนการใช้คำศัพท์ ส่วนวน โครงสร้าง ประโยค และบทสนทนาภาษาไทยและภาษาอังกฤษที่จำเป็นต่อ การแนะนำร้านอาหารและให้ผู้เข้าร่วมอบรมทดลองใช้ คำศัพท์ ส่วนวน โครงสร้างและบทสนทนาภาษาไทยและ ภาษาอังกฤษเพื่อการแนะนำร้านอาหาร	3 3	Powerpoint และแบบเรียน
6. การใช้ภาษาไทยและ ภาษาอังกฤษเพื่อ การแนะนำสินค้า ที่ระลึก	ผู้สอน สอนการใช้คำศัพท์ ส่วนวน โครงสร้าง ประโยค และบทสนทนาภาษาไทยและภาษาอังกฤษที่จำเป็นต่อ การแนะนำสินค้าที่ระลึกและผู้เข้าร่วมอบรมทดลองใช้ คำศัพท์ ส่วนวน โครงสร้างและบทสนทนาภาษาไทยและ ภาษาอังกฤษเพื่อการแนะนำสินค้าที่ระลึก	3	Powerpoint และแบบเรียน
7. การใช้ภาษาไทยและ ภาษาอังกฤษเพื่อการ บริการด้านอื่น ๆ	ผู้สอน สอนการใช้คำศัพท์ ส่วนวน โครงสร้าง ประโยค และบทสนทนาภาษาไทยและภาษาอังกฤษที่จำเป็นต่อ การแนะนำร้านอาหารและให้ผู้เข้าร่วมอบรมทดลองใช้ คำศัพท์ ส่วนวน โครงสร้างและบทสนทนาภาษาไทยและ ภาษาอังกฤษเพื่อการบริการด้านอื่น ๆ	3	Powerpoint และแบบเรียน

รูปแบบบทเรียนประกอบด้วยคำศัพท์ ตัวอย่าง
ประโยคในการพูด และบทสนทนาที่จำเป็นในการสื่อสาร
เพื่อการท่องเที่ยวทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ บทเรียน
ดังกล่าวเป็นคู่มือประกอบการอบรมเชิงปฏิบัติการ
โดยวิทยากรจะออกเสียงภาษาอังกฤษและบอก
ความหมายด้วยภาษาไทย เพื่อให้ผู้เข้าร่วมอบรมได้

ฝึกออกเสียงและฝึกสนทนาตามบทเรียนที่มีเนื้อหา
เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของชุมชน เช่น กิจกรรม
การล่องแพ ปางช้าง ร้านอาหาร โฮมสเตย์ และสินค้า
ที่ระลึกที่มีชื่อเสียงอย่างเกมไม้ เรือจำลอง และการทอผ้า
ดังนั้นในบทเรียนนี้จึงสอดคล้องกับบริบทของชุมชน

ตารางที่ 2 ประสิทธิภาพของบทเรียนภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวชุมชน

การประเมิน	คะแนนเต็ม	$\bar{x}$	S.D.	ร้อยละ
ระหว่างอบรม (E_1)	70	56.40	3.51	76.39
หลังอบรม (E_2)	35	30.30	2.12	86.57

จากตารางที่ 2 ประสิทธิภาพของบทเรียน
ภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวชุมชน

พบว่า บทเรียนมีค่าประสิทธิภาพ E_1 / E_2 เท่ากับ 76.39 /
86.57 เป็นไปตามเกณฑ์ 75 / 75 ที่กำหนด

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของการเรียนรู้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวชุมชนก่อนและหลังการใช้บทเรียนภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชน

การทดสอบ	จำนวนคน	คะแนนเฉลี่ย	S.D.	t	Sig
ก่อนอบรม	36	15.64	1.16	-5.473	0.00
หลังอบรม	36	17.67	2.27		

จากตารางที่ 3 เมื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง “การพัฒนาภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวชุมชน” พบว่าผู้เข้าอบรมเชิงปฏิบัติการมีผลสัมฤทธิ์หลังการอบรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียนคือ 15.64 และ 17.67 ตามลำดับ

3. ความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการ แบ่งข้อมูลออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้เข้าอบรมเชิงปฏิบัติการ ผู้เข้าอบรมส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมีอายุ 21-30 ปี

การศึกษาระดับประถมศึกษาประกอบอาชีพเกี่ยวกับการท่องเที่ยว รายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท คนพื้นเมืองในภาคเหนือ ผู้เข้าอบรมส่วนใหญ่ ฟัง พูดและอ่านภาษาไทยได้ในระดับพอใช้ ส่วนทักษะการเขียนส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อย ผู้เข้าอบรมส่วนใหญ่ ฟัง พูด และอ่านภาษาอังกฤษได้ในระดับพอใช้ ไม่สามารถเขียนภาษาอังกฤษได้ไม่เคยอบรมภาษาอังกฤษมาก่อน ผู้เข้าร่วมอบรมใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันนาน ๆ ครั้ง

ตารางที่ 4 ความพึงพอใจโดยรวมของผู้เข้าอบรมเชิงปฏิบัติการภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว

ข้อมูล	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	การแปลผล
	$\bar{x}$	S.D.	
1. วิทยาการภาษาไทย	4.39	0.76	มากที่สุด
2. สวัสดิการในการอบรมภาษาไทย	4.52	0.56	มากที่สุด
3. การบริการของเจ้าหน้าที่ในการอบรมภาษาไทย	4.43	0.72	มากที่สุด
4. ด้านความเข้าใจในการอบรมภาษาไทย	4.45	0.60	มากที่สุด
5. ด้านการนำภาษาไทยไปปรับใช้	4.51	0.62	มากที่สุด
6. วิทยาการภาษาอังกฤษ	4.39	0.76	มากที่สุด
7. สวัสดิการในการอบรมภาษาอังกฤษ	4.43	0.72	มากที่สุด
8. การบริการของเจ้าหน้าที่ในการอบรมภาษาอังกฤษ	4.37	0.63	มากที่สุด
9. ความเข้าใจในการอบรมภาษาอังกฤษ	4.43	0.72	มากที่สุด
10. การนำภาษาอังกฤษไปปรับใช้	4.45	0.60	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 เมื่อสำรวจความพึงพอใจโดยรวมของการอบรมเชิงปฏิบัติการพบว่า ผู้เข้าอบรมเชิงปฏิบัติการมีความพึงพอใจในภาพรวมในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดคือ สวัสดิการในการอบรมภาษาไทย ($\bar{x}$ = 4.52, S.D. = 0.56)

รองลงมาคือ การนำภาษาไทยไปปรับใช้ได้ ($\bar{x}$ = 4.51, S.D. = 0.62) 3. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ จากผู้เข้าอบรม ผู้เข้าอบรมเห็นว่าควรจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการอีก และวิทยากรควรคำนึงถึงเนื้อหาและระยะเวลาในการอบรมให้เหมาะสม

สรุปผลการวิจัย

1. สรุปผลการหาประสิทธิภาพบทเรียนภาษาไทย และภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวชุมชน ฯ มีประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 76.39/86.57 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (75 / 75)

2. สรุปผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อน และหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวชุมชนพบว่าผู้เข้าร่วมอบรมมีทักษะสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. สรุปผลความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการต่อการอบรมเชิงปฏิบัติการภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวพบว่าผู้เข้าร่วมอบรมมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด

การอภิปรายผลการวิจัย

1. การพัฒนาบทเรียนภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวชุมชนในพื้นที่ตำบลแม่วีน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 พบว่าบทเรียนภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวชุมชน ฯ มีประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 76.39/86.57 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีการพัฒนาบทเรียนขึ้นอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ได้บทเรียนที่มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2556) ที่กล่าวว่าก่อนนำสื่อการเรียนการสอนไปใช้จริงจำเป็นต้องผ่านการทดสอบประสิทธิภาพก่อนนำไปใช้จริง โดยผ่านกระบวนการการทดลองใช้เบื้องต้น และทดลองใช้จริง

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ พบว่าหลังการเรียนรู้ผู้เข้าร่วมอบรมมีทักษะสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากการออกแบบบทเรียนที่ตรงกับความต้องการของชุมชนสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธัญวรรณ ก้าวคำ (2551) เรื่องการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวสำหรับกลุ่มชุมชนธนบุรี กรุงเทพมหานครว่าประชาชนในชุมชนที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มธนบุรี กรุงเทพมหานครต้องการใช้ภาษาอังกฤษในด้านการทักทาย บอกทาง การบรรยาย

ผลิตภัณฑ์และการบริการร้านอาหาร รวมถึงการออกแบบบทเรียนให้มีโครงสร้าง คำศัพท์ ความหมาย ประโยค และบทสนทนาที่สอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียน และความต้องการของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาภาษาไทยและภาษาอังกฤษได้ดีขึ้นสอดคล้องกับงานวิจัยของอลิษา วิชัยดิษฐ์ (2557) วิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ความต้องการทางด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษด้วยวาจาของมัคคุเทศก์ชาวไทย ผลการศึกษาพบว่า มัคคุเทศก์มีความต้องการทักษะในด้านการพูด คือ การกล่าวบทสนทนาทั่วไป การใช้คำศัพท์ทั่วไป การใช้สำนวนภาษาอังกฤษได้อย่างถูกต้อง สำหรับการฟัง มีความต้องการในด้านความเข้าใจสำเนียงภาษาอังกฤษที่หลากหลาย การฟังบทสนทนาทั่วไป การเดาคำศัพท์ที่ไม่รู้ และการเข้าใจสำเนียงภาษาอังกฤษที่หลากหลาย

3. ความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องการใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวที่มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีการออกแบบบทเรียนให้สอดคล้องกับลักษณะของชุมชน บทเรียนสามารถนำไปใช้ในการท่องเที่ยวชุมชนได้จริง และได้มีการฝึกปฏิบัติในระหว่างการอบรม ทำให้ผู้เข้าอบรมมีความมั่นใจในการใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวชุมชน ฯ มากขึ้นสอดคล้องกับงานวิจัยของวราพร พูลเกษ และคนอื่น ๆ (2555) เรื่อง การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของชุมชนหมู่บ้านโฮมสเตย์เพื่อเพิ่มศักยภาพด้านการท่องเที่ยว: กรณีศึกษาบ้านโคกโก่ง ตำบลกุดหว้า อำเภอภูผามาศ จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่าผู้เข้าร่วมอบรมมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุดต่อการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผลการวิจัยควรนำไปใช้พัฒนาภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวในกลุ่มอื่น ๆ เช่น นักเรียนนักศึกษา เพื่อส่งเสริมการเป็นผู้นำเที่ยวในชุมชนต่อไป
2. โครงสร้างของบทเรียนสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวชุมชนในพื้นที่อื่น ๆ ได้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ในการวิจัยครั้งต่อไปผู้วิจัยเสนอให้มีการทำวิจัยในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. ควรมีการศึกษาพฤติกรรมการใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวของผู้มาเที่ยวในชุมชน ฯ

2. ควรมีการศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติที่มีต่อการใช้ภาษาไทยและ

ภาษาอังกฤษของผู้มาเที่ยวในชุมชน ฯ

เอกสารอ้างอิง

- จิตตินันท์ เตชะคุปต์. (2555). *เจตคติและความพึงพอใจในการบริการ เอกสารการสนทนากลุ่มวิชาจิตวิทยาการบริการ หน่วยที่ 8-15*. (พิมพ์ครั้งที่ 12). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2556). การทดสอบสื่อหรือประสิทธิภาพชุดการสอน. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*, 5(1), 5-20.
- ณัฐพร แสงประดับ. (2557). *การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมวัฒนธรรมที่เป็นผลจากการพัฒนาการท่องเที่ยว: ศึกษาเฉพาะกรณีหมู่บ้านบ่อสร้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่*. (วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- ธัญวรรณ กำคำ. (2551). การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว สำหรับกลุ่มชุมชนชนบท กรุงเทพมหานคร. *วารสารสารสนเทศ*, 17(2), 61-70.
- น้ำลิน เทียมแก้ว. (2556). *ความพึงพอใจต่อการให้บริการของสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคามประจำปีการศึกษา 2555*. มหาสารคาม: สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ประชาชาติ. (2562). *ปากหมุดแม่วิน สัมผัสชาชนบ้านโคกแม่กนดทองเที่ยว “เชียงใหม่”*. สืบค้นจาก <https://www.prachachat.net/local-economy/news-380703>
- วรพร พูลเกษ, วนุชชิตา ศุภควนิช และธิดิพล วิมุกตานนท์. (2558). การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของชุมชนหมู่บ้านโฮมสเตย์เพื่อเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวบ้านโคกโก่ง ตำบลลูกตั่ว อำเภอภูผามาศ จังหวัดกาฬสินธุ์. *วารสารสังคมศาสตร์*, 4(2), 86-91.
- ศรารณี แดงไสว. (2556). *ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการสินค้าออนไลน์ในเขตกรุงเทพมหานคร*. (การศึกษาระดับบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการการตลาด, มหาวิทยาลัยสยาม).
- ศิริลักษณ์ วีรทัต. (2558). *การพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษในการสร้างมัคคุเทศก์น้อยอาสาเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของโรงเรียนบ้านทาป่าเปา อำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน*. (ปัญหาพิเศษวิทยาศาสตร์บัณฑิต, สาขาวิชาการพัฒนามิสังคมอย่างยั่งยืน มหาวิทยาลัยแม่โจ้).
- ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอแม่วาง. (2554). *ข้อมูลทั่วไปของตำบลแม่วิน*. สืบค้นจาก http://cmi.nfe.go.th/nfe/nfe_maewang/popup.php?name=knowledge1&file=p_readknowledge&id=40
- สรฤทธ จันสุข. (2555). *กองแผนงาน กรมการพัฒนาชุมชน*. สืบค้นจาก <https://www.gotoknow.org/blogs/posts/328530>
- สินินารถ ราชชมภู. (2557). *แบบเรียนภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับชาวต่างชาติ*. *วารสารมนุษยศาสตร์ปริทรรศน์*, 36(1), 67-78
- สุริยน ต้นตราจิน. (2554). *การมีส่วนร่วมคืออะไร*. สืบค้นจาก https://region2.prd.go.th/th/ewt_news.php?nid=9979&filename=ect54?nid=9979&filename=ect54

องค์การบริหารส่วนตำบลแม่วิน. (2561). แผนพัฒนาท้องถิ่น (2561–2564). สืบค้นจาก [http://www.maewin.net/Uploads/files/แผนพัฒนาท้องถิ่น%20\(2561–2565\).pdf](http://www.maewin.net/Uploads/files/แผนพัฒนาท้องถิ่น%20(2561–2565).pdf)

อลิษา วิชัยดิษฐ์. (2557). การวิเคราะห์ความต้องการทางด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษด้วยวาจาของมัธยมศึกษาชาวไทย. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาภาษาอังกฤษเป็นภาษานานาชาติ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).

Zhang, L. (2557). แบบเรียนภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยวสำหรับนักศึกษาชาวจีน วิชาเอกภาษาไทย มหาวิทยาลัย
ยูนนานนอร์มอล สาธารณรัฐประชาชนจีน. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการสอนภาษาไทย
ในฐานะภาษาต่างประเทศ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).

จริยธรรมการตีพิมพ์บทความเพื่อเผยแพร่ในวารสารพิษเนศวรสาร

บทบาบทหน้าที่ของผู้นิพนธ์

1. เขียนบทความให้มีความสมบูรณ์ ถูกต้องและเป็นไปตามรูปแบบที่กำหนดไว้ในวารสาร
2. รับรองว่าผลงานที่ส่งมานั้นเป็นผลงานใหม่ที่ไม่เคยตีพิมพ์ที่ไหนมาก่อน หรืออยู่ในระหว่างการเสนอเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารฉบับอื่น (ไม่ว่าจะเป็นภาษาใด ๆ)
3. หากมีการนำผลงานของผู้อื่นมาใช้ในผลงานของตนเอง ผู้นิพนธ์ต้องอ้างอิงผลงานดังกล่าวรวมทั้งต้องระบุไว้ในเอกสารอ้างอิงท้ายบทความให้ถูกต้อง
4. บทความที่เกี่ยวกับการวิจัยในมนุษย์ควรผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน (ถ้ามี) โดยผู้นิพนธ์ต้องแนบหลักฐานการรับรองจากคณะกรรมการฯ มาพร้อมบทความที่ส่งให้กับกองบรรณาธิการ
5. ต้องรับรองว่าข้อมูลทั้งหมดในบทความไม่มีการละเมิดลิขสิทธิ์หรือทรัพย์สินทางปัญญา
6. ผลงานที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการถือเป็นกรรมสิทธิ์ของวารสาร ห้ามผู้นิพนธ์นำข้อความทั้งหมดหรือบางส่วนไปพิมพ์ซ้ำ ยกเว้นจะได้รับอนุญาตจากกองบรรณาธิการวารสาร

บทบาบทหน้าที่ของบรรณาธิการ

1. จัดหากองบรรณาธิการที่เป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขาที่กำหนดตามนโยบายของวารสาร รวมทั้งเปิดเผยชื่อและสังกัดที่ถูกต้องของกองบรรณาธิการในเว็บไซต์ของวารสาร
2. ให้ข้อมูลการติดต่อที่ถูกต้องของวารสารในเว็บไซต์ของวารสาร
3. ให้ข้อมูลแก่ผู้นิพนธ์บทความและผู้ประเมินบทความเกี่ยวกับขั้นตอนการส่งบทความ และค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายใด ๆ ที่จำเป็นสำหรับผู้นิพนธ์บทความอย่างชัดเจน

4. คัดเลือก กลั่นกรอง และพิจารณาคุณภาพของบทความเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสาร โดยพิจารณาจากความสอดคล้องของเนื้อหาเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และขอบเขตของวารสาร
5. ไม่เปิดเผยข้อมูลของผู้นิพนธ์บทความและผู้ประเมินบทความแก่บุคคลอื่น ๆ ในทุกกรณี
6. ตีพิมพ์เผยแพร่บทความที่ผ่านกระบวนการประเมินจากผู้ประเมินบทความแล้วเท่านั้น
7. ตรวจสอบและปฏิเสธการตีพิมพ์บทความที่เคยเผยแพร่ที่อื่นมาแล้ว
8. ไม่ปฏิเสธการตีพิมพ์บทความโดยใช้เหตุผลและความรู้สึกส่วนตัว
9. ไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้นิพนธ์บทความ ผู้ประเมินบทความและกองบรรณาธิการ
10. ตรวจสอบการคัดลอกผลงานทางวิชาการของผู้อื่นในบทความอย่างเคร่งครัด หากพบการคัดลอกผลงานดังกล่าวจะต้องหยุดกระบวนการประเมินบทความและติดต่อผู้นิพนธ์บทความหลักเพื่อขอคำชี้แจง
11. ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของบทความที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสาร รวมทั้งชี้แจงการแก้ไขและการถอนบทความเมื่อจำเป็น
12. ตรวจสอบบทความที่ตีพิมพ์เผยแพร่ต้องไม่ละเมิดกฎหมายและทรัพย์สินทางปัญญา
13. ตรวจสอบขั้นตอนการประเมินบทความของวารสารให้เป็นความลับ มีความเป็นธรรม ปราศจากอคติ และตรงตามเวลาที่กำหนด
14. ดำเนินการออกวารสารให้ตรงตามเวลาที่กำหนด
15. ต้องจัดการและแก้ไขปัญหาเมื่อเกิดการละเมิดทางจริยธรรมของบทความที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารอย่างถูกต้องและเป็นธรรม

บทบาทหน้าที่ของผู้ประเมินบทความ

1. ต้องรักษาความลับและไม่เปิดเผยข้อมูลของบทความแก่บุคคลอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องในระหว่างการประเมินบทความ

2. ปฏิเสธการประเมินบทความนั้น ๆ เมื่อพิจารณาว่าผู้ประเมินอาจมีผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้นิพนธ์บทความ เช่น เป็นผู้ร่วมโครงการ หรือเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ หรือเหตุผลอื่น ๆ ที่ทำให้ไม่สามารถให้ข้อเสนอแนะได้อย่างอิสระภายหลังจากได้รับบทความจากกองบรรณาธิการ

3. ประเมินบทความในสาขาวิชาที่มีความเชี่ยวชาญ โดยพิจารณาความสำคัญด้านเนื้อหาในบทความ คุณภาพของการวิเคราะห์ข้อมูลและความเข้มข้นของผลงาน

4. ประเมินบทความบนพื้นฐานความเป็นจริงตามหลักวิชาการ เป็นกลาง ไม่มีอคติและตรงตามเวลาที่กำหนด

5. หากมีข้อสงสัยว่าข้อมูลบางส่วนหรือทุกส่วนของบทความมีความเหมือนหรือซ้ำซ้อนกับผลงานอื่น ๆ ผู้ประเมินบทความต้องแจ้งให้บรรณาธิการทราบทันที

คำแนะนำในการส่งบทความ เพื่อตีพิมพ์ในวารสารพิษเนศวร์สาร

พิษเนศวร์สาร มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ มีกำหนดออกเผยแพร่เป็นราย 6 เดือน (ปีละ 2 ฉบับ) คือ ฉบับที่ 1 (มกราคม – มิถุนายน) และ ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม) วัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ผลงานทางวิชาการในสาขาวิชาต่าง ๆ ได้แก่ สาขาภาษาและภาษาศาสตร์ การพัฒนาสังคม รัฐศาสตร์ และสหวิทยาการ ด้านภาษาและสังคมศาสตร์

ผลงานทางวิชาการที่ลงพิมพ์ใน “พิษเนศวร์สาร” วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ แยกได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. บทความวิจัย (Research Article) เป็นการนำเสนอผลการวิจัยที่ผู้เขียนได้ดำเนินการด้วยตนเอง

2. บทความวิชาการ (Academic Article) เป็นการนำเสนอสาระซึ่งผ่านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ อย่างลุ่มลึกจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ได้แก่ จากทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัย โดยมีทัศนะหรือข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ และมีการอ้างอิงอย่างชัดเจน

ผลงานที่จะได้รับการพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารต้องไม่เคยถูกนำไปพิมพ์เผยแพร่ในวารสารอื่นใดมาก่อน เพื่อให้การตีพิมพ์วารสารพิษเนศวร์สารเป็นไปตามมาตรฐานและมีรูปแบบเดียวกันกองบรรณาธิการจึงมีคำแนะนำในการส่งบทความเพื่อตีพิมพ์ในวารสารดังนี้

การเตรียมต้นฉบับ

1. ต้นฉบับภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษ องค์ประกอบต่าง ๆ ของบทความวิจัยหรือบทความวิชาการให้ทำตามคำแนะนำการเตรียมต้นฉบับนี้ บทความส่วนที่เป็นภาษาอังกฤษ ควรให้ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษตรวจสอบความถูกต้องด้านการใช้ภาษาก่อน

2. การพิมพ์ ให้จัดพิมพ์ด้วยโปรแกรม Microsoft Word โดยจัดหน้ากระดาษ ขนาด A4 (8.5 x 11 นิ้ว) ตั้งค่าน้ำหนักกระดาษสำหรับการพิมพ์ห่างจากขอบบนกระดาษ 1 นิ้ว (1.25 นิ้ว เฉพาะหน้าแรก) ขอบล่าง 0.8 นิ้ว ขอบซ้าย 1.25 นิ้ว ขอบขวา 0.8 นิ้ว จัดสองคอลัมน์ (ยกเว้นบทความย่อภาษาไทย บทความย่อภาษาอังกฤษ และเอกสารอ้างอิง ให้จัดหนึ่งคอลัมน์) ความกว้างคอลัมน์ 2.98 นิ้ว

ระยะห่างระหว่างคอลัมน์ 0.25 นิ้ว ใส่หมายเลขหน้ากำกับอยู่ด้านบนขวาทุกหน้า

3. รูปแบบตัวอักษรภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ใช้ตัวอักษรแบบ TH Niramit AS ขนาดตัวอักษรทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษใช้ขนาดเดียวกัน ดังนี้ ชื่อเรื่องใช้ตัวอักษรขนาด 18 pt. ตัวหนา ชื่อผู้พิมพ์บทความใช้ตัวอักษรขนาด 14 pt. ตัวปกติ ชื่อหน่วยงานที่สังกัดและตำแหน่งทางวิชาการของผู้พิมพ์บทความ (ถ้ามี) ใช้ตัวอักษรขนาด 12 pt. หัวข้อหลักใช้ตัวอักษรขนาด 16 pt. ตัวหนา หัวข้อรองใช้ตัวอักษรขนาด 14 pt. ตัวหนา เนื้อหาทุกส่วนใช้ตัวอักษรขนาด 14 pt. ตัวปกติ

4. จำนวนหน้า ไม่ควรเกิน 15 หน้า รวมตาราง รูปภาพ และเอกสารอ้างอิง

5. ตาราง รูปภาพ ภาพลายเส้น แผนภูมิ และกราฟ หากมีขนาดเล็กให้แทรกไว้ในเนื้อหาที่จัดเป็น 2 คอลัมน์ หากมีขนาดใหญ่ให้จัดเป็น 1 คอลัมน์ โดยให้ผู้พิมพ์บทความคัดเลือกเฉพาะที่จำเป็นเท่านั้น เรียงลำดับให้สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง ชื่อตารางให้อยู่ด้านบนของตาราง ส่วนชื่อรูปภาพแผนภูมิ และกราฟ ให้อยู่ด้านล่าง พร้อมทั้งคำอธิบายสั้น ๆ ที่สื่อความหมายได้สาระครบถ้วน

6. การส่งต้นฉบับ ให้ส่งบทความต้นฉบับในรูปแบบไฟล์เวิร์ด (Microsoft word) ผ่านระบบจัดการวารสารอิเล็กทรอนิกส์ (ThaiJo) ที่ Website: <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/pikanasan> พร้อมทั้งส่งแบบนำส่งบทความเพื่อตีพิมพ์ หนังสือรับรองก่อนการตีพิมพ์ตามวารสารกำหนดและหลักฐานการโอนค่าธรรมเนียมการตีพิมพ์ทางอีเมล phikanatesan@gmail.com และส่งแบบนำส่งบทความเพื่อตีพิมพ์และหนังสือรับรองก่อนการตีพิมพ์ฉบับจริงทางไปรษณีย์

ประเภทของบทความ

1. บทความวิจัย (Research Article) เป็นบทความที่เขียนขึ้นจากงานศึกษาเชิงประจักษ์ (Empirical Study) หรือที่เรียกว่า งานวิจัย สาระของบทความสะท้อนให้เห็นขั้นตอนการดำเนินการศึกษา การนำเสนอ

ผลการวิจัยอาจเป็นผลงานวิจัยบางส่วนหรือผลงานวิจัยที่เสร็จสมบูรณ์แล้ว

2. บทความวิชาการ (Academic Article)

เป็นบทความที่ผู้เขียนได้เรียบเรียงโดยศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร งานแปล และผลงานจากประสบการณ์ของผู้เขียนหรือถ่ายทอดจากผู้อื่นมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ความรู้ องค์ความรู้ การเสนอความคิดเห็นที่มีคุณค่าและเป็นประโยชน์ทางวิชาการของสาขาต่าง ๆ

ส่วนประกอบของบทความ

1. **ชื่อเรื่อง (Title)** ควรสั้น กระชับ และตรงกับเนื้อเรื่อง ให้ขึ้นต้นชื่อเรื่องเป็นภาษาไทยและตามด้วยภาษาอังกฤษ โดยภาษาอังกฤษใช้ตัวพิมพ์ใหญ่ทั้งหมด จัดกึ่งกลางหน้ากระดาษ

2. **ชื่อผู้นิพนธ์บทความ (Authors and Co-authors)** ใช้ชื่อและนามสกุลเต็มทั้งชื่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ สำหรับภาษาอังกฤษใช้อักษรตัวพิมพ์ใหญ่เฉพาะอักษรตัวแรกของชื่อตัวและนามสกุลไม่ระบุคำนำหน้าและตำแหน่งทางวิชาการไว้ กึ่งกลางหน้ากระดาษต่อจาก ชื่อเรื่อง หากเป็นนักศึกษาให้ใส่ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เป็นผู้นิพนธ์ร่วม ถ้ามีผู้นิพนธ์หลายคนให้ใช้หมายเลข ¹ หรือ ² กำกับไว้ท้ายชื่อตามจำนวนผู้นิพนธ์

3. **สังกัดผู้นิพนธ์บทความ (Affiliation)** ใส่ชื่อหน่วยงานที่สังกัดทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยเรียงลำดับตั้งแต่หน่วยงานระดับต้นไปจนถึงหน่วยงานหลักต่อจากชื่อผู้นิพนธ์บทความ และใส่สถานะของผู้นิพนธ์โดยระบุตำแหน่งทางวิชาการ (ถ้ามี) ที่เชิงอรรถของหน้าแรก กรณีเป็นนักศึกษาให้ระบุระดับการศึกษาชื่อหลักสูตร สาขาวิชา และสถาบันการศึกษา

4. **บทคัดย่อ (Abstract)** บทคัดย่อภาษาไทย ความยาวไม่เกิน 500 คำ และภาษาอังกฤษ ความยาวไม่เกิน 300 คำ จัดเป็น 1 คอลัมน์ โดยให้ลำดับบทคัดย่อภาษาไทยขึ้นก่อนตามด้วยบทคัดย่อภาษาอังกฤษ

5. **คำสำคัญ (Keywords)** ให้เขียนทั้งคำสำคัญภาษาไทยและภาษาอังกฤษ แต่ละชุดไม่เกิน 5 คำ โดยให้ระบุไว้ท้ายบทคัดย่อของแต่ละภาษา

6. เนื้อหาในบทความ (Main Texts)

6.1 บทความวิจัย ประกอบด้วย

6.1.1 บทนำ (Introduction) นำเสนอ

ภูมิหลังความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย รวมทั้งเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และเหตุผลของการทำวิจัย

6.1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

(Objectives) นำเสนอจุดมุ่งหมายที่ต้องการศึกษา ค้นคว้า แสวงหาคำตอบในการวิจัย

6.1.3 สมมุติฐานการวิจัย (Hypothesis)

(ถ้ามี) เป็นการนำเสนอคำตอบที่คาดการณ์ไว้ล่วงหน้าอย่างสมเหตุสมผลต่อปัญหาที่ศึกษา ระบุความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ศึกษา

6.1.4 วิธีดำเนินการวิจัย (Research

Methodology) นำเสนอแบบแผนการวิจัย เช่น การสำรวจ ศึกษาเอกสาร การทดลอง เป็นต้น

6.1.5 ประชากร (Population) นำเสนอ

คุณลักษณะและจำนวนให้ครอบคลุมตัวแปรที่ศึกษาทั้งหมด

6.1.6 กลุ่มตัวอย่าง (Sample) นำเสนอ

หลักเกณฑ์การกำหนด จำนวนตัวอย่าง การสุ่มตัวอย่าง

6.1.7 เครื่องมือการวิจัย (Research

Instrument) นำเสนอชนิดของเครื่องมือ วิธีการสร้าง การทดลองใช้ (Try Out) และการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัย

6.1.8 การเก็บรวบรวมข้อมูล (Data

Collection) นำเสนอวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และระยะเวลาการรวบรวมข้อมูล

6.1.9 การวิเคราะห์ข้อมูล (Data

Analysis) นำเสนอวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1.10 ผลการวิจัย (Results) นำเสนอ

รายงานผลการวิจัยจากการวิเคราะห์หรือสังเคราะห์ในการวิจัยอย่างชัดเจนและตรงประเด็น โดยยึดแนวทางตามวัตถุประสงค์การวิจัย ควรอธิบายผลการวิจัยด้วยคำบรรยายเป็นหลัก ถ้ามีตัวแปรที่ศึกษาหรือตัวเลขมากให้นำเสนอเป็นรูปภาพตาราง แผนภูมิ และกราฟแทรกในเนื้อหาพร้อมอธิบายผลการวิจัยให้ได้สาระครบถ้วนอย่างสั้น ๆ กระชับ

6.1.11 สรุปผลการวิจัย (Conclusion)

เป็นการสรุปเฉพาะประเด็นสำคัญที่เกิดจากการทำวิจัย

6.1.12 การอภิปรายผลการวิจัย

(Discussion) เป็นการนำเสนอความเห็นว่าการวิจัยสอดคล้องหรือแตกต่างจากวัตถุประสงค์ สมมติฐาน การวิจัยที่ตั้งไว้อย่างไร เป็นเพราะเหตุผลใด มีหลักฐานทางทฤษฎีหรือผลงานวิจัยอะไรที่มาสสนับสนุน

6.1.13 ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัย

ไปใช้ (Suggestion) นำเสนอให้เห็นว่าสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์อะไรได้บ้าง ตลอดจนข้อเสนอแนะให้ผู้ที่จะทำวิจัยครั้งต่อไปในลักษณะเดียวกัน ทราบว่าควรจะศึกษาในประเด็นปัญหาหรือ ตัวแปรอะไร จึงจะทำให้ได้ผลการวิจัยหรือข้อสรุปที่สมบูรณ์

6.2 บทความวิชาการ (Academic

Article) : ประกอบด้วย

6.2.1 บทนำ (Introduction) กล่าวถึง

ความน่าสนใจของเรื่องที่น่าสนใจก่อนเข้าสู่เนื้อเรื่อง

6.2.2 เนื้อเรื่อง (Body) นำเสนอให้เห็นถึง

ปรากฏการณ์หรือองค์ความรู้ใหม่ที่เกิดขึ้นในวงวิชาการที่เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน แสดงให้เห็นความเชื่อมโยงของเหตุที่นำไปสู่ผล (Causal Relationship) การอ้างอิงข้อมูลต่าง ๆ และเหตุผลที่พิสูจน์ได้ทางวิชาการ ซึ่งได้จากการศึกษาค้นคว้าและจากประสบการณ์ของผู้นิพนธ์บทความ เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือให้แก่ผู้อ่าน

6.2.3 สรุป (Conclusion) สรุปประเด็น

สำคัญ ๆ จากเนื้อเรื่องให้สั้น กระชับได้เนื้อหาสาระครบถ้วนของบทความ บอกผลลัพท์ว่าสิ่งที่กล่าวมามีความสำคัญอย่างไร สามารถนำไปใช้อะไรได้บ้าง หรือจะทำให้เกิดอะไรต่อไป

7. เอกสารอ้างอิง (Reference) ให้ระบุเฉพาะ

เอกสารที่ผู้นิพนธ์บทความได้นำมาอ้างอิงในบทความอย่างครบถ้วน

การอ้างอิงเอกสาร

ใช้การอ้างอิงระบบ APA (American Psychological Association Citation Style) โดยแยกเป็น

1. การอ้างอิงในเนื้อความ (In-text Citations)

การอ้างอิงในเนื้อความเป็นการระบุแหล่งที่มาของข้อมูลในเนื้อความ ให้ใช้วิธีการอ้างอิงแบบนาม-ปี (Author-date in Text Citation) โดยระบุชื่อผู้แต่ง ปีที่พิมพ์ และเลขหน้า (ถ้ามี) ต่อท้ายข้อความที่ต้องการอ้างอิง เช่น (ขจร ตริโลภนกร, 2556) แต่ถ้าชื่อผู้แต่งที่อ้างถึงเป็นส่วนหนึ่งของบทความให้วงเล็บเฉพาะปีที่พิมพ์ และเลขหน้า (ถ้ามี) ต่อจากชื่อผู้เขียน เช่น ขจร ตริโลภนกร (2556, น. 36) รูปแบบการอ้างอิง มีดังนี้

1.1 การอ้างอิงบุคคล คนไทยให้ลงชื่อตัว

และนามสกุล ส่วนชาวต่างประเทศให้ลงเฉพาะชื่อสกุล

ตัวอย่างการอ้างอิง

ผู้แต่ง 1 คน

(สมเจตน์ ภูศรี, 2550) (Smith, 2014)

ผู้แต่ง 2 คน

(สุชา จันทน์เอม และสุรางค์ จันทน์เอม, 2545)

(Chanaim & Chanaim, 2015, pp. 33-35)

ผู้แต่ง 3 – 6 คน

(ศิริพร พรสิรินทิพย์, ประพันธ์ ธรรมไชย และหนู ม้วน ร่มแก้ว, 2558)

(Peterson, Smith, & Clare, 2015) หากเป็น

การอ้างผลงานเดิมในครั้งที่สอง ให้ใช้ชื่อสกุลของผู้แต่งคนแรก และคำว่า “และคนอื่น ๆ” หรือ “et al.” แล้วตามด้วยปีที่พิมพ์

(ศิริพร พรสิรินทิพย์ และคนอื่น ๆ, 2558)

(Peterson et al., 2015)

ผู้แต่ง 7 คน ขึ้นไป

(สุจิต เพียรชอบ และคนอื่น ๆ, 2548)

(Pianchoop et al, 2005)

การอ้างอิงผลงานหลายชิ้น ให้เรียงตามตัวอักษรของชื่อสกุลผู้แต่ง คั่นระหว่างด้วยเครื่องหมาย ;

(Johnson, 2015; Ortega, 2014; Peterson, 2010)

1.2 การอ้างอิงนิติบุคคล หน่วยงาน องค์กร

ที่ทำเอกสารให้ระบุชื่อหน่วยงานตามที่ปรากฏ

ตัวอย่างการอ้างอิง

(มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, 2557)

(Chiangmai Rajabhat University, 2015)

2. เอกสารอ้างอิง (References)

เป็นการอ้างอิงส่วนท้ายบทความ โดยรวบรวมรายการเอกสารทั้งหมดที่ผู้พิมพ์บทความได้ใช้อ้างอิงในเนื้อหา พร้อมจัดเรียงรายการเอกสารตามลำดับอักษรของผู้แต่ง ดังนี้

หนังสือ

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อหนังสือ. (ครั้งที่พิมพ์).
สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.

ตัวอย่าง

ชูสิทธิ์ ชูชาติ. (2557). ตามรอยพระราชดำริ สู่ความสำเร็จ.
เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

Mitchell, T. R. & Larson, J.R., Jr. (1987). *People in organizations: An introduction to organizational behavior*. New York: McGraw-Hill.

วารสารและนิตยสาร

ชื่อผู้เขียน. (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ. ชื่อวารสาร, ปีที่
(ฉบับที่), เลขหน้า.

ตัวอย่าง

เบญจพร ชีหลวง. (2558). พฤติกรรมสุขภาพของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในอำเภอคลองหลวง จังหวัดเชียงใหม่. *วารสารพิษณุเวชการ*, 6(1), 1-12.

Akira, A & Yong J, (2016). Determinants of Word-of-Mouth Influence in Sport Viewership. *Journal of Sport Management*, 30(2), 192-206.

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่เผยแพร่สารสนเทศบนอินเทอร์เน็ต).
ชื่อเรื่อง/ชื่อบทความ. สืบค้นจาก <http://www>

.....

ตัวอย่าง

ธนวรรณ พลวิชัย. (2559, 30 เมษายน). AEC go on .
สืบค้นจาก <http://www.thairath.co.th/content/613039>

Wollman, N. (1999). *Influencing attitudes and behaviors for social change*. Retrieved from <http://www.radpsynet.org/docs/wollman-attitude.html>

รายงานการประชุมหรือสัมมนาทางวิชาการ

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง. ชื่อเอกสารรวมเรื่องรายงานการประชุม, วัน เดือน ปี สถานที่จัด. เมืองที่พิมพ์: สำนักพิมพ์

ตัวอย่าง

กรมวิชาการ. (2538). *การประชุมปฏิบัติการรณรงค์เพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน*, 25-29 พฤศจิกายน 2528 ณ วิทยาลัยครูมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม. กรุงเทพฯ: ศูนย์พัฒนาหนังสือกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.

บริพัตร นิลเพชร. (2554). แนวทางการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น. ใน *เอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการระดับบัณฑิตศึกษา*, 9-14 กุมภาพันธ์ 2554 (น. 40-41). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

Pinsuwan, S., & Keawnopparat, S. (2006). Experimental and computational studies of epithelial transport of mefenamic acid ester prodrugs. In The Thailand Research Fund (Ed.), *RGJ-Ph.D. Congress VII*, April 20-22, 2006 Jomtien Palm Beach Resort Pattaya Chon Buri (p. 88). Thailand: The Thailand Research Fund.

วิทยานิพนธ์และการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ชื่อผู้พิมพ์. (ปีที่พิมพ์). ชื่อวิทยานิพนธ์. (ระดับปริญญาของวิทยานิพนธ์, สถาบันการศึกษา).

ตัวอย่าง

ยุทธศักดิ์ ยารังสี. (2557). *เครือข่ายการค้าปลูสดัวไทย-ลาว*. (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชานิติศาสตร์ กลุ่มน้ำโขงและสาละวินศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่).

Gjoligaj, V. (2014). *Developing a sports club management competency model for Albania: A Delphi study*. (Doctoral dissertation, School of Business and Technology Capella University, USA).

ตัวอย่างการพิมพ์ตาราง แผนภาพ และภาพ

1. ตัวอย่างการพิมพ์ตาราง (Table)

1.1 ตัวอย่างตารางภาษาไทย

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบความก้าวหน้าของผลสัมฤทธิ์ระหว่างคะแนนก่อนกับหลังการจัดกิจกรรม

คนที่	คะแนน (ก่อนเรียน)	คะแนน (หลังเรียน)	คะแนน (ความ ก้าวหน้า)	ร้อยละ ของความ ก้าวหน้า
1	7	10	3	30
2	6	9	3	30
3	4	8	4	40
4	6	9	3	30
5	7	10	3	30
รวม	30	46	16	160
เฉลี่ย	6.00	9.20	3.20	32.00

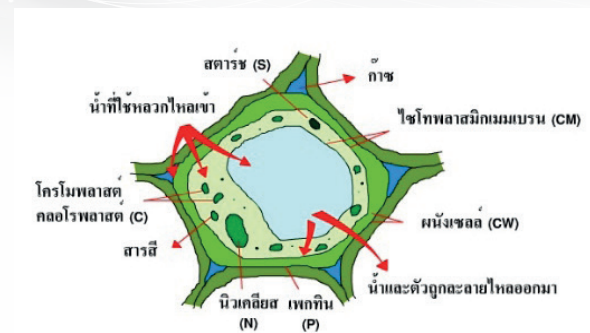
1.2 ตัวอย่างตารางภาษาอังกฤษ

Table 1 Chang in the Employment Rates of Young Black Men, by Age and Educational Status, 1992 – 2000

Age and educational status				Employment		rate	Absolute change
				1992	2000		
Enrolled in school							
Ages	16	–	24	22.5	29.4	6.9	
Ages	16	–	19	17.4	22.8	5.4	
Ages	20	–	24	35.8	46.7	10.9	
Not enrolled in School, age 20 – 24							
All levels of education				62.2	66.2	40.0	
Less than high school diploma				41.6	48.4	6.8	
High school diploma only				64.2	66.7	2.5	
Some college, no bachelor's degree				73.8	79.6	5.8	
College graduate				85.7	88.1	2.4	

2. ตัวอย่างภาพ (Picture, Figure and Graph)

2.1 ตัวอย่างภาพภาษาไทย (Picture)

ภาพที่ 1 การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของเซลล์พืชระหว่างการลวก

2.2 ตัวอย่างภาพภาษาอังกฤษ (Picture)

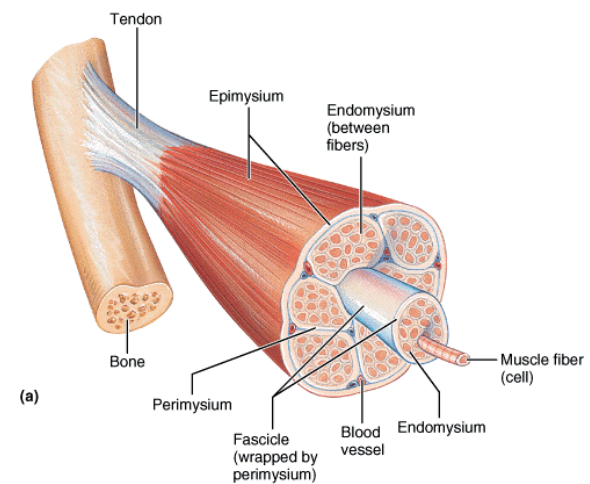
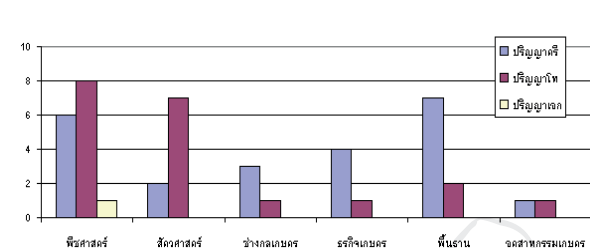

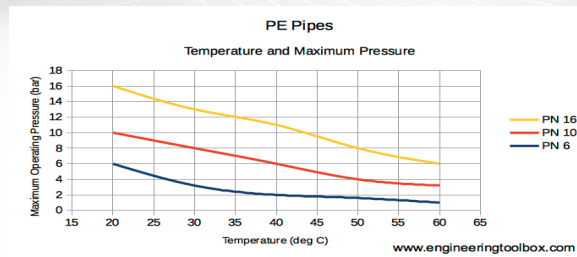
Figure 6.1 Muscle Coverings

2.3 ตัวอย่างกราฟภาษาไทย (Graph)

แผนภูมิที่ 1 การเปรียบเทียบร้อยละของจำนวนข้าราชการครูจำแนกตามคณะวิชาต่าง ๆ

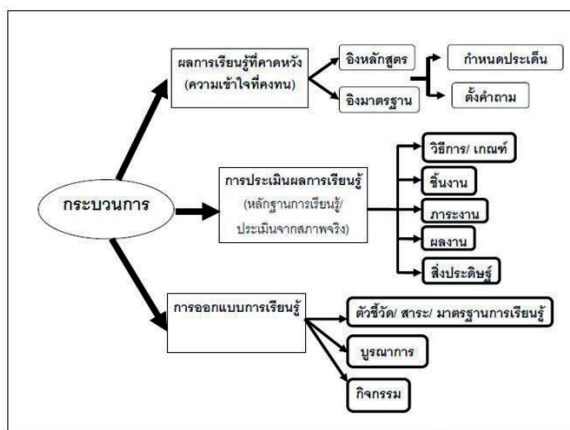
2.4 ตัวอย่างกราฟภาษาอังกฤษ (Graph)

Graph 1 PE pipe temperature operating pressure

3. ตัวอย่างแผนภาพและแผนภูมิ (Diagram)

3.1 แผนภาพและแผนภูมิภาษาไทย (Diagram)

แผนภาพที่ 1 การจัดการเรียนรู้สู่ศตวรรษที่ 21
ที่มา: เอมอัชฌา วัฒนบูรานนท์, 2554

3.2 แผนภาพและแผนภูมิภาษาอังกฤษ (Diagram)

(Diagram)

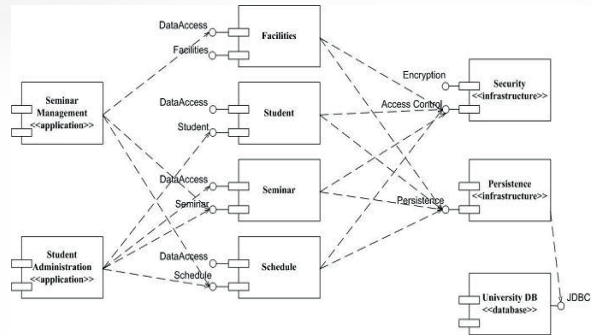

Figure 1 UML 2.x component diagram

}

ชื่อเรื่องภาษาไทย (TH Niramit AS ขนาด 18 pt. ตัวหนา)
ชื่อเรื่องภาษาอังกฤษ (TH Niramit AS ขนาด 18 pt. ตัวหนา)

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ 202 ถ.ช้างเผือก ต.ช้างเผือก อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50300^{1,2,3}
University, 202 Chang Puak Road, Chang Puak Sub-district, Mueang District, Chiang Mai Province 50300^{1,2,3}

[illegible]

1 นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์
2 รองศาสตราจารย์ ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์
3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์
(TH Niramit AS ขนาด 12 pt. ตัวเอน)

$$\left. \begin{array}{l} \text{---} \\ \text{---} \end{array} \right\}$$

$$\left. \begin{array}{l} \text{ } \\ \text{ } \end{array} \right\}$$

ABSTRACT (TH Niramit AS ขนาด 16 pt. ตัวหนา)

๒
นิว

.....(TH Niramit AS ขนาด 14 pt. ตัวปกติ)

KEYWORDS: Not more than five words (TH Niramit AS ขนาด 14 pt. ตัวปกติ)

ข้อเสนอแนะ (TH Niramit AS ขนาด 16 pt. ตัวหนา)

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ (TH Niramit AS ขนาด 14 pt. ตัวหนา)

XXXXX.....

.....

.....

..... (TH Niramit AS ขนาด 14 pt. ตัวปกติ)

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป (TH Niramit AS ขนาด 14 pt. ตัวหนา)

XXXXX.....

.....

.....

..... (TH Niramit AS ขนาด 14 pt. ตัวปกติ)

เอกสารอ้างอิง (TH Niramit AS ขนาด 16 pt. ตัวหนา)

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อหนังสือ. (ครั้งที่พิมพ์). สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.

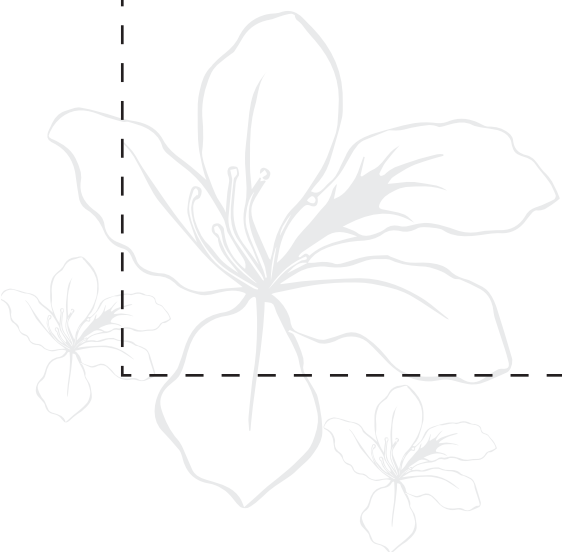
ชื่อผู้เขียน. (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ. ชื่อวารสาร, ปีที่(ฉบับที่), เลขหน้า.

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่เผยแพร่สารสนเทศบนอินเทอร์เน็ต). ชื่อเรื่อง/ชื่อบทความ. สืบค้นจาก [http://www](http://www.....)

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง. ชื่อเอกสารรวมเรื่องรายงานการประชุม, วัน เดือน ปี สถานที่จัด. เมืองที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.

ชื่อผู้พิมพ์. (ปีที่พิมพ์). ชื่อวิทยานิพนธ์. (ระดับปริญญาของวิทยานิพนธ์, สถาบันการศึกษา).

(TH Niramit AS ขนาด 14 pt. ตัวปกติ)

แบบนำส่ง ☐ บทความวิชาการ ☐ บทความวิจัย

เพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารพิษเนศวร์สาร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

วันที่ส่งบทความ.....

ชื่อ-สกุล ผู้นิพนธ์บทความ (ภาษาไทย).....

(ภาษาอังกฤษ)

ตำแหน่งทางวิชาการ ☐ ศ. ☐ รศ. ☐ ผศ. สถานะผู้นิพนธ์บทความ ☐ อาจารย์ ☐ นักวิจัย ☐ นักศึกษา (ป.เอก/ป.โท)

สถานที่ติดต่อได้สะดวก.....ตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์.....

โทรสาร.....โทรศัพท์มือถือ.....E-mail.....

ชื่อเรื่องภาษาไทย.....

.....

.....

ชื่อเรื่องภาษาอังกฤษ.....

.....

.....

ชื่อผู้นิพนธ์ร่วม (ถ้ามี) 1.ภาษาไทย.....ภาษาอังกฤษ.....

ตำแหน่งทางวิชาการ.....สังกัด.....

ชื่อผู้นิพนธ์ร่วม (ถ้ามี) 2.ภาษาไทย.....ภาษาอังกฤษ.....

ตำแหน่งทางวิชาการ.....สังกัด.....

ชื่อผู้นิพนธ์ร่วม (ถ้ามี) 3.ภาษาไทย.....ภาษาอังกฤษ.....

ตำแหน่งทางวิชาการ.....สังกัด.....

คำรับรองของผู้นิพนธ์

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าบทความนี้ ไม่เคยเผยแพร่หรืออยู่ในระหว่างการพิจารณาก่อนลงในวารสารหรือสิ่งตีพิมพ์อื่น

ลงชื่อ.....ผู้นิพนธ์บทความ

(.....)

คำรับรองของอาจารย์ที่ปรึกษา (กรณีผู้นิพนธ์บทความเป็นนักศึกษา)

ข้าพเจ้าได้พิจารณาถ้อยคำและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงพัฒนาบทความ และนักศึกษาได้แก้ไขตามข้อเสนอแนะดังกล่าวแล้ว

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าบทความของนักศึกษามีคุณภาพและสามารถนำไปเผยแพร่ในวารสารหรือสิ่งตีพิมพ์ทางวิชาการได้

ลงชื่อ.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

(.....)

สำหรับเจ้าหน้าที่

ลำดับบทความ.....วันที่รับบทความ.....

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ได้รับค่าลงทะเบียนบทความวารสาร “พิษเนศวร์สาร” ประจำปีที่ เล่มที่

จาก.....สังกัด.....ชำระวันที่.....

เป็นจำนวนเงินบาท (.....) ไว้เป็นที่เรียบร้อยแล้ว

จึงลงนามรับทราบ

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจสอบ

(.....)

...../...../.....

หนังสือรับรอง
ก่อนการตีพิมพ์บทความในวารสารพิษเนศวร์สาร
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

เรียน บรรณาธิการวารสารพิษเนศวร์สาร

ตามที่ข้าพเจ้า.....
ได้ส่งบทความเรื่อง.....
.....

เพื่อตีพิมพ์ในวารสารพิษเนศวร์สารและกองบรรณาธิการได้รับพิจารณาบทความของข้าพเจ้าเป็นที่เรียบร้อยแล้ว
ทั้งนี้ ข้าพเจ้าและผู้นิพนธ์ร่วม (ถ้ามี) ขอรับรองว่า บทความที่เสนอมานี้ยังไม่เคยได้รับการตีพิมพ์หรือไม่ได้อยู่ระหว่าง
กระบวนการพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารหรือแหล่งตีพิมพ์อื่นใด หรือได้รับการตอบรับให้ตีพิมพ์ในวารสารฉบับอื่น
ข้าพเจ้าและผู้นิพนธ์ร่วม ยอมรับนโยบายการพิจารณาตีพิมพ์ผลงานของวารสารพิษเนศวร์สาร ทั้งยินยอมให้
กองบรรณาธิการมีสิทธิพิจารณาและตรวจแก้ต้นฉบับได้ตามที่เห็นสมควร พร้อมนี้ขอมอบลิขสิทธิ์บทความที่ได้รับการตีพิมพ์
ให้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ หากมีการฟ้องร้องเรื่องการละเมิดลิขสิทธิ์เกี่ยวกับภาพ แผนภูมิ ข้อความส่วนใดส่วนหนึ่ง
และ/หรือข้อคิดเห็นที่ปรากฏในบทความ ข้าพเจ้าและผู้นิพนธ์ร่วม ยินยอมรับผิดชอบแต่เพียงฝ่ายเดียว
หาก กองบรรณาธิการวารสารพิษเนศวร์สารตรวจพบว่าคำรับรองดังกล่าวไม่เป็นความจริง รวมทั้งหากข้าพเจ้าไม่
ปฏิบัติตามนโยบายการพิจารณาตีพิมพ์ผลงานของวารสารพิษเนศวร์สาร กองบรรณาธิการ มีสิทธิ์ยกเลิกบทความของข้าพเจ้า
ออกจากวารสารพิษเนศวร์สารได้ทันทีโดยไม่ต้องแจ้งให้ข้าพเจ้าทราบล่วงหน้า และข้าพเจ้าขอรับรองและยินยอมปฏิบัติตาม
ข้อตกลงดังกล่าวข้างต้น พร้อมทั้งลงนามรับรองไว้ที่ข้างท้ายของหนังสือรับรองฉบับนี้

ลงนามผู้นิพนธ์หลัก (คนที่ 1)

ลงนามผู้นิพนธ์ร่วม (คนที่ 2)

.....
(.....)
...../...../.....

.....
(.....)
...../...../.....

หมายเหตุ: ให้ผู้นิพนธ์หลักและผู้นิพนธ์ร่วมลงนามให้ครบทุกท่าน หากมีผู้นิพนธ์มากกว่า 2 ท่าน สามารถเพิ่มเติม
รายชื่อผู้ลงนามข้างท้ายได้ตามจำนวนผู้นิพนธ์บทความทั้งหมด

การเผยแพร่

พิชเนศวร์สารมีกำหนดออกเป็นราย 6 เดือน (2 ฉบับ/ปี) ดังนี้

ฉบับที่ 1 (มกราคม – มิถุนายน) กำหนดออกสัปดาห์สุดท้ายของเดือนมิถุนายน

ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม) กำหนดออกสัปดาห์สุดท้ายของเดือนธันวาคม

วารสารออนไลน์ <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/pikanasan>

ออกแบบ/พิมพ์ที่

เจริญพรินท์เอ็กซ์เพรส

83/1 หมู่ 14 ตำบลสุเทพ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

โทรศัพท์ 088 291 1758

พิชเนศวร์สาร

วารสารสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

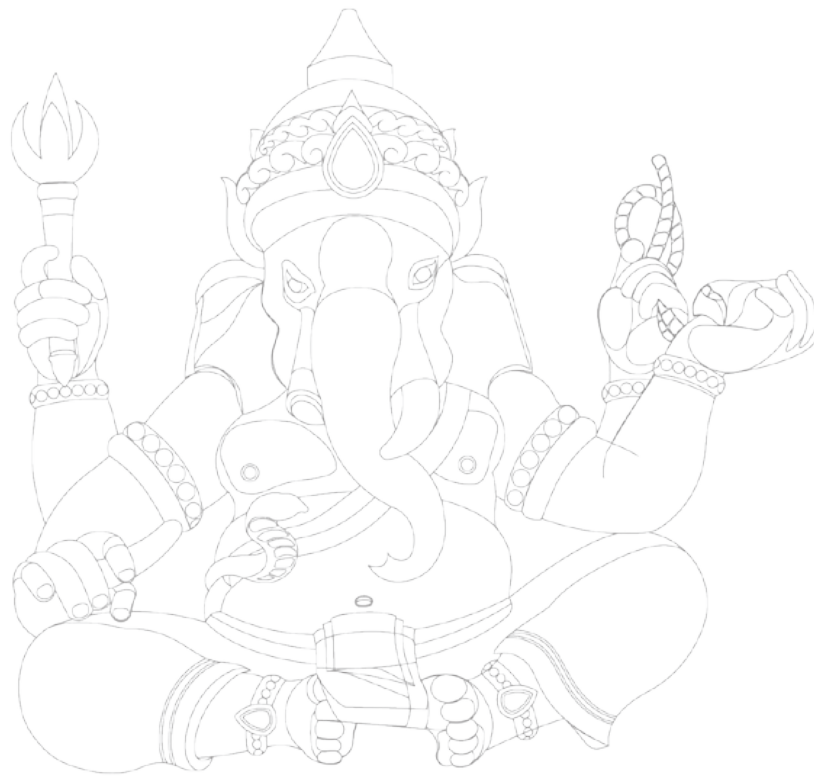
ปีที่ 18 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม - มิถุนายน 2565

ISSN 1686-7467 (Print)

ISSN 2651-141X (Online)

GANESHA JOURNAL

พินิตสาร

Vol. 18 No. 1 January– June 2022

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
Chiang Mai Rajabhat University

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ 202 ถนนช้างเผือก ตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50300